

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

7'nci Birleşim 12 Ekim 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	502
II.- GELEN KÂĞITLAR	506
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	527,531
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>527:530,531:533</i>
1.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, Mersin'de kurulması planlanan balık üretim çiftliklerine ilişkin gündem dışı konuşması	527:528
2.- Adıyaman Milletvekili İbrahim Halil Fırat'ın, Adıyaman'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	528:530
3.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, cezaevlerinde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	531:533

IV.- AÇIKLAMALAR

530,533,548,551,567,570

- 1.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Adıyaman Milletvekili İbrahim Halil Fırat'ın yapmış olduğu gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 530
- 2.- Adıyaman Milletvekili Salih Fırat'ın, Adıyaman'ın sağlık konusunda Türkiye'de örnek olarak gösterilecek bir durumda olduğuna ilişkin açıklaması 530:531
- 3.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın, çocuklarda ve gençlerde uyuşturucu sorununu araştırmanın ve çözmenin Meclisin asli görevi olduğuna ilişkin açıklaması 533
- 4.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, huzurevlerindeki fiyat uygulamasına ilişkin açıklaması 533
- 5.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, müftülere nikâh kıyma yetkisi veren yasa tasarısının derhâl geri çekilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 533:534
- 6.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, Küresel Yaşanabilirlik Endeksi'nde İstanbul'un 140 şehir arasında 114'üncü olduğuna ilişkin açıklaması 534
- 7.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, üniversitelere giriş sisteminin değiştirilmesine ve Hükümetin bu konuda acil açıklama yapmasını ve yaptığı bu yanlıştan vazgeçmesini beklediğine ilişkin açıklaması 534
- 8.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, Başbakan'dan, Türkiye'de vergi ödemede 6'ncı sırada olan Mersin'in kişi başı gelir ve gelir adaletsizliğindeki durumunu nasıl açıkladığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 534:535
- 9.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Kâhta Sulh Ceza Hâkimliğinin 2 Ekim 2017'de 3 kitapla ilgili toplatma kararına ilişkin açıklaması 535
- 10.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, FİSKOBİRLİK yerine TMO üzerinden oluşturulmaya çalışılan fındık alım politikasının yanlış olduğuna ilişkin açıklaması 535
- 11.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, HDP'nin sadece Türkiye'nin değil Avrupa ve dünyada farklı halklardan insanların takdirini almış bir parti olduğuna ilişkin açıklaması 535:536
- 12.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin besicileri mevcut yerlerinden çıkartmaya zorladığına ilişkin açıklaması 536
- 13.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin tek içme suyu kaynağı olan Atıkhisar Barajı'nın çok yakınında Kanadalı Alamos şirketinin siyanürlü altın madenciliği yapmak istediğine ve yetkilileri bu konuda görev ve sorumluluğa davet ettiğine ilişkin açıklaması 536

- 14.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, müftülüklere nikâh kıyma yetkisi veren tasarının ya Komisyona geri çekilmesi ya da maddenin tasarıdan çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması 537
- 15.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, ahilik kurumuna ilişkin açıklaması 537
- 16.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, eğitim ve sınav sisteminin tekrar tekrar değiştirilmesinin gerekçesini ve atanamayan öğretmenlerin ne zaman atanacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 537
- 17.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, Kâğıthane'deki rögar kapaklarında firmanın amblemi olan “m” harfinin tersten okunuşunun bir yanlış anlaşılmaya sebebiyet verdiği ve kapakların değiştirildiğine ilişkin açıklaması 538
- 18.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin borcu nedeniyle yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 538
- 19.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümüne, 12 Ekim 1979'da silahlı saldırı sonucu şehit olan Zeki Şireli'ye, bütün ülkücü şehitlere ve vatan savunmasında şehit olan bütün güvenlik kuvvetlerine Allah'tan rahmet dilediğine, üniversiteye giriş sınav sisteminin değiştirilmesine ve bu yanıltan dönülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 539:540
- 20.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, ülkenin bürokraside liyakatten yoksun muz cumhuriyetine; ekonomide ucuz iş gücü, iş cinayeti ve emekçilerin vergi yükünün fazla olduğu bir cumhuriyete; yatırım ve teknikte beton cumhuriyetine; eğitimde çocukları kobay olarak kullanan bir cumhuriyete; diplomasi ve dış politikada ise rehin alma cumhuriyetine dönüştüğüne ilişkin açıklaması 540
- 21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümüne, Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın açlık grevlerinin 218'inci gününde ölüme bir adım daha yaklaştıklarına ve bütün milletvekillerinin bu konuda inisiyatif almalarını talep ettiğine ilişkin açıklaması 541
- 22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümüne ve Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in bir televizyon kanalında sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 541:542
- 23.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, MHP grup önerisi görüşmeleri bitmeden birleşime ara vermenin oylamanın sonucunu değiştirecek bir durum yarattığına ilişkin açıklaması 548:549

24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Silivri duruşmalarında bir FETÖ sanığı yakınının darbedilmesi olayına ilişkin açıklaması	551
25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, siyasi partilerin birbirlerini terörle ilişkilendirme noktasındaki ithamlarını doğru bulmadığına ilişkin açıklaması	567
26.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, tutuklu yargılamanın açıkça Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin açıklaması	570
27.- Adana Milletvekili Meral Daniş Betaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	570
28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Meral Daniş Betaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	570:571

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

542,555,563,566,568

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	542:543
2.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	555:557
3.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	557
4.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	558
5.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	558:559
6.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında tekraren HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	559:560
7.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	560:561

8.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Yozgat Milletvekili Yusuf Başer'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 563:564

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 564:565

10.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 566

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 568

12.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 569

VI.- ÖNERİLER

**544,549,551,562,
565:571**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

*544:547,549:550,
551:554,562:563,
565,571:574*

1.- MHP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku ve arkadaşları tarafından, sanayimize son on beş yılda atılım yaptırılmayan, KOBİ'lerimize zor günler yaşatan, hedeflenen sonuçların bir türlü alınmadığı sanayi politikalarının ve stratejilerinin eksik ve yetersiz yönlerini tespit etmek ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 544:547,549:550,551

2.- HDP Grubunun, 6/9/2017 tarihinde Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de yargı erkinin gerek tutumu gerekse vermiş olduğu hukuk dışı kararların hukuk devleti ilkesine ve adalete olan güvenin sarsılmasına neden olmasından kaynaklı olarak bu durumun irdelenmesi ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi 551:554,562:563,565

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin, "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, askerlik görevini yapan kişilerin şüpheli ölümlerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/128) esas numaralı Meclis Araştırma Önergesi'nin, görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 571:574

VII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

575,654

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

575:653,654:666

1.- İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 491)

575:609,654:666

2.- Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve 4 Milletvekilinin İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1826) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 497)

610

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143)

610:627,654:666

4.- Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/737) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 472)

628:653,654:666

VIII.- OYLAMALAR

654

1.- (S. Sayısı: 491) İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın oylaması

654:666

2.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması

654:666

3.- (S. Sayısı: 472) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması

654:666

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, 2016 yılında Maliye Bakanlığı yemekhanesinde yaşanan gıda zehirlenmesinin soruşturulmasına ve yüklenici firmayla ilgili işlemlere ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/15173)

667:669

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gelir vergisi kesintilerinin kaldırılmasına yönelik bir düzenleme yapıp yapılmayacağına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/15753)

670:671

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak beş oturum yaptı.

İzmir Milletvekili Müslüm Doğan, yası muharrem ayına,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, Uşak ilinin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati, Kudüs'e,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Kudüs'ün, Mescid-i Aksa'nın sahipsiz olmadığına, imkânı olan herkesin gidip görmesi gerektiğine ve Başkanlık Divanı olarak İzmir TÜPRAS'ta meydana gelen patlamada hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, herkesi görevini yapmaya ve müftülere nikâh yetkisi veren düzenlemeyi geri çekmeye davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, bir televizyon programına bağlanarak "Çocuklar ölmesin." diyen öğretmen Ayşe Çelik hakkında hapis cezasının onanmasına ve Nuriye Gülmen ile Semih Özakça'nın açlık grevlerinde 217'nci günün geride kaldığına,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, müftülüklere evlendirme yetkisi veren kanun tasarısına,

Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ve çocuklara verilebilecek en büyük hediyein laik ve çağdaş bir eğitim olduğuna,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Mudanya Mütarekesi'nin 95'inci yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, eğitimde, ekonomide ve dış politikada ülkeye telafisi mümkün olmayan zararlar veren AKP hükümetlerine vatandaşın ilk seçimde hak ettiği yanıtı vereceğine,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Tarım Bakanının acilen Çukurova'ya gelip çiftçinin problemleriyle ilgilenmesini beklediklerine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, geçici cami görevlisi olarak göreve başlatılanların sorunlarına,

Sivas Milletvekili Ali Akyıldız, Sivas'taki çiftçilerin sorunlarına,

Erzurum Milletvekili Orhan Deligöz, Nijer-Türk Parlamentolar Arası Dostluk Grubu olarak Nijer'e yaptıkları ziyarete,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, Giresun'daki yol çalışmalarının durumuna,

Giresun Milletvekili Sabri Öztürk, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, Avrupa Şampiyonu olan Ampute Millî Takımı'nı tebrik ettiğine, sanat ve spor alanlarında çocukların küçük yaşlarda yönlendirilmesi ve bu konuda eğitim sisteminin gözden geçirilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Selina Doğan, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci, iktidarın eğitim konusunda başarısız olduğuna,

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu, Hükümetin vergide adalet ve eşitlik ilkesiyle hareket etmesi gerektiğine,

İzmir Milletvekili Ali Yiğit, iş kazalarının en az terör kadar can aldığına ve önlemlerin yetersiz kaldığına, İzmir TÜPRAS'ta meydana gelen patlamada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, Gebze'de Yavuz Selim ile Hürriyet Mahallelerinde belediye tarafından tapuları bir türlü verilmeyen vatandaşların mağduriyetine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler, İzmir TÜPRAŞ'ta meydana gelen patlamada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine ve Hükümetin iş cinayetlerine daha duyarlı davranması gerektiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, İzmir TÜPRAŞ'ta patlamada ölenlere rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine, müftülerin nikâh kıyacak olmalarından duyulan rahatsızlığın sebebini anlamadığına ve "sorumluluk" kavramına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, Mudanya Mütarekesi'nin 95'inci yıl dönümüne, İzmir TÜPRAŞ'ta meydana gelen patlamada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine ve İncek Bulvarı'nın durumuna,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İzmir TÜPRAŞ'ta meydana gelen patlamada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine, taşeron işçiliğinde ısrar eden iktidarı bu yanlışından dönmeye davet ettiğine, Kürt edebiyatçı Mehmed Uzun'un 10'uncu ölüm yıl dönümüne, Diyarbakır Yenişehir Belediyesine atanan kayyumun indirdiği Mehmed Uzun Parkı tabelasının yeniden asılmasını sağlayan TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'ya teşekkür ettiğine ve Başbakanın valiler toplantısında sarf ettiği bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını İçtüzük'ün 14'üncü maddesinin altıncı fıkrası çerçevesinde görevini yapmaya davet ettiğine, Ankara Milletvekili Ayşe Gülsün Bilgehan'ın Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Kadına Şiddetle Mücadele Genel Raportörü seçildiğine, İzmir TÜPRAŞ'ta meydana gelen patlamada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İzmir TÜPRAŞ'ta meydana gelen patlamada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara acil şifalar dilediğine, HDP Eş Genel Başkanının grup toplantısındaki bazı ifadelerine ve hiç kimsenin Türkiye'yi bir terör örgütüyle yan yana gösteremeyeceğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Kadına Şiddetle Mücadele Genel Raportörü seçilen Ankara Milletvekili Ayşe Gülsün Bilgehan'ı tebrik ettiğine ve Meclisin her halükârda kanunlara uymak durumunda olduğuna ilişkin bir açıklamada bulundu.

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Şili Parlamentosu Şili-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkan Yardımcısı ve And Parlamentosu Başkan Yardımcısı Milletvekili Romilio Gutierrez ve And Parlamentosu Başkanı Milletvekili Fernando Meza'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuğu olarak ülkemize resmî bir ziyarette bulunmasının Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 3/10/2017 tarihli ve 122507 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

MHP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde MHP Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, büyükşehir belediyesi statüsündeki illerin, köy ve mahallelerin yaşadığı sıkıntıların araştırılması, tespiti ve mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2414 sıra no.lu),

HDP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, cezasızlık veya yasaların demokratik tahayyülleri zorlayan yetki tanımlamalarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (5572 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde İstanbul Milletvekili Eren Erdem ve arkadaşları tarafından, terör örgütleri tarafından kaçırılan askerlerin akıbetinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1397 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak,

Genel Kurulun 11 Ekim 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in CHP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Eren Erdem, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

(10/601) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine siyasi parti gruplarınca aday gösterilen milletvekilleri seçildiler.

Başkanlıkça, Komisyonun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimlerini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yere ilişkin duyuruda bulunuldu.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 491) görüşmelerine devam edilerek 31'inci maddesine kadar kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir'in 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 17'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 18'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım,

İstanbul Milletvekili Engin Altay,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine;

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 21'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 19'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, kanalizasyon kapaklarında "Allah" yazıyor algısı varsa buna göz yummamak gerektiğine ve bu kapakların toplatılmasında fayda olduğuna,

İstanbul Milletvekili Hüda Kaya, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 21'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, her zaman Adıyaman halkının sesine kulak verildiğine ve tütünle alakalı meselenin de çözüleceğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Çalışma süresi sona erdiğinden, 12 Ekim 2017 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 21.21'de son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Özcan PURÇU

İzmir

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**12 Ekim 2017 Perşembe****Rapor**

1.- 692 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/863) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 498) (Dağıtma tarihi: 12.10.2017) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 694 sayılı KHK ile milletvekilleri hakkında soruşturma ve kovuşturma yetkisinin Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına verilmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16508) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.09.2017)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2002-2017 yılları arasında yurt dışına eğitim ve öğrenim amacıyla gönderilen personele ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16509) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.09.2017)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'da akrep tipi zırhlı polis aracının çarpması sonucu hayatını kaybeden Suriyeli çocuğa ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16510) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hatay'da gözaltına alınan bir muhabirin işkence ve kötü muamele gördüğü yönündeki iddiaların soruşturulmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16511) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sosyal medyada paylaşılan bazı görüntülere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16512) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

6.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, Kadıköy Metro İstasyonu'nda çello çalan kadın sanatçının polis ve özel güvenlik tarafından darp edilmesi olayının soruşturulmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16513) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

7.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Ankara Valiliği'nin aldığı toplu etkinlik yasağı kararına ve 30 Ağustos kutlamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16514) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

8.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, İstanbul'da bir müzisyeni darp ettiği iddia edilen polisler ve vapurda simit satan bir çocuğu darp eden İstanbul Büyükşehir Belediyesi güvenlik görevlileri hakkında yapılan işlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16515) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

9.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Türk Hava Yolları'na ait bir uçakta İstanbul Atatürk Havalimanı'nın adının İstanbul Havalimanı olarak anons edilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16516) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

10.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Almanya ile ilişkilere ve Rüzgar Enerjisi Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları ihalesinin Alman firmasının bulunduğu konsorsiyuma verilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16517) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

11.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, TRT'nin kaynak aktarımlarına, personel giderlerine ve yayın politikasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16518) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, yaz tatilinde su tesisatçısının yanında çalışan bir ortaokul öğrencisinin inşaat duvarının çökmesiyle hayatını kaybettiği olayın soruşturulmasına ve AK Parti hükümetleri döneminde iş kazalarında hayatını kaybeden kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16519) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

13.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, 2011 yılından itibaren sığınmacılar için yapılan harcamalara, uluslararası kuruluşlardan gelen yardımlara, sığınmacılar için yapılan bağışlara ve sığınmacılara yapılan yardımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16520) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

14.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, müftülere nikah kıyma yetkisi verilmesini öngören kanun tasarısına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16521) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

15.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, TKİ Ege Linyit İşletmesi Müdürlüğü tarafından lojman yapımı için gerçekleştirilen ihaleye ve ihalenin adrese teslim olduğu ve kamunun zarara uğratıldığı yönündeki iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16522) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

16.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, 2014-2017 yılları arasında sosyal medya paylaşımları nedeniyle hakkında işlem yapılan kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16523) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

17.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, 10 Ağustos 2014-10 Ağustos 2017 tarihleri arasında gerçekleşen bazı olaylara ait verilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16524) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

18.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Ankara'da son iki ayda yaşanan zehirli ishal vakalarına ve yapılan içme suyu analizlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16525) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

19.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, müftülere resmi nikah kıyma yetkisi verilmesine ve müftülerin bu yetkiyi imam ve vaizlere devredebilmesine yönelik çalışma yürütüldüğüne dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16526) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son on yılda ülkemize gelen yabancı yatırımcıların geldikleri ülkeler ile yatırım yaptıkları alanlara ve son beş yılda ayrılanlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16527) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, olası bir depreme yönelik hazırlıklara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16528) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2014-2017 yılları arasında Marmara Denizi'nde deprem riskiyle ilgili olarak yapılan araştırma ve gözlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16529) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Savunma Sanayi Destekleme Fonu'ndan kaynak aktarılan alanlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16530) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Savunma Sanayii Yüksek Koordinasyon Kurulu toplantılarına ve görevlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16531) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sığınmacılarla ilgili bazı verilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16532) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TOKİ ve ortak olarak yaptığı projelerde yapılan konutlara dair bazı verilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16533) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son on yılda yatırım programından çıkarılan projelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16534) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 1980 yılından itibaren vazgeçilen devlet yatırımları için harcanan tutara, atıl yatırımlara ve bu yatırımların illere göre dağılımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16535) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hazineye, şahıslara ve kamu kurumlarına ait arazilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16536) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son otuz yılda yatırım programına alınarak çalışmalarına başlanan ancak tamamlanmayan projelere ve son beş yılda yatırım programına alınıp projesi hazırlandığı halde yatırıma dönüşmeyenlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16537) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

31.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun OHAL kapsamında çıkarılan 668 sayılı KHK ile yayın lisansı iptal edilen yayın kuruluşlarının başvurularını kabul etmemesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16538) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, cep telefonlarından alınan TRT bandrolü oranının Bakanlar Kurulu kararıyla %10'a çıkarılmasına ve tüm telefonların aynı kapsama alınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16539) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kırkkale Hacılar F Tipi ile Elazığ 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne dair bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16540) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nde kamu görevinden çıkarılanların üniversiteye kayıt yaptıramayacağına dair yapılan değişikliğe ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16541) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, devlete ait olup kiraya verilen konutlara ve arazilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16542) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

36.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nin bağımsızlık referandumu kararına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16543) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

37.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, TOKİ'nin 2016 yılı içinde ve 2017 yılı Ağustos ayı itibarı ile yaptığı ve teslim ettiği konut sayıları ile bu konutların illere göre dağılımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16544) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

38.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Said Nursi'nin mezar yerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16545) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

39.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, İSPARK tarafından iptal edildiği iddia olunan İstTaksi Projesi'ne ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16546) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

40.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO otobüslerinin hat düzenlemesi nedeniyle mağdur olan Ayrancı semti sakinlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16547) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

41.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2014-2017 yıllarında Ankara'da selden zarar gören hanelere, sel felaketi yaşanan Bağlıca'da önümüzdeki yılın sonuna kadar yapılması planlanan konutlara ve ASKİ'nin sele müdahale imkanlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16548) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

42.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2016 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne atanan ve halen göreve başlatılmayan engelli işçilerin durumuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16549) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

43.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, kaçak tütün satışının engellenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16550) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

44.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Atatürk Orman Çiftliği'nin otuz yedi bin metrekareslik alanının yeni büyükelçilik binası yapılması için ABD Büyükelçiliğine satılmasına ve satış protokolüne ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16551) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

45.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ÖSYM tarafından yapılan hatalı üniversite yerleştirmelerine, öğrencilerin mağduriyetine ve sorumlularla ilgili yapılacak işlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16552) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

46.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, engellilerle ilgili bazı verilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16553) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

47.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sit alanı, tarihi konak, müze ve benzeri turizm amaçlı işletme ruhsatlarına, kiralama ve denetimlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16554) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

48.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Kültür ve Turizm Bakanlığınca kiraya verilen doğal tabiat alanı, park ve tarihi yapı sayısına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16555) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

49.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca kiraya verilen doğal tabiat park alanlarına ve tarihi yapılara, buraların denetimine ve son beş yıl içinde iptal edilen sözleşmelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16556) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kurumlarca kiraya verilen doğal alanlara ve tarihi yapılara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16557) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

51.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında işlenen kadın cinayetlerine ve kadın konuk evlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16558) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

52.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, farklı bakanlık ve Devlet kurumlarınca kiraya verilen sit alanı ve tarihi yapılarla ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16559) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Suriyeli sığınmacılara yönelik politikalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16560) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

54.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2002 ile 2016 ve 2017 yıllarında kömür üretimi yapılan saha sayılarına, ithal edilen kömür miktarına ve ülkemizde saptanan kömür rezervi ile yıllık ortalama kömür üretimine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16561) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

55.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Akkaya Barajı'ndaki kirliliğe karşı yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16562) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, dilenen kişilerden ihtiyaç sahibi olanların mağduriyetlerinin giderilmesine, meslek olarak dilenenlerden hakkında işlem yapılan kişi sayısına ve çocukların dilendirilmesinin önlenmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16563) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

57.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son beş yılda mülki idarelerce şiddet mağdurlarına sağlanan destek ve koruma imkanlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16564) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

58.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hasankeyf Antik Kenti'nde bulunan mağaralarda tehlike arz eden kayaların düşürülmesi adı altında yapılan dinamitle patlatma çalışmalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16565) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

59.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'da emniyet müdürlüğünde bir polisi bıçaklayarak şehit eden IŞİD zanlısının canlı bomba olduğu kuşkusuyla gözüaltına alınıp üzerinin aranmamış olmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16566) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

60.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, BOTAŞ'ın 2016 yılı kurumlar vergisi rekortmeni olmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16567) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

61.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Şavşat ilçesinde tarım ve hayvancılıkla uğraşanların kuraklık nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16568) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

62.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Hasankeyf'te kayaların dinamitlerle patlatılması uygulamasına, tarihi dokunun zarar görmesine, Hasankeyf Ören Yeri kültürel envanterinin yapılıp yapılmadığına ve Ilısu Barajı'na ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16569) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

63.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında deprem vergisi veya başka isimler altında toplanan vergilere ve nerelerde kullanıldığına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16570) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

64.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, bazı üniversitelerin kayıt için sağlık raporu talep etmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16571) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

65.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in, ihtiyaç sahiplerine verilen ücretsiz seyahat kartlarının Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin talimatı ile iptal edildiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16572) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.08.2017)

66.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, 2013 yılından itibaren IŞİD terör örgütünün saldırılarında ve örgüte yapılan operasyonlarda hayatını kaybedenler ile IŞİD bağlantısı olduğu gerekçesiyle hakkında işlem yapılan kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/16573) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.08.2017)

67.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'da bulunan Kur'an kurslarının denetimine ve cinsel taciz olaylarına karışan görevli sayısına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Bekir Bozdağ) yazılı soru önergesi (7/16574) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

68.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Antalya ve Diyarbakır'da bulunan devlet bankası ve özel banka sayıları ile 2002-2017 yılları içinde bu illerde kullandıkları kredi ve mevduat büyüklüklerine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Mehmet Şimşek) yazılı soru önergesi (7/16575) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

69.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Gümüşhane E Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan 30 tutuklu ve hükümlünün Elazığ'a nakledilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16576) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

70.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, tutuklu bulunan Siirt Belediyesi eş başkanının tedavi ve ilaç talebinin engellendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16577) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

71.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, Cumhurbaşkanı tarafından yapılan bir açıklamaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16578) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

72.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Tarsus Kapalı Cezaevi'ndeki yaşam koşullarına, darp ve kötü muamele iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16579) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

73.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Tarsus T Tipi Kadın Cezaevi'nde gerçekleştiği iddia olunan hak ihlallerine ve cezaevi müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16580) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

74.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, Tarsus T Tipi Kadın Cezaevi'nde gerçekleştiği iddia olunan hak ihlallerine ve cezaevi müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16581) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

75.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Bakanlıkça müdafilik görevinden yasaklanma konusunda ağır ceza Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilen bir yazıya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16582) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

76.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Denizli T Tipi Kapalı Cezaevi'nde iki mahkum kardeşe işkence yapıldığına dair iddiaların soruşturulmasına ve ailenin başvurularıyla ilgili yapılan işlemlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16583) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2008-2016 yılları arasında güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuklara ve yapılan işlemlere dair verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16584) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

78.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında açılan boşanma davalarına ve son on yıldaki boşanma sayılarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16585) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

79.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, 2011 yılından 2017'nin ilk altı ayına kadar açılan cinsel saldırı veya taciz konulu davalarla ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16586) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

80.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, milletvekilleri hakkındaki dava dosyalarından FETÖ bağlantılı hakimlerce düzenlenenlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16587) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

81.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Denizli T Tipi Cezaevi'nde bir mahkumun başka bir mahkum tarafından boğularak öldürüldüğüne dair iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16588) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

82.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, Eminönü-Adalar vapurunda simitçi çocuğu döven belediye görevlileri hakkında işkence nedeniyle suç duyurusunda bulunulmasına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16589) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

83.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, 2013 yılında Muradiye Kültür Vakfı ile imzalanan ve korunmaya muhtaç çocukların söz konusu vakfın açtığı evlere yerleştirilmesine izin veren iş birliği protokolüne, evlerde barınan çocuklara ve yapılan denetimlere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16590) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

84.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bakanlık ile Muradiye Vakfı arasında 2013 yılında imzalanan bir protokole ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16591) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

85.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, 2017 yılının ilk altı ayında Alo 183'ü arayan ve aile içi şiddet konusunda başvuran kişi sayılarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16592) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

86.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, uyuşturucu kullanımı ve fuhuş olaylarının engellenmesine yönelik olarak alınan önlemlere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16593) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

87.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, şiddet gören ve sığınmakta kalan kadınlarla ilgili bilgilerin kamu görevlilerince kadınların yakınlarıyla paylaşmasının engellenmesine ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16594) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

88.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2007-2017 yılları arasında teknoloji bağımlılığı nedeniyle sağlık kurumlarına başvuran veya bu nedenle saldırıya uğrayan kişilere ve çocukların bu tür bağımlılıklardan korunmasına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16595) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

89.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yüz elliden fazla çalışanı bulunan kamu kurumlarına, bunlardan kreş açma sorumluluğunu yerine getiren ve getirmeyenlere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16596) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

90.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Kadın Konukevi yaptıran ve nüfusu yüz binin üzerinde olmasına rağmen yaptırmayan belediyelere ve uygulanan müeyyidelere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16597) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

91.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kimsesiz şizofreni hastalarının rehabilitasyonuna imkan veren merkezlere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16598) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında aile içi şiddet nedeniyle mahkemelerce verilen tedbir kararlarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16599) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

93.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Programı IPA kapsamında Türkiye'ye sağlanan fonların kesilebileceğine dair bir açıklamaya ve fonların tehlikede olup olmadığına ilişkin Avrupa Birliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16600) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

94.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Organize Sanayi Bölgesi'nde yatırım yapan kuruluşlara tahsis edilen arsa bedellerinin ödenmeme sebebine ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16601) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

95.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde OSB ve benzer durumdaki OSB'lerin bedelsiz tahsis ettikleri sanayi parsellerine ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16602) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

96.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki otogaz istasyonlarına, otogaz sistemi bulunan araçlara, yetkili servislere ve 2016-2017 yıllarında kaza yapan otogazlı araçlara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16603) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

97.- Bitlis Milletvekili Mizgin İrgat'ın, Bitlis'te KOSGEB kredisi almaya hak kazanan bazı kişilere ödeme yapılmasının OHAL Bürosunca uygun bulunmadığı iddiasına ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16604) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

98.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında ülkemizden çalışma izni alan yabancılara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16605) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

99.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında ülkemizden çalışma izni alan yabancıların mesleklere göre dağılımına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16606) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

100.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İŞ-KUR'a müracaatta bulunan ve iş bekleyen kişi sayısına, iş bekleyen engellilere ve 2016 ve 2017 yıllarında iş sağlananlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16607) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

101.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son beş yılda çalışma izni alan yabancıların eğitim düzeylerine ve branşlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16608) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

102.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ev hizmetlerinde çalıştırılanların sigorta primlerinin ödenmesi uygulamasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16609) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

103.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son beş yılda yabancıların çalışma koşullarına yönelik olarak yapılan denetimlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16610) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

104.-Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, 10 Ağustos 2017 tarihinde Adana'nın Ceyhan ilçesinde bir yağ fabrikasında bir kişinin hayatını kaybettiği patlamanın soruşturulmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16611) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

105.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son beş yılda çalışma izni bulunmayan yabancı çalıştıran işverenler ile bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen bağımsız çalışan yabancılara ve işverenlere uygulanan cezalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16612) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

106.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 1 Haziran 2017 tarihi itibarıyla Konya ilindeki emekli, memur, işçi ve sigortalı sayılarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16613) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

107.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında saptanan çocuk işçi sayısına, çocuk işçiliğinin önlenmesine ve çocukların eğitimine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16614) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

108.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında İşsizlik Fonu için kaç kişiden ne kadar kesinti yapıldığına, ödeme yapılan kişi sayısına ve işsizlik ücreti dışında farklı kalemlere yapılan ödemelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16615) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

109.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında iflas nedeniyle kapanan işyeri sayısına ve işsiz kalan kişilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16616) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

110.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gezici mevsimlik tarım işçilerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16617) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

111.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hayvancılık alanında faaliyet gösterenlerin sigorta ve vergi borçlarına yönelik düzenleme yapılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16618) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

112.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, SGK kapsamındaki mevsimlik tarım işçisi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16619) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

113.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son üç yılda özel sektörde SGK'ya kayıtlı olarak işe alınan kadın ve erkek sayılarına, SGK'ya kayıtlı olup son üç yılda doğum yapanlara, annelik sonrası işe devam edenlere ve işten çıkarılanlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16620) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

114.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 01.08.2017 tarihi itibarıyla tamamlanmış, sürmekte olan veya planlanan kentsel dönüşüm projelerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16621) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

115.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 1 Ağustos 2017 itibarıyla afet riski altında olduğu tespit edilen bina ve bölgelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16622) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

116.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Kayırlı Köyü'nde sit alanı nedeniyle yaşanan elektrik aboneliği sorununa ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16623) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

117.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İstanbul'u etkileyecek olası bir deprem için alınan önlemlere ve İstanbul'un yapı stoğunun depreme hazırlığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16624) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

118.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kır çiçeklerinin korunup geliştirilmesi ve park bahçelere ekilmesi yönünde bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16625) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

119.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, il merkezlerinde yapı ruhsatı almadan yapılan bina sayısına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16626) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

120.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2010-2017 yılları arasında yabancı ülke vatandaşlarına satılan konut sayıları ile konutların illere göre ve yabancıların ülkelere göre dağılımına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16627) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

121.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2010-2017 yılları arasında yabancı ülke vatandaşlarına satılan arsa sayıları ile arsaların illere göre ve yabancıların ülkelere göre dağılımına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16628) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

122.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kanalizasyon sularının arıtılmasını sağlayan tesis bulunan belediye sayısına ve kanalizasyon sularının doğrudan deniz ve göllere ulaşmasından kaynaklı kirliliğe karşı tedbirlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16629) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

123.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sulama için kullanılan ruhsatlı kuyulara, su kuyusu açmak için müracaat edip ruhsat verilmeyen kişilere ve ruhsat kriterlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16630) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

124.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesinde Akkaya Barajı'na ulaşan kanalizasyon ve yağmur suyu hattının yenilenmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16631) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

125.-İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul'da özelleştirilerek imara açılan deprem toplanma alanlarına ve olası bir depreme yönelik olarak alınan önlemlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16632) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.08.2017)

126.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Yaz Kararnamesiyle yapılan büyükelçi atamalarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16633) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

127.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında bankalara kredi borcunu ödeyemeyen ve icra takibine düşen çiftçi ve esnafın illere göre dağılımına, borcu ertelenenlere ve traktörüne icra konan çiftçilere ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16634) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

128.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli firma ve Suriyeli firma sayılarına ve kayıt dışı çalışan Suriyeli sığınmacılara ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16635) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

129.-Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Suruç Ovası Pompaj Sulaması Projesi kapsamında olan LY20 çiftçilerinin tarlalarının bulunduğu yirmi iki köye su dağıtımının düzenli yapılmamasına ve Şanlıurfa ilindeki elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16636) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

130.-Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, TKİ Ege Linyit İşletmesi tarafından yapılan bir ihaleye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16637) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

131.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesine bağlı Aşağı Külünçe Köyü'nde BOTAŞ tarafından yapılan kamulaştırma çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16638) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

132.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrik trafolarında meydana gelen patlamalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16639) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

133.-Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Türkiye Petrolleri'nin yapısal değişikliği sonrasında mevcut çalışanlarının durumuna ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16640) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

134.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Süper Kupa Finalinde üstünde Yaşa Mustafa Kemal Paşa Yaşa yazan bir pankartın stadyuma alınmamasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16641) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

135.-Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, Bakanlığa ait kamp tesislerinin bir siyasi partinin gençlik kollarına tahsis edildiği iddiasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16642) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

136.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye Futbol Federasyonu'nun son beş yıllık gelir ve giderlerine ve alt yapıdan gelen sporculara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16643) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

137.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, at yarışlarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16644) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

138.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık tarafından Niğde'ye stadyum yapılıp yapılmayacağına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16645) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

139.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017-2018 sezonunda spor branşlarına göre görev yapacak antrenör ve sporcu sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16646) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

140.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tüm antrenörlerin ve sporcuların ilk yardım eğitimi almasının sağlanıp sağlanmadığına ve halı sahalarda oynanan maçlar için sağlık görevlisi ve spor eğitmeni bulunup bulunmadığına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16647) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

141.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, helal sertifikalı ürünlere ve bu ürünlerde GDO'lu yem kullanılıp kullanılmadığına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16648) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

142.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süt fiyatlarının belirlenmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16649) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

143.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında dış alım yoluyla ülkemize getirilen hayvanlara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16650) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

144.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hayvancılıkla uğraşanlara yem ve ilaç için destek ve teşvik sağlanmasına ve süte geçmeyen ilaç fiyatının düşürülmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16651) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

145.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son beş yılda gerçekleşen buzağı ölümlerine, gerekçelerine ve engellenmesine yönelik çalışmaların sonucuna ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16652) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

146.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında yapılan hayvan eti ithalatına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16653) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

147.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ithal yumurta sarısı tozlarında bulunan zehirli fipronil maddesinin araştırılmasına ve satışının önlenmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16654) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

148.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gıda ve imalat yerlerinde ve unlu mamul üreten yerlerde kaçak işçi olarak hijyen koşullarına aykırı çalışanlarla ilgili genel bir denetim yapılmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16655) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

149.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında ithal edilen tohum miktarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16656) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

150.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında ithal edilen gübrenin tutarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16657) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

151.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, GDO'lu ürünlerin hayvan yemi olarak kullanılmak üzere ülkemize girişi yapıldıktan sonra kullanımının takibine ve GDO'lu yemlere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16658) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

152.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süt desteğinin ödenmesine ve destek miktarına dair açıklamanın ne zaman yapılacağına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16659) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

153.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süt fiyatlarının belirlenmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16660) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

154.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ithalatına izin verilen genetiği değiştirilmiş mısır ve soyanın kullanımının denetimine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16661) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

155.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, GDO'lu ürün ithalatına ve yasaklanan ürünlere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16662) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

156.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'lı çiftçilere verilmesi planlanan üretici desteğine ve yaşanan gecikmeye ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16663) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

157.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli'de dolu yağışından etkilenen üreticilerin zararlarının karşılanmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16664) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

158.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesine bağlı Altınbaşak köyünde yaşayan vatandaşlara verilecek tarım kredilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16665) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

159.-Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, anız yangınlarıyla mücadelede, Adana'da ve Türkiye genelinde son bir yılda yapılan cezai işlemlere ve çiftçiye anız makinesi destekleme primi verilmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16666) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

160.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sahte bal üretiminin denetimine ve bal üreticilerinin desteklenmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16667) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

161.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ithal edilen yumurta sarısı tozunda zehirli fipronil maddesi araştırması yapıp yapılmadığına, Avrupa'dan ithal edilen ve stoklarda bulunan ürünlerin toplatılıp toplatılmayacağına ve yumurta skandalıyla ilgili ülkelerden yapılan ithalata ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16668) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

162.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı çiftçiler için her yıl ilkbahar döneminde açıklanan tarımsal desteklerin bu yıl açıklanmama nedenine, ne zaman açıklanacağına ve öngörülen toplam destek miktarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16669) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

163.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında yeni oluşturulan seralara ve illere göre dağılımına, seralarda yetiştirilen ürünlere ve bu dönemde serasını kiralayan veya üretimden vazgeçen kişi sayısına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16670) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

164.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, topraksız tarım uygulamalarına yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16671) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

165.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Divan köyü göletindeki balıkların ve su ihtiyacını göletten karşılayan büyükbaş hayvanların ölüm nedenlerinin araştırılmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16672) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

166.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında Devlet ve özel şirketlerce yapılan et ithalatına ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16673) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

167.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında kaçak sigara önleme ve denetim çalışmaları kapsamında elde edilen sonuçlara ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16674) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

168.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında ithal edilen gübre miktarına ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16675) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

169.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016-2017 yıllarında perakende sektöründe açılan ve kapatılan işyeri sayılarına ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16676) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

170.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde sarıklı ve sakallı şekilde görev yapan bir polise ve Yaşa Mustafa Kemal Paşa Yaşa yazılı bir pankartın stada alınmamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16677) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

171.-Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, İstanbul Okmeydanı'nda akrep tipi bir zırhlı aracın Suriyeli bir çocuğu ezerek ölümüne neden olduğu olaya ve zırhlı araçların neden olduğu kazalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16678) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

172.-Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, Çanakkale'de görev esnasında cübbe ve sarık giydiği tespit edilen polis memuruna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16679) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

173.-Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Manisa Yunusemre Belediyesi'nde görevli bir kişinin bylock operasyonunda tutuklanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16680) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

174.-Van Milletvekili Adem Geveri'nin, Suriyeli mültecilerin kız çocuklarının kuma olarak alındığına ve kamplardaki güvenlik görevlileri ile muhtarların mültecilerden rüşvet aldığına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16681) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

175.-Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın, Hakkari'nin Yüksekova ilçesindeki yol kontrol uygulamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16682) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

176.-Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, Hakkari ve Diyarbakır'ın bazı köylerinde gözaltı işlemleri sırasında kolluk görevlilerince işkence yapıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16683) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

177.-Van Milletvekili Adem Geveri'nin, HDP'nin Vicdan ve Adalet Nöbeti'ne gelen ziyaretçilere ait kişisel verilerin usulsüz olarak basınla paylaşıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16684) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.08.2017)

178.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son on yılda nüfus kayıtlarına göre ismini değiştiren kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16685) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

179.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yapı stoklarının illere göre dağılımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16686) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

180.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında ülkemize eğitim, çalışma ve aile birleşimi amacıyla gelen yabancılara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16687) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

181.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'da trafik sorununun çözümüne yönelik çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16688) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

182.-Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı'nın 15 Temmuz darbe girişimi öncesinde, esnasında ve sonrasında nerede bulunduğuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16689) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

183.-Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Manisa Saruhanlı ilçe belediyesinin arsa ihalelerinde usulsüzlük yapıldığına dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16690) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

184.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul Çekmeköy'de bulunan harabe bir binanın ticari işletmeye dönüştürülmesine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16691) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

185.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce ili Kültür Mahallesi'nde bulunan ve eski sanayi çarşısı olarak bilinen sanayi bölgesinin taşınmasına ve kentsel dönüşüm projesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16692) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

186.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, büyükşehir belediyelerinin kullandığı kiralık binalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16693) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

187.-İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Edremit-Van karayolunda bir milletvekili ve iki danışmanla beraber içinde bulunduğu aracın yolunun İlçe Jandarma Komutanı tarafından kesilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16694) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

188.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, uyuşturucu kullanımı ve fuhuş olaylarının engellenmesine yönelik olarak alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16695) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

189.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Taşıkara Köyü'nün ulaşım, çevre temizliği ve su sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16696) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

190.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Bozova ilçesinde bulunan Karapınar Mahallesi'nin ulaşım ve çevre sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16697) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

191.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesine bağlı Bağlarbaşı Köyü'nün ulaşım, altyapı, su ve elektrik sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16698) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

192.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesinde bulunan Şeyhçoban köyünün altyapı, ulaşım ve elektrik sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16699) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

193.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesine bağlı Aşağı Külünçe köyünün elektrik, içme ve kullanma suyu ve çevre sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16700) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

194.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Beyçeri Köyü'nün yol, elektrik ve su sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16701) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

195.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bulunan Haliliye Mahallesi'nin elektrik sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16702) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

196.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesine bağlı Altınbaşak köyünde yol, çevre temizliği, içme ve kullanma suyu gibi temel ihtiyaçların karşılanmasında yaşanan sorunlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16703) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

197.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesine bağlı köylerin ulaşım sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16704) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

198.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Sırataşlar köyünün ulaşım, elektrik, çevre temizliği ve altyapı sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16705) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

199.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Demirci Belediyesinde usulsüzlük yapıldığı yönündeki iddialara, bunlarla ilgili işlemlere ve belediyenin sponsor olduğu mezuniyet şenlikleri için yapılan ödemelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16706) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

200.-Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, OHAL kapsamında çıkarılan ilgili genelgeye göre yurt dışına çıkışına izin verilmeyen belediye başkanlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16707) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

201.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde bulunan köylerin ulaşım sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16708) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

202.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarca 2002-2017 yılları arasında Kocaeli iline yapılan yatırımlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16709) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

203.-Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Trabzon'un Köprübaşı ilçesinde bulunan Harmantepe Şehitliği'nin bakımsızlığına ve harabeye dönen durumuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16710) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

204.-İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, İstanbul'da başlatılan gece bekçisi uygulamasına ve bekçilerin eğitimine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16711) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

205.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesine bağlı Güvercin Köyü'nün ulaşım, su, elektrik ve çevre temizliği sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16712) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

206.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesine bağlı Soğurtaş Köyü'nün ulaşım, elektrik ve çevre temizliği sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16713) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

207.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Bakanlığın sorumluluk alanında ihmal nedeniyle gerçekleştiği iddia olunan bazı olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16714) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

208.-Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, İstanbul'da gözüaltına alınan ve emniyet müdürlüğünde bir polis memurunu bıçaklayarak şehit eden IŞİD militanının üst aramasının yapılmamış olmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16715) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

209.-İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, İzmir'de sokakta tacize uğrayan ve şikayete giden kadınların polis tarafından darp edildiği olaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16716) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.08.2017)

210.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerine yönelik teşvik politikalarına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16717) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

211.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2010-2017 yılları arasında Samsun genelinde alınan teşvik belgesi sayısına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16718) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

212.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Diyarbakır ilinin istihdam ve yatırım bakımından Türkiye genelindeki sırasına ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16719) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

213.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 yılında maddi destek sağlanan etkinliklere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16720) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

214.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 15 Temmuz süreci sonrasında ülke genelinde kütüphanelerden çıkarılan kitaplara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16721) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

215.-İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, 2017 yılının ilk altı ayında ülkemizde yayımlanan kitap ve diğer materyallere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16722) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

216.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2017 yılı için Türkiye'de yapılması planlanan ve iptal edilen uluslararası bilimsel kongrelere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16723) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

217.-Batman Milletvekili Saadet Becerekli'nin, Hasankeyf'teki baraj yapımına, antik kentin sular altında kalacak olmasına ve dinamitlerle kaya patlatma uygulamasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16724) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

218.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, %18 olan KDV genel oranının aşağı çekilmesine ve gelir vergisi dilimlerinde değişiklik yapılmasına yönelik bir çalışma yapıp yapılmadığına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16725) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

219.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, BAĞ-KUR emeklilerinin maaşlarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16726) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

220.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KDV ile ilgili yeni ve kapsamlı bir düzenleme düşünüldüğü düşünülmediğine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16727) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

221.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, belediyelerce oluşturulan emlak vergisi takdir komisyonlarında yaşanan sorunların önlenmesine yönelik bir düzenleme düşünüldüğü düşünülmediğine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16728) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

222.-İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, Bakanlık tarafından protokol imzalanan bir vakfa ve protokolün iptalinin söz konusu olup olmayacağına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16729) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

223.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2017/1 KPSS merkez atamalarında 3179 kodlu Büro Yönetimi ve Sekreterlik bölümü için ayrılan kadro ve ataması yapılan kişi sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16730) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2017)

224.-Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, Ensar Vakfı ile imzalanan protokole, yürütülen çalışmalara ve Vakfın eğitim faaliyetlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16731) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

225.-İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya'nın, özel eğitim kurumlarında okuyan engelli öğrencilere ücretsiz öğle yemeği verilmesi uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16732) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2017)

226.-İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, İzmir Atatürk Lisesi dersliklerinin Medeniyet ve Değerler Protokolü kapsamında bir vakfa tahsis edilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16733) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

227.-Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, bazı rektörler hakkında YÖK tarafından başlatılan incelemeye ve bir üniversite rektörünün sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16734) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

228.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de öğrenci azlığı nedeniyle kapatılan köy okullarına ve binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16735) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

229.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kapatılan ve özel okula dönüştürülen dershanelere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16736) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

230.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, okul müdürlerinin ve müdür yardımcılarının sendika üyeliklerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16737) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

231.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık bünyesinde eğitim gören engelli öğrencilere ve öğretmen ve okul sayısının yeterliliğine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16738) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

232.-İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, okul yönetimleri tarafından bağış, kayıt parası ya da başka isimlerle velilerden para alınmasına ve bu nedenle hakkında soruşturma açılan okul yöneticilerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16739) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

233.-Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Manisa'nın Yunusemre ilçesinde yıkılan bir okula ve öğrencilerin eğitim sorunlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16740) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

234.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, işitme ve görme engelli öğrencilere yönelik okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16741) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

235.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Kürtçe ve Zazaca dersi veren öğretmen sayıları ile bir sonraki öğretmen atamalarında ayrılması düşünülen kadro sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16742) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

236.-İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, ÖSYM'nin üniversite yerleştirmelerinde yaptığı hataya, bundan etkilenen öğrencilere, hatanın sorumlularına ve bir yaptırımı olup olmayacağına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16743) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

237.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kapatılan etüt merkezi ve dershanelere, özel okula dönüştürülenlere ve etüt merkezi ve dershanelerdeki toplam öğretmen ve öğrenci sayılarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16744) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

238.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kapatılan dersane ve etüt merkezlerine ve bunların yerine açılan özel okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16745) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

239.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığa bağlı kurumlarda farklı statülerde görev yapan öğretmen sayılarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16746) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

240.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yabancı dil öğretmenlerine, eğitim verdikleri dillere, öğrencilerin aldıkları yabancı dil dersine göre dağılımına ve beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16747) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

241.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son on beş yılda yapılan okul ve derslik sayısına ve öğretmen yetersizliği nedeniyle ders yapılamayan okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16748) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

242.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016-2017 öğretim döneminde üniversite sınavına giren ve yerleştirilen öğrencilerin okul mezuniyetlerine göre dağılımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16749) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

243.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Turizm Meslek Liselerinde alkollü içki ve kokteyl hazırlama dersinin müfredattan çıkarılmasına ve uygulamanın turizme ve otelcilik sektörüne etkisine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16750) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

244.-İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Kilimli köyünde bulunan ortaokuldaki elektrik ve jeneratör arızasının yeni eğitim öğretim döneminden önce giderilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16751) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

245.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, 2016-2017 ve 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında ücretsiz dağıtılacak ilk ve ortaöğretim ders kitaplarının imha edilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16752) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

246.-Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'ın, Diyarbakır Hani İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bir sendika tarafından gönderildiği iddia olunan torpil belgesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16753) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.08.2017)

247.-İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, atanamayan öğretmen sorunun çözümüne, atanmadığı için intihar eden öğretmenlere ve ücretli öğretmenliğin kaldırılarak kadrolu öğretmen ataması yapılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16754) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.08.2017)

248.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarca 2002-2017 yılları arasında Kocaeli iline yapılan yatırımlara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16755) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

249.-Şırnak Milletvekili Leyla Birlik'in, Şırnak, Tunceli, Bingöl ve Diyarbakır'da çıkan orman yangınlarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16756) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2017)

250.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son beş yılda meydana gelen orman yangınlarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16757) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

251.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çölleşme riski altındaki alanlara, son on yılda bu nedenle koruma altına alınan alanlara ve çölleşme ile mücadelede elde edilen sonuca ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16758) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

252.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Akkaya Barajı'nın sulak alan kapsamına alınıp alınmadığına ve korunma durumuna ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16759) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

253.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan ve kirliliğiyle gündemde olan Akkaya Barajı'nın etrafının koku soğuran ağaç cinsleriyle ağaçlandırılmasına ve baraj sahasının ıslah edilerek kuş cenneti haline getirilmesine yönelik çalışma düşünülüp düşünülmeyeceğine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16760) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

254.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa ilinin sağlık hizmetlerinden yeterli payı almasına yönelik çalışmalara, sağlık personeli ve yatak ihtiyacının karşılanmasına ve ilde dolaşım sistemi hastalıklarında görülen artışa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16761) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

255.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Eyyübiye Hastanesi çalışanlarının sendikal haklarının engellendiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16762) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

256.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da engelli vatandaşların engelli maaşı alabilmek için hastaneden almak zorunda oldukları raporlara ve işlem süresine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16763) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

257.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 10-18 yaş arası diyabet hastası çocuklara, insülin pompası için yapılan ödemeye ve sensöre dayalı kan şekeri ölçümü uygulamasının yaygınlaştırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16764) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.08.2017)

258.-Siirt Milletvekili Besime Konca'nın, Siirt E Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan bir mahkum hakkındaki sağlık raporlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16765) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

259.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü personeline, gelirlerine, kurumla ilgili bazı iddialara ve müfettiş raporlarında yer alan tespitlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16766) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

260.-Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Adana Şehir Hastanesi'nin açılması sonrasında mevcut sağlık kurumlarının ve personelinin devir durumuna ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16767) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

261.-İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, alkol ve madde bağımlılığıyla ilgili verilere ve Amatem adlı merkezlerin yetersizliği nedeniyle ortaya çıkan sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16768) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

262.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, acil servislerdeki aşırı yoğunluğu önlemeye ve sağlık personelinin acil servis dallarını tercih etmelerini sağlamaya yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16769) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

263.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Ankara'da Suriye uyruklu vatandaşlarca işletildiği iddia olunan kaçak polikliniklere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16770) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

264.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yer altından sondaj ile çıkarılan suların kullanılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16771) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

265.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 ve 2017 yıllarında ülkemizden yurt dışına çalışmaya giden doktor sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16772) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

266.-Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, cerrahi alet üretimi yapan bir Alman firmasından son on beş yılda satın alınan ürünlere, ürünlerin düşük kaliteli olduğuna dair iddialara ve firmanın Türkiye yetkilisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16773) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.08.2017)

267.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı Çiftahan köyündeki tren istasyonuna alt geçit veya üst geçit yapılmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16774) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.08.2017)

268.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2017 yılında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarca Mardin'de yapılan ihalelere ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16775) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2017)

269.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Avrasya Tüneli'ne ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/16776) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.08.2017)

12 Ekim 2017 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı söz vermeden önce sayın milletvekillerinden de derin bir sessizlik istirham ediyorum. Uğultuyu keselim lütfen.

Gündem dışı ilk söz, Mersin’de kurulması planlanan balık üretim çiftlikleri hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak’a aittir.

Buyurun Sayın Çamak. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak’ın, Mersin’de kurulması planlanan balık üretim çiftliklerine ilişkin gündem dışı konuşması

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; balık etinin insan sağlığına yararları hepimizce malum ancak üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde balıktan maalesef yeterince faydalanamıyoruz. Bunu ülkemizdeki kişi başına düşen balık tüketiminden anlamak mümkün. Avrupa’da kişi başı tüketilen balık miktarı 23 kilogram, dünya ortalaması ise yaklaşık 19 kilogram iken Türkiye’de bu oran sadece 6 kilogram civarındadır. Devletimiz özellikle doğal yollarla çoğalan balık üretimini teşvik etmeli ve vatandaşlarımızın tüketebilmesi için ekonomik bir ortam yaratmalıdır.

Sayın milletvekilleri, şu an huzurunuzda çıkma sebebim olan balık çiftlikleri de bu üretimi sağlamada önemli bir işlev üstlenmektedir fakat bunun nasıl ve ne şekilde yapılacağı önemli bir konudur. Dünya örneklerine baktığımızda balık çiftliklerinin soğuk ve açık denizlerde kıyılardan uzakta kurulduğunu görüyoruz. Deniz sıcaklığı 30 derecenin üstüne çıkan yerlerin üretime elverişli olmadığı, üretilecek balıkların da halk sağlığı açısından riskler barındırdığı bilinmektedir. Balık çiftliklerinin kurulması için gerekli iklim ve doğal şartlara uygun olmayan Mersin’e kurulması önemli bir sorun olarak karşımızda duruyor. Mersin’de Aydıncık ve Silifke sahillerine yapımı planlanan balık çiftliklerinin kurulum yerlerinin geneli birinci derecede doğal sit, arkeolojik sit ve ilan edilmiş turizm bölgeleridir. Birinci derece doğal sit alanları uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınmıştır. Koruma altına alınan alanlara çiftlikleri kurmak uluslararası sözleşmelere, ülkemizdeki yasa ve yönetmeliklere de aykırılık teşkil etmektedir. Mersin’in sahillerine yapımı planlanan çiftlikler de Akdeniz’in ekosistemini ve halk sağlığını etkileyecek, turizme de zarar verebilecektir. RIS- Mersin Bölgesel Yenilik Stratejisi’nin Mersin genelinde yaptığı kamuoyu araştırmasında Mersinliler kentin turizm, tarım ve lojistik alanlarında gelişebileceği konusunda hemfikir ancak deniz kirliliği söz konusu olunca turizmin gelişemeyeceğinden endişe edilmektedir. Nitekim, Çukurova Kalkınma Ajansı da bu üç alanın önemi üzerinde hassasiyetle durmaktadır. 2007’de, Mersin halkı, STK’ları ve kamuoyu baskısıyla balık çiftliklerinin kuruluşu

durdurulmuştu. O gün olduğu gibi, bugün de Mersinliler sahillere kurulmak istenen balık çiftliklerine karşılar ancak Mersin Çevre İl Müdürlüğüne şimdiden 15 başvuru yapılmış. Buraya gelen taleplerden anlaşıldığı kadarıyla Anamur'dan Erdemli'ye kadar boş yer kalmayacak. Özellikle Mersin'imizin tertemiz sahillere sahip Aydıncık ilçesi ve Dana Adası civarında üretim çiftliklerinin yoğunlaşacağı görülüyor.

Değerli milletvekilleri, balık çiftliklerinin üretim kapasitesi bin tonun altında olunca ÇED raporuna ihtiyaç duyulmuyor. Bu nedenle bin ton üretim kapasitesi altında birden fazla balık çiftliği kurularak yasal boşluktan faydalanılıyor. ÇED raporu dışına çıkılınca uluslararası standartların da dışına çıkıp balık üretimini kontrolsüz bir ortamda gerçekleştiriyor ve bunların denetimi de oldukça zor oluyor.

Değerli arkadaşlar, biz balık çiftliklerine karşı değiliz. Ekolojik sistemi bozmayan, insan sağlığını gözeten ve bilimsel olarak sıkı denetlenen koşullarda üretim yapılmasını savunuyoruz. Denetimi daha kolay olan büyük ve orta ölçekli üretimin desteklenmesi ve çevreye zarar vermeyecek biçimde üretimin yaygınlaştırılmasının önü açılmalıdır. Yönetmelikler açık, bunların takibini ilgili bakanlık kuruluşları hassasiyetle yapmalıdır. Ayrıca, var olan yasal boşlukların bir an önce giderilmesi sağlanmalıdır. Bölgemize yatırım yapılırken farklı ekonomik faaliyetlerimizin de gözetilmesini ve ilgili kuruluşların kent planlamasını buna göre yapmasını arzu ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çamak.

Gündem dışı ikinci söz, Adıyaman'a yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Adıyaman Milletvekili İbrahim Halil Fırat'a aittir.

Buyurun Sayın Fırat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Adıyaman Milletvekili İbrahim Halil Fırat'ın, Adıyaman'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

İBRAHİM HALİL FIRAT (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gündem dışı konuşmamda Adıyaman'ımıza yapılan yatırımlar vesilesiyle söz almış bulunmaktayım. Öncelikle yüce heyetinizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki AK PARTİ hükümetleri döneminde Türkiye'yle birlikte Adıyaman'ımız, ilçelerimiz, beldelerimiz ve köylerimiz de değişim ve dönüşüm sağlamıştır. On beş yıllık AK PARTİ hükümetleri döneminde Adıyaman'ımızda eğitimden sağlığa, sanayiden tarıma, ulaşımdan sulamaya kadar birçok alanda hizmet yapılmıştır. Bu hizmetleri tek tek saymamız belki beş dakikaya sığmayacaktır ama burada başlıklar hâlinde en azından anlatabildiğimizi anlatmaya çalışacağım.

Bu vesileyle, bu hizmetlerin yapılmasına katkısı olan öncelikle Sayın Cumhurbaşkanımıza, Başbakanımıza ve Hükümetimize, yerelde öncelikle Sayın Meclis Başkan Vekilimize ve milletvekillerimize çok çok teşekkür ediyorum. Allah kendilerinden razı olsun.

Eğitim alanında, bakınız, yetmiş yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan derslik sayısı kadar biz Adıyaman'da derslik yaptık. Burada, eğitim alanında, eskiden öğrencilerin 50-60 kişilik dersliklerde okutulduğu dönemden biz artık 30'ların altına indik. AK PARTİ'nin belirlemiş olduğu 2023 hedeflerine aynı şekilde ulaşmış bulunmaktayız.

Aynı şekilde, Adıyaman'a üniversite kuruldu. Adıyaman Üniversitesiyle -2.700 olan öğrencimiz- şu anda 22 binin üzerinde, Adıyaman'da, Adıyaman Üniversitesinde öğrenci okutulmaktadır.

Aynı şekilde, sağlık alanında biz, hiçbir ilçemiz hastanesiz kalmayacak şekilde çalışmalarımızı yaptık, bütün ilçelerimizde hastaneler yaptık. Adıyaman'da, Adıyaman merkezde 400 yataklı devlet

hastanesi... Daha öncesinde, Adıyaman'daki devlet hastanesinde 7-8 kişilik koğuşlarda yatan hastalarımız söz konusuysen şu anda bütün hastanelerimizde en fazla 2 kişinin yattığı hastaneler söz konusu.

Aynı şekilde, biz Adıyaman'ımıza 400 yataklı devlet hastanesinin yanında 300 yataklı kadın doğum hastanesini de yapıyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) Suyunuz var mı, suyunuz?

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – 150 yataklı Kâhta Devlet Hastanesi, 75 yataklı Besni Devlet Hastanesi, 75 yataklı Gölbaşı Devlet Hastanesi, Gerger, Sincik, Samsat, Çelikhan, Tut, bütün ilçelerimize hastaneler yaptık ve bu şekilde Allah'ın izniyle yolumuza devam ediyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Doktor var mı hastanelerde?

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Daha ne istiyorsunuz?

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Adliye sarayları noktasında, Adıyaman'ımıza adalet sarayını yaptık, Gölbaşı ilçemize ve Kâhta'mıza adliye saraylarını yaptık ve bununla birlikte inşallah en yakın zamanda Besni ilçemizde de adliye sarayımızın temelini atacağız ve onu da gerçekleştireceğiz.

Bununla birlikte, Adıyaman'ımıza, Adıyamanlı hemşehrilerimize ne kadar hizmet etsek az olduğunu biliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız da bunun farkındalar ve bununla ilgili de Adıyaman'ımıza sürekli hizmetler yapma noktasında talimatları oluyor. Allah kendilerinden razı olsun.

Bakınız, bizim Adıyaman'ımıza özellikle tarımsal sulamada çok önemli olacak Çetintepe Barajı, Koçalı Barajı, Gömükan Barajı inşaatlarımız devam ediyor. Bununla birlikte, göletlerimiz, Gölbaşı'nda Balkar ve Çelik Göletlerimiz, Gerger'de Çifthisar, aynı şekilde Sincik'te Arıkonak Göleti'mizin inşaatı devam ediyor; Çelikhan'a Çelikhan Ovası'nı sulayacak Çat Barajı'mızı da aynı şekilde yapacağız.

KÖYDES ve özel idare kapsamında yapılan hizmetleri de... Eskiden köylerimizde su ve yol bulamazken Sayın Cumhurbaşkanımızın 2007 yılı öncesinde "Yolu ve suyu olmayan köy kalmayacak." cümlesiyle biz Adıyaman'ımızın su, içme suyu ve yol problemlerini birçok şekilde hallettik. Aynı şekilde, köy konakları yapıyoruz, parke taşıyla döşüyoruz, Adıyaman'ımızın köylerini de artık kent konumunabüründürüyoruz Allah'ın izniyle.

Tabii, anlatılacak hizmetler çoktur. Bunları anlatmamız belki beş dakika değil, daha fazla zaman, belki akşama kadar da anlatsak, Adıyaman'a yapılan hizmetler bitmeyecektir.

Son zamanlarda, özellikle Adıyaman'ımızda tütün konusuyla ilgili bir şey gündeme geldi. Değerli arkadaşlar, biz Adıyaman'ın içinde büyüdük; biz tütünle büyüdük, tütünün sorununun ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Biz, daha bu gündeme gelmeden, bu torba yasa gündeme gelmeden önce de Meclis Başkan Vekilimizle, milletvekili arkadaşlarımızla birlikte Sayın Başbakanımızın talimatıyla bakanlarımızla görüşmelerimizi sağladık. Bu torba yasanın gündemine girdiği takdirde de aynı şekilde biz "Sorunu nasıl çözebiliriz?" diye bunu Maliye Bakanımız, İçişleri Bakanımız, Tarım Bakanımız ve Gümrük ve Ticaret Bakanımızla birlikte Sayın Başbakanımızın talimatlarıyla... Üreticimizin sorununu hiçbir şekilde üreticiyi mağdur etmeyecek şekilde biz gündeme getirdik.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ya, sorunu biz mi çıkardık Allah aşkına? Sorunu çıkaran sizsiniz, çözmeye çalışan sizsiniz. Bu nasıl iş?

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Allah'ın izniyle çiftçimizi, üreticimizi mağdur etmeyeceğiz ve yasal zemini oluşturmak için de çalışmalar devam ediyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ya, sorunu kim yarattı? Sorunu biz mi çıkarttık? Sorunu çıkarıp ondan sonra çözüyor gibi görünüyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Fırat.

Sayın Yıldırım...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Bilgilendirme yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Sisteme girmişsin, birazdan bilgilendirme yaparsın Sayın Yıldırım.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Hayır, sisteme başka şey için girdim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Başkanım, Adıyaman’la ilgili...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Bir dakika Adıyaman’la ilgili konuşacağım.

BAŞKAN – Peki, 60’a göre bir dakikalık süre veriyorum.

Buyurun Sayın Yıldırım.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım’ın, Adıyaman Milletvekili İbrahim Halil Fırat’ın yapmış olduğu gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Hatip arkadaşın konuşmalarına katılmam mümkün değil ama kendi kişiliğine, kendi çabalarına bir şey demiyorum, takdir ettiğim bir kişi. Fakat burada yanlış bilgiler var. Mesela, diyor ki: Koçali, Gömükan, Çetintepe Barajlarından... Peki, Atatürk Barajı’nı ne yaptınız? Atatürk Barajı, bugün Türkiye’nin en büyük barajlarından birisi. Atatürk Barajı’nı bırakmışsınız, derede, tepede, kullanılmayacak, suyu olmayan yerlerin barajıyla uğraşıyorsunuz. Ta Mardin’e kadar su gidiyor, Adıyaman’da içilecek su yok; bırak sulu tarımı, Adıyaman’da içilecek su yok.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Doğru, doğru.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Ulaşım diyorsunuz, yanlış bilgi veriyorsunuz. Hastaneler diyorsunuz, ben bir hekimim, hastanelerde doktor eksikliği için, sıralar için onlarca şikâyet alıyoruz. Sizin bunlardan haberiniz yok mu? Eğitim diyorsunuz, eğitimde 70’inci sıradayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Yaşanabilir iller sıralamasında 70’inci sıradayız.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım, bir gün gündem dışı söz alırsınız, size de veririm, bunları anlatırsınız ama bir hekim olarak sağlıkta nereden nereye geldiğini siz çok daha iyi bilirsiniz önceki hastaneler ile şimdiki hastanelerin.

AHMET YILDIRIM (Muş) – 2002’ye geri döndük.

BAŞKAN – Sayın Fırat...

Hangi Fırat? Salih Fırat mı, Halil Fırat mı? İkisi de girmiş sisteme ama.

Salih Bey’e söz verelim. Salih Fırat da bir hekim, o da herhâlde bir şeyler söyleyecektir.

2.- Adıyaman Milletvekili Salih Fırat’ın, Adıyaman’ın sağlık konusunda Türkiye’de örnek olarak gösterilecek bir durumda olduğuna ilişkin açıklaması

SALİH FIRAT (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, ben sağlıkla ilgili anımı söyleyeyim. Burada cerrah arkadaşlar da var. Ben 1997 Şubat ayında Adıyaman’da ortopedi uzmanı olarak göreve başladım. Bir ameliyathanemiz vardı, ben orada ameliyat yaparken -yani belki cerrahların çoğu “Orada ameliyat yapılmaz.” diyecektir- dört camı açtı, sinekler içerideydi, bezlerle sinekleri kovarak ameliyat yapıyorduk. Ama şu an hepa filtresi olan, dört dörtlük, evrensel sağlık kriterlerine uygun ameliyathanelerimiz var; bir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Geçen dönem böyle konuşmuyordun ama; CHP’den AKP’ye zıplayınca tarzın değişti.

SALİH FIRAT (Adıyaman) – Diğer taraftan, yeni yapılan hastane de Hilton Oteli tarzında. Her hastanın tek başına yatabildiği, banyosunu yaptığı, lavabosunu yaptığı, temiz hizmet aldığı bir hastanemiz var.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sen Adıyaman halkını kandırdın. Sen Adıyaman halkının oylarını çaldın.

SALİH FIRAT (Adıyaman) – Doktor sayısı bazında da Adıyaman’da hakikaten yeterli sayıda doktorumuz var. Hizmetimizi dört dörtlük yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sen Adıyaman halkını aldattın.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, lütfen... Ayıp oluyor.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ayıp olmayacak. Ayıp olan şey, Adıyaman halkını aldatmaktır. Ayıp olan şey, Adıyaman halkının oylarını çalmaktır.

SALİH FIRAT (Adıyaman) – Sağlıkta Adıyaman gerçekten Türkiye’de örnek olarak gösterilecek ve takdirle anlatılacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Atıcı, söz vermeden lütfen yerinizden konuşmayın.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben, Adıyaman halkını aldatıldığını söylüyorum. Aldatmadığını söylesin, siz de söyleyin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – 1 Kasım’da niye çıkaramadınız?

BAŞKAN – Bu dönem Adıyaman halkının ak oylarıyla seçildi. Bilginiz olsun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Adıyaman halkını aldatmıştır. Geçen dönem böyle konuşmuyordu, sizi eleştiriyordu.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, cezaevlerinde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, cezaevlerinde yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’a aittir.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cezaevlerinde yaşanan sorunları hemen hemen her hafta bu Genel Kurulda ifade ediyoruz fakat sorunlar hiçbir şekilde duyulmuyor, çözülüyor ve cezaevlerinde her gün artan bir şekilde ihlaller devam ediyor.

Doğrusu beş dakikada cezaevinde yaşanan sorunları anlatmak çok mümkün değil. Sadece başlıklarıyla bile söyleyecek olursak şu anda Türkiye’de Hükümetin ve Adalet Bakanlığının temel gündemi cezaevlerindeki sorunları çözmek değil, yeni kampüs hapishaneleri yapmaktır. Türkiye’ye vaadettikleri “Cezaevlerini iyileştirelim, cezaevindeki koşulları düzeltelim.” şeklinde ifade edilse de cezaevinde yaşananlar cezaevlerini tam bir işkencehaneye dönüştürmüştür.

Aralıksız cezaevlerinde mahpuslar işkenceye maruz kalıyor. Nasıl kalıyor? Hasta tutuklu ve hükümlüler cezaevlerinde ölümü bekliyor. Aileleriyle son saatlerini geçirme konusunda bütün taleplerine, doktor raporlarına rağmen Adli Tıp Kurumu bu konuda direnmiyor, savcılıklar “tehlikelidir” diye hasta mahpusları tahliye etmiyor ve cezaevlerinden cenazeler çıkmaya devam ediyor. Örneğin, Karayazı Belediyesi Eş Başkanı Sait Karabakan kalp hastası ve “cezaevinde kalamaz” yönünde doktor raporu var, buna rağmen Adli Tıp Kurumu hâlâ rapor vermedi ve kendisi maalesef ölüme adım adım yaklaşıyor ve son olarak eşiyle yaptığım görüşmede, on sekiz gün boyunca, kalp hastası olduğu hâlde ilaçlarının verilmediğini öğrendik. Diğer birçok hasta tutuklu ve hükümlü de maalesef aynı koşullarda ölüme terk edilmiş durumda.

Diğeri: Kalabalık koğuşlar. 8 kişilik koğuşlarda 20 kişi kaldığını, sırayla uyuduklarını avukatlar çok somut bir şekilde aktarıyorlar. Bu işkencedir. Uykuyu bile uyuyamayan bir cezaevi gerçeğini anlatıyorum. Örneğin, Konya E Tipi Kapalı Cezaevinde 18 kişilik koğuşta 51 kişi kalıyor. Banyo ve tuvaletlerin 1 tane olduğunu lütfen dikkate alın ve bu ne kadar büyük bir zulüm örneğidir, bunu hep birlikte değerlendirin.

Şimdi, bunun dışında, fazla sayıyla birlikte tedavi edilme, hastaneye götürülme de tam bir işkenceye dönüşmüş durumda. Hastalar kelepçeyle doktor huzuruna çıkarılıyor ve bu şekilde tedavileri engellendiği gibi, kesinlikle cezaevinde hasta olanlar ayrıca, ek olarak bir işkenceye maruz bırakılıyor.

Yine, çıplak arama, insan onuruna yönelik en büyük ezalardan, eziyetlerden bir tanesidir. Aralıksız bir şekilde birçok cezaevinde cezaevine girişte çıplak aramanın bir rutine dönüştüğünü de üzülerek izliyoruz, şikâyetler alıyoruz ve bu konuda Adalet Bakanlığı, çıplak aramanın “mevzuat gereği” olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmiştir. Yine, Elâzığ Cezaevinde ve daha birçok cezaevinde avukat görüşleri saat 17.00’de bitirilmekte ve Ceza Usul Yasası askıya alınmış bulunmaktadır.

Tarsus Cezaevi her gün yeni bir skandalla gündeme gelmektedir. Orada aralıksız, yirmi dört saat boyunca tutuklu ve hükümlülere gerçekten işkence yapılıyor ve sadece size Tarsus T Tipi Cezaevi müdürünün Mahmut Çaçı olduğunu hatırlatmak istiyorum. Mahmut Çaçı kim mi? Mahmut Çaçı, 1996 yılında 11 siyasi tutuklunun Diyarbakır E Tipi Cezaevinde öldürüldüğü Diyarbakır E Tipi Cezaevinin ikinci müdürüydü. Şimdi Tarsus’ta görev yapıyor ve aynı uygulamaları orada da devam ettiriyor. Tarsus’ta yine tutuklu ve hükümlüler ağır bir işkence altında bulunuyor.

Kameralar... İnsanların, tutuklu ve hükümlülerin banyoları, tuvaletleri ve yaşam alanları da kameralarla izlenecek kadar daraltılmış. Tümüyle, yirmi dört saat izlenen bir realite var karşımızda.

Sincan Cezaevinde kadınlar ağır bir şekilde tecrittedir. 18 kadın ağır hasta olduğu hâlde maalesef ağır tecrit altında ve bunun örneklerini veremeyeceğim.

Özetle, cezaevlerinde yaşanan sorunlara dair yüzlerce soru önergesi ve araştırma önergesi verdik. Hiçbir araştırma önergemiz kabul edilmedi burada. Soru önergelerimize yanıt alamıyoruz. Bu da şu demektir: Hükûmet ve Adalet Bakanlığı cezaevlerini işkencehaneye dönüştürme konusunda tam bir irade sahibidir. Buna izin vermememiz lazım. İçeride bulunanlar buna karşı direniş gösteriyorlar. Bizim de insanlık onuruna karşı, bu uygulamalara karşı ses vermemiz lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Danış Beştaş.

Sayın Tanal, bugün sisteme girmemiş misiniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Girmemiş misiniz? Bir saniye...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Başkanım, teşekkür ederim. Tutanaklara geçmesi açısından: Bu Meclisin 550 üyesi var, bakıyorum 45 kişiyiz. Toplam dört siyasi partinin toplamı 45 kişi. Bari, hiç olmazsa bu ışıkların yarısını söndürün yani bir tasarruf edelim. Yazık, günah.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline istem sırasına göre, İç Tüzük 60’a göre söz vereceğim.

Sayın Atıcı, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı ’nın, çocuklarda ve gençlerde uyuşturucu sorununu araştırmanın ve çözmenin Meclisin asli görevi olduğuna ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, gençlerimiz her geçen gün uyuşturucu batağına biraz daha fazla saplanıyor. Güvenlik birimlerine getirilen çocukların 2013 yılında yüzde 25’i, 2014 yılında yüzde 39’u, 2015 yılında ise yüzde 36’sı bağımlılık yapan madde kullanmaktadır. Uyuşturucu maddeyi en küçük deneme yaşı 9 olarak kaydedilmiştir. İlk kullanım yaş ortalaması ise 20’dir. Uyuşturucu batağına düşen çocuklarımız hepimizin çocuklarıdır. Partimiz, inancımız, etnik kökenimiz, dünya görüşümüz ne olursa olsun bir araya gelerek bu yaşamsal soruna çözümler üretmeliyiz.

Çocuklarda uyuşturucu sorununu araştırmak ve çözmek üzere bu Meclise bir önerge vermiştim. Bu sorunu çözmek bu Meclisin asli görevidir. Bu önergeyi AKP’ye bir kez daha hatırlatıyorum. Bu komisyon acilen kurulmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdiş...

4.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş’in, huzurevlerindeki fiyat uygulamasına ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Sayın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanına:

Huzurevlerinizde huzursuzluk hâkim. Geçtiğimiz günlerde huzurevlerine yaptığınız tebligatta 2014 yılından sonra huzurevine yerleşenler için 2 kişilik odalarda aidatları 462 TL’den 1.150 TL’ye çıkarmışsınız. 2014 öncesi girenler için aynı fiyat devam edecek. Yani aynı oda, aynı hizmet; birisi 462 TL, birisi 1.150 TL ödeyecek. Üstelik 2017 yılının başından bu yana geçen dokuz aydaki fiyat farkını da –ki binlerce lira ediyor- tahsil edecekmişsiniz. Bu uygulamalarınızın ve fiyat artışınızın gerekçesi var mıdır?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Hürriyet...

5.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet’in, müftülere nikâh kıyma yetkisi veren yasa tasarısının derhâl geri çekilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Müftülere nikâh kıyma yetkisine karşı bugün onlarca kadın kardeşlerimizle Mecliste bir araya geldik ve “Haklarımıza kimse dilediği gibi saldıramaz.” diye haykırdık. Çünkü bu yetki medeni haklarımıza alenen saldırdır, alenen küçük yaşta evlilikleri, kız çocuklarımızı zorla evlendirmenin resmî hâle getirilme çabasıdır. Küçük çocuklara, nikâh maskesi

altında, tecavüzün yasallaşmasının önünü açacak bir düzenlemedir. Bu yetki tanındığı takdirde 18 yaş altındaki çocuklara el altından dinî nikâh kıyıp sonrasında ise “Yaşı tutunca resmî nikâh kıyarız.” diyerek görevi kötüye kullanmayacaklarının garantisini kim verebilir? Tabii ki kimse bu garantiyi veremez. Medeni haklarımızı teker teker dinî makamlara teslim etmek kadınları ayırıştırıyor ve toplumsal baskıyı artırıyor. Kararı bizim adımıza çevremiz almasın diye bu yasa derhâl geri çekilmelidir. Kadınların haklarıyla uğraşacağınız yoksullukla, yolsuzlukla, şiddetle, tecavüzle mücadele edin ve çözüm bulun. Biz korkmuyoruz, müftülere nikâh yetkisi vermeye çalışanların karşısındaki duvar elbette kadınlar olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kadınlarımızın yüreğindeki ve bileğindeki güç bu karanlığı yırtacaktır diyorum.

BAŞKAN – Sayın Engin...

6.- *İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, Küresel Yaşanabilirlik Endeksi 'nde İstanbul'un 140 şehir arasında 114'üncü olduğuna ilişkin açıklaması*

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Küresel Yaşanabilirlik Endeksi on beş yıldır yayınlanan ve dünyadaki şehirleri altyapı, çevre, güvenlik, sağlık, kültür ve eğitim gibi kriterlere göre karşılaştıran bir sıralama. En son yayınlanan endekte İstanbul 140 şehir arasında 114'üncü oldu. Yani dünyanın en güzel şehri İstanbul, yaşanabilir bir kent olarak görülüyor. Evet, İstanbullular olarak bizler İstanbul'u yaşamıyoruz. Estetik mimariden yoksun beton yığını binalar, altyapı hataları nedeniyle her yağmurda göle dönüşen yollar, bitmek bilmeyen trafik çilesi, betona dönüşen parklar İstanbul'un kaderi değil. Belediye başkanlarını istifa ettirerek yapılan tüm yanlışları örtbas edeceklerini sananlar çok yanılıyorlar. İstanbul AKP'nin partizan rant politikasına mahkûm değil. İnaniyorum ki İstanbullular ilk yerel seçimde bu gidişata dur diyecek ve İstanbul'un yaşanabilir bir kent olması için oylarını kullanacaklar.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

7.- *Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, üniversitelere giriş sisteminin değiştirilmesine ve Hükûmetin bu konuda acil açıklama yapmasını ve yaptığı bu yanlıştan vazgeçmesini beklediğine ilişkin açıklaması*

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bugün sabah YÖK Başkanı üniversitelere giriş sisteminin değiştirildiğini ve “YKS” diye yeni bir sistemin getirildiğini söyledi. Maç başladıktan sonra kural değiştirilmez. Öğrenciler yıllardır mevcut sınav sistemine göre hazırlık yaptılar ama bu yıl girecekleri sınav YKS'ye göre yapılacak. TEOG'u kaldırdınız, “Öğrencileri bir günlük sınav stresinden kurtarmak istiyoruz.” dediniz ama YÖK Başkanı bugün diyor ki: “Tek bir sınav olacak, sınavın birisi sabah olacak, birisi de öğleden sonra olacak.” Tek bir sınav sisteminden gençleri kurtarmak için 2 tane mi sınav yapıyorsunuz? Bu konuda Hükûmetin acil açıklama yapmasını bekliyorum ve yaptığı bu yanlıştan vazgeçmesini bekliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kuyucuoğlu...

8.- *Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, Başbakan'dan, Türkiye'de vergi ödemede 6'ncı sırada olan Mersin'in kişi başı gelir ve gelir adaletsizliğindeki durumunu nasıl açıkladığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başbakana soruyorum: Türkiye'de yıllık ortalama kişi başı gelir 2016 yılında 19.139 lira olarak hesaplandı. Mersin-Adana bölgesi için ise söz konusu gelir 18.005 lirayla Türkiye ortalamasının yüzde 6 aşağısında yer alıyor. Bölgemizde yaşayan en zengin kesim ile en yoksul kesim arasında kişi

başı gelir açısından bulunan 8,1 kat fark, bölgemizi gelir dağılımı açısından tüm bölgeler içerisinde son sıraya yerleştirdi. Bölgemizde 618 bin yoksul yaşıyor. Gelir olarak Türkiye ortalamasının altında bulunan bölgemiz maalesef şu an gelir eşitsizliğinin ve yoksulluk oranının da en yüksek seviyede bulunduğu yer konumunda. Türkiye’de vergi ödemede 6’ncı sırada olan Mersin’in kişi başı gelir ve gelir adaletsizliğindeki durumunu nasıl açıklıyorsunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Doğan’ın yerine Sayın Toğrul, buyurun.

9.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un, Kâhta Sulh Ceza Hâkimliğinin 2 Ekim 2017’de 3 kitapla ilgili toplatma kararına ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, son yıllarda 1980 dönemini hatırlatır gibi bu ülkede kitaplar toplatılıyor ve darphaneye yakılmaya gönderiliyor. Şu ana kadar yüzlerce kitap toplatıldı ama en komik gerekçeyle toplatılan son 3 kitap. Bir kitap nasıl olur da terör örgütü niteliği taşır? Kâhta Sulh Ceza Hâkimliği 2 Ekim 2017’de 3 kitapla ilgili toplatma kararı verdi. Bu kitaplar Faysal Dağlı’nın “Birakuji” Aytekin Gezici’nin “Kürt Tarihi” Fehim Taştekin’in “Rojava/Kütlerin Zamanı” adlı kitapları. Bu kitaplar baskın sırasında önce delil olarak toplatılıyor, sonra, arkasından bu kitaplar yasaklı hâle getiriliyor. Türkiye’nin kitaplarla bu kavgası ne zaman bitecek Sayın Başkan? Bunu ilgililere sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

10.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu’nun, FİSKOBİRLİK yerine TMO üzerinden oluşturulmaya çalışılan fındık alım politikasının yanlış olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

FİSKOBİRLİK gibi profesyonel, teknik altyapısı ve ekipleriyle ihtisaslaşmış bir kurum dururken TMO üzerinden oluşturulmaya çalışılan bir fındık alım politikasının yanlışlığını, doğuracağı sakıncaları hep dile getirdik. Ne yazık ki haklı çıktık. Üreticiden ciddi boyutta şikâyetler alıyoruz.

Fındık fiyatının yarattığı mağduriyete bir de TMO mağduriyeti eklendi. Alım yerlerinin ve ekiplerin yetersizliği, merkezlerle uzaklığı, yanlış randıman ölçümleri, çeşitli gerekçelerle ürünü geri çevirme, sadece Çiftçi Kayıt Sistemi üzerinden alım yapma gibi nedenlerle üretici fındığını serbest piyasaya satmak zorunda kalıyor.

Ayrıca, üreticinin belgeleri üzerinden bazı kişilerin TMO’ya yüklü miktarda fındık vererek haksız kazanç elde ettikleri iddiaları var. TMO sanki serbest piyasanın tekeli hâline getirilen yabancı firmanın düzenine hizmet ediyor. Maliyet fiyatlarıyla alım yapması serbest piyasayı ülkemiz, üreticimiz, yerli alıcı ve sanayicimiz lehine düzenleyemedi. Kaybımız iki yılda 100 milyon dolar oldu. Üreticinin alın terinden çalınan para kimin cebine gitti?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

11.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım’ın, HDP’nin sadece Türkiye’nin değil Avrupa ve dünyada farklı halklardan insanların takdirini almış bir parti olduğuna ilişkin açıklaması

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

“HDP Türkiye partisi olamadı.” diyenlere buradan sesleniyorum: HDP bir tek Kürtlerin değil, değişik kimlik ve inançların teklüğünü değil, çoğulculuğunu savunan Türkiye’nin tek siyasi partisidir. Aynı zamanda, sadece Türkiye’nin değil, tüm Avrupa ve dünyada farklı halklardan insanların takdirini almış bir partidir.

AKP ve saray HDP'den korkmakta haklı çünkü alternatif çözümler sunan partimiz Avrupa ve dünyaya halklarımızın sesini duyurmaktadır. HDP'nin hem Parlamento grubuna hem de HDP bileşenlerine baktığımızda, her inançtan, her kültürden, her dilden insanın bir arada, demokratik bir siyaset yürüttüğünü göreceksiniz.

En son, Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir arkadaşımız NATO PA'da Üst Komite Başkan Yardımcılığına getirildi. Kendisini buradan bir kez daha kutluyoruz.

Cezaevinde rehin tuttuğunuz Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş Avrupalı parlamenterler tarafından barış ödülüne aday gösterilmiştir.

AKP Türkiye'yi dünyadan koparıırken HDP dünyayla buluşuyor, halkların sesi oluyor.

BAŞKAN – Sayın Akın'ın yerine Sayın Arık...

12.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin besicileri mevcut yerlerinden çıkartmaya zorladığına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kırmızı et üreticileri, besiciler tüm Türkiye'de olduğu gibi Kayseri'de de can çekiyor. Bir taraftan damızlık, besilik ve kesimlik olarak canlı hayvan ve karkas et ithalatı yapıyor, diğer taraftan da Kayseri Büyükşehir Belediyesi besicileri mevcut yerlerinden çıkartmaya zorlayarak Millî Emlakin besiciler için verdiği Beydeğirmeni'ndeki arsayı metrekaresi 50 kuruş artı KDV'den besicilere satmaya çalışıyor. Besicilerin bu fiyattan alım gücü yok ancak besicilikle hiç alakası olmayan müteahhitler, beyaz eşya satıcıları Beydeğirmeni'nden kapış kapış arsa alıyor.

Buradan Büyükşehir Belediye Başkanına bir kez daha sesleniyorum: Gelin, rant için değil de halk için çalışın. Zaten zor durumda olan besicileri daha fazla rahatsız etmeyin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erkek...

13.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin tek içme suyu kaynağı olan Atikhisar Barajı'nın çok yakınında Kanadalı Alamos şirketinin siyanürlü altın madenciliği yapmak istediğine ve yetkilileri bu konuda görev ve sorumluluğa davet ettiğine ilişkin açıklaması

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çanakkale'mizin tek içme suyu kaynağı olan Atikhisar Barajı'mızın çok yakınında, koruma alanı içerisinde Kanadalı Alamos şirketi açık sistem arama tekniğiyle siyanürlü altın madenciliği yapmak istiyor ve bunun için Çanakkale İl Özel İdaresine gayrisihhi müessese ruhsatı için başvuru yapıldı.

Bir ton cevher için 4 ton su gerektiğini çok iyi biliyoruz ve bu gayrisihhi müessese ruhsatı verilir ise Çanakkale'mizin yer altı ve yer üstü su kaynakları, ormanlık alanlarımız, doğamız ve çocuklarımızın geleceği ciddi ve yakın bir tehlike altına girecek. Niçin bunu yapıyoruz?

Çanakkale'nin özellikle iktidar milletvekillerini, Çanakkale Valiliğimizi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızı görev ve sorumluluğa davet ediyoruz. Çanakkale halkı da konuyu çok yakından takip ediyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

14.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, müftülükler nikâh kıyma yetkisi veren tasarının ya Komisyona geri çekilmesi ya da maddenin tasarıdan çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Müftülükler nikâh kıyma yetkisi veren tasarı İçişleri Komisyonunda görüşülürken tüm ısrarlarımıza rağmen, üyesi olduğum kadın hak ve sorunlarıyla ilgili Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna sevk edilmedi ve görüşü alınmadan Genel Kurul gündemine getirilecek. Kadın sorunlarıyla ilgili, sahada çalışmalar yürüten STK'ların görüşü alınmak bir yana, Meclise bile girişlerine izin verilmedi.

Ülkemizin ve vatandaşlarımızın öncelikli onca sorunu varken bu maddenin İçişleri Komisyonundan hızla geçirilmesi kabul edilemez. Çok eşliliği artıracak, cinsel istismar ve çocuk yaşta evlilikleri meşrulaştıracak, Medenî Kanun'la kadınların sahip olduğu hakları ellerinden alacak, dahası, aileler arasında ayrımcılık, anlaşmazlık ve toplumda kutuplaşmalara yol açacak olan, müftülükler ve dolaylı olarak da imamlara nikâh kıyma yetkisi veren tasarı ya Komisyona geri çekilmeli ya da madde tasarıdan çıkarılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

15.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, ahilik kurumuna ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ahilik, Anadolu'da 13'üncü yüzyılda ortaya çıkan bir esnaf teşkilatıdır. Ahilik, Osmanlı Devleti'nin kurulmasında önemli rol oynamıştır, bölgenin ekonomik, sosyal, siyasi konumu üzerinde etkili olmuştur. Moğol saldırılarına karşı batıya göç eden topluluklar Anadolu'ya gelmiş, esnaf ve zanaatkarlar kendi içlerinde örgütlenmiştir. Ahi Evran Ahiliğin kurucusu kabul edilir, temel prensibi bir meslek, sanat sahibi olmak ve mesleğini hilesiz yapmaktır. İslam öğretisi ve tasavvuf ahlakı ile mesleki örgütlenmeyi birleştirmişlerdir. İbadete önem verip doğruluk, dürüstlük, adalet, kardeşlik, çalışmak ve bunun gibi prensipleri savunmuşlardır. Aynı mala eşit fiyat, standart üretim, malı pazara sürme, kalite birliği çok önemlidir. Üyeler bu konularda sıkı kurallarla denetlenmiştir. Meslek basamakları çırak, kalfa, usta olarak devam eder, ustalığa geçiş şet kuşatma töreniyle gerçekleşir, bir nevi icazet almak demektir. Ustasının rızasını alan bir kalfa ancak şet kuşak kuşanarak iş yeri açma hakkına sahip olur. Ahilik 18'inci yüzyıldan sonra devam etmektedir.

BAŞKAN – Sayın Öz...

16.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, eğitim ve sınav sisteminin tekrar tekrar değiştirilmesinin gerekçesini ve atanamayan öğretmenlerin ne zaman atanacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, sorum Millî Eğitim Bakanına: Öğrencileri uluslararası ölçekte değerlendiren PISA sonuçlarında ülkemiz 72 ülke arasında ancak 50'nci sırada yer almıştır. Bu sonuç AKP'nin on beş yıllık eğitim politikasının eseridir. Öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz, en önemlisi eğitim sistemimiz deneme tahtası olmaktadır, üstelik eğitimden Atatürk silinip yerine cihat konulmaktadır. Atatürk'ün dediği gibi eserin üzerinde imzası olmayan yegâne sanatkar öğretmendir fakat her seferinde atama vadiyle umut verilerek hüsrana uğrattığınız öğretmen adaylarımız ve neredeyse her yıl değişen sınav sistemi yüzünden öğrencilerimiz stres ve bunalım yaşamaktadır. Bu bağlamda, her seferinde kendi değiştirdiğiniz bir önceki eğitim modelinizi kötülemenizin gerekçesi nedir? Eğitim ve sınav sistemini tekrar tekrar değiştirmenizin gerekçesi nedir? Bundan sonra da eğitim ve sınav sistemini değiştirmeyi düşünüyor musunuz? Son olarak, atanamayan öğretmenleri ne zaman atamayı düşünüyorsunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Benli...

17.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, Kâğıthane'deki rögar kapaklarında firmanın amblemi olan "m" harfinin tersten okunuşunun bir yanlış anlaşılmaya sebebiyet verdiği ve kapakların değiştirildiğine ilişkin açıklaması

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İstanbul 2'nci bölge milletvekili olarak Kâğıthane'yle ilgili ifade edilen bir hususa açıklık getirmek üzere söz almış bulunmaktayım.

Dün HDP Milletvekili Mehmet Ali Aslan, "Allah" lafzının kûfi şekilde rögar kapaklarında yer aldığına, hatta Kâğıthane'de bunun kaldırılmadığına, hatta Suriyeli çocukların rögar kapaklarını öptüğüne dair beyanda bulunmuştur. Kâğıthane Belediyesi ve kapakları yapan firmayla görüştüğümüzde, elbette ki böyle bir durumun söz konusu olmadığını, firmanın amblemi olan "m" harfinin tersten okunuşunun bu tarz bir yanlış anlaşılmaya sebebiyet verdiğini ama HDP milletvekilinin ifade ettiği Okmeydanı Hastanesi dâhil etrafta bilinen bütün rögar kapaklarının değiştiğini ifade ettiler. Ola ki gözden kaçan bir kapak varsa gereği yapılacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son olarak Sayın Akyıldız...

18.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin borcu nedeniyle yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin borcu bugün itibarıyla 90 milyon lirayı aşmış durumda. Hastanenin borcu nedeniyle, hastaneye tıbbi malzeme veren firmalarda da çok ciddi mağduriyetler yaşanıyor. Ve hatta bir firma sahibinin bu nedenle intihar ettiğini belirtirsem olayın ciddiyeti anlaşılmış olacaktır diye düşünüyorum.

Hastanede görev yapan hocalarımızın birçoğu, performansa dayalı sistem gereği alması gereken primlerini alamadıkları için ya daha cazip fiyatlarla, ücretlerle özel sektöre ya da daha iyi imkânlarla başka illere gittikleri için birçok alanda hastanede doktor kalmamış durumda. Benim Sivaslı hemşehrilerim de sağlık problemlerine çözüm bulmak için çevre illere, başka hastanelere gitmek zorunda. Buradan sayın yetkililere sesleniyorum: Acilen bu konuya bir çözüm bulunarak hem hastanenin hem de benim Sivaslı kardeşlerimin mağduriyetlerinin giderilmesini talep ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Grup başkan vekillerine söz vermiyor musunuz?

BAŞKAN – Sisteme giren yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Otomatik veriyorsunuz diye...

BAŞKAN – Sisteme giren olmadığı için...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Herkes birbirine bakıyor.

BAŞKAN - Zorla konuşturmak gibi bir şey yok. Gündeme geçiyoruz, yeri geldiğinde söz talebiniz olursa zaten grup başkan vekillerine söz veriyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Yeri geldi o zaman.

BAŞKAN – Evet, Sayın Usta, buyurun.

19.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümüne, 12 Ekim 1979'da silahlı saldırı sonucu şehit olan Zeki Şireli'ye, bütün ülkücü şehitlere ve vatan savunmasında şehit olan bütün güvenlik kuvvetlerine Allah'tan rahmet dilediğine, üniversiteye giriş sınav sisteminin değiştirilmesine ve bu yanlıştan dönülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın 13 Ekim 1923, Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümü, ben bunu kutluyorum.

Ayrıca, bugün 12 Ekim ve 12 Ekim 1979'da yani bundan tam otuz sekiz yıl önce Zeki Şireli, Bursa Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencisi, memleketi Malatya'da ailesinin yanına gelmişti. Gece saat 23.00 sularında Şehit Fevzi Mahallesi'nde bulunan evinin önünde silahlı saldırı sonucu şehit olmuştur. Ben, bu vesileyle Zeki Şireli'ye, bütün ülkücü şehitlerimize ve vatan savunmasında şehit olan bütün güvenlik kuvvetlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Bugün Ankara'da bir kız kaçırma olayı neticesinde ortaya çıkan silahlı çatışma sonucu bir polis memuru şehit olmuştur. Ben bu şehidimize de Allah'tan rahmet diliyorum. Katil zanlısı sanırım yakalandı, kendisinin de en ağır şekilde cezalandırılmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, bugün YÖK Başkanı üniversiteye giriş sınav sisteminin değiştirildiğini açıkladı. Tabii, sistem değişikliği zaman içerisinde olabilir, onu anlayışla karşılarız ama bu kadar sık olması tabii hiçbir şekilde anlaşılır değil. Yani, 2006 yılında AKP hükümetleri geldiğinde bir sistem değişikliği yapmış, 2010 yılında tekrar tek sınav sisteminin ne kadar kötü olduğu o gün konuşuldu edildi, ikili sınav sistemine geçildi; bugün, şimdi, ikili sınav sisteminin çok kötü olduğu söylenerek tek sınav sistemine geçildiği ifade ediliyor. Bir defa, bu işin yapılış şeklinde bir hata var. Sayın Cumhurbaşkanı kalkıyor, bir televizyon programında “Ben TEOG'u kaldırdım.” diyor. Kaldırdığı sistemin yerine ne getireceğini şu anda hâlâ otoriteler tartışıyor, eğer onlara otorite demek mümkünse. Yani, zaten böyle bir sistemi, bir anda, bir Cumhurbaşkanı bunu bu şekilde söylediği anda yani Başbakan, Millî Eğitim Bakanı ve millî eğitimle ilgili herkesi aslında çizmiş oluyor; bunu da görmek lazım. Şimdi, hâlâ TEOG'da ne getirileceği belli değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – YÖK'ten bir açıklama yapıldı, o akşam “Üniversite sınav sistemi de değişecek.” denildi, bugün YÖK Başkanı bu çerçevede bir değişiklik açıkladı. Bir defa, ne olursa olsun, ister iyi olsun ister kötü olsun, bu tür meselelere bir istikrar kazandırmak lazım, bir şeyi ısrarla uygulamak lazım. Yaklaşık 2 milyon öğrenciyi ilgilendiren konuda paldır küldür bir karar almak ciddi ölçüde belirsizlik yaratıyor, bunu bir görmemiz lazım.

Şimdi, tek günde yapılacak. Güya “İki sınavdan kurtarıyoruz.” diyoruz fakat tek güne iki sınav konuluyor. Şimdi, kırsalda olan öğrenciler var. Ben bunu yaşamış birisiyim yani sabahleyin erkenden kalkacak, bu çocuk sınav merkezine gidecek. Bu çocuk uykusuz, o gece uyuyamamış olacak, karnı aç olacak. Sabahleyin bir sınava girecek, hadi öğleden önceyi tolere edebilir uykusuz da olsa, esas öğleden sonra ikinci sınava girecek. Öğle arası bu çocuklar ne yiyecek? Çünkü bunların birçoğu evinden uzakta olacak yani bunların hepsini düşünmek lazım, uzak mesafeden gelen insanları düşünmek lazım, yalnız başına gidenleri düşünmek lazım.

Şimdi, birinci sınavda barajı aşanlar ikinci sınava girecek. Bir saat içerisinde sınav sonuçları belli olmayacağına göre ne olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Çok affedersiniz, hemen bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Birinci sınav sonucu açıklanmadan öğrenci kendi kanaatine göre “Ha, benim birinci sınavım iyi geçti, birinci sınavı geçmiş olabilirim, ikinci sınava girerim.” diyecek, bu şekilde bir sınava girecek. Böyle bir rezalet görülmedi. Ya, buna bir bakmak lazım, bu yanıltan vazgeçmek lazım. Yani zaten bir içerik değişikliği yok, yapılan değişiklik şekilsel bir değişiklik. Yani şekilsel değişiklik yapıldıkça da daha kötü şeyler yapılıyor. Ha “İçerik değişikliği var.” deniliyorsa o zaman millî eğitim gibi bir sistemde bu kadar çok içerik değişikliği olmaz. Nereden bakarsanız bakın yapılan yanıltır, bu yanıltan dönülmesi lazım, öğrencilerimizi daha fazla tedirgin etmeyelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Yıldırım...

20.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, ülkenin bürokraside liyakatten yoksun muz cumhuriyetine; ekonomide ucuz iş gücü, iş cinayeti ve emekçilerin vergi yükünün fazla olduğu bir cumhuriyete; yatırım ve teknikte beton cumhuriyetine; eğitimde çocukları kobay olarak kullanan bir cumhuriyete; diploması ve dış politikada ise rehin alma cumhuriyetine dönüştüğüne ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ülkemiz maalesef bürokraside liyakatten yoksun muz cumhuriyetine; ekonomide ucuz iş gücü, iş cinayeti ve emekçilerin vergi yükünün fazla olduğu bir cumhuriyete; yatırım ve teknikte maalesef beton cumhuriyetine; eğitimde çocuklarımızı kobay olarak kullanan bir cumhuriyete; diploması ve dış politikada ise rehin alma cumhuriyetine dönüştü ama bir tek demokratik cumhuriyete dönüşmedi.

Siyasi iktidar, özellikle toplumsal yaşamın çok önemli iki ayağı olan sağlık ve eğitimde sayısız yöntem deneyerek, sayısız politikayı devreye sokarak başarısız olmuş, on beş yılın sonunda sağlıkta ve eğitimde 2002 yılına geri dönmek zorunda kalmıştır gerek eğitim sistemi anlamında gerekse yapılan sınavlar anlamında. Hastanelerde önce özelleştirmeye, sonra Kamu Hastaneleri Birliğine, en nihayetinde, bütün bunların açığa çıkarmış olduğu israf ve ekonomik yükün sonunda geldiği nokta yine eski sisteme geri dönüş olmuştur. Hasılı, maalesef, AKP iktidarının bu ülkeye üretebildiği hiçbir şey yok, bütün yöntemler ve politikalar denendikten sonra yeni bir şey bulmuş gibi 2002 yılına eğitim ve sağlıkta geri dönmüştür.

Yargının siyasallaştığı bir cumhuriyetten hiç söz etmeye bile gerek yok çünkü kamuoyu araştırmalarının yapmış olduğu anketlerde yargıya olan güvenin yüzde 30'ların altına düştüğü bir cumhuriyete dönüştü ülkemiz. Umarım ülke en nihayetinde bu siyasi iktidarın yanlışlarından geri dönerek halkın gücüyle demokratik bir cumhuriyete erişir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Altay...

21.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümüne, Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın açlık grevlerinin 218'inci gününde ölüme bir adım daha yaklaştıklarına ve bütün milletvekillerinin bu konuda inisiyatif almalarını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın Genel Kurul olmayacağı için... Yarın 13 Ekim, Ankara'mızın başkent oluşunun 94'üncü yılı. Bu vesileyle, öncelikle Ankaralı hemşehrilerimizi ve aziz milletimizi tebrik ediyoruz. Bu ülkeyi kurtaranlara, bu cumhuriyeti kuranlara şükran ve minnet hislerimizi ifade etmek istiyoruz.

Başta büyük kurtarıcı, büyük kurucu Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, bu cumhuriyet için, bu ülke için, bu millet için, bu Anadolu kardeşliği için canını veren, ebediyete intikal eden bütün şehitlerimize Allah'ımdan rahmet niyaz ediyorum. Hâlen sağ olan gazilerimize sağlıklı, sıhhatli uzun ömürler diliyoruz. Bu cumhuriyetin sonsuza kadar laik, demokratik niteliğiyle yaşayacağına da aziz milletimizin temsilcisi olarak söz veriyoruz.

Sayın Başkan, öte yandan, vicdan varsa, ahlak varsa, sağduyu varsa, insaf varsa insanlık vardır. Nuriye Gülmen ve Semih Özakça 218'inci günde ölüme bir adım daha yaklaştılar. Cumhuriyet Halk Partimizin Sağlık Komisyonu üyeleri ilgili başhekimlerle, doktorlarla yaptıkları görüşmelerde her ikisinde de nöropatik bulguların olduğuna işaret ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, bu çağda göz göre göre iki insanın ölüme gidişine seyirci kalmak kabul edilebilir bir durum değildir ve insanlıkla bağdaşmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok saygıdeğer üyelerine de bu vesileyle seslenmek istiyorum: Hükümetin göstermediği vicdanı, sağduyuyu, insafı Türkiye Büyük Millet Meclisinin göstermesini -parti ayrımı yapmadan bunu söylüyorum- bütün milletvekillerimizin bu konuda bu ölüme gidişe dur demek noktasında inisiyatif almalarını insanlık adına talep ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Muş, buyurun.

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşunun 94'üncü yıl dönümüne ve Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in bir televizyon kanalında sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bundan doksan dört yıl önce, 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara yeni devletimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmuştur, tüm milletimize hayırlı uğurlu olmasını ben de diliyorum.

Sayın Başkan, dün bir televizyon kanalında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Haluk Pekşen, 15 Temmuz gecesi yapılan darbe girişimiyle ilgili olarak “Darbeyi AK PARTİ'nin kendisi yaptı.” ifadelerini kullanmış ve hemen arkasından 250 şehidimizle ilgili olarak da “öngörülemeyen sonuç” sözlerini sıralamıştır. Bu yalan, iftira ve hezeyan dolu açıklamaları kınıyoruz. Bu sözleri, hâlen yargılamaları devam eden FETÖ mensubu darbecileri kurtarma ve aklama çabasından başka bir şey değildir. Darbe girişiminde bulunan bazı FETÖ'cüler bile suçlarını itiraf ederken CHP milletvekili bu tip iddialarda bulunarak neyi amaçlamaktadır? İktidar partisi AK PARTİ iken AK PARTİ'nin kendi iktidarını düşürmek için darbe yaptırdığı iddiasında bulunmak akıl, mantık ve izan yoksunluğundan başka bir şey değildir. 15 Temmuz gecesi Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ni, Türkiye Büyük Millet Meclisini, AK PARTİ Genel Merkezini, AK PARTİ il binalarını, kamu binalarını AK PARTİ'nin kurşunlattığını ve bombalattığını ima etmek tam bir şüursuzluktur.

Buradan CHP Grubuna soruyoruz: 15 Temmuz gecesi AK PARTİ milletvekilleri olarak bizler burada değil miydik? Biz kendi kendimizi mi bombalattırdık? Bu nasıl bir aymazlıktır, bu nasıl bir iftiradır? Hiçbir somut delil olmadan “Darbeyi AK PARTİ yaptı.” diyerek siyasi fırsatçılık yapmaya çalışmak ucuz bir siyaset anlayışıdır. “Çamur at, izi kalsın.” siyaseti gütmek kirli bir zihniyetin tezahürüdür. Keza, aynı CHP milletvekili tarafından 250 şehidimizle ilgili “öngörülemeyen sonuç” ifadesinin kullanılması da şehitlerimizin ruhuna ve milletimize karşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET MUŞ (İstanbul) –...çok büyük bir saygısızlıktır. Bu vatan için gövdesini siper eden, canını seve seve veren kahramanlara saygısızlık yapmak kimsenin haddi değildir. Bu vatandaşlarımız boşu boşuna şehit olmamıştır. Onlar CHP milletvekilinin iddia ettiği gibi öngörülemeyen sonuç değil, bu milletin tarihine adlarını altın harflerle yazdıran şanlı birer şehittir. Onlara yönelik bu tür hezeyanlar ise ancak onların katillerini sevindirmeye yaramaktadır.

Şimdi CHP Grubuna sesleniyorum tekrar: Sizler bu milletvekilinizin bu sözlerinin arkasında mısınız, değil misiniz? Milletvekiliniz bu iftira dolu sözleriyle ilgili hem AK PARTİ’den hem de şehit yakınlarımızdan özür dileyecek mi, dilemeyecek mi? Bu soruların cevabını da beklemekte olduğumuzu ifade etmek isterim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamam, Sayın Altay o soruların cevabını herhâlde verecek.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hem açıklama hem sataşma olduğu için uygun görürseniz...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun, iki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Asla.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben Sayın Pekşen’in konuşmasını izlemedim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben izledim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama sizin ifade ettiğiniz anlamda bir konuşma olduğuna çok ihtimal vermemekle birlikte...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben izledim Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) –...Sayın Pekşen şunu söylemiş olabilir, olsa olsa söylediği şudur: 15 Temmuz darbesi öngörülen, duyumu alınan ama benim de müteaddit defalar söylediğim gibi,

TSK'ya ve yargıya başta olmak üzere sızmış hain FETÖ'cülerini enselemek için, onları toptan derdest etmek için öngörüldüğü hâlde harekete geçmelerini beklemek suretiyle –belki iyi niyetli bir davranış- bu harekete imkân verilmesi aziz milletimizin, biraz önce söylediğiniz, 251 şehit vermesine sebep olmuştur. Ben gene burada dedim ki “251 şehidimizin hiçbirisi boşu boşuna ölmedi.” Allah'ım onlardan razı olsun. Hiçbiri boşuna ölmedi, böyle bir iddiayı kimse söyleyemez ama şunu da söyleriz, deriz ki: 251 şehidimiz kabir azabı çekiyor, kemikleri sızlıyor. Niye? Bu insanlar elbette boşu boşuna ölmedi, bu devletin bu cumhuriyetin bekası için öldü. Biz de burada diyoruz ki, bu insanlar boşu boşuna ölmediyse FETÖ darbesinin siyasi ayağını da ortaya çıkarmamız lazım ki onların ruhları şad olsun, onlar huzur içinde uysun. Söylediğimiz budur. (CHP sıralarından alkışlar) 15 Temmuz darbesini AK PARTİ yaptı dememiştir sayın milletvekilimiz. Çağıracağız biraz sonra, söyler. Böyle bir iddiamız da yok ama en başından beri söylüyoruz, 15 Temmuz darbesi önlenebilir idi. Şimdi derin tartışmalara girmeye gerek yok. 251 şehidimizin kanı üzerinden siyaset yapmak da doğru değil. Hepsine Allah'ımdan rahmet diliyorum. Evet, doğru söylüyorsunuz, onlar boşu boşuna ölmediler

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) - Onların boşu boşuna ölmediğini göstermek bu Meclisin asli görevidir. Bunun yolu da darbenin siyasi ayağını ortaya çıkarmaktır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, yerimden iki dakikalık söz istiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İtham yok, itham yok.

BAŞKAN – Sayın Muş, bitirelim bunu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, ben sözü eğip bükmiyorum. Aynen kullanılan ifade şu, Sayın Altay ses kaydını dinleyebilir: “Darbeyi AK PARTİ kendisi yaptı.” Şehitlerimizle ilgili de “öngörülemez sonuç” ifadesi kullanıldı. Açık ve net iki soru sordum, burada daha önce ifade ettiklerinin etrafından dolanarak Sayın Altay'ın ifade etmesine gerek yok. Çok açık ve net iki soru soruyorum, bunlarla alakalı cevabınızı bekliyoruz: Arkasında mı, değil mi bu vekillerinin?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, söyledim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak “Darbeyi AK PARTİ yaptı.” demedik, demiyoruz, denmesini de doğru bulmayız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dedi milletvekiliniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeterli midir?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Altay doğru bulmayacağını ifade etti, böyle bir şeyin olmayacağını söyledi.

Evet, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- MHP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku ve arkadaşları tarafından, sanayimize son on beş yılda atılım yaptıramayan, KOBİ'lerimize zor günler yaşatan, hedeflenen sonuçların bir türlü alınmadığı sanayi politikalarının ve stratejilerinin eksik ve yetersiz yönlerini tespit etmek ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu'nun 12/10/2017 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Erhan Usta

Samsun

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

11 Ekim 2017 tarih, 2417 sayılı TBMM Başkanlığına verilen İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku ve arkadaşlarının sanayimize son on beş yılda atılım yaptıramayan, KOBİ'lerimize zor günler yaşatan, hedeflenen sonuçların bir türlü alınmadığı sanayi politikalarının ve stratejilerinin eksik ve yetersiz yönlerini tespit etmek ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına dair önergemizin görüşmelerinin 12/10/2017 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisi üzerinde öneri sahibi adına İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku.

Buyurun Sayın Tanrıku. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sanayimize son yıllarda atılım yaptıramayan, KOBİ'lerimize zor günler yaşatan ve hedeflenen sonuçların bir türlü alınmadığı bir süreçten geçiyoruz. Sanayi politikalarının ve stratejilerinin eksik ve yetersiz yönlerini tespit etmek ve alınması gereken önlemlerin araştırılması için biraz önce okunan, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına verdiğimiz önergeyle ilgili de söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, ekonominin nabızı sadece borsa veya sadece döviz piyasası değildir, bunu öncelikle tespit etmemiz lazım. Dış finansman temininde bağımsızlık, vasıflı iş gücü, yüksek katma değerli ürün ve teknoloji üretimi, bütçe disiplini, gelir dağılımında eşitlik ve etkili bir dış politika bizim küresel rekabette yerimizi belirleyen en önemli unsurlardır. Tasarruflarımızın giderek azaldığı bir dönemde ülke olarak bizim dış tasarrufları yeterli miktarda çekmeye yönelik de birtakım girişimlerde bulunmamız gerekmektedir.

Bugün, dünya, sadece gelirlere değil refah seviyesine de odaklanmış durumda ve onu araştırıyor, onun üzerinde çalışmalar yapıyor. Ortalama kişi başına gelirimiz bizleri yanıltmasın, burada, bu kürsülerde, millî gelirimiz şuradan şuraya geldi diye defalarca söyleniyor ancak bu oran her zaman refah düzeyini de göstermez değerli arkadaşlar. Eğer biz, ülke olarak insan haklarına saygıda, demokrasi, hukuk, eğitim ve kültürel harcamalarda dünyanın geri sıralarındaysak o zaman, burada belirgin bir refahtan da bahsetmemiz söz konusu olamayacak demektir.

Ekonomide büyük resme bakmamız lazım, buradaki mesele bu. Endişe ve istikrarsızlık şu anda ön planda değerli milletvekilleri. Bakın, bu sözümü... Bir uluslararası araştırma şirketi yaptığı çalışmada, geçen yıl yüzde 9 seviyesinde olan, ekonomik durumla ilgili olan endişenin bu sene, 2017'nin ikinci çeyreğinde yüzde 20'ye yükseldiğini söylüyor. Gene Türkiye, eğer bugün mevcut kaynaklarıyla güçlü yarınlara odaklanabilmek istiyorsa bu konularda da büyük heyecanlar duymak zorunda; bu da ancak bilimsel bir analize dayanan ve politika ve stratejilerin doğru bir şekilde hesaplandığı bir metodolojiden geçer. Ancak açıklanan plan ve programlar da maalesef böyle değil, güvensizlik ve gelecekle ilgili belirsizlik de tetikleniyor. Bunun en yakın örneği, geçtiğimiz günlerde açıklanan orta vadeli program sayın milletvekilleri. Bu programa baktığımız zaman, bugüne kadar yayımlanan bütün orta vadeli programlarda maalesef hedeflere ulaşılmasının hem pratik yönden hem teorik yönden mümkün olmadığını da görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin sanayi politikalarında tutarlı ve gerçekçi bir plan ve stratejisinin olmadığından yola çıkarak zaten bu önergemizi, önerimizi getirdik. On beş yılda 8 hükümet kurulmuş, 5 Sanayi Bakanı değişmiş ancak sanayimiz ve KOBİ'miz maalesef ağır bir borç yükünden kurtulamamış, bunu da buradan çok ciddi görüyoruz.

Kredi Garanti Fonu yüksek faizle piyasaya birtakım para enjeksiyonunda bulunmuş, geçici bir soluk vermiş. Büyümeye de birtakım hesaplamalara göre yaklaşık 2 puanlık bir kortizonlu etki yapmış -bakın, bu kelimeyi de özellikle kullanıyorum- ama şimdi onun da esamesi okunmuyor.

Değerli milletvekilleri, vadedilen millî, bölgesel uçak yapımı veyahüt da işte, yerli otoda babayığitler de hâlen ikna edilememiş görülüyor. Onun için, biz diyoruz ki: Tüketerek değil, üreterek bir büyüme yoluna, "patern"ine girmemiz lazım. Ekonomik büyümemiz için de hem beşeri sermayeye hem yönetim desteğine hem de imalat sanayi desteğine ciddi manada ihtiyacımız olduğunu belirtip Türkiye'nin güçlü yarınlara daha umutvar olabilmesi için bu önergemizin desteklenmesini istiyoruz.

Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Siyasi parti grupları adına ilk söz Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'a aittir.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Halkların Demokratik Partisi adına.

BAŞKAN – Evet, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına.

Buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında dinleyen saygıdeğer yurttaşlarımız, eş genel başkanlarımız, milletvekillerimiz, belediye başkanlarımız; hepinizi buradan saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, MHP'nin önergesi üzerinde, özellikle KOSGEB'de yaşanan sorunlar üzerinde durmak istiyorum. Görünen o ki AKP "Paralel yapıdan kurtuluyorum." derken kendi saltanatını her alanda yaratma derdine düşmüştür. Yaptığı işin niteliği gereği en tarafsız kurum olması gereken KOSGEB, AKP'nin arka bahçesine dönüştürülmüştür. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından KOSGEB'de düzenlenen operasyonda çok sayıda çalışana el çektilirirken yerleri, bakın, AKP'lilerin yakınları tarafından doldurulmuştur. Cumhurbaşkanının yeğeni İnsan Kaynakları Daire Başkanlığına, AKP'li belediye başkanının kardeşi Proje Koordinasyon Daire Başkanlığına, AKP'li milletvekilinin oğlu Özel Kalem Müdürlüğüne, AKP milletvekili adayı Araştırmalar ve Projeler Koordinasyon Daire Başkanlığına atanıyor. Bunlar benim ulaşabildiklerim. Değerli arkadaşlar, KOSGEB "AKGEB"e yani AK PARTİ geliştirme ve destekleme kurumuna dönüştürülmüş durumda.

Değerli milletvekilleri, KOSGEB bünyesinde çalışan uzman sayısı yetersiz, her bir uzmana 6 bin firma düşüyor. Çağrı esaslı desteklerde, proje bazlı desteklemelerde değerlendirme kurulları, uzmanlar nitelikli olmadığından nesnel ve bağımsız bir değerlendirme yapamıyorlar. Son dönemde birçok KOBİ, siyasi görüşlerinden veya üye oldukları meslek örgütlerinden dolayı desteklerden faydalandırılmamıştır; birçoğunun projesi resmî olarak ve gerekçe gösterilmeden sözlü olarak sakıncalı olduğu bildirilerek destekten yoksun bırakılmıştır. KOBİ danışmanlığı kurumu 2011 yılından beri kurulmaya çalışılıyor fakat hâlâ -yaklaşık 25-30 KOBİ danışmanı var- nitelikli danışman yetersizliği devam ediyor. KOSGEB KOBİ'lere sadece para desteği sağlayan pozisyondan çıkılarak acilen KOBİ'lere bilgi ve becerilerini aktaran bir kuruma dönüştürülmelidir.

Değerli arkadaşlar, son dönemde KOBİ'lere 50 bin TL'ye varan destek... Maalesef, bankalar tarafından, ana paraya kefalet vermediği için bunların bir çoğu yerine getirilmemekte, bankalardan geri dönmektedirler. Türkiye genelinde toplam 244.890 işletmenin başvurusu sonucunda 15 bin kişiye kredi verilmiş ancak bunların büyük bir kısmı da kredilerden faydalanamamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Sayın Bakan Faruk Özlü burada olmuş olsaydı... Bir hat kurmuşlardı, “Alo 130” yani bankalarla sorun yaşadıklarında arayacakları bir hat. Kaç vatandaş başvurmuştu? Başvurularının sonucu takip edilebilmiş midir? Bunları sormak isterdim.

Üç dakikada KOBİ'lerin sorununu da dile getirmek Sayın Başkan, herhâlde imkânsız. Maalesef, herhâlde bu İç Tüzük'ün ne kadar gözden geçirilmesi gerektiği bir kez daha açıkça ortaya çıkıyor.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan.

Buyurun Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetin kuruluş yıllarına bir gidersek, Türkiye'nin her tarafı demir ağlarla örülmüş, sanayi hamleleri bir bir yapılmış, demir çelik fabrikasından alüminyum fabrikasına, tekstil fabrikalarından şeker fabrikalarına Türkiye'nin her ilinde bir fabrika açılmış ve sanayi hamleleri yapılmış. Son on beş yıla baktığımız zaman, iktidarın gündeminde sadece inşaata dayalı, rantı dayalı ekonomik politikalar. Nedir? “Köprü yaptık, yol yaptık, havaalanı yaptık.”

Sevgili arkadaşlar, ama üretimi ne yaptık? Tek tek bitirdik. Şurada organize sanayiye gidelim. Türkiye'de 305 tane organize sanayi var; doluluk oranı yüzde 60, bazı organize sanayilerde yüzde 20. Fabrikalar tek tek kapanıyor, üzerlerinde “satılık” ve “kiralık” yazıyor.

Bu ülkenin sanayicileri kolay yetişmedi. Bütün sanayiciler tornacıların çocukları ve çantaları ellerine alıp, dünyanın bütün ülkelerine gidip pazarlama yaparak ihracat yaptılar.

Bugün ihracat yapılan ilk 5 ülkeyle problem yaşıyoruz. Birinci sırada Almanya; Almanya'ya kafa tutuyoruz, Almanya'yla sorun yaşıyoruz. Yanlış dış politikalardan ABD'yle sorun yaşıyoruz. En iyi ihracat yaptığımız ülkelerden birisi Irak, Irak'la sorun yaşıyoruz. Artık, sanayiciler çocuklarına miras olarak sanayiciliği bırakmak istemiyorlar.

Sevgili arkadaşlar, eğer bir ülkede üretim ayağa kalkmazsa yoksulluk da çözülmez, işsizlik de çözülmez. (CHP sıralarından alkışlar) Biz öncelikli olarak, hep beraber, gelin, Türkiye’de üretimi nasıl ayağa kaldırırız, sanayinin sorununu nasıl çözeriz, bunu birlikte inşa edelim. Eğer Türkiye’de biz üretimi ayağa kaldıracaksak önce “eğitim, eğitim” demeliyiz ve sonra da “üretim” demeliyiz. Tarım politikaları bitti, tekstil bitti. Ne kaldı? Bugün sadece otomobil kaldı, gözü oraya diktiniz. Yüzde 40 vergiyle orayı da bitirmek istiyorsunuz.

Onun için ben MHP’nin grup önerisine destek veriyorum. AK PARTİ’den de bu öneriye destek istiyorum. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, MHP grup önerisi görüşmeleri bitmeden birleşime ara vermenin oylamanın sonucunu değiştirecek bir durum yarattığına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Niye ara verdiğinizle ilişkin bir açıklama yapacak mıydınız bilmiyorum ama anlamsız bir şekilde ara verildi. E, tabii, sizin takdirinizdir nihayetinde. Konu nedir? Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, sanayi politikalarındaki ve sanayi stratejilerindeki yetersizliğin araştırılması adına bir önerge verdik. Önerge görüşüldü...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Duyamıyoruz Sayın Başkan.

ERHAN USTA (Samsun) – Milliyetçi Hareket Partisi olarak, sanayi politikalarında ve stratejilerindeki eksiklikler nelerdir -çünkü sanayimiz kan ağlıyor, bunu hepimiz biliyoruz- bu konuyla ilgili bir araştırma önergemiz vardı. Önerge görüşüldü. Sanırım oylama yaklaştığı esnada... Tabii, Genel Kuruldaki genel tabloya bakıldığında önerge kabul edilecekti çünkü AKP’den çok az sayıda milletvekili vardı.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Başkanım, bir konuşma daha var. Bizim konuşma yapılmadı.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi durup dururken ara verdiniz. Bu verdiğiniz ara anlaşılabilir değil. Oylama sonucuna etki edecek bir aranın sizin tarafsızlığınızı gölgelendirdiğini, tarafsızlığımızı ihlal ettiğinizi düşünüyorum. Bu çok yanlış bir şeydir.

Dolayısıyla bu tutumunuzun yanlış olduğunu ve tutumunuzu kınadığımı ifade etmek isterim Sayın Başkan. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Usta, yani burada böyle bir kınama tabirini kullanmanızı ben şahsen doğru bulmuyorum, yakışık da bulmuyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yadırgadı.

BAŞKAN – Çünkü burada oturumu yöneten Meclis başkan vekilinin her hâlini siz bilebilecek durumda değilsiniz tabii ki ve zaman zaman bu tip aralar veriliyor. Kaldı ki henüz konuşmalar devam ediyor, oylama geçilmiş değil.

İkincisi: Ben 39 derece ateşle buraya oturuyorum, ilaç alıyorum. Yani burada kâtip üyelerimizin birtakım ihtiyaçları olabiliyor, farklı birtakım talepler olabiliyor. Bu oturumda, şimdi yaptığımız bir şey değil ki bütün Meclis uygulamalarında hep bu böyle. Bazen on dakika deriz, arkada, grup başkan vekili gelir, bir saate kadar otururuz, birtakım konuları müzakere ederiz, farklı farklı birtakım... Kaldı ki bu takdir, tamamen Meclis Başkanlık Divanına ait olan bir takdir. Yani burada kalkıp bu şekilde hemen direkt, şey yapmadan böyle bir tabiri doğru bulmuyorum. Eminim ki sizin de niyetiniz böyle

değildir ama benim de yoksa, böyle sayıyı görüp herhangi bir şekilde... Ki oylamaya daha henüz geçmiş değilim ben. Konuşmalar devam ediyor. Ha, konuşmalar bittikten sonra böyle bir şey yapsam... Ha, olabilir, acil durumlar olabilir, farklı birtakım ihtiyaçlar olabilir, bunu da sizin makul görmeniz lazım diye düşünüyorum.

Üç gündür sesim zor çıkıyor yani burada sürekli bir şeyler içmeye çalışıyorum.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Çok geçmiş olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, eğer hastaysanız geçmiş olsun. Başka Meclis başkan vekilleri var, onlar da bu birleşimleri idare edebilirler, tabii o sizlerin takdiri, ben onu bilmem. Yani...

BAŞKAN – Ya, başka ihtiyacımız da olabilir arkadaşım yani kusura bakmayın, bu, benim takdirim üstelik. Kaldı ki hemen bir şekilde bir art niyetle bizi bu şekilde ara vermiş gibi yaftalamanız, kınamanız hiç yakışık alır bir durum değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, müsaade edin, bir konuşayım.

Şimdi, sizin takdiriniz olduğunu ben zaten söyledim. Yalnız, şimdi görünen bir şey var -biz de iki yıldır bu Parlamentodayız- yani burada AKP'den bir arkadaş en fazla üç dakika konuşacaktı, tek bir konuşma kalmıştı. Zaten onu yapamazsınız yani üç dakika geçtikten sonra da tam oylamaya giderken ara vermek gibi bir şey zaten olmazdı. AKP'den konuşulup konuşulmayacağını da bilmiyoruz. Şimdi "on dakika ara" dediniz, zaten yirmi dakikada işte ancak bu kadar arkadaş toplanabildi. Yani bu, apaçık bir şekilde oylamanın sonucunu değiştirecek ve oraya müdahale anlamına gelen bir ara vermedir, bunun bilinmesi lazım. Yani bu yapılan da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bu Başkanlık kürsüsünde oturan kişinin İç Tüzük'e göre tarafsız olması gerektiğini hepimiz biliyoruz, tarafsızlığınızı bu anlamda kaybetmiş durumdasınız; ben bunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Yanlış ifade ediyorsunuz, ben de onu söylemeye çalışıyorum. Tarafsız bir şekilde yönetmeye çalışıyorum, tamamen İç Tüzük'e göre.

ERHAN USTA (Samsun) – O da sizin takdiriniz.

BAŞKAN - Hem benim takdirimde olduğunu söyleyeceksiniz -birtakım mazeretlerin arkasına da sığınmıyorum- hem de ondan sonra kalkıp bunu diyeceksiniz, ben de bunu doğru bulmuyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama takdirde de bir iyi niyet olur Sayın Başkan.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu ve arkadaşları tarafından, sanayimize son on beş yılda atılım yaptırılmayan, KOBİ'lerimize zor günler yaşatan, hedeflenen sonuçların bir türlü alınmadığı sanayi politikalarının ve stratejilerinin eksik ve yetersiz yönlerini tespit etmek ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Evet, Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisi üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer konuşacaktır.

Buyurun Sayın Koçer.

Sayın Koçer...

ERHAN USTA (Samsun) – Haklılığım ortaya çıkıyor değil mi Sayın Başkan?

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Efendim, Şahin Tin olarak bildirildi.

BAŞKAN – Sayın Koçer yerine, Sayın Tin.

Sayın Tin, buyurun...

ERHAN USTA (Samsun) – Haklılığımın ortaya çıktığını görüyorsunuz, değil mi? Oylamaya direkt geçiliyordu.

BAŞKAN – Önümde şöyle bir liste var. Sayın Usta, lütfen, istirham ediyorum, bilmeden konuşmayın öyle. Önümde liste var, konuşmacıların olduğu liste var, ondan sonra birtakım şeyler söylüyorsunuz. Kusura bakmayın Sayın Usta, hiç yakışık almıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, sizin yaptığınız yakışık alıyor mu Allah aşkına?

BAŞKAN – Lütfen, hiç yakışık almıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani böyle bir grup önerisinin kabul edilmesinin nasıl bir sakıncasını gördünüz siz?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Tin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞAHİN TİN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; MHP Grubunun önerisinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, grup önerisi öncesi şunu belirtmek istiyorum ki: Ülkemizin geçmiş olduğu bu zorlu süreç dönemi içerisinde özellikle ABD'nin uygulamış olduğu vize, Avrupa Birliği'nin çifte standardı ve almış olduğu kararlar ve tabii ki doğumuzdaki, güneydoğumuzdaki yaşanan sınır dışımızdaki olaylar, sıcak gelişmeler ve ülkemiz içerisindeki terör eylemleri gibi; bu alanlarda, bu konularda, özellikle bu dönemde birlik ve beraberlik içerisinde olmamız gerektiği inancı içerisinde olduğumu belirtmek istiyorum. Bu sebeple de küçük ayrıntılar ve konularla uğraşmak yerine, esas millî davamız uğrunda birlikte hareket etmemiz gerekmektedir.

Değerli konuşmacılar parti grupları adına sanayi politikalarının yetersizliği hakkında görüşlerini iletiler. Biz de şunu belirtmek istiyoruz ki: AK PARTİ, on beş yıllık iktidarı döneminde KOBİ'lere özellikle, KOSGEB'le büyük destekler vermiştir. Daha önce KOSGEB'in adını hiç bilmeyen KOBİ'ler, artık bugün birçok imkânlardan faydalanmaktadır. Mesela bir konuşmacı, muhalefet partisinin konuşmacısı dedi ki: "Tekstil bitmiştir." Oysa Denizli'de bugün tekstil, ihracat patlamaları yaşamaktadır ve bugün otomotiv sektöründen sonra 2'nci sırada yer almaktadır.

Şöyle baktığımızda, KOSGEB'in KOBİ'lere dönük vermiş olduğu 1 milyon TL'lik hibe ve destekleri, bizim çok iyi bir şekilde KOBİ'lere dönük yapmış olduğumuz çalışmaları ve verdiğimiz destekleri ortaya koymaktadır. KOBİ'lere verilen 4 milyar TL destek olmuştur bugüne kadar. Son bir yılda 2.734 KOBİ'ye destek vermişiz. Yine 6.542 girişimciye 132 milyon destek verilmiştir. Yine istihdam desteği, pazarlama, reklam, eğitim, sertifika, makine ekipmanları destekleri verilmiştir. Bu da şunu göstermektedir ki KOBİ'lerin ihracata olan oranı da artık artmakta ve daha ileriye doğru gitmektedir. Bu anlamda hiç kimse şunu söyleyemez: "KOBİ'lere, küçük esnaflarımıza, sanayicilerimize, üreticilerimize destek verilmedi." diyemez. Bugün her şey ortadadır, hiçbir iş yeri kapanmamakta, daha fazla iş yeri açılmakta ve sanayicimiz, tabii ki üreticilerimiz, hepsi de mücadele etmektedir. Her türlü olumsuzluklara ve sıkıntılara rağmen de millî birlik ve beraberliğini kaybetmemektedir.

Ben yüce heyetinizi yine saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Silivri duruşmalarında bir FETÖ sanığı yakınının darbedilmesi olayına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Cumhuriyet Halk Partisi olarak 15 Temmuzun ertesi gününden itibaren Hükûmete dedik ki: FETÖ'cülerle, darbecilerle en katı, en keskin bir biçimde hesaplaşın ama bununla beraber, hızlı bir normalleşme ve demokratikleşmeyi de ihmal etmeyelim.

Silivri duruşmalarında -dün sanıyorum- bir FETÖ sanığının babası, yaşlı bir adamcağız darbedilmiş; bunlar doğru şeyler değil. Suçların şahsiliği prensibi var, insanlık var, vicdan var. Ben bu tür olayların tekrarlanmaması için -bu darbe sadece AK PARTİ'ye değil, Cumhuriyet Halk Partisine karşı da yapılmıştır- AK PARTİ'nin de bu tür, bu kabil olayları tasvip etmediğiyle ilgili bir açıklamanın faydası olacağını düşünüyorum, diğer partilerin de tabii.

Genel Kurulun ve siyasi partilerin bilgisine arz ederim. Olayı doğru bulmadığımızı ve kınadığımızı da ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- MHP Grubunun, 11/10/2017 tarihinde İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku ve arkadaşları tarafından, sanayimize son on beş yılda atılım yaptıramayan, KOBİ'lerimize zor günler yaşatan, hedeflenen sonuçların bir türlü alınmadığı sanayi politikalarının ve stratejilerinin eksik ve yetersiz yönlerini tespit etmek ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 6/9/2017 tarihinde Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de yargı erkinin gerek tutumu gerekse vermiş olduğu hukuk dışı kararların hukuk devleti ilkesine ve adalete olan güvenin sarsılmasına neden olmasından kaynaklı olarak bu durumun irdelenmesi ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi

12/10/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 12/10/2017 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ahmet Yıldırım

Muş

HDP Grubu Başkan Vekili

Öneri:

6 Eylül 2017 tarihinde Adana Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş ve arkadaşları tarafından verilen 5330 esas numaralı “Türkiye’de yargı erkinin gerek tutumu gerekse vermiş olduğu hukuk dışı kararların hukuk devleti ilkesine ve adalete olan güvenin sarsılmasına neden olmasından kaynaklı olarak bu durumun irdelenmesi ve alınacak önlemlerin tespiti” amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 12/10/2017 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi üzerinde, öneri sahibi olarak Mardin Milletvekili Mithat Sancar konuşacaktır.

Buyurun Sayın Sancar. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargının içinde bulunduğu kötü durumu anlatan pek çok konuşma yaptık burada, önergeler verdik ama iktidarın bu konuda olumlu bir adım atmaya niyeti olmadığı anlaşılıyor. Aslında, iktidarın bu konuda herhangi bir olumlu hamle yapması girişiminde bulunması da pek mümkün görünmüyor çünkü iktidar, kendini bu yargıyı araçsallaştırarak koruma altına almaya karar vermiş bir defa; bağımsız bir yargı, tarafsız bir yargılama gibi bir niyeti yok, olsa zaten, bundan en büyük zararı kendisinin göreceğini biliyor dolayısıyla tam tersini yapıyor.

Bakın, bizim partiye yönelen siyasi darbe operasyonu sonucunda, eş genel başkanlarımız ve milletvekillerimiz gözaltına alındı, tutuklandı; defalarca gözaltılar, tutuklamalar, tahliyeler oldu. Sadece durumun garabetine işaret etmek için, Eş Genel Başkanımız Demirtaş’la ilgili durumu çok kısa aktarmam yeterli olacaktır. Bugüne kadar Sayın Eş Genel Başkanımız Demirtaş’ın tutuklu bulunduğu dosyadan hiç duruşması yapılmadı yani bir yıla yaklaşan bir süre içinde yargı önüne çıkıp neden tutuklu olduğunu dinlemesi ve buna karşı savunma yapması mümkün olmadı; bu engellendi, sistematik olarak engellendi. Bugüne kadar diğer dosyalardan 74 duruşma yapıldı ve fakat hiçbirine bizzat katılma imkânı tanınmadı, sağlanmadı. Yargı, tarafsızlığını bütünüyle kaybetmiş durumda, bağımsız değil. Bunun çeşitli örnekleri var ama yüzlerce yıllık evrensel yargı ilkeleri de, adalet ilkeleri de bir çırpıda yok edilebiliyor. Yargılamadan söz edebilmeniz için savunmanın gerçek anlamda yapılabilir olması lazım, bizzat sanığın duruşmaya katılma hakkının mutlaka sağlanması lazım ama Sayın Demirtaş’ı bugüne kadar mahkemeye çıkarmıyorlar. Önce, SEGBİS uygulamasını normalleştirmek istediler; normalde, evet, SEGBİS gönüllü olarak katılınabilecek bir yoldur, kullanılabilecek bir yöntemdir ama şimdi, onu mecburi hâle getiriyorlar.

Sırf, Demirtaş’ın duruşmalara çıkıp bütün bu yapılan hukuksuzlukları, haksızlıkları, adaletsizlikleri anlatmasını engellemek için bütün ilkeleri yerle bir eden uygulamalarla karşı karşıyayız. Açılan davalara bakın, sadece bizlere karşı açılan davalara değil, diğer davalara bakın, iddianamelere şöyle bir göz atın. Size çok rahat söyleyebilirim ki cumhuriyet tarihinde bu kadar keyfi, bu kadar mesnetsiz iddianame yazılmamıştır. Sizlerin şikâyet ettiğiniz, “FETÖ” diye bağırıp çağırdığımız o uygulamaların çok daha beterini yapıyor şu an yargı ve bunu da talimatla yapıyor, bunu da vesayetle yapıyor; yargı, vesayet altında. Neden şikâyet ediyor idiyse yine bugün sizin döneminizde yargı yapıyor. Adaletin işlemediğini bağırdığınız zamanlarda kullandığınız gerekçeler bugün sizin tarafınızdan unutulmuş durumda. Adaleti bu kadar yerle bir ederseniz, böylesine ayaklar altına alırsanız toplumu da çürütürsünüz. Kendinizi kurtarmak için toplumda adalet duygusunu, bununla birlikte, ahlaki normları, etik kuralları yok eden bir politika izlerseniz bunun altında ağır bir şekilde kalırsınız.

Hâkim ve savcılara da bir sözüm var: Bakın, bugün korkudan veya iktidara inandığınız için taraflı davranıyor olabilirsiniz. Korkudan böyle davrananlara asıl sözüm, yoksa iktidara gönüllü biat edenlere değil. Bu devran değişecek. Bundan önceki dönemde her şey sanki ebediyete kadar devam edecekmiş gibi keyfi davranan hâkim ve savcıların düştüğü durumu görün. Yarın öbür gün bu devran değişecek, bu dönem bitecek, yaptıklarınız önünüze bir bir çıkarılacak. Korkuyu aşın. Cesaret, onuru kurtarır, onur da bir insan için vazgeçilmezdir.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak konuşacaktır.

Buyurun Sayın Parsak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Aziz Türk milletinin saygıdeğer milletvekilleri, HDP Grubunun grup önerisi hususunda Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Görünüşte, yargının siyasallaştığı ve bundan kaynaklanabilecek sorunların araştırılmasına yönelik olarak bir araştırma önergesi karşımıza getirildi ama gerek önerge metninin içeriğinde gerekse önerge sahibi grubun adına burada konuşma yapan hatibin beyanlarında da görüldüğü üzere, esasen yargının siyasallaşmasından daha çok, o siyasi parti grubuna mensup milletvekillerinin tutuklu olması ve bu tutukluluk çerçevesinde birtakım durumların, iddiaların ortaya konulması çerçevesinde verilmiş bir grup önerisinden söz ediyoruz. Dolayısıyla, en son söyleyeceğimizi peşinen ifade edelim, biz bu gerekçeyle söz konusu grup önerisine olumlu oy kullanmayacağız Milliyetçi Hareket Partisi olarak.

Evet, Türkiye’de yargının siyasallaştırılmaya çalışılmasıyla alakalı ve bundan kaynaklanan önemli sorunların söz konusu olduğu önemli bir dönem oldu. Özellikle, 12 Eylül 2010 Anayasa değişikliği referandumundan sonra bir grubun devleti âdeta ele geçirmeye yönelik olarak yaptığı bir çalışmanın neticesinde -bunu bu Gazi Meclisin kürsüsünde defalarca ifade ettik- yargıya güvenin yüzde 11’lere kadar düştüğü bir dönem oldu. Ülkemizde Başbakanın asıldığı 1960’ta bile yüzde 50’lerin altına düşmemiş olan yargıya güven, ne yazık ki, o dönemde bizim haklı uyarılarımıza rağmen, Sayın Genel Başkanımızın defalarca bu konularda ikazlarına rağmen, bir Anayasa değişikliği gerçekleştirildi ve ondan sonra yargı hızla siyasallaştı ve o hemen arkasında 7 Şubat MİT kriziyle başlayan birtakım krizler silsilesini de beraberinde getirdi ve nihayetinde devlet aklı devreye girdi ve her türlü siyasi mülahazadan uzak olarak yargımızda Yargıda Birlik Platformu oluşturulmak suretiyle -hâlâ istenildiği seviyede olmasa da- o siyasallaşma, etki altında olma durumunu bertaraf etmeye yönelik çok önemli adımlar atıldı. Biz hâlen yargının siyasallaşmasının da, adaletin de toplumumuzun karşısında bulunduğu en önemli meselelerden birisi olduğunu düşünüyoruz, buna da inanıyoruz.

Buna yönelik olarak tedbirler alınması gerektiğini, bu noktadaki sorunların ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyoruz ama işbu grup önerisi ne yazık ki bu amaca, bu hedefe matuf olmadığından dolayı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz konusu öneriye olumlu oy kullanmayacağımızı tekrar ifade ediyor, Gazi Meclisi bir kere daha saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Murat Emir konuşacaktır.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, söz konusu olan, yargıya güven olunca ve bunu da üç dakikada konuşmak gereği olunca hangi yönünü anlatsam diye düşündüm. OHAL’i mi anlatsak, tutuklanmaktan, açığa alınmaktan korkan ve o korkusu dolayısıyla önüne gelen davada kimi bulursa onu tutuklayan hâkimlerden mi bahsetsek, her gün miting meydanlarından hâkimlere, savcılara emir, talimat verildiğinden de mi bahsetsek, yoksa değerli arkadaşlar, Sayın Parsak’ın da içinde olduğu ve AKP Grubunun da büyük çabasıyla geçirilen Anayasa değişikliği sonrasında Hâkimler Savcılar Kurulunun ve Anayasa Mahkemesinin ve dolayısıyla bütün yargının, bir siyasi partinin genel başkanına teslim edilmesinden mi bahsetsek, doğrusu bilemedim.

Sizlere, çok kısaca, Enis Berberoğlu davası üzerinden Türkiye’deki yargının durumunu anlatmaya çalışacağım.

Değerli arkadaşlar, geçen hafta bölge istinaf mahkemesi bir karar verdi ve bu dava için şöyle dedi: “Burada bir casusluk söz konusu değildir. Burada bununla ilgili bir delil yoktur dosyada ve bir eylem de yoktur.” Ve üstüne üstlük demiştir ki: “Orada MİT tırlarıyla ilgili bilgilerin hepsi çok daha önceden gazetelerde alenileşmiş, herkesin bildiği bilgilerdir.” Ve hatta öğreniyoruz ki bu bilgiler Hollanda Parlamentosunda dahi bilinen ve görüşülen bilgiler. Dolayısıyla, o dava çökmüştür.

Biz daha başında, Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasının siyasi olduğunu, yargının yönlendirildiğini, talimat aldığını ve o talimatı da saraydan aldığını söylemiştik ve sonrasında adalet için yollara düştük. O sırada, saraydan bütün yargıyı kontrol etmeye çalışan şahıs demişti ki: “Yargı kararlarına uymalısınız.” Hatta onunla da kalmadı, tehdit etti ve bir anlamda savcılara talimat verdi, “Bir gün o savcılar sizi de çağırır.” dedi, orada yürütenlere ve Sayın Genel Başkanımıza. Peki, sen yargı kararlarına uydun mu? Mesela Can Dündar, Erdem Gül kararı; hak ihlali olduğu dolayısıyla Anayasa Mahkemesi tarafından tutukluluk kaldırıldığı zaman ne demiştin? “Uymuyorum ve saygı da duymuyorum.” demiştin.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar –işte sürem ancak yetti- yargının her gün talimat aldığı, siyasallaştığı ve siyasetin sopası hâline geldiği bir Türkiye’den bahsediyoruz.

Ve bu arada da Sözcü gazetesi davası, Cumhuriyet gazetesi davası, Enis Berberoğlu davası, Can Dündar-Erdem Gül davası ve daha sayamayacağımız yüzlerce dava siyasal davalardır ve orada tutuklananlar da siyasi tutukludur. Enis Berberoğlu üzerinden gidersek, Mustafa Balbay kararında olduğu gibi, milletvekilinin tutuklanmaksızın yargılanacağına dönük Anayasa Mahkemesi kararı olmasına rağmen bu tutukluluklar devam ediyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Parsak...

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, hatip, adımı da zikrederek tüm yargının bir parti genel başkanının kontrolüne sokulduğu yönünde bir iddiada bulundu, sataşmada bulundu, ona cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Parsak.

İki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Şimdi, Sayın Emir adımı da zikretmek suretiyle “Sayın Parsak’ın da içinde yer aldığı çalışmaların neticesinde tüm yargının bir siyasi parti genel başkanının kontrolü altına alındığı” vesaire gibi bir iddiada bulundu. Bir defa şunu ifade edeyim: Sayın Emir, geldiniz Sayın Parsak’la uğraşıyorsunuz, gidiyorsunuz Sayın Parsak’la uğraşıyorsunuz; bu, doğru değil. Yani, bunun dışında söz konusu önergeye yönelik olarak ne söyleyecekseniz onu söyleyin. Yani, yarın seçimler geldiğinde “Ne yaptınız Genel Kurulda?” diye sorulduğunda “Sayın Parsak’la uğraştık mı?” diyeceksiniz, oradan mı yürümeye çalışacaksınız? Olmaz, bu, yanlış bir yol.

Şimdi, önergeye bakmak lazım, ona dair bir şey de söylemediniz, desteklediniz mi, desteklemediniz mi onu da ifade etmediniz; İç Tüzük’e dair işte, sürenin kısıtlılığından vesaireden vurdunuz ama...

Şimdi, burada özellikle tutuklu milletvekilleriyle alakalı olarak...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Anayasa Mahkemesinin kararı var.

MEHMET PARSAK (Devamla) -bugün geldiğimiz noktaya nereden geldik bir hatırlamakta fayda var. Yüzlerce buna ilişkin dosya vardı, bir Anayasa değişikliği gündeme geldi ve yüce Meclis, Anayasa değişikliğini çok kahir bir ekseriyetle kabul etti. Hatırladığımız kadarıyla Cumhuriyet Halk Partisinden önemli sayıda milletvekili de söz konusu Anayasa değişikliğinde olumlu oy kullandı ki söz konusu Anayasa değişikliği gerçekleşti. Sonrasında da bazı mahkemeler bazı milletvekillerinin tutuklanmasına karar vererek, bazıları bunları daha sonra kaldırarak, daha sonra yenilerini tutuklayarak ama olması gerektiği gibi yargısal mecra içerisinde bu yönde kararlar verdi. Bunun bir grup önerisiyle araştırma komisyonu kurulmasına yönelik olarak buraya getirilmesini biz doğru bulmuyoruz. Terör örgütü yöneticiliğinden tutun, terörün propagandasının yapılmasına varıncaya kadar pek çok önemli suç var, isnat edilen. (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hâkim misiniz?

MEHMET PARSAK (Devamla) - Anayasa’mızın 138’inci maddesindeki hüküm açık ve bunun karşısında tam tersine yargıyı aksi yönde etkilemeye yönelik olarak böyle bir girişimi doğru bulmuyoruz ve bu çerçevede Milliyetçi Hareket Partisi olarak tutumumuzu biraz önce açık ve net ifade ettim.

Genel Kurulu tekrar saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, Sayın Hatip “Önergenin bu hâliyle Genel Kurula grup önerisi olarak getirilmesini doğru bulmuyoruz.” diyerek önergemize dair çok açık yorumda bulunarak sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Bunu zaten kabul ederse, kabul edeceğiz diye oylama yapacak. “Kabul etmeyeceğiz.” demesi gayet doğal.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ne diyecek ya?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şimdi, bir önergenin getirilmesi...

BAŞKAN – Tamam.

AHMET YILDIRIM (Muş) – ...bir partinin grup önerisi hazırlaması, bir başka partinin beğenisi veya rızası üzerinden olmaz.

BAŞKAN – Tamam da...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Doğru bulmak zorunda mıyız ya.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Onun için bizim bu grup önerimizin getirilmesi, bizim İç Tüzük’e göre bir hakkımızdır.

BAŞKAN – Tamam.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bunun tartışmaya açılması, bir sataşmadır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, grup önerisini doğru bulmadığını yani kabul etmediğini söylüyor, daha ne diyecek?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır hayır, Sayın Başkan, bu haliyle...

BAŞKAN – Kabul etmediğini söylüyor yani bütün herkes kabul etmek zorunda değil, sizin ya da bir başkasının fark etmez.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır Sayın Başkan, biz aleyhte konuşmasına falan karşı değiliz, ilk sözünde de aleyhte konuştu.

BAŞKAN – Tamam da...

Şimdi, Sayın Yıldırım, şahsınıza, grubunuza yönelik gerçekten bir şey varsa ben zaten ihmal etmiyorum. Takdir edersiniz ki...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bir husus daha var.

BAŞKAN – Bir saniye... Bir saniye...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tabii Başkan, buyurun.

BAŞKAN – Ama bir siyasi parti sözcüsünün bir başka siyasi partinin buraya getirdiği bir öneriyi “Ben kabul etmiyorum, doğru bulmuyorum.” demesinden daha doğal bir şey olamaz. Bir başkası da “Doğru buluyorum.” diyebilirim yani bu bir sataşma gerekçesi değil ama söz almak istiyorsanız ben 60’a göre size söz vereyim, yerinizden söz vereyim, bunu sataşma gerekçesi...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır hayır, bir şey daha söyleyeyim Sayın Başkan, eğer müsaadeniz olursa bir de tutuklu vekil arkadaşlarımızla alakalı neredeyse hüküm verecek, kendisini de hâkim yerine koyacak örgüt yöneticiliği, örgüt üyeliği üzerinden partimize de açık sataşmada bulundu Sayın Başkan, siz de iyi biliyorsunuz.

BAŞKAN – O kısmını bilemiyorum, duymadım.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Yanlış bilgi verdi, yanlış.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – “Suç var.” diyor, suç.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır, bakın suç saydı arkadan, daha mahkûmiyet kararı yok Sayın Başkan.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – “Dosyada isnatlar var.” dedi.

BAŞKAN – Yani grup önerisiyle ilgili dediğim gibi bu bir sataşma değil, o konuyla ilgili isterseniz ben tutanakları isteyeyim.

Bu arada size 60’a göre bir söz vereyim çünkü ben duymadım onu, bilmiyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, bakın iddia demiyor “suç” diyor. Suç kesinleşmiş bir karardır, siz hukukçusunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun iki dakika süre veriyorum, lütfen Sayın Sancar yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – En azından tutanakları inceleyin, böyle bir şey olur mu Sayın Başkan?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Tutanakları inceleyin “isnat” ve “iddia” lafı var Başkan.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Duymadıysanız nasıl söz hakkı veriyorsunuz Ahmet Bey? O zaman tutanakları isteyin.

BAŞKAN – Söz verdim artık.

Buyurun Sayın Sancar.

3.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Evet, galiba Parsak, tabii kendini çok fazla önemsiyor. Ben, onun sözlerini muhatap alarak söylemeyeceğim ancak yargının ve ülkenin bu duruma gelmesinde suç ortağı olanların da aynı şekilde hem hukuk hem tarih hem vicdan önünde hesap vereceklerini hatırlatmak isterim. “Suç var.” dedi, hangi iddianameleri incelediğini bir söylesin. “Suç var.” diyor, “örgüt yöneticiliği...” Yargılama yeri bulamıyoruz.

Biz şunu söylüyoruz: Bakın, aylardır Demirtaş'ın dosyası mahkemeler arasında gidip geliyor. Duruşmaya çıkmasına izin verilmiyor, duruşmada kendini bizzat savunmasına imkân tanınmıyor. Bir yıldır tutuklu bir eş genel başkan ama tutuklu olduğu dosyayla ilgili mahkeme önüne çıkmasına izin verilmiyor. “SEGBİS’e çıksın.” deniliyor. Madem SEGBİS’e çıkmak normal bir yol, Meclis Başkanlığına dilekçeyle başvuruyor “O zaman ben de parlamenter faaliyetlerimi SEGBİS’le yapayım.” diyor.

Bir diğer nokta: Bakın, bir konuda yargı hiç harekete geçmiyor. O da şudur: FETÖ ya da darbe girişimine zemin hazırlayan pek çok faaliyetin altında bu iktidarın bakanlarının imzası var. Bu, yardım ve yataklık, suça ortaklıktır. Gerçek bir yargı, bu iktidarı, bu iktidarın yaptığı icraatları da yargılamaya girişebilen yargı olur. Ayrıca ona suç ortaklığı yapanları da yardım ve yataklıktan yargılamak için bir savcı harekete geçsin, hayhay, o zaman bileceğiz ki yargı tarafsız, bağımsız. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Dur, bir tartışmayı bitirelim Sayın Emir, ondan sonra...

MURAT EMİR (Ankara) – Benim Sayın Parsak’a cevap hakkım duruyor. Önce cevap vereyim uygun görürseniz.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Hatip aynen “Parsak kendini fazla önemsiyor.” demek suretiyle önemli olmadığımız yönünde mefhumumuhaliften ifadede bulunup açıkça sataşmıştır. Sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun, size de söz vereyim.

Böyle gidelim bakalım.

Lütfen polemizi bitirelim.

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın, Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Aziz Türk milleti, saygıdeğer milletvekilleri; benden önce söz alan hatip “Parsak kendini fazla önemsiyor.” demek suretiyle sanki önemsiz olduğumuz yönünde bir ifadeyi ortaya koydu. Sadece şahsımız değil, Milliyetçi Hareket Partisinin tüm milletvekilleri başta olmak üzere, bu Mecliste Türk milleti adına görev yapan tüm milletvekilleri ayrı ayrı önemlidir. Dolayısıyla bunun aksini ortaya koyabilecek mahiyette bir ifadeyi doğru da bulmayız, şık da bulmayız.

Öte taraftan bizim biraz önce Sayın Emir'in sataşması üzerine yaptığımız konuşmada söylediklerimiz açıktır. Yeniden ifade ediyorum: Anayasal çerçevede bir süreç işletilmiştir ve bu sürecin sonunda söz konusu milletvekillerinin dokunulmazlıkları Gazi Meclisin kararıyla kaldırılmıştır. Arkasından Anayasa'mıza göre Türk milleti adına yargılama faaliyetini yürütmek durumunda olan yargımız çeşitli çalışmalar, soruşturma çalışmaları, yargılama çalışmaları yürütmüştür ve bu doğrultuda bunların tamamı ancak hukuki açıdan değerlendirilebilecek durumdadır. Yeniden ifade ediyorum: Terör örgütü yöneticiliği, terörün propagandası başta olmak üzere pek çok suç isnadıyla bu çerçevede... O dosyaları ben inceledim. Anayasa Komisyonunun üyesi olan bir milletvekili olarak, partimiz adına söz konusu çalışmaları yürütmüş olan bir milletvekili olarak klasör klasör fezlekeleri, tüm milletvekilleriyle ilgili dosyaları inceledim; iddialar ciddidir, vahimdir. Doğru olan, Türk milleti adına karar verecek Türk yargısını rahat bırakmaktır. Her hafta burada bir grup önerisi getirip etki altına almaya çalışmak değil, Türk milleti adına doğru karar verebilmesinin önünü açmaktır.

Yüce Meclisi tekrar saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Parsak, hem adımı vererek hem de önergeyle ilgili konuşmadığımı söyleyerek sataşmıştır. Söz hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen, birbirinizin adını bir daha vermeyin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sevdüğinden dolayı söylemiştir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bunu hakikaten suistimal etmeyelim. İstirham ediyorum, lütfen bu tartışmayı bitirelim artık.

Buyurun Sayın Emir.

5.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Elbette kişiselleştirmeyeceğiz ama, bugün bu benim konuşmam elbette doyurucu olmadı, farkındayım; sebebi de üç dakika konuşmak zorunda kalmış olmamızdır. Onun da içerisinde değerli hatibin önemli katkıları vardır, bunu tespit edelim bir defa.

İkincisi, biz Türkiye'de ağır bir yargı bağımsızlığı sorunu olduğunu ve yargı siyasallaşması olduğunu biliyoruz, bu ülkede herkes bunu biliyor. Dolayısıyla da bunun her zeminde, başta da Parlamentoda tartışılması gerekiyor. Elbette biz buna “evet” diyeceğiz, meraklılar açısından buradan da belirtmiş olayım.

Değerli arkadaşlar, bir diğer nokta. Evet, milletvekillerinin dokunulmazlığını bu Meclis kaldırdı. Evet, milletvekilleri yargılanabilir ama milletvekillerinin yargılanması başka bir şeydir, milletvekillerinin tutuklanması bambaşka bir şeydir. Üstelik de tutuklamalar Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen yapılmıştır. Tam da konuştuğumuz budur. Yargıya elbette güveneceğiz ama hangi yargıya? Bakın, siz yaptığınız Anayasa değişikliğiyle buna da cevap vermediniz. Anayasa değişikliğiyle Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulunu bir kişiye, bir parti genel başkanına emanet ettiniz. Dolayısıyla bütün hâkimlerin, bütün savcıların özlük haklarını, atanmalarını ve bütün ikballerini bir kişiye bağladınız, hem de o kişi bir siyasi partinin lideri. Ondan sonra da “Yargıya güvenmek lazım.” diyorsunuz. Sorunlu taraf burasıdır. O kişi, mesela Can Dündar için miting meydanlarından “Öyle bırakmam onu.” diyen bir kişidir. Mesela Amerika’ya “Al papazı, ver papazı.” diyebilecek kadar, aslında bütün dünyaya yargı üzerinde ne kadar hâkim olduğunu söylemekten çekinmeyecek bir kişidir. İşte, bir kişiye bütün yargıyı teslim ettiğiniz zaman...

Bu kısa zaman diliminde ancak bu kadar anlatabiliyoruz yargımızın ne hâlde olduğunu ve nasıl siyasallaştığını.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, şimdi MHP’li hatip bizim buraya grup önerisi getirerek, yargının en mağduru olmuş, siyasal yargının en mağduru olmuş partinin yargıyı baskı altına aldığını ve yargı süreçlerini etkilediğini söyleyerek açık sataşmada bulunmuştur. İç Tüzük 69’a göre...

BAŞKAN – Onunla ilgili söz verdik ya az önce. Az önce söz vermedik mi onunla ilgili?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır Sayın Başkan, ikinci konuşmasında, bizim grup önerisi getirerek yargıya müdahale ettiğimizi ve yargılama süreçlerini etkilediğimizi ifade etti.

BAŞKAN – Buyurun.

Kim konuşacak?

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ben konuşacağım.

BAŞKAN – Sayın Sancar, buyurun.

6.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar’ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında tekraren HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Çifte standart, galiba, adaletsizliğin en basit ölçüsüdür. Keşke, şu sıralarda oturanlar şundan üç beş yıl önce... (AK PARTİ sıralarından “Senin yaptığın adaletli mi?” sesi) Benim yaptığım değil, sizin bir parça aynaya bakıp birkaç yıl önce söylediklerinizi hatırlamanızı isterdim. Siz bakmıyorsanız aynaya, size oy veren vicdanlı insanlar o aynaya bakacaklar, bunu unutmayın; bunu unutmayın, yargıyla ve adaletle ilgili söylediğiniz o sözleri.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Size oy verenler de bakacak.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Aynaya bakacaklar, size ayna tutacaklar bu insanlar; bunları yaşayıp göreceğiz. Keşke bu kadar vicdansızlık, keşke bu kadar keyflik, keşke bu kadar pervasızlık sergilenmese.

Şimdi, yargıyı etkileme konusuna gelince; yargıyı elinde güç olan etkiler, biz de bunları tartışmak istiyoruz bu önergeyle. Hukuk fakültesinde anlatılır kim yargıyı etkileme gücüne sahiptir, 138’inci madde nerede işler. Biz yargıyı etkileme çabalarına karşı Meclisin araştırma yapmasını istiyoruz. Cumhurbaşkanının tek tek milletvekillerimizle ve en çok Eş Genel Başkanımızla ilgili ifadelerinin zaten yargıyı etkilemeye yönelik doğrudan faaliyetler olduğunu düşünüyoruz. Gelin, bunları tartışalım. “Niye tutuklandılar?”ı elbette tartışalım ama, daha önemlisi, neden adil yargılanmıyorlar, neden

duruşmaya çıkarılmıyorlar, neden bizzat kendilerini savunmalarına izin verilmiyor? Neden bir tahliye kararı verildiğinde hemen ardından o tahliye kararına itiraz ediliyor ama IŞİD’li sanık tahliye edilince ona itiraz edilemeyeceğini söylüyor bir sonraki mahkeme? Bu çifte standardı tartışalım diyoruz. Kimi kolluyor yargı ve yargıya talimat verenler, hangi ilkeleri tahrip ediyor, hangi ilkeleri yıkıyorlar? Yargıyı etkilemek için değil, adaleti tesis etmeye yardımcı olmak için veriyoruz bu önermeleri.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Sancar...

BAŞKAN – Yerinizden mi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hayır.

Sayın Sancar, sıralarımıza dönerek, “Aynaya bakın. Siz aynaya bakmıyorsunuz, bunun için yaptıklarınızın farkında değilsiniz...”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) - Oradan laf atıldığı için söyledi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “Size oy verenler, vicdanlı insanlar, aynaya bakacaktır.” Bu, açık bir sataşmadır grubumuza.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sataşma değil, bir değerlendirmedir Sayın Başkan.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – “Aynaya bak.” demenin neresi sataşmadır?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Demek ki aynaya bakması gerektiğini biliyor.

BAŞKAN – Ya siz size yapılane “değerlendirme” diyorsunuz, öteki “sataşma” diyor. İyi valla.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Mardin Milletvekili Mithat Sancar’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu millet gerçekten çok vicdanlı bir millet, nerede ne yapması gerektiğini gayet iyi biliyor. Onun için her sandık başına gittiği zaman hem aklıyla hem vicdaniyla hareket ediyor. Böyle hareket ettiği için de bu durumdasınız.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz hangi durumdasınız?

MEHMET MUŞ (Devamla) - Bir diğer konu: Sayın Sancar’a göre, yargı istediği gibi hareket ederse bağımsız olacak, kendisinin istemediği şekilde, kendisinin hoşuna gitmeyen şekilde hareket ettiği zaman yargı bağımsız olmayacak, yargı siyasallaşacak.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Kendinizi tarif ediyorsunuz, kendinizi.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şimdi, mahkemeler gelip soracak Sayın Sancar’a: “Sayın Sancar, biz şöyle mi yapalım, biz böyle mi yapalım?”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yok, ona gerek kalmıyor, senin Cumhurbaşkanına soruyor, senin başkanına.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Onun keyfiyetine göre hareket ederse mahkemeler bağımsız, yargı bağımsız ama Sayın Sancar'a göre hareket etmezse mahkemeler siyasallaşmış, mahkemeler adil yargılama yapmıyorlar.

Değerli milletvekilleri, bir diğer konu şudur: Türkiye hem DEAŞ'la hem PKK'yla hem PYD'yle hem FETÖ'yle kararlı şekilde mücadele etmiştir, mücadele de ediyordur. Şu an itibarıyla bu kararlılığı tüm milletimiz desteklemektedir, bu mücadeleye milletimizin hem güveni hem de desteği tamdır. Buraya çıkıp kelime aralarında, cümle aralarında "Efendim, şu terör örgütü mensubunu bırakıyorlar da yargı müdahale etmiyor ama bakın, şu terör örgütüne müdahil olanlar, şu terör örgütüne üye olanlarla alakalı yargı çok daha farklı uygulama yapıyor." diyerek sanki bir terör örgütü kollanıyormuş, diğer bir terör örgütünün üzerine gidiliyormuş...

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Yapmamış mı Allah aşkına, yapmamış mı?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Niye IŞİD'liler dışarıda?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Terör örgütlerinin, teröre destek verenlerin arasında hiçbir fark yok bizim nazarımızda. Hepsinin başı ezilecektir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.12

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.26****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, pek kısa bir söz istemiştım 60’a göre.

BAŞKAN – Tamam, veririm Sayın Erkek, bir saniye...

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- HDP Grubunun, 6/9/2017 tarihinde Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, Türkiye’de yargı erkinin gerek tutumu gerekse vermiş olduğu hukuk dışı kararların hukuk devleti ilkesine ve adalete olan güvenin sarsılmasına neden olmasından kaynaklı olarak bu durumun irdelenmesi ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Yusuf Başer.

Buyurun Sayın Başer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP’nin vermiş olduğu grup önerisi aleyhinde konuşmak üzere AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak, hukuk devletinin yaşatılabilmesi için, yargının her türlü taassuptan, gruplaşmadan, siyasi ve ideolojik kampaşmadan uzak kalarak tarafsızlığının ve bağımsızlığının korunmasının şart olduğuna gönülden inanıyor ve bunun gereğini de yerine getirmeye gayret gösteriyorum.

HDP ve CHP’nin her türlü engellemelerine rağmen yüce Meclisimiz ve aziz milletimiz tarafından kabul edilen 16 Nisan halk oylamasıyla yargı yetkisinin hem bağımsız hem de tarafsız olması için Anayasa değişikliği teklifinde bulunduk ve aziz Meclisimiz ve aziz milletimiz tarafından da bu değişiklik kabul edildi. Ardından Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin çoğunluğunu da, yine milletin temsilcisi olan yüce Meclis olarak, milletin iradesini yansıtmaya noktasında hep beraber seçtik; yargı milletin yargısı olsun istedik, tek derdimiz bu.

MURAT EMİR (Ankara) – Kaçını seçtik, kaçını?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Hiç kimseden emir ve talimat alan bir yargı değil, emir ve talimatı yasalardan alan ve Anayasa’dan alan bir yargı olsun istedik.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Söylediklerinize inanıyor musunuz?

YUSUF BAŞER (Devamla) – Ben yürekten inanıyorum, siz inanmayabilirsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek yargı başkanlarının görevleri arasında birçok idari görevler de vardır. Birileri grup önerisi verirken bunları okumayabilir, bilmeyebilir. Yine, yargı organlarının başkanlarının bir görevi de yargı mensuplarının özlük haklarının daha iyileştirilmesi. Bina, ihtiyaç vesaire sıkıntılarının giderilmesi amacıyla yargı başkanları Hükümetle de görüşür ve devletin başı olması hasebiyle de Cumhurbaşkanıyla görüşmesi tabiidir diye düşünüyorum. Yanlış olan şudur: Bu görüşmelerin “çay partisi yapmak” şeklinde dile getirilmesinin doğru bir davranış olmadığını düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye bir hukuk devletidir. Hukuk devletinde hiç kimsenin ama hiç kimsenin, makamı ne olursa olsun, mansıbı ne olursa olsun, suç işleme özgürlüğünün olmadığını düşünüyoruz. Dolayısıyla, HDP eş başkanlarının veya başka milletvekillerinin milletvekilliği yeminini hiçe saymak suretiyle de milletin gözleri önünde terör ve terörist faaliyetlerde yardım, onları teşvik etmesi ve bu şekilde eylemlerde bulunmasının da hukuk devleti ilkesine uygun olmadığını, doğru olmadığını, kabul etmediğimizi belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Önerenin altında imzası olan kişi olarak söz istiyorum. Yani satışa açık. Zaten “Önerge verirken bunu bilmeyebilirler.” dedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “Teröre teşvik ediyor eş genel başkanları.” dedi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Daniş Beştaş.

Lütfen yeni bir satışmaya meydan vermeyelim.

V.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Yozgat Milletvekili Yusuf Başer'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergeyi verdik, bilerek verdik ve sayın hatipten daha iyi bildiğimi de iddia ediyorum. İsteddiği zeminde, istediği zaman önergemizi de yargının konumunu da tartışmaya hazırım. Eğer bu cesaretiniz ve yüreğiniz varsa her yerde gelin tartışalım.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Bizim cesaretimiz de var, yüreğimiz de var, onu bilin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz, yargının sizin emir ve talimatlarınızla çalıştığını gayet iyi biliyoruz. Bunu bütün belgeleriyle, bütün unsurlarıyla açıklamaya da hazırız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Açıklayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz bize terör ve terörist yaftası yapııştırarak sadece kendi içinde bulunduğunuz çıkmazdan çıkmaya çalışıyorsunuz, çıkmaz bir sokaktasınız. Bir canavara dönüştü AKP Hükûmeti ve canavar yakında kendi çocuklarını da yemeye başlayacak, şimdiden zaten bunun verileri ortada. Bizim ne eş genel başkanımıza ne milletvekillerimize ne de bize terör ve terörist yaftası yapıştırmak ne hakkınızdır ne haddinizdir. Haddinizi bilin önce.

Bir de şunu söyleyeyim: Doğrudur, suç işleme özgürlüğü yoktur hiç kimsenin, ne sizin ne sizin destekçilerinizin ne buradaki hiçbir milletvekilinin özgürlüğü yoktur...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sizin de yoktur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...ama sizin suçlarınız yargı tarafından aklanırken, soruşturma konusu yapılmazken bize yönelik sahte, yalan, medyanızın yönettiği algı operasyonlarıyla savcılara yön vererek, talimat vererek bu davaları siz açtırıyorsunuz. Madem öyle neden korkuyorsunuz? Demirtaş'ı mahkemeye niye çıkarmıyorsunuz? Bir yıldır cezaevinde. Cumhurbaşkanı, AKP'nin Genel Başkanı Erdoğan “terörist” diyecek kadar ileri gitmiştir; bu, onun da haddine değildir. Bir insanın terörist olup olmadığına yargı karar verebilir, siyaset karar veremez. Suç işleme konusundaki kararı siyaset veremez. Siz burada bugünlerde böyle rahat konuşuyorsunuz ama yarın öbür gün sizler o cezaevlerine girdiğinizde emin olun, adil yargılanmama konusundaki şikâyetlerinizi şimdiden duyuyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, hatip yargıç mıdır, hâkim midir? Biz cezaevine girecekmiz, bunun kararını kendisi mi veriyor?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Hep siz yapıyorsunuz, biz de size onu hatırlatıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz yapıyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu açık bir sataşmadır. Böyle şey olur mu? Söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Yerinizden söz vereyim Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, 69’a göre açık bir sataşmadır bu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Nerede sataşmış?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hiçbir milletvekilinin cezaevine girip girmeyeceğine Sayın Beştaş karar veremez.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Doğru, siz karar veriyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bizimle alakalı ne olup olmayacağına millet karar verir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargı işini yapacak, yasama organı Meclis de işini yapacak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Keşke öyle olsa.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sanki pirüpak olup da kimseye yargının bir şey yaptığını ben görmedim. Bir taraftan “PKK sizi tükürüğüyle boğar.”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Senin Genel Başkanını da tutukladılar.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sus!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen sus!

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen sus!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir susun, bir susun!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Git otur!

MEHMET MUŞ (Devamla) – “PKK sizi tükürüğüyle boğar.” diyen, kimdi o cengaver?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz ceza verdiniz ya.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Kim bu cengaver?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ceza verdiniz ya.

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Keleşleri size çevirmesi iyi biliriz.”

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Burcu Çelik sizin yalanınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Hangi Keleş çeviriyorsunuz ya siz?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin yalanınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sizin işiniz gücünüz Keleşlerle mi?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin yalanınız, iftiralarınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu arada, siz de hoş geldiniz, cenazedeydiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hoş bulduk.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Cenazeleri karşılamaya gittiniz siz de.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Aa, Meclis kuşu! Geç kaldın, geç kaldın!

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim lütfen.

MEHMET MUŞ (Devamla) – PKK’lı teröristlerle kucaklaşan kimdi, kimdi sayın milletvekilleri?

HASAN TURAN (İstanbul) – Dağ kuşu!

MEHMET MUŞ (Devamla) – PKK’lı teröristleri kucaklayan, bağrına basan kimdi? Parti binalarından, belediye binalarından mühimmat çıkan sanki başka bir yerdi?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan, külliye yalan.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yalan, yalan söylüyorsunuz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Havan mermileri hangi belediyeden çıktı, hangi belediyeden çıktı?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yalan söylüyorsunuz, yalancısınız, iftiracısınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Belediyelere ait araçların içerisinde terörist çıkan hangi belediyeye ait o araçlar, hangisine ait?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Belediyeyi hortumladığımı anlat.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri, sanki bunların hiçbiri olmamış, durduk yere fezlekeler hazırlanmış, Meclis fezlekenin önündeki yargılamayla ilgili olan engeli kaldırmış ve süreç başlamış. “Vay efendim, siz nasıl bunu yaparsınız? Yargı bağımsız değil. Biz istediğimizi yaparız. Milletvekili dokunulmazlığının arkasına saklanırsınız, terör estiririz.” Kusura bakmayın terör estiremezsiniz. Terör estiremezsiniz, buna ne bu Meclis izin verir ne bu millet izin verir ne de Türkiye’deki hukuk sistemi izin verir.

Bu anlamda, değerli milletvekilleri, elbette ki herkesle alakalı kararı yargı verecektir, buna olan inancımızın tam olduğunu da ifade etmek isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, söz vereceğim de şu grup önerisini bir oylayalım, devam edelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Lütfen ya!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hayır, canım, niye...

BAŞKAN – Tamam, söz vereceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Başkan, açık satışa var.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 6/9/2017 tarihinde Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, Türkiye’de yargı erkinin gerek tutumu gerekse vermiş olduğu hukuk dışı kararların hukuk devleti ilkesine ve adalete olan güvenin sarsılmasına neden olmasından kaynaklı olarak bu durumun irdelenmesi ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun.

Sakin olun, söz vereceğim yani, kaçmıyoruz, buradayız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hayır, niye acele ediyorsunuz?

BAŞKAN - Hayır, acele değil. İşlem artık o kadar geride kaldı ki nerede kaldığımızı unuttuk yani bu polemiklerle.

Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

10.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, sanırım Sayın Muş'un yeni bir görevi de var “Meclis kuşu” Twitter adresini yakında açıklayacağız.

Kendisini tebrik ediyorum, gerçekten, iddiaları çok iyi biliyor. Yandaş medyada çıkan iddiaların tümünü burada ezbere söylüyor. Yani kendisini tebrik ediyorum, böylece yargıya kimin talimat verdiğini, nasıl kararlarını şekillendiğini de aslında itiraf etmiş oldu.

Diğeri, bana “Hoş geldiniz.” dediniz. Dün Muğla'daydım. Sizin yandaş medyanız bizim cenaze karşıladığımızı söyledi ama gerçeği bilmiyorsunuz, ben size gerçeği anlatayım: Gidip orada adli tıp kurumunda müdürle görüşmek istedik, oradaki savcıyla görüştük. Ne oldu biliyor musunuz? Otopsi raporunu alamadık. Otopsi raporu, ceza usulüne göre kesinlikle gizlenemez. Aileler içeri girip teşhis etti, biz de o sırada orada bulunuyorduk.

HASAN TURAN (İstanbul) – Kimlerin otopsisiydi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Yargısız infaz iddiası gerçektir, biliyor musunuz. Anneleri, yüzünde, vücudunda tek bir kurşun izi görmediler. İşkenceyi ve öldürmeyi bizim cenaze karşıladığımızı söyleyerek kapatmaya çalışıyorsunuz. Biz orada cenaze karşılamaya gitmedik; biz, orada sizin öldürdüğünüz insanların kimliğini bile bilmiyoruz. Muğla Valisi ve başsavcı randevu talep etmemize rağmen randevu vermediler. Otopsi raporu verilmedi.

HASAN TURAN (İstanbul) – Kimliğini bilmediğiniz kişilerin otopsisini incelemeye niye gittiniz? Onlar kimdi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Otopsi raporunu neden gizliyorsunuz? Onları nasıl öldürdüler? Onlar kimdir? Nerede öldürüldüler? Bunun cevabını verin önce. Siz, cevap vermeden milletvekillerini suçlamayı alışkanlık hâline getirmişsiniz. Bu nedenle düğmeye basıyorsunuz ve bütün yandaş medya bunu bu şekilde veriyor.

HASAN TURAN (İstanbul) – Memlekete operasyon yapmaya gelen teröristlerin otopsisine mi gittiniz? Bunu mu itiraf ediyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Sayın milletvekilleri, işkenceyle ilgili, dört grup başkan vekilinin kınadığı işkence olayında hâlâ şüpheliler gözaltında ve hâlâ orada işkence görmeye devam ediyorlar ve aileler yargısız infaz edilen çocuklarını almaya gittiklerinde otopsi raporu verilmiyor.

HASAN TURAN (İstanbul) – Elllerinde silah, memlekete operasyon çekmeye giden teröristlerin otopsisini incelemeye mi gittiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Bir kurum otopsi raporunu neden vermez? Aileye diyor ki: Al, çocuğun öldü ama niye öldüğünü sana söylemeyeceğim, nasıl öldürdüğümü söylemeyeceğim.

HASAN TURAN (İstanbul) – İtiraf var, itiraf ediyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Bunun bir açıklaması varsa lütfen açıklayın. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay'a bir söz verip sonra size döneceğim Sayın Muş.

Sayın Altay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, siyasi partilerin birbirlerini terörle ilişkilendirme noktasındaki ithamlarını doğru bulmadığına ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, yani topa girmek zorunda hissettim kendimi.

Parlamentoda siyasi partilerin birbirlerini terörle ilişkilendirme noktasındaki ithamlarını çok doğru bulmuyorum. Yargı konusunda iktidar partisinin sözcüsüne katılmıyorum. Biz de, maalesef, yargının, siyasetin vesayeti altında olduğunu düşünüyoruz. Zira, böyle düşünmemizi gerektiren birçok hâl var. Bir ülkede hükmü kesinleşmeden, hükmü sabit olup cezası kesinleşmeden 10 milletvekili cezaevinde tutuluyorsa o ülkede bir yargı sorunu vardır. Zira Anayasa Mahkemesinin geçmişte Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili Engin Alan dâhil, bizim milletvekillerimiz Balbay, Haberal kararları orta yerdeyken hem seçmen iradesine aykırılık yönünden hem genel hukuk kuralları bakımından milletvekilleri cezası kesinleşmeden hapisshanede tutuluyorsa o ülkede bir yargı sorunu vardır. Bunun üzerinden, işte, yargı bağımsız kardeşim... Ne diyor adam? “Sizin başınıza da gelebilir.” Gelebilir. “O zaman sizin bağımsız yargı tarafından yargılanmanızı sağlamaya gayret edeceğiz.” diyor. Hepimizin bunu yapması lazım, hepimizin istediği bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama Parlamentoda bir siyasi parti grubunu terörize etmek, kriminalize etmek bence çok doğru değil. Burayı germeyelim. Normali şudur: Parlamentoyu muhalefet gerer, iktidar yatıştırır. Bizde tersi, iktidar geriyor, muhalefet yatıştırmaya kalkıyor. Bu duruma işaret etmek istedim efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Muş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – O istemeden siz veriyorsunuz.

BAŞKAN – Az önce istedi efendim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, şahsımı hedef alarak açık bir sataşma yapmıştır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben yapmadım ya, ben yatıştırmaya çalıştım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sizde zaten Sayın Altay, bir akil adamlık gibi bir şey görüyorum. Her olaydan sonra böyle bir duruş yapıyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Estağfurullah...

BAŞKAN – Sayın Muş, niye söz talep ettiniz?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, şahsımı hedef alarak bir sataşmada bulunmuştur Sayın Beştaş. Meclis kuşundan bahsetmiştir, düğmeye bastığımdan bahsetmiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Niye, ne dedi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ne dedim?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne dedi, Başkan?

BAŞKAN – Ne dediğini biz duyduk, hepimiz de duyduk yani.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Söyleyin, ne dedi?

BAŞKAN – Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, biz yorum yapmıyoruz. Bakın, burada cenaze aracı var, Sayın Beştaş da orada yanı başında dikilmiş bekliyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Tesadüfen bulunmuş!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Orada bulunduğumu ben söyledim, sen neyi gösteriyorsun?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Her ne hikmetse ne zaman nerede bir cenaze Sayın Beştaş orada dikiliyor, bunlar da hep onun başına geliyor. Ya, Sayın Beştaş, siz DHKP-C'ye teşekkür eden birisisiniz, sonra bu sözünüzü inkâr ettiniz; medya karşısında terör örgütüne teşekkür eden birisisiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ya, sizin benimle derdiniz mi var?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Senin ezberin ne kadar kuvvetli, hiç unutmuyorsun, maşallahın var, aynı şeyleri tekrarlıyorsun!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu fotoğraflar ortaya çıkınca da hemen “Efendim, ben oraya şundan dolayı gittim, bundan dolayı gittim.” Her seferinde güvenlik güçleriyle silahlı mücadeleye giren, etkisiz hâle getirilen cenazelerin yanında görüyoruz biz sizi.

Sayın milletvekilleri, şu soruyu sormak isterim: Bakın, madem bu kadar insan hakları savunucusu kesildiniz, PKK'nın katlettiği işçilerin yanına hiç gittiniz mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Yeni bir şey söyle ya.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, iki işçimizi PKK katletti. Bu insanlar ne yapıyordu? Ekmeklerini kazanmaya çalışıyordu. Katleden kim? PKK terör örgütü. Hiç gördünüz mü Sayın Beştaş'ı oralarda. O zaman insan hakları hiç aklına gelmiyor.

Bakın, burada da üç işçimizi şehit ettiler. Yolda çalışıyordu bu insanlar, ekmeğini kazanmaktan başka bir amaçları yoktu. Fakat hiç Beştaş'ı oralarda görmüyoruz, maalesef, onun yolu hiç oralara uğramaz.

Değerli milletvekilleri, bir başka şey, bakın, geçenlerde, 9 Ekim tarihinde Silvan'da Kaymakam'ın evine giden bir kadın var, temizlik işçisi ve bu kadın silahlı saldırıya uğruyor. Neye zorlanıyordu bu kadın? Neydi suçu? Temizlik yaparak ekmeğini kazanmaya çalışıyordu. Saldırganlar yakalandı, emekçi birisi, Muhammed Safitürk'ün odasına nasıl bomba koyduysa acaba kaymakamın şu anki hem kaymakam hem de kayyumun evine de bu kadın bir şeylere mi zorlanıyordu? Neden hiç orada sizi göremiyoruz? Onlar insan değil mi, onların insan hakları yok mu?

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz nereye gideceğimizi sana mı soracağız!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, gerekçe söylememe gerek var mı?

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş'a daha ziyade...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Daniş'a da ve “siz” diye sürekli partimize sataştı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “Siz” diye Beştaş'ı kastediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ben ayrıca istiyorum hem gruba hem de bana.

BAŞKAN – Bir dakika, Sayın Daniş Beştaş mı, Sayın Ahmet Yıldırım mı, hanginiz konuşacaksınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Grup adına ona...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Grup adına ben konuşacağım.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Yıldırım, buyurun.

12.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Muş dersini iyi çalışmadan çıkıp burada konuşma yapmaya devam ediyor. Dün bu iddiayı gündeme getirdiğinde önceki gün Muğla Valisi'nden randevu aldığımızı, önce randevu verdiğini, Muğla'dan beş kurumdan randevu aldığımızı savcılık, emniyet, valilik, baro ve tabip odası ve valiyle görüşüp öyle gelip burada konuşmasını kendisine dün telkin etmiştim ama hâlâ kendi havuzlarına atmış olduğu medyanın diliyle konuşmaya devam ediyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bizim havuzumuz yok.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bir defa, çok açık söylüyorum, arkadaşlarımız dün savcıyla görüştüler hem de adli tıpta görüştüler. Geçen hafta burada Ayşe Nur Hanım'la birlikte İçişleri Bakan Yardımcısıyla telefonda görüşüldü. Dört partinin grup başkan vekili yapılan işkence görüntülerinin kabul edilemez olduğunu söyledi.

Bakın, bu kişilerin hâlâ kimliği açıklanmamış. İlk kez bugün Muğla Cumhuriyet Başsavcılığı -hâlâ kimlik açıklanmadan- gözaltında olan ve işkenceye uğrayanlardan birinin Yunan vatandaşı, birinin Afgan vatandaşı... Kaldı ki bizim için kimliği, cibilliyeti önemli değil. İşkenceye uğradılar. İşkence insanlık suçudur. Siyasi iktidar işkencecileri koruyor...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İşkencecileri korumayız.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – ...ve arkadaşlarımız bu ağır insanlık suçuna tekabül eden insan hakları ihlalinin araştırması için ordaydılar. Bu Türk olmuş, Kürt olmuş, Afgan olmuş, Yunan olmuş, fark etmez. Siz o işkence görüntüleri için ne söylüyorsunuz? Gelin, burada önce onu bir anlatın. Ya değilse... Bakın, hâlâ söylüyorum. Bir mahkeme kararı yok. Bunların terör örgütü üyesi olduğuna siz mi karar veriyorsunuz? Daha kimliği açıklanmadı bunların, kim olduğu bilinmiyor. Ölüm nedeni için otopsi raporları isteniyor, verilmiyor. Çıkın, birinin kimlik bilgisini buradan söyleyin, onun üzerinden gelin konuşun. Öbür türlü siyasallaştırdığınız yargı ve havuzlaştırdığınız medya üzerinden toplumsal algı yönetimiyle toplumu yanıltamazsınız diyorum.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, 60'a göre istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım'a söz verdik ya hanginiz diye.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ama şahsıma ayrı sataştı.

BAŞKAN – Hayır, hayır, tek bir söz vereceğim dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Açıkça bana sataştı. Açıkça adımı zikretti.

BAŞKAN – 60'a göre söz verebilirim belki.

Önce Sayın Erkek'e söz vereceğim.

Sayın Muş, size de söz vereceğim.

Buyurun Sayın Erkek.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, tutuklu yargılamanın açıkça Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Kürsüde milletvekillerinin tutuklu yargılanması konusu tartışılırken yüce Meclisin dokunulmazlıklara ilişkin verdiği karara atıfta bulunuluyor. Yüce Meclis, Mecliste raflarda bekleyen dosyalara ilişkin, belli dosyalara ilişkin milletvekillerinin yargılanmasının önünü açtı. Tutuklu yargılanmalarının değil. Milletvekilleri tutuklu yargılanamaz. Bu konuda Anayasa Mahkemesinin çok açık hükmü varken -grup başkan vekilimiz vurguladı- Engin Alan, Balbay, Haberal kararları ortadayken ve Anayasa'nın 153'üncü maddesinin son fıkrasına göre Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını da bağlarken milletvekilleri nasıl tutuklu yargılanabiliyor? Böyle bir şey açıkça Anayasa'ya ve hukuka aykırıdır.

Bizim milletvekilimiz Enis Berberoğlu'yla ilgili de Anayasa Mahkemesi ivedilikle ve derhâl başvuruyu inceleyip sonuçlandırmalıdır. Milletvekilleri yargılanabilir, haklarında kesin hüküm kurulur, kesin hüküm Genel Kurula bildirildiği anda milletvekillikleri düşer. Tutuklu yargılama açıkça Anayasa'ya aykırıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, 60'a göre size de...

Buyurun.

27.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, konuyu uzatmak amacıyla söz almadım. Benim adımla zikrettiği için şunu söyleyeyim: Dün Muğla'daydık, görevli olarak oradaydık. Bu konuda yalan üzerine gerçek dışı beyanlarla kamuoyunu yanıltmayı bıraksınlar gerçekten. Biz hâlâ ölenlerin ve gözaltındakilerin kimlik bilgilerini bilmeden, hangi sıfatları olduklarını bilmeden gittik ve valilik ile başsavcılık randevu vermediği için biz gidip ailelerle, avukatlarla, tabip odasıyla ve baroyla görüştük.

Bizim amacımız, işkenceyi ve öldürmeme hakkını ortaya çıkaran bir rapor hazırlamak. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne göre de kişi kim olursa olsun öncelikle ülke, Türkiye de taraf olan ülkeler de öldürmeme ve işkence görmeme konusunda bir yükümlülük altındadır. Ve bu işkenceyle, yargısız infaz iddialarını araştırıp açıklamak için orada bulunan bir heyeti bu şekilde bilerek bir kampanyaya dönüştürmek bugüne kadar yapılanların tekrarıdır, buradan kendilerine ekmek çıkmaz. Biz kendimiz gittik oraya, savcılıkla görüştük, adli tıpta bulunuyorduk diyoruz, zaten bunu açıklıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Muş, size de 60'a göre...

Buyurun.

28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bizim ne işkenceyi makul görmemiz mümkündür ne de işkenceyi korumak gibi bir görüşümüz, fikrimiz yoktur, parti programımızda da yoktur. On beş yıllık iktidarımız döneminde bunları minimize etmek için büyük çabalar sarf ettik.

Bir diğeri, katilleri korumak... Değerli milletvekilleri, oradaki güvenlik güçleri katil değildir, bu ülkenin güvenliğini sağlamaya çalışan vatan evlatlarıdır.

“Havuz medyası” diyorlar. Bizim bir medyamız söz konusu değildir.

O açıdan, meseleleri akliselim şekilde burada ifade etmek gerekir. Burada, yanlış gördüğümüz bütün meselelerle alakalı da kanaatlerimizi ifade edeceğiz. “Efendim, üç-beş kelimeyle sürekli konuşuyorlar.” Vallaha, şu anki durumu üç-beş kelimeyle ifade ediyoruz.

Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin, “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, askerlik görevini yapan kişilerin şüpheli ölümlerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/128) esas numaralı Meclis Araştırma Önergesi’nin, görüşmelerinin Genel Kurulun 12 Ekim 2017 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

12/10/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 12.10.2017 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında, siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin, “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan (askerlik görevini yapan kişilerin şüpheli ölümlerinin araştırılması amacıyla) 10/128 esas numaralı Meclis Araştırma Önergesi’nin görüşmesinin, Genel Kurulun 12/10/2017 Perşembe günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerinde öneri sahibi olarak Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NİYAZİ NEFİ KARA (Antalya) – Sayın Başkan ve milletvekilleri; CHP grup önerisi lehinde söz almış bulunuyorum ve bu vesileye yüce heyetinizi selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, grup önerimiz, askerlik görevini ifa ederken ölen ve ölümleri şüpheli sayılan askerlerimizin ölüm nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkarılması ve bu ölümlerdeki ihmalkârlıkların önlenmesi ve başka ailelerin evlat acısı yaşamaması için ne gibi tedbirlerin alınması gerektiğinin belirlenmesiyle ilgilidir.

Bizler evlatlarımızı ellerine kına yakarak askere gönderiyoruz. Devletin bağımsızlığı, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü korumak için sağ ve sağlıklı gönderiyoruz. Ve her anne baba bunun onurunu yaşarken evlatlarının da sağ ve sağlıklı şekilde geri gelmesini bekler. Evlatlarının şüpheli şekilde ölümlerini hiçbir aile, hiçbirimiz kabul edemeyiz. Bu ölümlerin şüpheli kabul edilmesi, ölümlerin aileler ve toplum nezdinde somut kanıtlarla açıklanamaması, mahkeme kararları ve bilirkişi

raporlarının ikna edici düzeyde olmamasından kaynaklanmaktadır. 1992 yılından beri, bu şekilde, sivil toplum örgütlerinin bildirdiği şüpheli asker ölümü sayısı 2.220'dir. Millî Savunma Bakanlığının İnsan Hakları Komisyonuna gönderdiği cevaba göre ise intihar oranının alınan tedbirlerle son yıllarda yüz binde 15'e kadar düştüğü ifade edilmiştir, yani her yıl 60 askerimizin hâlâ intihar ettiğinden bahsetmektedir.

Bakanlığın verdiği yanıtın devamında şüpheli şekilde ölen askerlerin defin işlemlerinin yapıldığına, ailelerine gerekli bilgilerin detaylı bir şekilde verildiğine ve her türlü yardımın yapıldığına dair bilgi de yer almış. Bu bilgi doğru olabilir ama eksiktir. Bu ailelerden 1 lira 11 kuruş mermi parası istenmekte ve kanlı kıyafetleri iki yıl sonra ailelere gönderilmektedir. Genelkurmay Başkanlığı ise bizim sorduğumuz her soruyu geçiştirerek bu konuyla ilgili sorularımızı yanıtlamamaktadır.

Tüm bunların yanında 2014 yılında soruşturmayı yürüten askerî savcı bugün FETÖ'den tutuklu bulunmakta ve "intihar" diyerek kapattığı dosyaların akıbeti ailelerin kafasında birer soru işaretidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de yakınlarının askerdeki şüpheli ölümleri için mahkemeye yapılan başvurular da Türkiye Cumhuriyeti'ni Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi olan yaşam hakkını ihlal ettiği ve şüphelerin giderilmesini sağlayacak etkin bir soruşturma yapılmadığı gerekçesiyle mahkûm etmiştir. Bu şekilde şüpheli kabul edilen ölümlerin artması ve sonuçlanamaması ise sadece halkın Türk Silahlı Kuvvetlerine olan güvenini sarsmamakta, aynı zamanda Türk Ceza Kanunu'nun 318'inci maddesinde yer alan "halkı askerlikten soğutma" suçunun da işlenmesine neden olmaktadır. Bu suçu işleyenlerin saptanıp devlet yapısından uzaklaştırılması gerekmektedir.

2017 yılından itibaren Mehmetçik Vakfı aracılığıyla, şehit olan veya herhangi bir şekilde hayatını kaybeden asker yakınlarına 50 bin Türk lirası yardım yapılmaya başlandı ancak bu karar yıllardır hukuk mücadelesi veren diğer aileleri kapsamadı.

Size bir de evlatlarını bu şekilde askerdeyken kaybeden bir ailenin mektubundan bahsedeyim. Hakan Erdoğan, 1989 doğumlu. Usta birliğinde Şırnak Çelik Karakolunda görevini yapmaktayken terhisine otuz gün kala 8 Nisan 2010 günü kırk beş dakika önce telefonda ailesiyle görüşüyor. Sesi kısık konuştuğu için annesi merak ediyor, "Ne oldu oğlum?" diyor. "Komutanlar var." diyor. Görüşmeden kısa süre sonra oğulları Hakan Erdoğan'ın silahla vurularak yaralandığını, helikopterle Diyarbakır Askerî Hastanesine götürüldüğünü öğreniyorlar. Hastanede hayatını kaybediyor. Cenazesi Tokat'a getirildiğinde önce şehit olduğu, sonra da kendisini başından vurarak intihar ettiği söyleniyor. Ailesi cenazeyi açtığında oğullarının başından değil, göğsünden vurulduğunu görüyorlar. Bu dava devam ediyor.

Genç yaşta kaybedilen evlatlarımızın yakınlarının yerine kendinizi koyarak bir dakika düşünün, Allah kimseye evlat acısı yaşatmasın.

"Er Mektubu Görülememiştir" diye bir derleme yapmıştık. Bu kitapçığı bütün milletvekillerimize ve bütün yargı mensuplarına gönderdik, isterseniz tekrar gönderebiliriz.

Gelin, arkadaşlar, bu önergeye destek verelim, hem Türk Silahlı Kuvvetlerimizi koruyalım hem bu vatanın evlatlarını koruyalım, hep beraber sahip çıkalım diyorum. Teşekkür ediyorum ve bir hukukçu olan Meclis Başkan Vekilimize de Divana bu kitabı veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş konuşacak.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz konusu önerenin bugün Genel Kurula inmiş olmasını çok önemseyeceğimizi ve gerçekten, Türkiye gündeminde şüpheli asker ölümlerinin, intihar olarak takdim edilen ölümlerin mutlak surette sadece şüpheyile kapatılmaması gerektiği konusunda, önerenin desteklenmesi konusunda kararımızı şimdiden açıklıyoruz. Bu önerge kabul edilmelidir. Neden kabul edilmelidir? Çünkü rakamlar dudak uçuklatacak şekilde.

Ben avukatlık yaptığım yıllarda da şüpheli asker ölümleri konusunda birkaç dava takip etmişim ve gerçekten, bu şüpheli asker ölümlerinin adil bir yargılamayla gerçek sebeplerinin ortaya çıkmaması sonucu aileler çok büyük ızdıraplar yaşıyorlar ve bu davaları sonuna kadar devam ettirme çabası içindedirler. Bizim Meclis grubumuza da asker aileleri sıklıkla başvuru yapmakta, bizlere de başvuru yapmakta ve bu konuların üzerinde durulması, araştırılması gerektiğini ifade etmektedirler.

Size sadece iki rakam vereceğim. Askerlik görevini yaparken son on yılda 987 asker ölmüş, son yirmi yılda 2 tugay asker yaşamını yitirmiş. Bu basit bir rakam değil. Her fırsatta askerlikle, askerlik mesleği, göreviyle ilgili burada destek sunduğunu ifade eden herkese sesleniyorum: Gelin Meclis çatısı altında, bu ölümler gerçekten intihar mı, cinayet mi, kasıt var mı, ihmal var mı, olası kast var mı, hangi sebeplerle bunlar öldü ya da öldürüldü hep birlikte araştırıp bunu açığa çıkaralım. Bundan sonraki ölümleri de önlemek için çok önemli, caydırıcı bir sonuç ortaya çıkabilir bu şekilde.

“Asker ölümleri” derken tabii ki Seftir Taş’ı söylemeden geçemeyiz. Daha yeni açıklandı, İŞİD tarafından kaçırılan ve korkunç bir şekilde görüntüleri kamuoyuna yansıtılan bir ölüm olayı. Bunu çok iyi hatırlıyorum, Adıyaman Milletvekilimiz önergeler verdi fakat kendisinin üzerine yürünecek kadar bu konuya iktidar grubu tepki verdi “Siz bizim askerlerimizle ilgili nasıl böyle bir iddiayı ortaya atarsınız?” diye. Anayasa Komisyonunda ben ifade etmişim “Seftir Taş’ın akıbeti nedir? Bu görüntüler gerçek midir?” diye. CHP Grubundan da açıklayanlar olmuştu fakat iktidar kesinlikle büyük bir hınçla, öfkeyle “Bu konuyu bu şekilde konuşmanıza izin vermeyiz, biz onu bulacağız.” şeklinde “Gerçek değil.” dediler ama ne oldu? On ay sonra Seftir Taş’ın ailesine mahcup bir şekilde, gizli bir şekilde “Evet, çocuğunuzu İŞİD öldürdü.” dediler. İşte bunların önüne geçmek için biz bu araştırma önergesine olumlu oy vereceğiz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt konuşacaktır.

Buyurun Sayın Beyazıt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhinde söz almış bulunuyorum. Bu nedenle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinde intihar oranı -demin bir vekilimizin de söylediği gibi- son yıllarda alınan tedbirlerle binde 15’e kadar düşürülmüştür. Türk Silahlı Kuvvetleri, tüm bu gayretleri ve sağlanan, intihar oranındaki azalmayı asla yeterli görmemektedir, bu konuda da çalışmalarını sürdürmektedir.

Sayın milletvekilleri, TSK, insan hayatına büyük önem vermekte, yaşam hakkını en temel hak olarak her türlü faaliyetin önünde tutmaktadır. Özellikle, Mehmetçiklerin sağlıklı bir şekilde askerlik hizmetlerini tamamlamaları için tüm imkânlarını seferber etmektedir. Bu kapsamda, özellikle Mehmetçiklerin kışlaya adım atmalarından itibaren gerek fiziki sağlıklarıyla ilgili gerekse psikolojik durumlarıyla ilgili sıkı bir tarama yapmaktadır. Yine, bu alanda Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde

rehberlik ve danışma merkezi, psikolojik olarak personelin sorunlarını belirlemek, yardımcı olmak ve koruyucu ruh sağlığı hizmetleri maksadıyla 1997 yılından beri faaliyet göstermektedir. Ayrıca, tüm Mehmetçiklerin istedikleri anda ulaşabilecekleri ve sorunlarını paylaşabilecekleri Alo Mehmetçik hattıyla, kışlalarda bulunan telefonlarla psikolojik destek sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra, personelin silah arkadaşlığının bir parçası olarak “can dostu” uygulamasına geçilmiş, sürekli olarak ve özellikle de ani kriz durumlarında psikolojik destek sağlanmaktadır. Ölümle sonuçlanan her olayda mutlaka adli makamlar el koymakta ve konuya soruşturma yapılmaktadır. Ölümle sonuçlanan her olayın, olduğu birlik tarafından değil en az kolordu seviyesinde konu tahkik edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan 2015 yılında yapılan değişiklikle asker kişilerin görev esnasında veya görev yerlerinde ölümü hâlinde, soruşturma ve kovuşturma süresi de dâhil olmak üzere avukat tutmaları imkânı getirilmiş, avukatları yoksa barodan avukat verme imkânı sağlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, özellikle, son zamanlarda ateş çemberi içerisinde olan ülkemizde bir taraftan terör örgütleriyle, DEAŞ’ıyla, DHKP-C’siyle, PKK’sıyla, PYD’siyle, YPG’siyle uğraşırken bu dönemde özellikle bu alanda verilen önerenin zamanlamasını doğru bulmadığımızı ifade ediyor ve bu konuda, başta şehitlerimiz olmak üzere, askerde hayatını kaybeden -her ne sebeple olursa olsun- tüm yavrularımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına da sabırcemil niyaz ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 17.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 491) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın ikinci bölümünde yer alan 30’uncu madde kabul edilmişti. Şimdi 31’inci madde üzerinde önerge işleminden devam edeceğiz.

31’inci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 31’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım	Mahmut Toğrul	Saadet Becerekli
Muş	Gaziantep	Batman
Meral Danış Beştaş	İbrahim Ayhan	Ayşe Acar Başaran
Adana	Şanlıurfa	Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran.

Buyurun Sayın Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gün içerisinde bayağı yargının içerisinde olduğu durum konuşuldu. Ben de biraz bu konuyla ilgili konuşmak istiyorum çünkü bildiğimiz gibi ve gördüğümüz gibi şu anda Türkiye’de yargı çift şekilde uygulanıyor yani paralel iki yargı sistemi var Türkiye’de, paralel bir uygulamayla biz devam ediyoruz. Bunu niçin söylüyorum?

(x) 491 S. Sayılı Basmayazı 4/10/2017 tarihli 3’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Dün, Umut Kitabevine yapılan bombalama saldırısında bir beraat çıktı, beraat kararı verildi. Peki, neydi Umut Kitabevi saldırısı, bombalama meselesi? 9 Kasım 2005'te Şemdinli'de, Seferi Yılmaz'a ait kitapçı bombalanmış, 1 kişi hayatını kaybetmişti. Bombayı attığı öne sürülen 1 kişinin sığındığı otomobil halk tarafından durdurulmuş ve içindeki 3 kişi yakalanarak polise teslim edilmişti. Tabii, otomobil içinden çıkan 3 kişinin üzerinde askerî kimlikler, silahlar, krokiler bulunmuş ve bu kişilerle ilgili yargılamaya başlanmıştı. Öncelikle bu kişiler otuz dokuz yıl ceza almışlardı. Daha sonra, Yargıtay tarafından bozulmak istendi, mahkeme direndi, dosya bir süre gidip geldi ama en nihayetinde askerî mahkemeler kapatılıp sivil mahkemelere devredildi ve sivil mahkemelerde tekrar ceza aldılar. Ancak, en son, Yargıtaya geldiğinde bozma, tabii ki her defasında olduğu gibi. Tabii ki buna şaşırmıyoruz çünkü Türkiye'de bu bombalama olaylarının çoğunda çıkan tahliyelere, beraatlara artık şaşırmamayı öğrendik çünkü en son, 5 Haziranda bizim mitingimize, HDP'nin mitingine yapılan saldırıya açılan davada yine bir İŞİD zanlısı mahkeme tarafından tahliye edildi. Buna şaşırmıyoruz, şaşırtıcı olan mahkemenin yani Yargıtayın bozma gerekçesiydi. Bakın, ne diyor bozma gerekçesinde... 15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişimi sonrasında karar veren Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ve üyesi bozmadan sonra aynı doğrultuda karar veren Başkan, üyeler, kararı onayan Yargıtay üyesi, bunların hepsi FETÖ üyesi oldukları gerekçesiyle yeniden yargılama yolu açıldı. Buraya kadar çok güzel, bizim sürekli söylediğimiz şey, yeniden yargılama yapılması gerekiyor, bunlar FETÖ'cü, evet. Çünkü, biliyorsunuz ki özellikle 15 Temmuz darbe girişiminden sonra adliyelerin kapısı kilitlendi, savcı ve hâkimlere operasyon yapıldı. Yani neredeyse yargının içerisine yüzde 80 cemaat mensupları yerleştirilmişti, polisler de, kolluk kuvvetleri de bu... Doğru, biz de aynı şeyi söylüyoruz. Tamam, peki, bu uygulama sadece bombacıları mı uygulanıyor? Bakın, KCK ana davasını yürüten mahkeme başkanı cemaatle ilişkisi olduğu için bugün cezaevinde. Yine, ana davanın yavru davalarının birçoğunda, Şırnak, Batman, Van davalarında ceza çıktı ama bu dosyaları inceleyen, bu dosyaları hazırlayan, bu dosyalara delil üretip dosyaları sunan hâkim, savcı, polis, kolluk, hepsi cemaatçi çıktı ama bu dosyalarda bu şekilde bir bozma gelmedi. Yargıtay kendine göre, kendi düşüncesine göre bozma veriyor ya da vermiyor ya da bize gelince FETÖ'cü değiller ama yargıya yakın kişilere gelince her nedense bunlar cemaatçi olup yanlı karar verdikleri söyleniyor.

Bakın, eş genel başkanımız hakkında yüzlerce dava var. Bunların 29'unu hazırlayan, fezlekeleri hazırlayan yani burada az önce de söylenen "Şu suç vardı, bu suç vardı." dediğiniz o fezlekelerin 29'unu sizin "FETÖ" dediğiniz, daha önce iş birliği içerisinde olduğunuz yargı mensupları, savcılar hazırlamış. Peki, bu dosyalarda niye yeniden yargılamaya gidilmiyor? Peki, bu dosyalarda niye direkt beraat verilmiyor? Sormak gerekiyor iktidara.

Yine, görevdeyken Sayın Ferhat Encu'ya saldırırken, hakaretler ederken sırtını sıvazladığınız, yere göğe sığdıramadığınız bir Beytüşşebap Kaymakamı vardı Kadir Güntepe, cemaatten şu anda cezaevinde ama Sayın Ferhat Encu, onun hakkında ona hakaret ettiği iddiasıyla şu anda yargılanmakta. Bunun gibi size daha onlarca örnek verebilirim. Şu anda muhalefetin yargılandığı bütün dosyaları hazırlayan polisler de, hazırlayan savcılar da, onları yürüten hâkimler de iş birliği içerisinde olduğunuz o cemaat mensupları. Onun için, eğer yargının tarafsız ve bağımsız olduğuna bizi inandırmak istiyorsanız buyurun gelin bu dosyalarla ilgili de yeniden yargılama kararı verilsin. Bu dosyalarda hazırlanan fezlekeler tekrar bir incelensin, bakalım ne kadar adil hazırlanmış, bakalım ne kadar hukuka uygun hazırlanmış? Bunu da bir defa daha iktidar mensuplarından sormak istiyoruz diyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum şimdi:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 31'inci maddesinde geçen "başvurulması halinde" ibaresinin "başvurulması durumunda" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Ruhi Ersoy

Kamil Aydın

İstanbul

Osmaniye

Erzurum

Baki Şimşek

Ahmet Selim Yurdakul

Mevlüt Karakaya

Mersin

Antalya

Adana

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Kemal Zeybek

Ankara

Gaziantep

Samsun

Gülay Yedekci

Kazım Arslan

Ömer Süha Aldan

İstanbul

Denizli

Muğla

Zeynel Emre

Namık Havutça

Cemal Okan Yüksel

İstanbul

Balıkesir

Eskişehir

Mahmut Tanal

Bülent Öz

Serdal Kuyucuoğlu

İstanbul

Çanakkale

Mersin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – Katılmıyor efendim.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya.

Buyurun Sayın Karakaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 31'inci maddesi üzerindeki önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının 8'inci maddesinde yapılan değişikliğin bir gereği aslında 31'inci maddede yapılacak olan değişiklik. Bu değişiklikle, 6356 sayılı Sendika ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 24'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının ikinci cümlesi değiştiriliyor.

Malumunuz olduğu üzere, 24'üncü madde, iş yeri sendika temsilcilerinin iş güvencesiyle alakalı. Biliyorsunuz, mevcut hâlde ilk mahkeme kararı Yargıtaya götürülebiliyor, temyiz yoluna gidilebiliyor. Bu değişiklikle birlikte, ilk mahkemenin kararı yani iş sözleşmesinin tesisi söz konusu olduğunda ilk mahkemenin kararı istinaf yoluyla bölge adliye mahkemesine götürülecek ve buradan verilecek karar da kesin karar olacak.

Değerli milletvekilleri, 8'inci ve 31'inci maddeyi birlikte dikkate alacak olursak işe iade konusunda disiplin cezalarında ve iş yeri temsilcilerinin iş güvenliğiyle ilgili konularda ilk mahkeme kararlarının Yargıtaya taşınması temyiz yolu kapatılmış olacak, istinaf yoluyla bölge adliye mahkemesi kesin kararı verecek.

Değerli milletvekilleri, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bunu uygun bulmadığımızı komisyonlarda ifade ettik, bir kez de buradan ben ifade etmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi, hukuk devletinde yargıda teknik esastır. Aslında bu, üniter yapıyla da doğrudan alakalı bir husustur. Yargıtay, Danıştay hatta birçok durumda Sayıştay -verdiği kararlarda, daha doğrusu işlevlerine baktığımızda- önlerine gelen dosyaları sadece kesin karara bağlayan merciler değil, aynı zamanda içtihat oluşturan merciler olarak karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla burada Yargıtayın bu işlevini işlevsiz hâle getirerek, önünü tıkayarak doğru bir sonuca varmamız mümkün olmayacak. Yani içtihat birliğinde bir bozulma söz konusu olacak. Yine birçoğunuz biliyorsunuz, Yargıtayda daha önce bu konularla ilgili oluşturulan daireler arasındaki anlaşmazlıklar da ciddi bir şekilde içtihat konusunda sorunlar oluşturmuştu.

Şimdi, Yargıtayın içindeki dairelerde bunlar sağlanamaz, sorunlar ortaya çıkarken tamamen birbirinden koordinasyonsuz olarak bölge adliye mahkemelerinde görülen davalardaki farklı kararların neden olacağı sonuçları da bugünden iyi analiz etmek lazım.

Değerli milletvekilleri, tabii, biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak öncelikle bu konularda önleyici tedbirlerin alınması gerektiğinin önemini her seferinde belirtiyoruz ve altını çiziyoruz. Biz genellikle burada milletvekilleri olarak önümüze gelen konulara baktığımızda ağırlıklı olarak sonuçların telafisi üzerinde çalışmalar yapıyoruz. Oysa, bu sonuçlara götürecek o süreçlerin analizi ve bu süreçlerdeki düzeltilmesi gereken konular, maalesef buralara gelmiyor. Bunları yapmadığımız sürece, biz, yargıya da başka konulara da yükler üretmeye devam ederiz.

Gerekçe olarak Yargıtay yükünün azaltılmasının gösteriliyor olması, bu gerekçeyi yerine getirecek, buna katkı sağlayacak bir durum anlamına gelmiyor.

Bu yükleri ortadan kaldıracak çalışmaları, düzenlemeleri hep birlikte destekleyelim diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen, Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu...

Buyurun Sayın Kuyucuoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 31'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Tasarının birçok maddesi çalışanlar aleyhine düzenlemeleri içermektedir, yani işçiyi korumaktan daha çok, işvereni ve sermayeyi koruma amacı gütmektedir. Gerekçesi ise iş mahkemelerinin yükünün azaltılmasıdır.

Birçok arkadaşımız tarafından dile getirilen kayıt dışı çalışma, taşeronlaşma, güvencesiz çalışma gibi birçok konuda atılabilecek adımlarla birçok sorunun oluşması da engellenecektir.

Ara buluculuk şu anda sadece Malezya ve Arjantin'de vardır. Yurttaş, bedelsiz olarak, ücretsiz İŞKUR'dan hakkını arayabilirken, bu yasayla önce ara bulucuya gidecek ve ücret ödeyecek, zaten işverenle sorunu olan ve sıkıntı çeken, aynı zamanda zar zor geçinen çalışanlar bir de ekstra para ödeyecekler; bu, kabul edilebilir bir uygulama değildir. Ara buluculuk olsa dahi, öncelikle kurum incelemesinin devam etmesi çalışanlar açısından daha doğru olacaktır. İhtilafı durumlarda İŞKUR'a yapılan başvuruların çözümünde uygulamada yüzde 75-80 başarı vardır. İŞKUR'un bu konudaki inceleme yetkisi neden alınıyor? Bu sorunun cevabını bekliyoruz. İŞKUR'un bu yetkisi devam ettiği takdirde iş mahkemelerinin yükü de azalacaktır.

Ayrıca getirilen bu tasarının KİT’lerde çalışan 3.500’e yakın personelin özlük hakları ve iş güvencelerini yok etmeyi, zorla emekliye sevk etme gibi birçok hak gasbını amaçladığı da ortadadır. Tasarının birçok maddesinde olduğu gibi bu maddesini de çalışanlarımızın aleyhine olduğu için desteklemeyeceğimizi belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, muhalefetin sesi biraz daha kısılmış bir şekilde yeni döneme başladık. Yeni dönemle birlikte, ülkemizin içinde bulunduğu duruma özetle bakmak gerekirse her yeni uygulama Türkiye’yi daha derin çıkmaza ve sıkıntıya sokuyor. Ülkenin tahrip edilmedik kurumu kalmadı. Dış politika iflas etti, Orta Doğu politikası iflas etti. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliğiyle ilişkiler krizde, tarihinin en kötü dönemini yaşıyor. Dış politikadaki hatalar ve bozulan ilişkiler ekonomiyi ve yurttaşları derinden etkiliyor. Başta tarım politikaları olmak üzere sanayici, ihracatçı, lojistikçi, inşaat sektörü, tüm sektörler kan ağlıyor ama seslerini çıkaramıyorlar. Neden? Çünkü üzerlerinde balyoz gibi OHAL var.

Değerli arkadaşlar, basın susmuş, susturulmuş, yazarlar susturulmuş, akademisyenler susturulmuş, susmayanlar içeri atılmış. Bütçe yamalı bohçaya dönmüş, yeni vergilerle durum kurtarılmaya çalışılıyor. Yeni vergiler geliyor ama AKP Genel Başkanı bunlardan haberi yokmuş gibi davranıyor. İktidar on beş yılda ülkeyi batırmış; hukuk, yargı sistemi, eğitim sistemi çökmüş. Muhalefetin on beş yıldır ikazlarına aldırmış etmeyen iktidar battıkça baskıyı artırıyor. AKP kendi evlatlarını yiyerek aklanmaya çalışıyor. Seçimle göreve gelenler bir bir görevden uzaklaştırılıyor. Cumhurbaşkanı belediye başkanlarının istifaları için “Partiden ihraç, görevi ihmal, görevi kötüye kullanmaktan almak istemiyoruz.” diyor. Eğer bu kusurlar varsa bu kişiler için yasal işlem başlatılması gerekmiyor mu? İstifa ettirdikleri belediye başkanları yerine belediye meclislerinde seçim yaptırarak yeni başkan seçtirirken, başkanları görevden alınan onlarca belediyeyi kayyumlarla aylardır yönetiyorlar. Aslında AKP 17-25 Aralık gibi, yerel yönetimlerdeki yolsuzlukların da üzerine sünger çekmek istiyor.

AKP Hükûmetinin dış politikada yaptığı hata ve kavgaların faturasını vatandaş ödüyor, iş adamı ödüyor. Bu iktidardan kurtulmadan bunların ve ülkemizin düzelme şansı da görünmüyor.

Bu duyularla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

31’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

32’nci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 32’nci maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım

Mahmut Toğrul

Meral Danış Beştaş

Muş

Gaziantep

Adana

Saadet Becerekli

Mehmet Ali Aslan

İbrahim Ayhan

Batman

Batman

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan.

Buyurun Sayın Aslan. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Sayın Başkan ve sayın Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dün 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü’ydü. Tabii, aslında sürekli güncel bir konudur. Her günün kızlarımızın günü olması gerekiyor. Geçen gün Midyat-Ömerli arasında tevafuken bir yolcuyu yoldan aldım ve ne kadar maaş aldığını sordum. “Asgari ücret alıyorum.” dedi. İlk önce kendimi tanıtmadım. Kaç çocuğun var dedim. “3 çocuğum var, biri kız ama ben o kız çocuğunu okuldan almak zorunda kaldım.” dedi. Sayın Millî Eğitim Bakanımızın da dikkatini çekecektir mutlaka. Neden dedim. “Ya, ben 1.400 lira maaş alıyorum. 3 çocuğumun her birinin servis parası 180, 180, 180’den 540 lira. Artı, 180 lira da çay ve simit parası veriyorum ayda, etti 720 lira. Cebimde kalan 680 lira. Ben bununla ev kirası mı vereyim, elektrik parası mı vereyim, su parası mı, mutfak parası mı?” dedi. Ayrıca “Kız çocuğunu aldıktan sonra resmî görevliler gelip hakkımda resmî işlem başlatmaya kalkıştı. Ben de ‘Servis parasını verin, çay, simit parasını verin, ben göndereyim.’ dedim.” dedi. E, şimdi hâl böyleyken ve bu gerçeklik bütün Türkiye’de yayılmışken, bizim burada işçi yasasıyla ilgili, tasarısıyla ilgili, kanunlarıyla ilgili bu gerçeklikten uzak kanunlar geçirmeye çalışmamız hiç insafli, hiç hukuki değildir.

Bir başka konu... Yine kız çocukları dedik. Bakın arkadaşlar, bu fotoğraf Mardin-Midyat çevre yoluna ait. 5 kız çocuğu, üst geçit olmadığı için, trafik lambası olmadığı için karşıdan karşıya can havliyle geçmeye çalışıyor. Birbirlerinin elini tutup, böyle, arabaların çarpmaması için karşıya geçmeye çalışıyorlar. Bu fotoğrafları bizzat ben yukarıdan, apartman dairesinden, oturduğum daireden kendim çektim.

Yine, gördüğünüz gibi dört yolda üst geçit yok, trafik işaretleri yok, insanlar, çocuklar okula gidebilmek için âdeta can çekişiyorlar, âdeta ölümden kaçıyorlar, birbirlerinin elini tutup koşturuyorlar. Yine bu fotoğrafta bir ayrıntıyı paylaşayım. Bir kadın kucığında bebeğiyle -arkasındaki çocuk çıkmamış- bir elinde de arkasındaki çocukla karşıya geçmeye çalışıyor.

Dün İzmir’de maalesef 4 işçimizi, emekçimizi kaybettik; Allah rahmet etsin. İyi güzel de biz neden tedbir almıyoruz?

Bakın -inşallah, öyle bir kaza bela yaşanmaz- şu anda gösterdiğim fotoğrafların karşısında bir ilkokul var, bir de lise var ve ben yıllar önce Dernek Başkanırken de Mardin Valiliğine, Midyat Kaymakamlığına dilekçeler verdim, bununla ilgili herhangi bir önlem alınmış değil. Yine, herhâlde Sayın Bakanımıza belki de iletilmemiştir henüz, ayın 19’unda, okulun açıldığının ilk haftası ben soru önergesi verdim. Bir an önce üst geçit yapılması konusunda yine Mardin Valiliğine, Midyat Kaymakamlığına, Karayolları Genel Müdürlüğüne ve Mardin Millî Eğitim İl Müdürlüğüne yine dilekçeler verdim. Yani, Allah göstermesin, orada araçlar çocuklarımıza çarptığı zaman, birkaç çocuğumuz hayatını kaybettiği zaman çıkıp burada üzüntülerimizi ve taziye mesajlarımızı bildirip işin içinden kurtulacak mıyız? Biz bunun önlemini almak zorundayız. Çocuklarımızın hayatı o kadar ucuz değildir, çocuklarımız değerlidir. Bizim bir an önce bu üst geçidi yapmamız lazım. Ben üst geçit yapılabildiği kadar en azından trafik lambalarının, işaretlerinin konması gerektiğini ya da okul giriş çıkış saatlerinde trafik polislerinin görevlendirilmesi gerektiğini dilekçelerimde dile getirmeme rağmen ve ben yukarıdan izlememe rağmen bugüne kadar ne bir trafik polisi görevlendirilmiştir ne de herhangi bir üst geçit çalışması ya da trafik işaretleri, lambaları çalışması görememekteyiz. Ben şimdi Sayın Bakanımıza da adresi vereceğim, eminim ilgilenecektir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 32'nci maddesinde geçen "başvurulması hâlinde" ibaresinin "başvurulması durumunda" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Kamil Aydın

Baki Şimşek

İstanbul

Erzurum

Mersin

Ruhi Ersoy

Ahmet Selim Yurdakul

Deniz Depboylu

Osmaniye

Antalya

Aydın

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ömer Suha Aldan

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Muğla

Ankara

Gaziantep

Zeynel Emre

Namık Havutça

Cemal Okan Yüksel

İstanbul

Balıkesir

Eskişehir

Kemal Zeybek

Gülây Yedekci

Kazım Arslan

Samsun

İstanbul

Denizli

Mahmut Tanal

Bülent Öz

Elif Doğan Türkmen

İstanbul

Çanakkale

Adana

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Aydın Milletvekili Deniz Depboylu.

Buyurun Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 32'nci maddesinde vermiş olduğumuz önergemiz üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüştüğümüz kanun tasarısı işverenlerle işçiler arasındaki anlaşmazlıklara bakacak mahkemelerin düzenlenmesiyle ilgili, ara buluculukla ilgili. Ancak ben bir konuya değinmek istiyorum ki özellikle zorda olan bir sektörde, turizmde maalesef bırakın ara buluculuk yaşanacak arada geçen sorunları, yaşadıkları ortak sorunlar nedeniyle turizm sektörü öyle bir zorluğa girmiştir ki maalesef sorun yaşayacak sektör kalmayacak gibi görünmektedir.

Ben özellikle kendi ilimden bahsetmek istiyorum. Aydın'ın turizm merkezleri olan Didim ve Kuşadası ilçelerimizdeki yerel esnaf, iptal edilen uçuşlar, yolcu gemileri, rezervasyonlar ve kapatılan, hatta bu sezonda hiç açılmayan oteller sebebiyle iki sezondur çok zor günler geçirmektedir. Bu durum tabii ki bu otel işletmecilerini, aynı zamanda çalışan işçileri etkilemekle birlikte, yerel halkı, orada turizmden gelirini sağlayan, çocuklarını okutan, evinin geçimini sağlayan yerel esnafı da oldukça olumsuz etkilemektedir.

Her ne kadar bu yaz ülkemize gelen turist sayısında, baktığımızda artışlar da gözleniyor olmakla birlikte, hiçbir şekilde turizm gelirlerinin artışında fayda sağlamamıştır. Avrupa Birliği üyesi ülkeler kendi vatandaşlarını özellikle Avrupa Birliği üyesi olan ülkelere turizm için yönlendirmektedirler. Bu tabii ki ülkemize karşı kasıtlı olarak yürütülen bir propagandadır.

Ben size biraz bilgi vermek istiyorum, ülkemize gelen turistlerin yıldan yıla nasıl etkilendiğiyle ilgili; limanlara gelen gemilerden bahsetmek istiyorum, herhâlde tablo biraz daha net ortaya çıkar. 2011 yılında ülkemize gelen kruvaziyer tipi yolcu gemisi sayısı 1.121, sadece Kuşadası'na gelen 423 yani Türkiye'nin turizm gelirinde gemi girişlerinin yarısı Kuşadası'ndan yapılmakta. 2015 yılında artış göstermiş, çok güzel; Türkiye toplamında 1.296, Kuşadası'nda 446. Ancak arka arkaya yaşanan krizler sebebiyle, önce Rusya'yla yaşadığımız bir gerginlik, arkasından ülkemizde hain FETÖ örgüt yapısının ortaya çıkardığı sorunlar, yaşadığımız darbe girişimiyle birlikte kaynaklanan sorunlar ve arkasından, takip eden dış işlerinde yaşadığımız sorunlarla birlikte 2016 yılında bu yolcu gemilerinin sayısı 1.296'dan 538'e düşmüş Türkiye genelinde, Kuşadası'ndaki sayı 247. Peki, 2017 Ağustos sonu itibarıyla ne kadar? Türkiye genelinde 220, Kuşadası'nda 90. Yani turizm gittikçe zora giriyor ve bununla birlikte turizm sektöründe çalışan tüm işçi, işveren, herkes zora giriyor.

Düşen rakamların otel gelirlerine yansımaya baktığımızda yüzde 41 gelir düşüşü olduğunu görüyoruz. Sektörde 1 milyon civarında kişi çalışıyor ve en az yarısının işi tehlikede. Çalışanların tazminatı verilemiyor, verilemediği için işçi çıkarmaları şu anda düşük görünüyor, tazminatını ödeyemedikleri için çıkarılamayan işçilerin ücretleri ödenemiyor. Ve maalesef, işverenler ne aldıkları kredileri ödeyebiliyorlar ne kiralarını ne de diğer giderlerini ödeyebiliyorlar. Peki, sadece sorun burada mı? Hayır. Sadece turizm sektöründe direkt çalışanlarla ilgili değil bu sorun, turizm sektörüne verilen gıdanın, yapılan marangozluk hizmetlerinin veya çok daha farklı konularda, turizme destek sağlayan sektörlerin de işleri gittikçe kötüye gidiyor. Sadece Kuşadası mı etkileniyor? Kuşadası Limanı'ndan giriş yapan turistler Pamukkale, Afrodiasias, Efes'teki ören yerlerini ziyaret ederlerken, bu sene, oradaki, turizmden geçinenler de zora girmiş durumda.

Aslında konuşulacak çok şey var bununla ilgili; inşallah, önümüzdeki haftalarda tekrar konuşma fırsatı bulurum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen, Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen.

Buyurun Sayın Türkmen (CHP sıralarından alkışlar)

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 32'nci maddesi üzerinde partim Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Sendikaların yetki almaları ve bu konudaki yasal süreleri düzenleyen bir madde. Sendikalar demişken, 2002 yılı kamu çalışanlarının sendikalarda temsil oranlarından bahsetmek istiyorum. KESK yüzde 43, KAMU-SEN yüzde 50,6, MEMUR-SEN yüzde 6,5. 2017'ye geldiğimizde KESK yüzde 9,9, KAMU-SEN yüzde 23,5, MEMUR-SEN yüzde 59,2. Bir oran daha vereceğim. MEMUR-SEN'in 2002'den 2017'ye üye kaydındaki değişim oranı yüzde 2.273. Bu oranları gördüğümüzde Adalet ve Kalkınma Partisinin, iktidarının sendikaları nasıl arka bahçesi olarak gördüğü ve arka bahçesi olarak görmüş olduğu bir sendikaya nasıl destek vererek yüzde 2.273'lük üye artışı sağladığı gözler önündedir. Bunu yapabilmek adına, örneğin, eğitim sektöründe EĞİTİM-SEN'li öğretmenlerin sendikalarını bırakarak MEMUR-SEN'e geçmeleri karşılığında birçoğuna yöneticilikler teklif ettiği kamuoyunun bilgisi dâhilindedir.

Bu nedenle, yasada yer alan on beş günlük uygulama olumlu bir gelişme olmasına rağmen, ülkemizde ne yazık ki işçilik haklarının yerlerde süründüğü, bugün ve dün, daha önceki gün üzerinde görüştüğümüz bu yasa tasarısıyla işçileri patronlara bir kez daha mecbur eden bir anlayışla yasalardaki bu on beş günlük olumlu olan düzenlemeler dahi kâğıt üzerinde kalmaya mahkûmdur. Bir hukukçu olarak biliyorum ki Yargıtayda işe iade davalarında, verilen kısa sürelerle rağmen, yıllarca Yargıtaydan gelmeyen işe iade davaları, altı aylık sürelerle mahkemelerde duruşma günü verilen iş hukuku dosyaları... Şunu söylemeyin: “İşte, bu nedenle ara buluculuğu getiriyoruz.” demeyin. Ara buluculuk da yine, işçiyi bir kez daha patrona mahkûm eden ve işçinin yasal haklarını, anasının ak sütü gibi helal olan haklarını elde etmesini engelleyecek bir düzenlemedir. Bunu biz de biliyoruz, emekçiler de biliyor.

Hazır emekçiler demişken bir konuyu daha söylemek istiyorum. KHK’larla ihraç edilenler için komisyon kurdunuz. Bu komisyonlar KHK’larla ihraç edilenlerin işe iadesine karar verdiğinde, peki, örneğin, bir buçuk yıldan bu yana ihraç edilen bir kamu çalışanının o süreç içerisindeki ekonomik hak kaybı ne olacak? Ekonomik hak kaybını ne yazık ki alması mümkün değil. İşte, çalışan için, emekçi için Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının layık gördüğü sonuç bu; paralel yürüdüğü FETÖ’nün Türkiye’de yarattığı ortamdan sonra, bunu fırsat bilerek, kendisine muhalif gördüklerini önce KHK’larla ihraç etmek, sonra lütfedip işe iade etseler bile onların ekonomik haklarını ödememek. Bu nedenle diyoruz ki: Adalet bu ülkede şart. Bu nedenle diyoruz ki: Adında “Adalet” olan ve adaleti sağlamayan Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarının artık bu ülkede bitmesi şart.

Bunları belirtirken bir şey daha söyleyeceğim. 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü... Dört, dört, dört sistemiyle eğitimden aldığınız, eve hapsedtiğiniz, iş yaşamından kopardığınız ve 18 yaşından küçük çocuk gelinleri hortlattığınız bir Türkiye’de kız çocukları günü kutlamak değil, farkındalığı artırma gündür diyorum, teşekkürlerimle saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

32’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

33’üncü madde üzerinde üç adet önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 33’üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım

Mahmut Toğrul

Meral Daniş Beştaş

Muş

Gaziantep

Adana

Saadet Becerekli

İbrahim Ayhan

Nihat Akdoğan

Batman

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Hakkâri Milletvekili Nihat Akdoğan.

Buyurun Sayın Akdoğan. (HDP sıralarından alkışlar)

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve içeride rehin tutulan sayın eş genel başkanlarım, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünden beri aslında özellikle Türkiye'nin gündemini etkileyen, Şemdinli davası diye Türkiye'nin önüne büyük bir komplo olarak gelen, sivil vatandaşların listelerinin askeriyenin elinde tutulduğu bir dönemde, Umut kitapevine dönük bombalama olayına iştirak eden askerlerin dün itibarıyla tahliye edilmesiyle ilgili... Seferi Yılmaz bugün içeride rehin tutulurken -bir yıla yakındır- onu öldürmeye giden, 105 tane vatandaşımızın sakıncalı ya da devreden çıkartılması gereken milis olarak adlandırılan vatandaşlara dönük ölüm listelerini hazırlayan kişilerin bugün sokaklara salınması aslında, bugün itibarıyla AKP Hükûmetinin ülkeyi nereye taşımak istediğinin en bariz örneklerinden bir tanesidir. Diğer bir şekilde, buradaki duruma ilişkin tepkisini ortaya koyan vatandaşlara dönük, orada da 1 tane sivil vatandaşın ölümünden sorumlu olan kişilerin de bugün sokağa salınmasını... Biz artık süreç itibarıyla, yaşadığımız son süreçte bunları yakından müşahade ediyoruz.

Diğer bir şey, o dönemde sivil vatandaşların listelerini elinde, arabasının bagajında taşıyan o askerlere ilişkin “Ben tanırım, onlar iyi çocuklardı.” diyen dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı, o da sahip çıkmıştı. Dolayısıyla bugün yargının da onlara sahip çıkması bizi şaşırtmıyor. Bunları yargılandığı davada otuz dokuz yıl onar ay yirmi yedişer gün ceza almalarına rağmen bugün bu insanlar tahliye ediliyor ama Selahattin Demirtaş ve arkadaşları bugün cezaevinde rehine durumundadır. Yargının elinde herhangi somut bir delil var mı? Yok. Ama burada, Şemdinli davasında olanların hepsinin, yargının da iktidarın da elinde somut belgeler vardı. Somut belgeler olmasına rağmen bu insanlar bugün sokakta, insanları katledenler bizimle birlikte sokaklarda gezebiliyorlar.

Diğer bir şey: Bakan da buradayken özellikle sormak istiyorum. Türkiye'nin her noktasında eğer OHAL ilan edilmişse niye özellikle Hakkâri'de iki noktada, Depin arama noktasında ve Yeniköprü'de yüzlerce araç konvoyu oluşuyor, vatandaş orada çok ciddi şekilde mağdur ediliyor? Hastalar gece yarısı saat on ikide bizi arıyor. Arama nedeni: Eğer OHAL Türkiye'nin her noktasında ilan edilmişse neden tek bir noktada vatandaş iki saat, üç saat bekletiliyor? Hakkâri'ye giriyorsunuz, Yüksekova'dan Hakkâri'ye geçiyorsunuz, beş saatte ancak ulaşabiliyorsunuz. Bunu özellikle... Eğer orasının da Edirne'den bir farkı yoksa bu uygulamaları neden bire indirmiyorsunuz ya da sayısını, saatini niye azaltmıyorsunuz?

Diğer bir şey: Özellikle iki soru olarak ben Bakana sormak istiyorum. Eğer bu konuda cevap verirse çok memnun kalacağımızı belirtmek istiyorum çünkü oradaki insan hastasını götürüyor, oradaki insan sınavına yetişmek istiyor, oradaki insanın Van'da da işlemleri var. Bunların hepsinde o insanın günlük yaşamından beş saatini sizler çalışıyorsunuz. Yıllardır uygulanan bu yöntemlerle elde edilen sonuçlar nelerdir? Yol kontrol noktaları halka eziyet çektirmekten başka ne işe yaradı? Kontrol noktaları olağanüstü hâlden dolayı uygulanıyorsa, Türkiye'de olağanüstü hâl olmasına rağmen neden belirli bölgelerde, sadece belirli bölgelerde saatlerce uğraştıran uygulamalarla vatandaşlarımız karşı karşıya bırakılıyor? Eğer orası da bu ülkenin bir parçasıysa o uygulamalar eşit olmalı.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 33'üncü maddesinde geçen "mahkemece" ibaresinin "mahkeme tarafından" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Kamil Aydın

Baki Şimşek

İstanbul

Erzurum

Mersin

Ruhi Ersoy

Ahmet Selim Yurdakul

Osmaniye

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin içerisinde bulunduğu ağır çalışma koşulları altında mücadele veriyoruz hep beraber. Toplumun moral değerine ihtiyacı var. Özellikle Suriye'deki gelişmelerle Irak'taki gelişmeleri birbirinden bağımsız düşünmediğimizi her ortamda ifade ediyoruz. Lazkiye'den, Amanoslar üzerinden Muğla'ya kadar giden terör hattının bir bölümünde, kendi milletvekili olduğum vilayetim Osmaniye hinterlandı vardır. Bu kapsamda, çok fazla kamuoyuna yansımaya da bölgede, Osmaniye'de, Amanoslarda çok kahramanca mücadele verip reklamını yapmayan Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarmanın ve Emniyet Müdürlüğünün ve güvenlik güçlerimizin gösterdiği üstün başarıdan dolayı onları tebrik ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, değerli hazırım; bir konuyu vicdani olarak dile getirmek istiyorum, Sayın Millî Eğitim Bakanı da burada olduğu için bunu dillendirmek istiyorum. Anayasa'mızın temel umdeleri içerisinde aile bütünlüğü esastır. Aile bütünlüğü esasına göre de kurumlar kendisini yapılandırır ve bir mazeret kategorisinde eş durumu tayinleri vardır. Ama bunun beraberinde, ihtiyaca binaen, bazı nokta ihtiyaçlara göre de sözleşmeli öğretmen alımları yapıldı, çocuklarımız sınavlara girdi, başarılı oldu, sözleşmeli olarak atamaları yapıldı. Ama eşlerin bu süreçte bir araya gelememeleriyle ilgili ciddi problemler doğmaya başladı. Şartlara bakıldığında, "Kardeşim, sen oraya sözleşmeyle çakılı kadro gittiğini biliyordun. İmzayı attın, gittin. Şimdi 'Eş durumum var, çocuğum olmuyor, çocuğuma bakamıyorum.' diye niye tayin istiyorsun?" denilebilir. Bu ifadeyle Anayasa'mızın temel umdesi olan, Anayasa'nın ruhuna aykırı bir uygulamayı biz fiilî durum olarak yapmış bulunuyoruz. Bu manada "Ben torun sevmek istiyorum" diyen sözleşmeli öğretmen babasının bana söylediği bir ifade var, Genel Kurulla paylaşmak istiyorum: "Siz diyorsunuz her ortamda 'En az 3 çocuk.' Biz torun sevmek için bir araya getirdik, 1 çocuk bile yapamadı bizim çocuklar. Birbirinden uzaktalar. Birbirlerini göremiyorlar ki çocukları olsun." diye işin esprisini yapıyor. Burada ciddi bir sosyal yara var Sayın Bakanım. Bu konu ve benzeri konular elbette ki ülkemizin ağır şartlarında gündeminize gelemeyebilir ama çalışma gündeminizin arasına bu konuyu da alarak nasıl çözülebileceğine dair kafa yorulması çok önem arz eder diye düşünüyorum.

Bu kapsamda, bir de Tarım Bakanımıza birkaç kelimam olacak bu huzurda. Tarım Bakanımız çok yoğun çalışan bir insan, biz onu Urfa Belediye Başkanlığından biliyoruz. O kadar yoğun ki biz hayırlı olsun diye gideceğiz, Osmaniye Ticaret Borsasıyla beraber randevu talep ediyoruz, bir buçuk aydır dönemedi, yoğunluktan galiba. Biz Osmaniye yer fıstığını destekleme alımları kapsamına dâhil etmek istiyoruz sayın milletvekilleri. Bu, destekleme alımı kapsamına almamızın gerekçesi de sürdürülebilir bir tarım politikasına katkı. Millî tarım politikası ve yerli üretimin mümkün olduğu ortamda ithalatı azaltmak için bu konudaki mücadelemizi devam ettireceğiz. Bu konuda tüm sayın Genel Kurul mensuplarından ve tüm milletvekillerinden de destek bekliyoruz. Osmaniye yer fıstığının da Karadeniz fındığı gibi daha kapsamlı şekilde değerlendirilmesinden taraftayız.

Destekleme denildiğinde ve tarım denildiğinde akla gelen, bu, ithal meselesi, ithal hayvan meselesi ve ithal et meselesi. Yani bu, ithalatın, ithal etin ve ithal hayvanın en büyük sıkıntısını çeken aradaki üreticinin mağduriyetini hesaba katalım. “Ben yaptım, oldu.” hesabı ve aradaki aracı kurumlar üzerinden politikalarımızı belirlemeyelim.

Ciddi anlamda, yaşadığımız bu süreçte, memleketin, devletin millî güvenliğini tehdit eden unsurlara karşı mücadele etmek için millî seferberlik ruhuyla çalışmamız gerekiyor. Buna inanıyoruz. Ama yerli ve millî olmak için de üreten insanın önünü açan, her alanda üretime dayalı istihdamı destekleyen, moral değerini yükselten uygulamalarla da millî iradeyi devletin iradesine dönüştürebilmek için de milleti, aile bütünlüğünü, ticaretle uğraşanı, tarımla uğraşanı, işini gücünü toparlayarak bir şeyler yapmak isteyen insanları da moral çöküntüsüne uğratmadan morallerini yükseltecek hamleler yapalım diyor ve bu kapsamda iş, işveren, iş hukukunu üretilmiş ve zenginleşmiş, refah toplumu olan bir Türkiye’de tartışmayı Milliyetçi Hareket Partisi olarak arzu ediyor, bu vesileyle sözlerimi tamamlayarak Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ersoy.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Millî Eğitim Bakanımız Sayın İsmet Yılmaz’ın söz talebi olmuştur.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Muhterem Başkanım, sayın hatip sözleşmeli öğretmenlerin aile bütünlüğünün sağlanmadığı yönünde bir iddiada bulundu. 100’e yakın öğretmenimiz sözleşmeli olmasına rağmen, aile bütünlüğü dolayısıyla talepte bulundular. Biz bu hafta içerisinde 100’e yakın taleplerin hepsini de yerine getirip aile bütünlüğünü sağlayacağız. Dolayısıyla, “Sözleşmeli öğretmenlikten dolayı aile bütünlüğü sağlanmıyor.” diye bir şey yok. Bunun istisnası daha doğuda atamayı yapmak kaydıyla... Çünkü oradaki öğretmen doluluğuna dikkat ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Tebrik ediyorum, teşekkür ederiz.

BAŞKAN – 33’üncü madde üzerindeki son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 33’üncü maddesinde öngörülen değişikliğin aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 33 - 6356 sayılı Kanunun 41inci maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü ve beşinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mahkemece verilen karar hakkında, ilgililerce ya da Bakanlıkça istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay temyiz talebini bir ay içinde kesin olarak karara bağlar.”

Ömer Süha Aldan

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Muğla

Ankara

Gaziantep

Zeynel Emre

Namık Havutça

Cemal Okan Yüksel

İstanbul

Balıkesir

Eskişehir

Kemal Zeybek

Gülay Yedekci

Mahmut Tanal

Samsun

İstanbul

İstanbul

Bülent Öz

Kazım Arslan

Ahmet Akın

Çanakkale

Denizli

Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon okunan önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 33’üncü maddesi üzerine grubum adına söz aldım. Görüşmekte olduğumuz tasarı 15 milyon işçimizi etkileyeceği gibi KİT’lerde çalışan 3.500 personelin de mağduriyetine yol açacak. Bu düzenlemeleri kabul etmediğimizi daha önce komisyonda da söylemiştik, burada da tekrar ifade ediyoruz. Anayasa’nın 128’inci maddesi, kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümleri açıkça düzenlemiş durumdadır. Anayasa’da, “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” hükmü mevcuttur. Bu maddeyle, KİT bünyesinde görev yapan personelin kamu görevlisi vasfını haiz olduğu burada belirtilmiştir.

KİT’lerde çalışan bütün personelde olduğu gibi, kapsam dışı olarak nitelenen personelin de kamu personeli olduğu, bu görevi gereği devlet memurlarıyla aynı vasıflara ve özlük haklarına sahip olması gerektiği yönünde Anayasa Mahkemesinin ve diğer mahkemelerin yargı kararları mevcuttur. Aynı kararlarda, yargı dışı personel ile görev yaptıkları KİT’ler arasındaki ilişkilerin ve işlemlerin idari işlemler olduğu, bu sebeple, kapsam dışı personelin özlük haklarına ilişkin ihtilafların idari yargıda çözülmesi gerektiği de ayrıca vurgulanmıştır.

Yine, uyuşmazlık mahkemesinin 22 Ocak 1996 tarih ve 1996/1 sayılı Karar’ında, yasal düzenleme yapılmış olmasa dahi idarelerin yönetmelik hükümleri ile personelin özlük haklarının düzenlenmesinin idari bir işlem olduğu kabul edilmiş ve kamu iktisadi teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumlarıyla olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğuna da oy birliğiyle karar verilmiştir. Uyuşmazlık mahkemesinin bu kararıyla kapsam dışı personelin özlük haklarına ilişkin ihtilafların çözüm yeri idare mahkemeleri ve Danıştay dava daireleri olmuştur. Anayasa Mahkemesince de KİT idaresi ile personel arasındaki ilişkinin kamu hukuku ilişkisi olduğu ve

ihtilafların çözüm yerinin idari yargı olması gerektiği görüşü de savunulmuştur. Söylediğim mahkeme kararlarına istinaden, kapsam dışı personelin özlük haklarına ilişkin ihtilafların idari yargıda çözülmesi gerektiği çok açık ve net belirtilmiştir. Görüşmekte olduğumuz yasa taslağında, bu durumun aksine, ihtilafların iş mahkemelerinde çözülmesi öngörülmüyor. Bu durumun Anayasa'ya aykırılık oluşturduğu açık, net ortadadır. Hazırlanan kanun maddesiyle, ilgili kamu personelinin özlük hakları ve iş güvenceleri de hukuka aykırı bir şekilde yok ediliyor.

Değerli arkadaşlarım, bu düzenlemedeki amaç, TPAO, BOTAŞ, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, TEMSAN ve bazı KİT'lerde çalışan 3.500 civarındaki mühendis ve çalışanlardan oluşan personelin haklarının idari yargı tarafından korunmasının engellenmesidir. Eğer bu tasarı yasalaşırsa, bu kuruluşlarda çalışan personelin işten çıkarılması hâlinde bu kişilerin kamu görevlisi olma statüsü ortadan kaldırılacak, konu bireysel işçi-işveren ilişkisi olarak görülüp özel hukuk maddelerine tabi tutulacak ve idare mahkemeleri yerine iş mahkemesine dava açılacak. Hukuki altyapısı eksik ve Anayasa'ya aykırı biçimde hazırlanan bu kanun tasarısıyla tam 3.500 kamu personelinin özlük haklarının bir oldubittiyle gasbedilmesi maalesef hedefleniyor. Bu yasal düzenlemeden etkilenecek olan TPAO ve BOTAŞ'ın Türkiye Varlık Fonu'na devredilmiş olması da bu düzenlemenin kurumları özelleştirme amacıyla mı yapıldığı görüşünü akla getiriyor.

Çok değerli arkadaşlarım, ne işçiye ne personele faydası olmayan bu yasa tasarısındaki amaç nedir? Düzenlemeyle KİT'lerde çalışan personeli özel sektör için taşeron hâle getireceğiniz maalesef ortadadır.

Açıkça hukuka aykırı olan bu yasa tasarısını kabul etmiyoruz. Sizden isteğimiz, piyasa sevdanızdan vazgeçip işçinin, emekçinin sorunlarına sevdalanmanız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

34'üncü madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 34'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım

Mahmut Toğrul

Meral Daniş Beştaş

Muş

Gaziantep

Adana

Saadet Becerekli

İbrahim Ayhan

Mithat Sancar

Batman

Şanlıurfa

Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mardin Milletvekili Mithat Sancar.

Buyurun Sayın Sancar. (HDP sıralarından alkışlar)

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın en önemli düzenlemesi ara buluculuktur, bunu dün belirtmiştim zaten. Bir diğeri de yargı yolunun yeniden düzenlenmesidir yani Yargıtaya götürülecek işler ile götürülemeyecek işler konusundaki düzenlemedir. Nitekim, şu an görüşmekte olduğumuz 34’üncü madde de bu konuyla ilgilidir.

Öncelikle, dün de söylediğim, dile getirdiğim bazı hususları bir parça açmak isterim. Zorunlu Arabuluculuk Kurumu, ara buluculuk kavramına da kurumuna da aykırı bir düzenlemedir yani ara buluculuk esasen ihtiyari olursa anlam taşır. Bir uyuşmazlığın tarafları eğer gönüllü olarak bir ara bulucuya başvurmak isterlerse ancak bu bir anlam ifade eder. Bunun dışında, ara buluculuğu zorunlu hâle getirmenin çok büyük sakıncaları olduğunu belirtelim. Bu sakıncaların özellikle eşit olmayan taraflar arasındaki uyuşmazlıklarda daha da büyüdüğünü hatırlatalım. Mesela, ara buluculuğun kabul edildiği alanlar uluslararası hukukta da çeşitli ülke örneklerinde de hem ihtiyarilik esası üzerine kurulmuştur hem de tarafların eşit olduğu varsayılan ihtilaflarla ilgilidir. Bu ihtilaflar da özel hukuk uyuşmazlıkları ve ticari uyuşmazlıklardır. Buralarda tarafların eşit olduğu varsayılr ve ara bulucuya başvurunun sonuçta kendi serbest iradeleriyle, ihtiyarlarıyla gerçekleşmesi de zaten ortaya ciddi bir adaletsizlik çıkmasını önler.

Peki, iş davalarında bunu zorunlu hâle getirirseniz ne gibi sıkıntılar yaşanır? Şimdi, bir defa, iş davalarında taraflar tamamen eşitsizdir yani bir tarafta işveren, günlük deyimle patron, diğer tarafta işçi yani emekçi vardır. İşverenin gücünü ve imkânlarını anlatmaya gerek yok herhâlde, işçinin ise emeğinden başka bir gücünün olmadığını da biliyoruz. Hem zorunlu hâle getiriyorsunuz, böylece kavramın ve kurumun doğasına aykırı bir düzenleme yapmış oluyorsunuz hem de eşit olmayanlar arasında böyle bir yolu dayatıyorsunuz. Şimdi, işçi ve işveren arasındaki -ki bu ihtilafların çok büyük bir kısmı işçilerin haklarının yenmesinden kaynaklanıyor- bir ihtilafta ara bulucuya gidildiğinde işçinin konumu ile işverenin konumunu bir düşünün. İşçiye şunu demiş oluyorsunuz zorunlu ara buluculukta: “Bak, eğer yargıya başvurursan bu iş uzun sürer. Tamam, senin tazminatın şu kadardır, hakkın bu kadardır. İyi, güzel, üstelik bunlar kanunda zaten güvence altına alınmıştır ama gel vazgeç mahkemeye gitmekten, burada uzlaş, hakkından bir parça feragat et.” Tam bunu getiriyorsunuz. Ve evet, belki de haklısınız, gerçekten patronları sevindirecek sonuçlar çıkacak buradan çünkü işçiler de “Yıllarca uğraşacağım, acaba sonuç alır mıyım mahkemeden?” kaygısıyla kendi yasal, güvence altındaki haklarından vazgeçmek zorunda kalacaklardır. Dün de söyledim, iş yükünün ağırlığı, yargılamanın yavaşlığı bu tür adaletsiz düzenlemeler getirmeye gerekçe olamaz. Bu gerekçeyi başka yerlerde de kullanmaya başlıyor yargı organları da iktidar da. Mesela, Eş Genel Başkanımız Sayın Demirtaş’ın duruşmada bizzat bulunma talebini mahkeme, yargı ekonomisi gerekçesiyle reddediyor. Ne demek istiyor? Zaman kaybı olacaktır, çok fazla masraf olacaktır. Şimdi, siz bu gerekçeleri kullanarak yargılamanın temel ilkelerini, yargılamayı yargılama yapan esasları da yok ederseniz emin olun, yargı sistemi hepimizin üzerine çöker. Bu enkazın altından çok ağır bedellerle ancak çıkabileceğiz, o da çok uzun zaman alacaktır. Şimdi “İş hızlandıralım.” diye getirdiğiniz bu düzenlemeler daha sonra öyle tahribatlar yaratacaktır ki bunları düzeltmek için belki bu yargılamalarda geçen sürelerin 5 katı, 10 katı zamana ihtiyacımız olacaktır. Lütfen adil olalım, lütfen bu gerekleri de dikkate alarak düzenleme yapalım.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 34'üncü maddesinde öngörülen değişikliğin aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 34— 6356 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bunların dışındaki itirazlar için mahkeme, duruşma yaparak karar verir ve bu karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir.”

“Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay bir ay içerisinde kesin olarak karar verir.”

Ömer Süha Aldan	Necati Yılmaz	Mehmet Gökdağ
Muğla	Ankara	Gaziantep
Zeynel Emre	Namık Havutça	Cemal Okan Yüksel
İstanbul	Balıkesir	Eskişehir
Kemal Zeybek	Gülây Yedekci	Kazım Arslan
Samsun	İstanbul	Denizli
Mahmut Tanal	Yakup Akkaya	
İstanbul	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya.

Buyurun Sayın Akkaya. (CHP sıralarından alkışlar)

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Kemal Şaşmaz 24 yaşında; Mehmet Karademir 26 yaşında, 1,5 yaşında kız babası, kızı olan birisi; Yusuf Kepenek 3 çocuk babası, 40 yaşında; Mehmet Dere 44 yaşında, 3 çocuk babası.

Değerli milletvekilleri, bu isimler TÜPRAŞ'ın taşeron işçileri, dün iş kazalarında, iş cinayetlerinde kurban verdiğimiz taşeron işçiler. Çalıştırılmaması gereken işte çalıştırdılar burada. Bu isimler, 2017 yılı Ekim ayında ölen işçilerden sadece 4'ü. Bu isimler, 2017 yılında iş cinayetlerinde kurban verdiğimiz 1.500 emekçiden sadece 4'ü. Bu isimler, 2002 yılından Eylül 2017 yılına kadar iş cinayetlerinde kurban verdiğimiz 19 bin işçiden sadece 4'ü.

Değerli milletvekilleri, Zonguldak, Soma, Ermenek, Davutpaşa, Afşin-Elbistan ve benzeri çok ölümlü iş kazaları meydana geldiğinde Hükûmet sözcüleri, Başbakan genellikle şunu söylerler: “Bu yaşadıklarımızdan ders alacağız, bundan sonraki yapacağımız düzenlemelerde bu iş cinayetlerinin önüne geçecek düzenlemeler yapacağız” Ama aradan üç gün geçer ve bu üç gün sonunda ne yazık ki gene bildikleri okunur çünkü sosyal tarafların görüşleri alınmamıştır. 2012 yılında çıkartılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın çıkartıldığı günden günümüze kadar tam 3 kez yürürlük süresi ertelenmiştir. Bu da işçilerin hayatına, geleceğine ne kadar değer verildiğinin bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, bu getirilen düzenlemeyle bu cinayetlerin artacağı görülüyor çünkü sosyal tarafların görüşü alınmadığı gibi, çok daha farklı fakat çok daha düşündürücü bir şeyle karşı karşıyayız. Çalışma Bakanlığı müsteşar yardımcılarının biri bir konferansta, 2016 yılında, bu zorunlu ara buluculuk düzenlemesiyle ilgili yapılan bir konuşmada bu yasal düzenlemeden haberdar olmadıklarını, bu konuyla ilgili taraf olmadıklarını ifade etmişlerdir. Yani bırakın sosyal tarafları, bırakın sendikaları, bir Çalışma Bakanlığı -ki direkt Çalışma Bakanlığını ilgilendiren bir yasal düzenlemedir bu- müsteşar yardımcısı bir konferansta bu yasal düzenlemeye, bu zorunlu ara buluculuk düzenlemesine katılmadıklarını ifade etmiştir. O hâlde aklıma şu soru gelmektedir: Acaba Çalışma Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu sırf bu yasa tasarısına karşı çıktı diye mi bakanlıktan alınmıştır? Ya da başka bir ifadeyle, bu yasa tasarısı kararı kapalı kapılar ardında kimlerle istişare edilmiştir? Ve bir soru daha: İşçilerin canı kimlerle pazarlık konusu olmuştur? Bunlar Hükûmet tarafından elbette ki cevaplanması gereken çok önemli, ciddi konulardır. Ve kaldı ki bu tasarı Adalet Komisyonunda geçerken bunun Çalışma Komisyonuna havale edilmesi istenmiş ama ne yazık ki Adalet Komisyonu Başkanı tarafından o komisyona havale edilmesi de ayrıca engellenmiştir. Bu süreç içinde elbette ki bunlar gün yüzüne çıkacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu iş cinayetlerindeki yaşanan süreç Türkiye'deki taşeron sisteminden kaynaklanmaktadır. Bu taşeron sistemini OYAK'a havale eden bir anlayış bu iş cinayetlerinin artmasına yol açmaktadır. Bir an önce bu taşeron olayından bu ülkenin vazgeçmesi lazımdır ama görüyoruz ki bu Hükûmetin sadece söylem üzerinden bu taşeronlardan hâlâ oy devşirme yolunda olduğunu görüyoruz.

Bakın, 11 Kasım 2015 tarihinde Faruk Çelik, 7 Mart 2016 tarihinde Mehmet Şimşek, 22 Mayıs 2016 tarihinde Ahmet Davutoğlu, 6 Mayıs 2016 tarihinde Süleyman Soylu, 18 Temmuz 2016 tarihinde Naci Ağbal, 19 Nisan 2017 tarihinde Mehmet Müezzinoğlu, 14 Haziran 2017 tarihinde Mehmet Müezzinoğlu, 17 Eylül 2017'de Jülide Sarıeroğlu, 22 Eylül 2017'de Binali Yıldırım taşeronun kaldırılacağına sözünü vermiştir ve her defasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAKUP AKKAYA (Devamla) – O televizyonlarda söylediğimiz bir konu çıktığı zaman “az sonra” şekline dönmüştür.

Bizim size buradan bir uyarımız: Lütfen, bu zorunlu ara bulucu yasa tasarısını tekrar çekin, sendikaların, meslek odalarının, tarafların, Çalışma Bakanlığının bu konudaki mutabakatını alın ve bu yasayı herkesin kabul edeceği bir şekilde yeniden düzenleyin diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

35'inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 35'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım	Mahmut Toğrul	İbrahim Ayhan
Muş	Gaziantep	Şanlıurfa
Meral Daniş Betaş	Saadet Becerekli	Hüda Kaya
Adana	Batman	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önegeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Hüda Kaya konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hâlâ İş Kanunu üzerinde görüşmeler devam ediyor ama toplumumuzda, iktidarın tüm yaptırımlarına, ekonomik baskılarına, vergi zulümlerine, gariban insanların ekmeğine ortak olma politikalarına rağmen, bizim insanımız kimseye muhtaç olmamaya, kendi işini kurmaya, ekmeğine sahip çıkmaya çalışıyor. Her gün, çeşit çeşit iş kazalarına, iş cinayetlerine rağmen, taşeronluğun zulmüne rağmen, patronların insafına terk edilen insanlarımızın yaşadığı dramlara rağmen insanımız pes etmiyor, kendi ayakları üzerinde durma mücadelesi veriyor. Fakat iktidar ve güçleri ne yapıyor?

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, geçtiğimiz 28 Şubatta, hatırlarsınız, tam “hayır” kampanyalarının yoğunlaştığı dönemlerde... Benim de kurucularından olduğum bir platformdan daha önce de burada bahsetmiştim, Hak ve Adalet Platformu. Daha önce ismi “Hayır Platformu”ydu, sonrasında “Hak ve Adalet Platformu” olarak, daimi olarak çalışmalarını devam ettirmesi üzerine karar aldık. Hak ve Adalet Platformu’nda İslami kesimden sizlerin de yakından tanıdığı kadın ve erkek şahsiyetler de var ve çalışmalarımız şehirlerde, iş yerlerinde, kafelerde, konferans salonlarında, panellerde, değişik şekillerde devam ediyor. Birkaç arkadaş bazen toplanıp -neresi uygunsa- bir kafede toplanıp sohbet ediliyor, buluşuluyor, konuşuluyor, dertleşiliyor. Bunlardan bir tanesi İstanbul’da, Üsküdar’da Mimar Sinan Mahallesi Karagazi Sokak’taki Buhurdan Cafe. Bunu, bu Buhurdan Cafe’yle ilgili bilgiyi hepiniz belki görmüş olabilirsiniz.

Neden bundan bahsediyorum? Buhurdan Cafe, bu sabah polis zoruyla, kavga gürültü –iş yeri-boşaltıldı. Beş yıldır işletmesi devam eden bir kafe. “Ali Erdoğan” isminde bir vatandaşımız beş yıldır burayı işletiyor, sözleşmesi hâlâ var olmasına rağmen bu sabah güçle, polis zoruyla boşaltıldı. Neden? Efendim, Hak ve Adalet Platformu’ndan bazı kişiler buraya gelip buluşuyorlarmış, konuşuyorlarmış, sohbet ediyorlarmış. Bunlardan birisi Cihangir İslam ve bunlardan birisi de sizlerin de yakından tanıdığı milletvekillerimizden Sayın Mehmet Bekaroğlu. Ali Erdoğan isimli vatandaşımıza defalarca uyarılar yapıldı, tehditler edildi, “Bu insanlar bu kafeye gelmeyecek.” denildi. Ama kamuoyuna açık, kamuya açık, her kesimden insanların gelip gittiği bu kafeye bu insanlar da gelip gittiler ve “Sen bizi dinlemiyorsun.” diye bu sabah hiç hakları yokken, sözleşmesi devam ediyorken kafe boşaltıldı ve ne diyorlar Ali Erdoğan’a? “Seni soyadın bile kurtaramaz.” diyorlar. Niçin? Muhafızların, yandaş olmayanların, iktidara karşı düşünenlerin buluşup konuştuğu yer diye.

Sayın milletvekilleri, bakın, insanımız kan ağlıyor, milyonlarca örnekten bir tanesi, binlerce demiyorum, milyonlarca örnekten bir tanesi. İnsanlarımızın kazancına, alın terine, ekmeğine birazcık saygı duyalım. İçinizde gerçekten vicdanlı olduğumu düşündüğüm insanlar var. İnsanlar hırsız mı olsun, insanlar intihar mı etsin, katil mi olsun, ne yapsın insanlar? İntihar eden edene zaten. İnsanlar helalinden kendi emeğiyle, alın teriyle işini kurup ayakları üzerinde durmaya çalışıyor. Böylesine partizanlıkla, böylesine fanatik taraftarlıkla insanların vebaline giriliyor, insanların ekmekleri ellerinden alınıyor ve zor kullanılıyor. Sizlerin de inşallah böylesine bu acı dramlara göz yummayacağınızı umuyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

36'ncı madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 36'ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım

Mahmut Toğrul

Meral Daniş Beştaş

Muş

Gaziantep

Adana

Saadet Becerekli

İbrahim Ayhan

Dirayet Taşdemir

Batman

Şanlıurfa

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Dirayet Taşdemir.

Buyurun Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarıyla ilgili partimizin görüşlerini paylaşmak için söz aldım.

Mevsimlik tarım işçileri, bu toprakların görünmez üreticileridir, yediğimiz lokmada hakları, alın terleri var. Buna rağmen, mevcut yasalara göre hâlâ işçi bile sayılmıyorlar ama yaşam koşullarına bakıldığında, sanırım hâlâ insan bile sayılmıyorlar demek daha doğrusu. Çalışırken sadece alın teri değil, aynı zamanda neredeyse yaşam mücadelesi veriyor tarım işçileri. Mevsimlik tarım işçilerinin yaşamlarında gezicilik temel bir özellik hâlini alıyor. 48 farklı şehre mevsimlik tarım iş göçü yaşanıyor ve işçiler günde on dört, on beş saatlik mesailerle, ortalama 35-40 lira karşılığında çalışıyorlar.

HDP Emek Komisyonumuzun 2017 yılında hazırladığı Mevsimlik Tarım İşçileri Raporu'na göre, her 2 mevsimlik işçiden biri, doğduğu andan itibaren mevsimlik tarım için seyahat etmek zorunda kalıyor.

Yine, yapılan bir başka araştırmaya göre ise 6,5 milyon tarım iş gücü var ve yaklaşık yarısı mevsimlik tarım işçisi. Yaklaşık yüzde 60'ının geliri ulusal yoksulluk sınırının altında. 10 kişiden biri nüfusa hâlâ kayıtlı değil. Yarısı ergen yaşta anne oluyor. Anne ölüm riski, bebek ölüm riski diğer risklerden 5 kat daha fazla. Kız çocuklarının dörtte 1'i okulla tanışmıyor.

OHAL hukuku... On yıldır mevsimlik tarım işçileri işçilik statüsünde görülüyordu zaten. En az 3 milyon insanı çağ öncesi koşullarda çalışmak durumunda bırakan bir sorunla ilgili özel bir yasa hâlâ yok. Yalnızca 51 ve daha fazla tarım işçisi çalıştıran yerler İş Kanunu kapsamındaki haklardan faydalanabiliyor. Kayıt dışılığın kural olduğu mevsimlik tarım işçiliğinde 51 çalışan koşulunun dostlar alışverişte görsün maddesi olduğunu zaten herkes biliyor. Saraylarda bahsedilen tarım işçiliği düzenlemeleri işte böyle trajik bir görüntü veriyor.

Kayıt dışı çalışanlar ve çocuk işçiler eklendiğinde 6,5 milyon tarım işçisinin olduğu, bunun yarısını da mevsimlik işçilerin oluşturduğu düşünülüyor. 2017’de bu rakamı hâlâ “düşünüyor” diye vermek zorunda kalmamız bile mevsimlik işçilerin görünmezliğini ortaya koyuyor. On beş yıllık duble yol iktidarı olan AKP hâlâ bu konuda net bir veri ortaya koyamıyor çünkü AKP bir lokma için yirmi dört saat çalışmak zorunda kalanların değil, milyon dolarlık Mercedeslerin, lükse doymayan sarayların iktidarındır.

Geçen yıl -hem Çalışma Bakanlığı hem Tarım Bakanlığı- Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde mevsimlik tarım işçiliği gündeme getirilmesine karşın iki bakanın da ağzını açıp tek kelime söylememesinin ardında işte bu zihniyet yatıyor. Dönemin Tarım Bakanı Faruk Çelik sorunların ifade edilmesi üzerine sanki kendisine katılıp katılmadığına ilişkin görüş talep edilmiş gibi “Aynen katılıyorum.” demekle yetinebilmişti.

Çalışma koşullarından sağ kurtulan mevsimlik işçiler trafik kazalarında hayatlarını kaybediyor. Erkeklerle kıyasla daha ucuz çalıştırıldığı için daha fazla tercih edilen kadınlar yaşanan kazalarda en çok hayatlarını kaybedenler oluyor. Önceden Kürt işçilere “Ücretlerimizi düşürüyorlar.” gerekçesiyle gelişen düşmanlık şimdi Suriyeli işçilere yöneliyor. Hükûmetin emek düşmanı politikaları nedeniyle ortaya çıkan, sorumlusunun bizzat Hükûmet olduğu kötü koşullar işçileri birbirine düşman hâline getiriyor. Türkiye’de Kürt sorununun bir yüzü de mevsimlik tarım işçilerine dayatılan bu koşullarda açığa çıkıyor. Özellikle 90’lı yıllardan itibaren Türkiye’nin batı ve kuzey bölgelerindeki kentlere göç etmek zorunda kalan yoksul Türkler hazır iş gücü kaynağı oldu. Mevsimlik tarım işçileri böylelikle sadece ekonomik değil, ırkçı şiddetin de hedefi hâline geliyorlar.

Eylül ayında Samsun’da fındık toplamaya giden mevsimlik tarım işçilerinin çadırlarına açılan ateş sonucu Şanlıurfa’lı Perihan Akın isimli fındık işçisi hayatını kaybetti, bir kişi yaralandı ve işçiler Samsun’dan ayrılmak zorunda kaldı. Samsun Valiliği ne açıklama yaptı? “Olayın terör maksatlı meydana gelen bir olay olmadığı, kasten tasarlamak suretiyle yapılmış olabileceği kanaatine varılmıştır.” dedi. 7 kişi göz altına alındı, 1 kişi tutuklandı. Neredeyse iki ayda bir Kürt mevsimlik işçiler linç ediliyor. Aynı açıklamalarla aynı aklamalar gerçekleştiriliyor. AKP kural hâline getirilmiş bu linçleri hâlâ müfredat diye pazarlayarak politik sorumluluğunu gizlemeye çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Üzgünüm, süre veremiyorum.

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir sonraki önergeyi okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 36’ncı maddesinde geçen “hâlinde” ibaresinin “durumunda” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Kamil Aydın

Baki Şimşek

İstanbul

Erzurum

Mersin

Ruhi Ersoy

Ahmet Selim Yurdakul

Mustafa Mit

Osmaniye

Antalya

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Ankara Milletvekili Mustafa Mit, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA MİT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 491 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 36’ncı maddesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’yla 30 Ocak 1950 tarihli 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu kaldırılarak yeni bir iş mahkemesi kanunu getirilmektedir. 5521 sayılı Kanun, kabulünden bugüne kadar 8 kere değiştirilmiştir. Gelişen ekonomik faaliyetler, sektörde meydana gelen farklılaşmalar, farklı ihtisas konuları, iş ve iş güvenliği anlayışında meydana gelen değişiklikler, 1950’den bugüne yaşamış olduğumuz iç göç çalışma hayatımıza yön ve şekil vermektedir. Bu sebeplerden dolayı, bu süre zarfında işçi-işveren arasındaki uyumsuzluk, çeşit ve sayı ciddi oranda artış göstermektedir. İhtisas konusu olan iş davalarının özelliği, işçi ve işveren arasındaki ilişkinin niteliği, mahkemelerin iş yükü ve davaların ortalama sonuçlanma süreleri yeni bir düzenleme yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

15 milyon civarında işçi, 2 milyon civarında işverenin bulunduğu ekonomik hayatımızda, taraflar arasında meydana gelebilecek ihtilafların çözümü için İş Mahkemeleri Kanunu’nun güncellenmesi olumludur. Konunun önemi ortada ancak her şeye rağmen meri hukukun gösterdiği yolun takip edilmesi gerekmektedir.

Genel Kurul gündemine gelen tasarı sadece Adalet Komisyonunda görüşülmüştür. İlgisi dolayısıyla Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda da görüşülerek işçi ve işveren temsilcilerinin katkısının aranması hem usule hem de amaca uygun bir davranış olacaktı ancak bu gerçekleşmemiştir.

İşçi-işveren arasındaki dava ve uyumsuzlukların yargıyı bu derecede meşgul etmemesi için ihtilafa yol açmayacak bir çalışma hayatının düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda:

Çalışma hayatının etkin bir şekilde denetlenmesi.

Taşeron uygulamalarının sektör bazında belirlenerek istisnai hâle getirilmesi.

Sektör bazında sendika üyeliğinin zorunlu olması ile toplu iş sözleşme düzeninin kurulması.

Kurumsallaşmamış küçük iş yerlerinde iş hukuku, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından alınması gereken tedbirler kapsamında mali, hukuki, eğitim desteğinin sağlanması.

Bilindiği üzere, 2013 yılından beri iş uyumsuzlukları ihtiyari olarak ara bulucuya gönderilmektedir. 2013 Kasımından bugüne kadar yargıya taşınmış işçi-işveren uyumsuzluk sayısı ile ara bulucuya giden uyumsuzluk sayısının ne kadar olduğuna bakılarak düzenlemenin gerekçesinin oluşturulması daha gerçekçi bir yöntem olacaktır. Ara buluculuğun ihtiyari olması hâlinde uzlaşma olumlu netice verecektir, aksi takdirde ara bulucu şekil şartı sağlandıktan sonra konu yine yargıya taşınacaktır.

Değerli milletvekilleri, taraflar arasındaki eşitsizliğin herkes tarafından görüldüğü bu alanda ara buluculuğun zorunlu olması daha güçsüz olan işçinin zaman açısından mağduriyetine sebep olacaktır.

Değerli milletvekilleri, getirilen tasarinın 36’ncı maddesi ile 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 71’inci maddesindeki değişiklik yapılarak birinci derece mahkemelere verilen karar, istinaf yoluna başvurulması hâlinde üst mahkemenin bir ay içerisinde karar vermesini hükme

bağlamaktadır. Davaların kısa sürede neticelendirilmesine yönelik bu hükmü olumlu bulmaktayız. Dolayısıyla bu gibi düzenlemelerin zaman içerisinde yine olabileceği, ucunun açık olduğu görülmekle beraber, bu tasarıya hayırlı uğurlu olsun diyor, genel kurulu da saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Mit.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

36’ncı madde üzerindeki son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 36’ncı maddesinde öngörülen değişikliğin aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 36 – 6356 sayılı Kanunun 71 inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi 1 ay içinde kesin olarak karar verir.”

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Zeynel Emre

Ankara

Gaziantep

İstanbul

Mahmut Tanal

Haydar Akar

Namık Havutça

İstanbul

Kocaeli

Balıkesir

Gülây Yedekci

Kemal Zeybek

Kazım Arslan

İstanbul

Samsun

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kocaeli Milletvekili Haydar Akar konuşacaktır.

Buyurun Sayın Akar. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı üzerine konuşuyoruz ve son maddelere geldik. Aslında çok uzağa gitmeye gerek yok, toplu sözleşmelerdeki ara buluculuk sistemine baktığınızda bu getirdiğiniz ara buluculuk yönteminin de Türkiye’de çok geçerli olmayacağını göreceksiniz. Toplu sözleşmelerdeki ara buluculuk sistemi işveren lehine nasıl çalıştıysa, sermaye lehine nasıl çalışıyorsa buradaki ara buluculuk sistemi de aynı şekilde çalışacak ve işçilerimizi, emekçilerimizi mağdur edecektir, bu kesin.

Şimdi, tabii, işçilerin mağduriyeti denince en çok işçinin olduğu sanayi kenti, emek kenti Kocaeli’ye girmemek mümkün değil. Kocaeli’deki işçiler daha çok mağdur olacaktır çünkü bunların yüzde 44’ü asgari ücretle çalışıyor ve iş akitlerinin en çok feshedildiği illerden bir tanesi de Kocaeli. Tabii, Kocaeli’yle ilgili burada zaman zaman tartışmalar da çıkıyor, iki gün önce yine bir iktidar partisi milletvekili arkadaşım Kocaeli’deki büyükşehir yapısının neler kazandığını, nasıl gelişme sağladığını kendi diliyle anlatmaya başladı burada. Ben de hayretler içerisinde kaldım dinlerken, tabii bunların birçoğu doğru değildi Kocaeli ili gibi bir il için. Niye doğru değildi? Bir tanesi şuydu: İşte, Körfez’in temizlendiğini, artık orada balıkların çeşitlendiğini, balık yakalandığını, yenilebileceğini söylüyordu.

Dün Kocaeli Çevre Mühendisleri Odası Başkanının bir açıklaması var, gazetelere manşetten girdi, “Sakin ha, Körfez’den çıkan balığı yemeyin.” diyorlar. Yine Mavi Bayrakla Körfez’i donattıklarını söyledi. Gerçekten Körfez’de 112 kilometre sahil var ve gerçekten güzel bir sahilimiz var ama 43 tane limanımız var, tersanelerimiz var, 3 kilometreye 1 tersane düşüyor, sahille falan halkın çok ilgili olduğunu söylemek mümkün değil, Mavi Bayrak da bir aldatmaca.

Kocaeli gerçekten önemsenmeyen, iktidar tarafından önemsenmeyen bir il. Türkiye’ye örnek gösteriliyor ama gerçekten önemsenmeyen bir il. Niçin bunu söylüyorum? Bakın, 2016 yılında Maliye Bakanlığı verilerine göre, Kocaeli 58 milyarlık bir vergi tahakkuk etmiş, bu 58 milyar vergiyi de yüzde 92 oranında ödeyen 1’inci il, vergisini ödeyen 1’inci il statüsü kazanmış. Bunun aşağı yukarı yüzde 50’si akaryakıt vergilerinden gelmiş ama bir kanunla akaryakıt vergilerinden gelen vergiler büyükşehir bütçelerine yansıtılmıyor. Hani yüzde 5’lik illerden gelen vergilerin büyükşehir belediye bütçelerine ilave edilmesi gerekirken 28 milyarımız havada uçuyor ve büyükşehirimiz bundan pay alamıyor. Bu bir, Kocaeli’ye atılan en büyük kazıklardan bir tanesi bu. Yılda yaklaşık 1,5 milyara yakın bir para yapar, gelmesi gereken bir tutardır bu ama maalesef Kocaeli bu payı alamıyor. Peki, kişi başına ödenen vergiye baktığımızda, Türkiye’de kişi başına ödenen vergiye bakıldığında 31 bin TL’yle, 31.700 TL’yle Kocaeli yine Türkiye ortalamasının 6 kat üzerinde; Türkiye ortalaması 5.747 TL. Kişi başı 6 kat fazla ödüyoruz Kocaeli olarak. Peki, Türkiye’deki toplam verginin yüzde kaçını ödüyoruz? Yüzde 12,65’ini ödüyoruz. Kişi başı aldığımız pay ne? Bakın, 31 bin lira ödüyoruz, 3.071 lira pay alıyoruz. Yüzde 10’u kamu yatırımı olarak, yatırım olarak Kocaeli’ye dönmüyor. Peki, Türkiye ortalaması ne? 7 bin TL. Kocaeli’nin vermiş olduğu vergi 72 ilin toplamından fazla, Kocaeli’nin tek başına vermiş olduğu vergi 72 ilin tümünden fazla. Ama Kocaeli dâhil olmak üzere ortalama 7 bin TL olmasına rağmen kişi başına yatırım, illere verilen pay, Kocaeli’de 3 bin lira sadece.

Arkadaşlar, Kocaeli beş yılda Yalova kadar büyüyor yani yeni bir kent doğuyor içinden beş yılda bir. Yeni yollara, yeni kamu binalarına, okullara çok ihtiyacı varken Kocaeli müthiş bir haksızlığa uğrayarak Hükûmet tarafından, iktidarlarımız tarafından göz ardı ediliyor. Kocaeli’ye yapılan diğer bir haksızlık da, Kocaeli’de üretim yapan tesislerin yaklaşık 600 tanesinin vergi daireleri başka illerde, çoğunluğu İstanbul’da olmak üzere 600 tanesinin vergi daireleri başka illerde. Bunların da yıllık kârları 6 milyar TL, Kocaeli bundan da pay alamıyor. Havasını kirletiyor, suyunu kirletiyor, tüm olanaklarından yararlanılıyor ama maalesef Kocaeli bundan pay alamıyor.

Şimdi, ben, bu iktidar milletvekili arkadaşım Kocaeli’yi anlatırken burada, Kocaeli’nin bu problemlerini çözmek için bir çaba sarf etmesini beklerdim ama maalesef, 7 milletvekili olmasına rağmen, on beş senelik iktidarında, Kocaeli’nin bu sıkıntısını gideremedi bu arkadaşlarımız.

Kocaeli’yle ilgili anlatacak çok şey var ama en önemlisi, Kocaeli bir tır kenti, kamyon kenti oldu. Her caddede, her sokakta tıra rastlarsınız, kamyonu rastlarsınız; yaşam alanları daraldı. Kocaeli’yi kurtarın diyorum.

Sevgiler saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

36’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.56

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

491 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyorum.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

37’nci maddede kalmıştık.

37’nci madde üzerinde iki adet önerge vardır; aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 37’nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Namık Havutça

Ankara

Gaziantep

Balıkesir

Mahmut Tanal

Ömer Fethi Gürer

Ömer Süha Aldan

İstanbul

Niğde

Muğla

Zeynel Emre

Cemal Okan Yüksel

Gülây Yedekci

İstanbul

Eskişehir

İstanbul

Kazım Arslan

Kemal Zeybek

Denizli

Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer.

Sayın Gürer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın 37’nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

37’nci madde KİT’lerde çalışan kapsam dışı personelin durumuyla direkt ilgili. Bu madde, belirtildiği üzere, KİT’te çalışanların önemli ölçüde çalışma koşullarında değişiklik getiriyor çünkü daha önce Anayasa Mahkemesine giden ve Anayasa Mahkemesinin KİT çalışanları ve kamunun asli ve sürekli görevlerini yerine getiren çalışanların memur olması yönünde verdiği karara, Uyuşmazlık Mahkemesinin idari mahkemelerde kapsam dışı personelin yargılanmasını veya onlarla ilgili sorunların görüşülmesini içeren değerlendirmesine aykırı olarak, bugüne kadar alınmış yargı kararlarını da görmezden gelip ne yazık ki KİT’te çalışan kapsam dışı personelin bundan sonra iş mahkemesinde durumlarının ele alınmasını içeriyor. Bu şu demek: Bir kısmı Varlık Fonu’na da devredilen KİT’te çalışan kapsam dışı personel bundan sonra keyfliği de içeren biçimde işten çıkarıldığında iş

mahkemesi bunlarla ilgili işe iade kararı verse dahi bu personel tazminat ödenerek işten çıkarılacak. Bir yerde kazanılmış hakların ortadan kaldırıldığı, KİT kapsamı dışı personelin haklarının budanarak yok edildiği ve onların işten çıkarılmasının kolaylaştırıldığı bir madde. Şimdi, bu maddeye sendikalar karşı, mühendis odaları karşı, çalışanlar karşı, sanırım Mecliste bulunan milletvekilleri de bu maddeyi okuduklarında maddenin çalışanların kazanılmış haklarını ortadan kaldırdığını görerek onlar da karşı çıkacaklardır.

Bu maddenin çekilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum çünkü Anayasa Mahkemesinin, Uyuşmazlık Mahkemesinin geçmişte verdiği kararların dışında kazanılmış hakları ortadan kaldırdığı gibi çalışanların da psikolojik olarak etkileneceği ve bugüne kadarki çalışmalarındaki verimliliği yok edecek bir tasarı. Özünde özelleştirmeye KİT'lerin içi önemli ölçüde boşaltıldı ama ayakta kalan KİT'ler var. Bu KİT'lerin çalışanlara da ihtiyacı var. Yani kapsam dışı mühendis alıyorlar ama bu mühendisler bir süre sonra daha uygun koşullarda iş buldular mı işlerinden ayrılarak gidiyorlar. Daha çok bu, yıllarca kuruma hizmet etmiş, emek vermiş 50'li yaşlar civarına gelmiş personeli tasfiyeyi amaçlıyor. Böyle bir maddenin burada yer almasını kabul etmek mümkün değil.

Hükûmet eğer buraya tasarılar getirecekse önerge olarak bizim onlara daha önce de sunduğumuz çok konu var. Örneğin taşeron işçilere “Üç ay içinde.” dendi, iki yıla erdi; şimdi de adını değiştirerek mevcut koşulları koruyup işçilerin kazanımı olmadan bir düzenleme hazırlamaya uğraşıyorlar. Onu bir an önce bitirip buraya getirebilirler.

Keza geçici işçiler... Geçici işçiler iş yerine girdikleri zaman bu işçilerin hepsinden İssizlik Fonu'na kesinti yapılıyor ve on beş yirmi yıldır aynı kurumda çalışan bu işçiler işten ayrıldıklarında ne yazık ki İssizlik Fonu'ndan bu işçilere destek verilmiyor. Hem maaşından işsizlik ödeneği kesiyorsunuz hem de o garibana kestiğiniz ödenek üzerinden boş kaldığında işsizlik maaşı vermiyorsunuz.

2014 yılında söz verdiniz, “sağlık çalışanlarında beş yıla bir yıl yıpranma” dediniz. Sayın Cumhurbaşkanı referandumdan önce çıktı “İki gün sonra Meclis kapanmazsa ben bu hakkı size verecektim. Meclis açıldığında vereceğim.” dedi. Meclis açıldı, o hak da verilmedi.

Sağlıkta atanamayanların sorunlarının dışında emeklilikte yaşa takılanlar var. Nerede bize rastlasalar “Emekliliği hak ettim, devlet benim bu hakkımı versin, emekli olayım.” diyor. Onların sorunlarıyla ilgili tasarı getirilsin, onları biz de destekleyelim, onların mağduriyetini sona erdirelim.

2000 yılından sonra intibakla ilgili mağdur olanlar var. O kesimin de yasa tasarısı getirilsin, onu da destekleyelim.

İlaçta katkı payını emekliler için kaldırın, getirin o tasarısı, onu da destekleyelim.

4/C'lilerin kadro sorunu var. Bununla ilgili düzenleme yapın, bunu da destekleyelim. Ama siz, Anayasa'yla kazandıkları hakları çalışanların elinden alan bir düzenleme getiriyorsunuz, buna niye ihtiyaç duyuyorsunuz, niye gerek duyuyorsunuz, neden bunları öne alıyorsunuz, bunu anlamak mümkün değil. Eğer oradaki emekçilerin alın teriyle yıllarca kazandıklarını ellerinden alarak sokağa atma projesi olarak bunu getiriyorsanız bu yanlış bir düşüncedir çünkü Türkiye'de yeterince işsizlik var, genci işsiz, kadını işsiz, çalışanı işini kaybetmekle karşı karşıya. Gelin sorunları lehlerinde çözeceğimiz yerde aleyhlerinde çözmeyle bırakalım diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 37'nci maddesinde geçen "personel" ibaresinden önce gelmek üzere "kapsam dışı" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Kamil Aydın

Baki Şimşek

İstanbul

Erzurum

Mersin

Ruhi Ersoy

Ahmet Selim Yurdakul

Mustafa Mit

Osmaniye

Antalya

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Mustafa Mit.

Buyurun Sayın Mit. (MHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA MİT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 37'nci maddesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'yla 30 Ocak 1950 tarihli 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu yürürlükten kaldırılarak yeni bir İş Mahkemesi Kanunu getirilmektedir. Getirilen düzenlemeyle iş mahkemelerinin diğer görevleri sayıldıktan sonra hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına bakacağı hükme bağlanmaktadır.

Tasarının 37'nci maddesiyle 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname'ye bir ek madde getirilmektedir. Buna göre kamu iktisadi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi ancak kapsam dışı olarak çalışan işçi statüsündeki personel ile işveren arasında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü uyuşmazlıklarda davanın iş mahkemelerinde görüleceği hükme bağlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, mevcut uygulama bu personel ile idare arasındaki ilişkinin idari nitelikte olması sebebiyle uyuşmazlıkların idari yargıda çözülmesi şeklindedir. Bu personelle ilgili uyuşmazlıkların çözümleneceği yargı düzeni ve mahkemeler uzun süre tartışılmış ve uyuşmazlık mahkemeleri kararıyla bu kabul uyuşmazlıkların idari yargıda çözüleceği açıklığa kavuşturulmuştur. Bu kapsamdaki personelin 399 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin ek 1 ve geçici 9'uncu maddelerinde yeni bir düzenleme yapılmaya kadar kararname hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları İş Kanunu hükümlerine tabi olacakları da ortadadır.

Bir tarafta bir teşebbüs veya bağlı ortaklıkların özel hukuk tüzel kişi niteliği, diğer tarafta bu personelin kadro olarak işçi statüsünde tanımlanması; aralarındaki sözleşmenin özel hukuk hükümlerine tabi olduğu tartışma dışındadır. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının kapsam dışı personeliyle aralarındaki uyuşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı veya iş mahkemesi olması hukuk açısından çok da önemli değildir. Neticede ihtilaf mahkemeleri, mevcut kanunlar çerçevesinde, hukuk içerisinde çözülecektir.

Getirilen düzenlemede iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyumsuzluklarının iş mahkemelerinde çözüme bağlanacağı hükme bağlanmaktadır. İş ilişkisinden doğan ihtilafların iş mahkemelerinde çözüme bağlanması yolu, dava sürelerindeki kısıtlamalar, iş mahkemelerinin ihtisaslaşması nedeniyle hak kaybı en aza indirilecek bir tercihtir. Lakin tartışma konusu bu personelin tabi oldukları İş Kanunu'ndan doğan müktesep haklarının korunmasıdır. Anayasa'da kendini bulan hukuk devleti tanımlaması gereği kazanılmış haklar tartışma konusu olmayacaktır. "Kapsam dışı" olarak tanımlanan bu personelin 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle tabi oldukları İş Kanunu hükümleri bu davalarda uygulanacak hukuk olduğundan madde metninde yer alması kazanılmış hakkın teslimi olacaktır. Kamuoyunda "kadrolu işçi" kavramıyla ifade edilen kamu çalışanlarının bu kavrama kaynaklık eden hukuktan doğmuş müktesep haklarının korunması hukuk devleti ilkesine uygun olacaktır. Bu personelin tabi olduğu hukuk belirlendikten sonra, ihtilafların iş mahkemesinde çözüme kavuşturulmasının her açıdan çalışan lehine bir sonuç doğuracağını ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Geçici 1'inci madde üzerinde iki adet önerge vardır, aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici madde 1'inde yer alan "devam olunur." ibaresinin "devam eder." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Yıldırım

Mahmut Toğrul

Meral Danış Beştaş

Muş

Gaziantep

Adana

Saadet Becerekli

İbrahim Ayhan

Adem Geveri

Batman

Şanlıurfa

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Van Milletvekili Adem Geveri.

Buyurun Sayın Geveri. (HDP sıralarından alkışlar)

ADEM GEVERİ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri selamlıyorum.

491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın ikinci bölümü üzerine Halkların Demokratik Partisi Grubunun görüş ve önerilerini belirtmek üzere söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, konuşmama ihmal ve kusur sonucu ölmenin Kürtlerin bir kaderi hâline geldiğini ifade ederek başlamak istiyorum. Ceylan Önkolların, Uğur Kaymazların acısı henüz yüreğimizdeki tazeliğini korurken şimdi de Yüksekova'dan Umut Kozay'ın acısı yüreğimizi parçalamaktadır. Umut Kozay, maalesef, sokakta bulunduğu bir patlayıcı maddenin patlaması sonucu hayatını kaybetti, çocuk yaşta hem de. Allah kendisine rahmet eylesin. Kederli ailesine başsağlığı diliyorum. Maalesef, Umut'la birlikte, yine, ağır yaralanan kardeşi de şu an hastanede can çekişmekte, yaşam mücadelesi vermektedir. Ve maalesef kendisi... Ailesinin özellikle istihdamı Mecliste bunun dile getirilmesi. Varsa vicdanlı insanların bu konuya bir daha el atıp kısa bir sürede en azından Meclisin buna bir çözüm bulmasını istediklerini aktarmamı özellikle de benden rica ettiler. Ve maalesef yaş gününü kutladıktan hemen sonraki gün özellikle de bu acı, trajik olay yaşanmıştır.

Değerli milletvekilleri, Kürt halkı bu coğrafyada yüz yılı aşkın bir süredir özgürlük ve insanlık mücadelesi vermektedir. Bu mücadeleyi sadece kendisi için değil, bütün insanlık adına ve bilhassa Orta Doğu halkları için vermektedir. Yani Kürtler bu mücadeleyi yalnız Kürtler için değil, Türkler, Araplar, Ermeniler, Farslar, Keldaniler, Asuriler ve diğer bütün halklar için vermektedir.

Bu anlamda, en güzel örnek hepimiz için büyük bir kayıp olan Irak Cumhurbaşkanı Sayın Celal Talabani'dir. Buradan tekrar kendisine Allah'tan rahmet ve Kürt halkıyla birlikte bütün Mezopotamya halklarına başsağlığı diliyoruz. Hepimizin Mam Celal'i olan Sayın Celal Talabani ömrünü bu coğrafyanın çoğulcu bir şekilde, barış ve kardeşlik içinde özgür bir yaşam bulması için harcadı ve bu uğurda da vefat etti. Çünkü bu coğrafya çoğulcu olarak yeşermiştir ve tekçi zihniyetlerin tohumlarına yabancıdır. Bu topraklara ekilen tohumları kabul etmemiştir ve hiçbir zaman da bu tekçiliği kabul etmeyecektir.

Bu bilinçle, Irak'ın en zor döneminde üstlendiği siyasi temsiliyet rolüyle Irak'ın önemli bir noktaya taşınmasında önemli katkısı olan Sayın Mam Celal maalesef hastalandıktan sonra görevden çekildi ve daha sonra Irak'ın şu anki mevcut mezhepçi ve milliyetçi yönetimleri başa geçmiştir ve şu an ortaya çıkan tablonun özellikle de müsebbibi olan Şii yönetimler ve Türkiye'nin tabii ki tek taraflı politikaları bunda belirleyici olmuştur.

Barış için adanan böyle bir şahsiyetin cenaze merasimine Türkiye maalesef katılmamıştır ki bu Türkiye'nin bugün ve yarın nerede olacağına dair basiretsiz ve öngörüsüz politikasını göstermektedir. Ki Sayın Celal Talabani aynı zamanda bir cumhurbaşkanı, bir diplomat ve gerçekten de Orta Doğu'da birçok uluslararası anlaşmanın da tarafı olan ve aynı zamanda bunun zeminini hazırlayan önemli bir liderdi. Kendisi, aynı zamanda, biliyorsunuz, birçok parça Kürdistan'da özellikle barışçıl çabalarıyla bilinen çok değerli bir diplomattı ve nitekim bununla ilgili fotoğraflarını da görüyorsunuz. Yine, Irak'ta ve Türkiye'deki diplomasisini, özellikle de son Hükûmetle ve Sayın Cumhurbaşkanıyla temaslarını çok yakinen hepizin bilmektesiniz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye 25 Eylül 2017 tarihinde güney Kürdistan'daki referandumu gerekçe göstererek cenazeye katılmamıştır. Peki, bu referandum neyi amaçlamaktadır? Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi kendi kaderini tayin için bağımsızlık referandumuna gitmiş ve halkın yüzde 92'si buna "evet" demiştir. Bu referanduma "evet" diyenler sadece Kürtler olmamıştır; Türkmenler, Araplar, Keldaniler, Asuriler, Şiiler, Hristiyanlarla birlikte orada yaşayan bütün halklar ve dinî gruplar destek vermiştir. Siz de burada plaka gösterileri yaparak... Türkmenler orada heyecan içinde sandığa koşuyorlar ve nitekim çoğunluk esas alınarak ortaya çıkan tablo sonucunda bugün Kürtler o bölgede bütün Kürdistan'da yaşayan halklarla birlikte kendi kaderini tayin etme hakkı noktasında elde ettiği bu başarıyla birlikte bir adım öteye doğru yol almaktadır. Bu vesileyle kendilerini tebrik ediyoruz. Umut ediyoruz ki Türkiye ve Kürdistan kardeş, iki eşit hak ve hukuka sahip ülke olurlar.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın geçici madde 1'de geçen "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce" ibaresinin "Bu madde yürürlüğe girmeden önce" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Kamil Aydın

Baki Şimşek

İstanbul

Erzurum

Mersin

Ruhi Ersoy

Ahmet Selim Yurdakul

Fahrettin Oğuz Tor

Osmaniye

Antalya

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Komisyon okunan önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Fahrettin Oğuz Tor.

Buyurun Sayın Tor. (MHP sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın geçici 1’inci maddesiyle ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, yüce heyetinizi ve bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, “Geciken adalet, adalet değildir.”in önüne geçmek için bu tasarı hazırlanmıştır. Genel olarak ara buluculuk müessesesini doğru bulmakla beraber, ara buluculuk müessesesine yönelik olarak kimi sıkıntı doğurabilecek durumların da söz konusu olduğunu ifade etmiş; ara buluculuk müessesesinin yalnız başına milyonlarca dosyayı eritemeyeceği, problemin, kaynağında kurutulması gerektiği, olayın sadece mahkeme boyutuyla değil eş güdüm hâlinde birçok kamu kuruluşunun ortak çalışmasıyla başarılı olacağı ve diğer konular, tasarı hakkında söz alan arkadaşlarımız tarafından belirtilmişti.

Tasarı, Adalet Komisyonundan Genel Kurul gündemine gelmiştir. Tali komisyon olarak diğer bir ihtisas birimi olan Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda da görüşülmüş olsaydı eminim tasarının eleştirilen yönleri daha da azalırdı. Zira, tasarı büyük ölçüde çalışma hayatını ilgilendirmektedir. Çalışma hayatı, işçi-işveren ilişkileri, işçi sağlığı ve güvenliğiyle ilgili mevzuatın hazırlanması, uygulanması ve denetlenmesi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile onun ilgili kuruluşu olan Sosyal Güvenlik Kurumunun kuruluş amacı ve esas görevleridir. Çalışma hayatını düzenleyici işçi-işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler almak, çalışma hayatındaki mevcut ve muhtemel meseleleri ve çözüm yollarını araştırmak, işçi sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin uygulanmasını izlemek, çalışma hayatını denetlemek, yabancı ülkelerde çalışan Türk işçilerinin çalışma hayatı ve sosyal güvenlikle ilgili meselelerine çözüm yolları aramak, hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek, Bakanlığın ve SGK’nin görevlerinden birkaçıdır.

Şunu söylemek istiyorum: “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu, iş mahkemelerinin görev alanıyla ilgili kuruluşlardır, işin kompetanıdır.” demek abartılı olmayacaktır. Kayıt dışı ekonominin küçültülmesi, bu anlamda kaçak sigortalı, sahte sigortalı, sahte iş yeri, eksik prim bildirimi, düşük kazanç gösterme, asgari işçilik, işsizliğin azaltılması, iş kazalarının önlenmesi ve soruşturulması, İş Kanunu’ndan kaynaklanan ihlallere son verilmesi amacı ve görevi doğrultusunda Bakanlık ve Sosyal Güvenlik Kurumu ciddi çalışmalar yapmaktadır. Gerek Bakanlık gerekse Sosyal Güvenlik Kurumu, bu çalışmaları, diğer birimleri yanında müfettişlerce yerine getirmektedir. Bugün, Bakanlık ve Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri, emeklileri mahkemelerin -Sayın Bakanımız da gayet iyi bilir- vazgeçilmez birikişileridir. Müfettişler, görevi gereği iş mahkemelerinin konularıyla yılın üç yüz altmış günü karşı karşıyadırlar. Böyle olduğu hâlde, işin ehli Bakanlık ve SGK müfettişlerine ara buluculuk yolu açılmamıştır. Bu, tasarının büyük eksikliğidir.

Müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını, otuz kırk yıl bu işin bizzat teori ve pratiğini yapmış biri mi, yoksa beş yıllık tecrübesi olan bir hukukçu mu daha iyi yapacaktır? Bu soruyu sormamız lazım.

Hayatında iş kazasının, ücretin, kıdem tazminatının, kaçak sigortalılığın, sahte iş yerinin -buna benzer birçok konu- ne olduğunu bilmeyen biri mi, hatta tek bir olguyla bile karşılaşmamış biri mi -burada, tabii, iş mahkemelerinde deneyim kazanmış hukukçuları ayırıyorum- bu işleri daha iyi yapacaktır, yoksa her gün iş kazalarının soruşturmasını, ücret kıdem tazminatı, kaçak sahte sigortalılığın soruşturmasını yapan yani esas görevi bu olan mı daha iyi yapacaktır? Hiç şüphe yok ki, Bakanlık ve Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri bu işleri çok güzel, dört dörtlük yapacaklardır. Bu sebeple, işin ehli olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile SGK müfettişlerine ara buluculuk yolunun açılmaması tasarının bir eksikliğidir. Zaman içerisinde bu eksikliğin düzeltilmesi gerektiği düşüncesiyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Geçici 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

38’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı’nın çerçeve 38’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “yayımlı tarihinden üç ay sonra,” ibaresinin “1/1/2018 tarihinde,” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Mehmet Doğan Kubat	Zekeriya Birkan
İstanbul	İstanbul	Bursa
İsmail Emrah Karayel	Necip Kalkan	Ayşe Keşir
Kayseri	İzmir	Düzce

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, tasarıyla getirilen “bir dava şartı olarak ara buluculuğa” ilişkin uygulamanın yürürlük tarihinin 1/1/2018 olarak netleştirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Komisyonun takdire bıraktığı, Hükûmetin katıldığı, gerekçesini okuttuğum önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 38’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

39’uncu madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı'nın 39'uncu maddesinde öngörülen değişikliğin aşağıdaki şekilde düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 39- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu eliyle yürütülür.

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Zeynel Emre

Ankara

Gaziantep

İstanbul

Namık Havutça

Mahmut Tanal

Kemal Zeybek

Balıkesir

İstanbul

Samsun

Gülay Yedekci

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz alan Samsun Milletvekili Kemal Zeybek.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii bugün görüşülmekte olan İş Mahkemeleri Kanunu Tasarımız mevcut şekliyle de aynı görevini icra ediyordu, yapıyordu. İşçi ve işveren bir araya geldiği zaman mevcut kanunla kendi anlaşmalarını sağlıyordu, Arabuluculuk Kanunu olmadan da bir sonuç almak mümkündü. Arabuluculuk Yasası işçiyi engelleyen, sabote eden ve işverenin karşısında güçsüz düşüren bir kanun taslağı olarak önümüze gelmiş durumdadır.

Taraflar anlaşmalarını mevcut, var olan mahkemelerle de zaten -kendi durumlarını- hallediyordu. Ne yazık ki şu andaki mevcut mahkemelerin varlığında bir değişiklik yoktur. Ara buluculuk sadece ve sadece işverenin lehine yapılmakta olan bir kanun tasarısıdır.

Tabii, ara buluculuk deyince aklımıza başka şeyler de geliyor. Mevcut iktidar on beş yıllık süre içerisinde ülke içinde, ülke dışında sorunları çoğalttı; sınır komşularımızla Suriye’de, Irak’ta mevcut komşuluk ilişkilerimizi bozdu.

Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük bir devlet. Bu devletin asli görevinde bölgede ara buluculuk yapmak, hakemlik yapmak, hâkimlik yapmak durumu vardı ama yapılan öngörüsüz politikalar ülkemizi direkt savaşın içerisine soktu. Şu anda Irak ve Suriye mezhepçi politika anlayışı yüzünden, ülkemizin bu savaşta savaşın içinde olduğunu görüyoruz.

Irak’taki, Suriye’deki savaşın ülkemizdeki yansıması olayların olmasını sağladı. Örneğin, 10 Ekimde Ankara Garında yapılan katliam, IŞİD katliamı bu Irak ve Suriye’deki savaşın bir sonucudur. Yüzlerce insanımızı o IŞİD terörünün mevcut eylemleriyle yok ettik. Bu eylemleri destekleyen, silah gönderen, destek veren veya onlara yiyecek, giyecek sağlayan mevcut hükûmetlerimiz, oradaki mevcut terör olayını desteklemiştir ve ülkemizdeki katliamların da olmasını sağlamıştır.

Tabii, ülkemizde 15 Temmuzda bir terör hareketi gerçekleşti, darbe girişimi gerçekleşti. Dinci FETÖ örgütünün 15 Temmuz öncesi ve sonrasında, 17-25 Aralıkta da, 15 Temmuz günü yapmış olduğu katliamı da darbeyi de lanetliyoruz ama ne yazık ki 17-25 Aralıkta yapılan operasyonun da doğru bir operasyon olduğunu söylemek istiyorum.

Tabii, 15 Temmuz sonrası, 20 Temmuzla beraber olağanüstü hâl koşullarında kanun hükmünde kararnamelerle ülkemizde demokratik yapımızın yani ülkedeki milliyetçi, devrimci, ulusalcı, yurtsever, demokrat, tüm insanlarımızın bir şekilde işlerinden alıkonulduğunu ve mevcut siyasal iktidarın kendine karşı gelen tüm grupları, insanları ideolojik olarak karşısına alıp hapsettiğini görüyoruz. Bunun bir şekilde ülkemizde düzeltilmesini istiyoruz. Bunun düzeltilmesi de olağanüstü hâl koşullarının kaldırılıp kanun hükmünde kararnamelerin bu Mecliste görüşülmesiyle sağlanacaktır.

Saygılarımı arz ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

39’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Böylece ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

İç Tüzük’ün 86’ncı maddesine göre oyunun rengini belli etmek üzere ve lehte olmak üzere Balıkesir Milletvekili Mahmut Poyrazlı.

Buyurun Sayın Poyrazlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

491 sıra sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelerimizi tamamlamış bulunuyoruz. Ben de lehte oyumun rengini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. İnşallah, biraz sonra Genel Kurulun oylarıyla kabul edilecek bu kanun tasarısıyla bu alanda büyük bir ihtiyacın karşılanacağı, yargılamaların hızlanacağı, özellikle de hakka kavuşmanın daha kolay ve hızlı olacağı inancıyla, en başından itibaren hazırlanmasında emeği geçen herkese, özellikle Adalet Komisyonu sırasında ve Genel Kurulda katkı sağlayan tüm değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum; camiamıza, işçilerimize, işçi kardeşlerimize, işverenlerimize, tüm hukuk camiasına bu İş Mahkemeleri Kanunu’nun hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, oyumun rengi olarak da “kabul” oyu vereceğimi belirterek, ifade ederek yüce Meclisi tekrar saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum bu veciz konuşma için.

Şimdi, oyunun rengini aleyhte olarak belirlemek üzere İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Özellikle dinlemeye gelen arkadaşlara da ayrıca teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, mevcut olan bu tasarı ne getiriyor? Bu tasarıya niye ihtiyaç duyuldu, sebebi nedir? Şimdi, bir sefer, mevcut olan, bugüne kadarki tüm kanunlarımızın hepsi zayıfı güçlüye karşı korumak için yapılmıştır. Kanunların esas amacı güçlüye karşı zayıfı korumaktır. Burada, eşit olmayan kişiler açısından, eşit olmayan tarafları zorunlu ara bulucuya göndermek Anayasa’nızın 2’nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine, Anayasa’nızın 36’ncı maddesindeki hak arama özgürlüğüne aykırıdır.

Geliyoruz, burada, değerli arkadaşlar, işçi alacaklarından zaman aşımını on yıldan beş yıla indiriyoruz. Peki, işçi ve işveren arasındaki bir sözleşme değil midir? Sözleşmedir. Borçlar Kanunu hükümleri uyarınca sözleşmeden doğan tüm hak ve alacaklar on yıllık zaman aşımına tabi iken, işçi alacakları da sözleşmeden doğan bir hak olması nedeniyle neden on yıldan beş yıla indiriliyor? Bu kimin yararınadır? Bu, işçinin yararına mıdır, işverenin yararına mıdır?

Ben buradan Sayın Bakanlığa bir soru soruyorum, yani bu konu ileride uygulamada ortaya çıkacak: İşçi alacakları; işçi çalışmaya devam ederken ve orada bulunan bazı haklarını -nedir, fazla mesai ücreti, yıllık ücretli izin hakkı- kullanamamış iken ve bu çalışma süresi devam ediyor ise bu beş yıllık süre zaman aşımına uğrayacak mı, uğramayacak mı? Bu konuda vereceğiniz cevapla ileride mahkemeler tarafından -bir tartışma konusu yaratıldığı zaman- bu kanunun gerekçesine bakılarak en azından doğru bir karar verilir. İçinizde işveren olan arkadaşlarımız vardır, içinizde hukukçu olan arkadaşlarımız vardır; şunu uygulamada çok fazla yaşıyoruz: İşçi çalıştığı işverenin yanında eğer fazla mesai ücretini, yıllık ücretli izin hakkını alamamışsa, orada uzun bir süre geçmişse buradaki beş yıllık sürede zaman aşımı işleyecek mi, işlemeyecek mi? Bunlar yargıda hep tartışılacak olan konular. Bu açıdan, temel hak ve özgürlükler açısından, işçilerin hakları açısından baktığımız zaman on yıldan beş yıla indirilmesi kazanılmış hak ilkesine, hukuk devleti ilkesine, zayıfı güçlüye karşı koruma ilkesine aykırı.

Hemen çok çıplak bir örnek vereyim, belki konu daha net anlaşılır: Trafik kazası yaptığınız zaman Borçlar Kanunu'nun 50'nci maddesine göre Sayın Bakanım, sizin şüpheli ve zayıfı yani zararı ve kişiyi öğrenmeniz on yıllık zaman aşımına tabi iken; bir trafik kazasında, Borçlar Kanunu, 6098 sayılı Kanun'un 50'nci maddesi uyarınca on yıllık bir zaman aşımı söz konusu iken, işçi alacaklarında bunu beş yıla indiriyoruz; bu, karşılaştırma hukuku açısından baktığımız zaman kabul edilebilir bir durum değil.

Geliyoruz, KİT'lerde çalışan personelin, 37'nci maddesi uyarınca bunu iş davalarına getirmeniz... Yine, Anayasa'mızın 2'nci maddesi, "Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir." Bu nedir? Hukuki güvenlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Hukuki güvenlik ilkesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle, bu, yine, tekrar Anayasa'mıza aykırılık teşkil etmektedir.

Şimdi, bu tasarı görüşülürken, esasen bunun sosyal tarafları var. Nedir bu? Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, gerek Cumhuriyet Halk Partisinin üyeleri -teşekkür ediyorum kendilerine- hem alt komisyonda bunu önergeyle getirdiler, burada görüşülmesi lazım, hem de komisyonda böyle bir önerge getirdiler ancak AK PARTİ üyeleri tarafından reddedildi. Yani işin sosyal taraflarıyla bu konu görüşülmedi, konuşulmadı.

Şimdi, burada, hepiniz dururken, benim Sayın Bakanlıktan istirhamım şu: Türkiye'de 500 tane şehirler arası çalışan otobüs var. Ben, bu hafta şehirler arası çalışan bir otobüsle seyahat ettim.

Sayın Bakanlar, sayın milletvekilleri; bu otobüslerin hepsinde şoförün dışında çalışan bir muavin var, o muavinlerin hepsi kaçak çalıştırılıyor.

Sizden rica ediyorum, bu sosyal güvenlik müfettişleri, şehirler arası bu otobüslerdeki gariban bu muavinlerin sigortalı olup olmadıklarını niçin kontrol etmiyorlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bu anlamda, muavinlerin hepsi mağdurdur; sosyal güvenlik müfettişlerini, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını bu konuda göreve davet ediyorum. Bunun imkânı gayet rahattır. Nedir? Ankara Gari'nin çıkışında kontrolü yapın, gayet rahat ne kadar insanın kaçak çalıştığını göreceksiniz.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygı ve hürmetlerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oyumuzun rengi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, sayın arkadaşlarım ısrarla, istekleri üzerine "Oyunun rengini söyler misin..." Eğer teşekkür edip bir de oyunun rengini söylersem iyi olacak.

BAŞKAN – Ben söyleyeyim sizin oyunuzun rengini isterseniz.

Zaten aleyhte olmak üzere davet ettim yani onun için diyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Anayasa'mız “Ancak Bakanlığa vekâleten Bakanlık yapabilir, milletvekiline vekâleten Meclis Başkanlığı yapamaz.” diyor Sayın Başkanım. Siz bunu bilen iyi bir hukukçusunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun, sağ olun.

Sayın Bakan, söz talebiniz var.

Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Tanal'ın zaman aşımıyla ilgili ifadeleri oldu. Bu hususta şunu ifade etmek lazım: Sözleşmenin feshinden itibaren bu beş yıllık zaman aşımı dikkate alınacaktır. Düzenlemeyle, hangi kanuna tabi olursa olsun, yıllık izin ücreti, kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve eşit davranma ilkesine uyulmaksızın yapılan fesihden kaynaklanan zaman aşımaları beş yıl olacaktır.

Bir bilgiyi de ifade etmek lazım: Fransa'da genel zaman aşımı otuz yıl iken 2008'de yapılan düzenlemeyle beş yıla indirilmiştir. Yine, Almanya'da 2002 yılında yapılan değişiklikle otuz yıldan üç yıla indirilmiştir. Rusya'da genel zaman aşımı üç yıldır, İtalya'da beş yıldır. Burada işçilerimizin aleyhine herhangi bir düzenleme getirilmemektedir, bilakis zaman içerisinde hukuka güven ve belirsizliğin de ortadan kaldırılması adına önemli bir düzenleme yapılmıştır. Bu nedenle hem işçimiz hem işverenlerimiz adına çok önemli bir düzenleme olduğu ifade edilmektedir. Zaten hak sahibi bu anlamda bir an evvel hakkına ulaşmak için dava yoluna başvurmaktadır. Burada işçi çalışırken dava açamayacağı için zaman aşımı asla işlememektedir, fesihden itibaren işlemesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

Sayın Tanal'ı ve Genel Kurulu saygılarımla bilgilendirmek istedim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Tasarının görüşmeleri böylece tamamlanmıştır. Tasarının tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 241

Kabul : 208

Ret : 33 (x)

Kâtip Üye

Fatma Kaplan Hürriyet

Kocaeli

Kâtip Üye

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye”

Böylece tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır, hayırlı uğurlu olsun.

Birleşime ara vermeden önce, Sayın Bakanımızı bir teşekkür konuşması yapması için kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Bakanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

ADALET BAKANİ ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gerçekten çok önemli bir reformu daha hukuk âlemine, çalışma hayatına ve vatandaşlarımıza Genel Kurulumuzun iradeleriyle hediye etmiş bulunmaktayız. Ben, bu tasarının yasalaşmasında emeği geçen bütün milletvekillerimize, Adalet Komisyonumuza teşekkür ediyorum. Oylarıyla destek veren AK PARTİ Grubumuza teşekkür ediyorum. Yine her türlü önerileriyle gerek Komisyonunda gerek Genel Kurulda bu kanunla ilgili lehte ve aleyhte görüş bildiren bütün gruplarımıza, bütün siyasi partilere, bütün milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Çok kısa bir şekilde şunu ifade etmek isterim ki: İşçinin hakkını alın teri kurumadan vermek bizim en büyük şiarımızdır. Esasen burada birkaç gündür süren müzakerelerde de işçinin bir an evvel hakkını almasına yönelik hep ifadeler, dilekler serdedildi. Tam anlamıyla bu tasarı, işçinin bir an önce hakkını almasına yönelik çok önemli bir reformdur.

Şunu açıkça ifade etmek lazım: Ara bulucu nezdinde işçinin işverenle anlaşmasını zorunlu kılan bir düzenleme getirilmemektedir, sadece dava açılmadan önce işçi ve işverene ara bulucuyla bir kez daha müzakere etme imkânı getirmektedir, yoksa işçi, işveren oturup ara bulucuyla ister anlaşır ister anlaşmaz. Buradaki faydalardan birisi dava şartı. 100 bin liralık bir alacak için 2 binin üzerinde dava harcı ödeyecek işçi adına baktığımızda. Ama hiçbir harç ödemedi, bir ara bulucuyla, benim 10 lira alacağım var, bir araya geldiğimizde ne kadar alacağız bir anlaşma imkânı getiriyor. Dolayısıyla önemli bir reform. Üç hafta içerisinde anlaşamazlarsa en geç, dava yolu açılmaktadır, hak arama hürriyeti genişletilmektedir.

Ben çalışma hayatımıza, işçilerimize, işverenlerimize, Türkiye ekonomisine hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.02

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2’nci sırada yer alan, Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve 4 Milletvekilinin İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve 4 Milletvekilinin İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1826) ve İçişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 497)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 143) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet? Yerde.

Komisyon Raporu 143 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde gruplar adına ilk söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu’ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 143 sıra sayılı Kanun Tasarısı hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Savunma sanayisinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi çerçevesinde savunma sanayisi güvenliği hem gelişen uluslararası ilişkiler hem de savunma sanayisi projeleri ve sektörün bileşenleri açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye’nin savunma amacıyla ihtiyaç duyduğu her türlü silah, mühimmat, araç ve gereci doğrudan satın alma, müşterek projelere katılım, teşvik veya yatırım yoluyla tedarik edilmesini sağlamak ve bu konularda yapılacak AR-GE çalışmaları esnasında gizlilik dereceli bilgi,

(x) 143 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

belge, proje ve malzemenin bilmesi gereken kişiler dışındakilere herhangi bir menfaat karşılığı veya karşılıksız olarak verilmesini ya da açıklanmasını önlemek ve bunların çalınma veya sabotaja karşı korunmalarını temin etmek millî menfaatlerimiz açısından çok kritik hususlardır. Bu kapsamdaki gizlilik dereceli bilgi ihtiva eden her türlü projenin güvenli bir şekilde yürütülmesi ve etkili bir şekilde korunması, bunlara nüfuz edecek kişilerin güvenilirliğinin temini ancak savunma sanayisi güvenliğinin sağlanmasına yönelik düzenlemelerle mümkün olabilecektir. Bu nedenle, 29 Haziran 2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu kabul edilmiştir. Bu kanuna dayanılarak da Millî Savunma Bakanlığı tarafından Savunma Sanayii Güvenliği Yönetmeliği çıkarılmış ve uygulamaya ilişkin hususlar burada düzenlenmiştir. Millî Savunma Bakanlığına verilen bu yetkinin uluslararası alanda yasal bir çerçeveye oturtulabilmesi ve kullanılabilmesi ise ancak uluslararası anlaşmalarla mümkün olabilecektir. Görüşmekte olduğumuz anlaşma iki ülke arasında savunma sanayisi güvenliğinin sağlanması amacıyla imzalanmıştır ve ülkemizde Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında bulunan savunma sanayisiyle ilgili kurum ve kuruluşlar ile özel firmaları bağlayıcı niteliktedir. Bu anlaşma, İspanya ile ülkemiz savunma sanayisi kuruluşları arasındaki program, proje veya sözleşmelerle ilgili olarak karşılıklı mübadele edilen, gizlilik dereceli bilgiyi koruma kapsamına almaktadır. Anlaşmanın 3'üncü maddesi uyarınca, gizlilik dereceli bilgiler anlaşmaya taraf olmayan ülke ve uluslararası kuruluşlara açıklanamayacaktır. Anlaşmanın "Gizlilik Dereceli Bilginin Transferi" başlıklı sekizinci bölümünün ikinci alt bendinde "acil durumlarda ve gereksiz gecikmelerde" gibi gizlilik dereceli bilgi transferinde güvenliği sektöre uğratabilecek muğlak kavramların kullanılması sürecin baypas edilme ihtimalinin ortaya çıkmasına ve bir zafiyetin söz konusu olmasına yol açabilecektir.

Bilindiği gibi, bir konsorsiyumun parçası olarak Türkiye ve İspanya, birlikte A400M nakliye uçağını geliştirip üretmiştir. İspanya'nın bu alandaki yetkinliği dikkate alınarak benzer konsorsiyumlarla veya ikili olarak her iki ülke sanayisinin azami katkısıyla yeni savunma ve havacılık projeleri geliştirilebilecektir. Yine, İspanya'nın ve İspanyol firmalarının havacılık ve uzay alanında sahip olduğu teknoloji ve bilgi birikimi ile ülkemiz mühendislik altyapısı birleştirilmek ve kullanılmak suretiyle, geliştirilecek ürün ve sistemler, ayrı pazar paylaşımları ve uluslararası arenada yerini bulabilecektir.

Değerli milletvekilleri, Türk savunma ve havacılık sanayisinden bahsederken şu hususlara da dikkatinizi çekmek istiyorum: Hiç şüphe yok ki mühendislik altyapısını oluşturmada millî ve yerli bir savunma sanayisinin inşası mümkün değildir. Bu çerçevede, Türk ordusunun kullanacağı modern savunma ve havacılık ürünlerinin ne kadarının tasarımına bizim mühendislerimizin hâkim olduğu ve yeni başlatılacak ana sistem projelerinde yurt dışından alınan mühendislik ve danışmanlık desteklerinin ne seviyede olduğu sorgulanmalıdır. Yine, Türk savunma sanayisi sistem sahipliğinde hangi noktadadır? Türk ordusunun elindeki sistemlerin bakım ve onarımı, idame işletmesi ne kadar millî imkânlarla yapılabilir? Unutulmamalı ki ana sistem yanında kritik alt sistemlerin yerli olarak üretilmesi olası risklere karşı alınabilecek hayati önlemlerden biridir. Ayrıca, ham madde bağımlılığının azaltılması için savunma malzemelerine dönük çok yönlü ve ivedi çalışmalar yapılması da zorunlu bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamemizde, sanayide yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, ileri teknoloji kullanan ve üreten, özgün tasarım ve marka geliştiren, tüketici sağlığını ve çevreyi gözetken bir sanayi oluşturulacağı ve ithalat bağımlılığını azaltarak yerli imkânları harekete geçirecek sanayi yatırımlarının destekleneceği vurgulanmıştır. Bize göre ülkemiz için gerek güvenlik gerekse ekonomik açıdan büyük öneme sahip olan savunma sanayisinin teknoloji üretebilen ve diğer sanayilerle entegre olan bir yapıya kavuşturulması sağlanmalıdır. Savunma ihtiyaçlarının özgün tasarıma dayalı olarak ülke sanayisiyle bütünleşik bir şekilde teminine azami çaba gösterilmelidir. Türkiye'nin jeostratejik konumu, tarihî ve kültürel mirasından doğan yükümlülükleri, bölge ve dünya barışının tesisinde üstleneceği rol güçlü, caydırıcı ve sürdürülebilir bir savunma sisteminin tesisini zorunlu kılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin her türlü tehdit karşısında görevini çağın şartlarına uygun ve başarılı bir biçimde yerine getirebilmesi için bu şarttır.

Askerî savunmada asimetrik, politik ve ekonomik güvenlik anlayışını da dikkate alan, ön alıcı bir yaklaşımla millî çıkarlarımızı sınırlarımızın ötesinden başlayarak koruyacak gerçekçi bir stratejik güvenlik anlayışı hâkim kılınmalıdır. Sadece üye olunan uluslararası güvenlik ortaklıkları ve müttefik ilişkileri yerine ülkemizin kendi dinamik ve değerlerinden hayat bulan millî bir savunma yapılanması esas alınmalıdır. Yerli savunma sanayisi geliştirilerek Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah ve teçhizat yönünden dışa bağımlılığı azaltılmalıdır. İhracat kapasitesi yüksek, bağımsız ve yerli bir harp sanayisinin gelişmesi ve yerli müteşebbisin de silah ve askerî teçhizat üretimine yatırım yapması için gerekli tüm imkân ve teşvikler seferber edilmelidir. Savunma sanayisi mutlaka stratejik bir sektör olarak öne çıkarılmalıdır. Malzeme teknolojileri, elektronik harp, havacılık, uzay ve uydu teknolojileri, ağ merkezli savaş, insansız hava araçları, güdüm ve kontrol teknolojilerinin AR-GE çalışmaları ve üretimi desteklenmelidir. Savunma sanayisinde bilgi güvenliğini sağlamak amacıyla millî yazılım sistemi geliştirilmeli ve uygulanmalı, sektör teknoloji üreten bir yapıya kavuşturulmalıdır. Lojistik ihtiyaçlarda dışa bağımlı olmaktan büyük ölçüde kurtulunmalı, savunma harcamalarının öncelikle millî tedarik sistemi içinde yapılması sağlanmalıdır. Tedarik ihtiyacının belirlenmesinde ilgili birimlerin eş güdüm içinde karar almasına önem verilmelidir. Ölçek ekonomisinin sağladığı avantajlardan yararlanılarak savunma sanayisinin millî ihtiyaçlara dönük üretimin yanı sıra dış satıma dönük üretim yapması da sağlanmalıdır. Toplumsal huzur ve millî güvenliğimizle ilgili her türlü asimetrik tehdide karşı güvenlik birimlerinin hukuki, idari, teknik ve insan kaynakları bakımından yeterli donanımına sahip olması temin edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, tüm bunların, yüksek teknoloji ürünlerin üretimine destek veren bir yaklaşım ve savunma sanayisi güvenliğini esas alan bir anlayışın yanı sıra, tüm bu süreçlerde millî menfaatleri her şeyin üzerinde tutan Türkiye merkezli bir bakışla, savunma sanayisi ihtiyaçlarımızı doğru üreticilerle buluşturmakla, buna uygun idari ve beşerî kapasiteye sahip olmakla ve etkin bir denetimle gerçekleşmesinin mümkün olabileceği açıktır.

Bu düşüncelerle görüştüğümüz anlaşmanın ülkemiz ve milletimiz için hayırlı sonuçlar doğurmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Gruplar adına ikinci söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’a aittir.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir uluslararası sözleşme. Uluslararası sözleşmenin Türkiye açısından muhatabı İspanya. İspanya'yla bir askerî çerçevesi olan sözleşme imzalanacak ama İspanya bir NATO ülkesi. Türkiye, askerî, ekonomik ve siyasi olarak uluslararası ilişkilerdeki yörüngesini kaybetmiş ve giderek savruk bir dış politika içerisinde debelenmeye çalışan bir hatta doğru savrulmuştur.

Şimdi, özellikle dış politika, gününbirlik gelişmeler temelinde şekil almakta ve içteki, iç siyasetteki siyasi iktidarın yanlış ve çarpıklıklarının üstünü örtme aracı olarak kullanılmaktadır. Her gün yeni bir dış politika hattıyla ve sansasyonel bir gelişmeyle içteki sıkışmışlık ve bu sıkışmışlığın toplum nezdindeki teşhir edilmiş olma hâli dış politika tarafından gölgelenmektedir. Sözüm ona, milliyetçi ve militarist bir dış politika ile içteki sıkışmışlığı açmak çabaları üzerine kurulu olan bu dış politika artık iflas etmiştir. Şimdi, özellikle gününbirlik bir dış politika söyleminin sebebi şu: Yıllık değil, aylık değil, neredeyse haftalık olarak değişkenlik gösteren Türkiye'nin dış politikasında mızrak çuvala sığmamaktadır. Yapılan yanlışlar özellikle ekonomik olarak ülkeye yeni döviz yükleri bindirmekte ve bunun faturası

da halka çıkarılmaya çalışılmaktadır. Basit bir örnek verilecek olursa beş gün önce Amerika Birleşik Devletleri'yle yaşanan vize krizinde bir gecelik bu ülkenin kaybı 63 milyar TL'dir. Bir gecede suni gerekçelerle oluşturulmuş ve siyasi iktidarın yapmış olduğu yanlışlar üzerinden gelişen ABD'yle olan vize krizinin eski parayla 63 katrilyon bu ülkeye yükü olmuştur. İki haftadan beri özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen torba yasadaki maddelerden birinde 37 milyarlık ek borçlanma için siyasi iktidar, Hükümet yetki istemektedir. Şimdi, 37 milyar lira ek borçlanma için yasal yetki isteyen ve bunun faturasını yeni vergi yükleriyle yoksullara ve emekçilere bindirmek isteyen siyasi iktidar oysa, yanlış, çarpık temeller üzerine kurulu olan dış politikasıyla sadece ve sadece 63 milyar kaybetmiştir. Oysa, emekçiye bu kadar yük bindirecek ve savunma sanayisine de yeni bütçe yaratmak üzerine kurulu olan bu aşırı güvenlikçi, çatışmacı ve savaşçı dış politikanın açığa çıkarmış olduğu bu yükün yani 37 milyarlık ek borçlanma yetkisinin 2 katını bir gecede kaybedecek kadar yörüngesini kaybetmiş bir dış politikaya sahip iktidar gerçekliğiyle karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek isterim. Oysa, Plan ve Bütçe Komisyonunda şu anda Komisyon görüşmeleri devam eden ve ek borçlanma için yasal yetki isteyen bu maddenin derhâl geri çekilmesi Anayasa 161'e göre aykırılıktan da olsa gerçekleşmelidir. Anayasa 161, bir ülkedeki gelir gider dengesini, harcama veya borçlanma yetkilerini yıllık bütçeyle belirlenebileceğini amir hüküm olarak önümüze koymaktadır. Anayasa 161'e göre ek bütçelerle ancak yeni borçlanmalar yapılabilecekken burada yeni yasal yetki istemek Anayasa'nın 161'inci maddesine açıkça aykırıdır. Bütün bunların sebebi, hiçbir bütçe tahmininin tutmayışı, döviz tahminlerinin tutmayışı, işsizlik tahminlerinin tutmayışı veya enflasyon tahminlerinin tutmayışının temel sebebi ülkenin iki buçuk yıldır içerisine girmiş olduğu çatışmacı politikalar girdabıyla ve bunun içerisinde debelenme hâlidir.

Çevresinde dost olarak addedebileceği hiçbir ülkenin kalmadığı, bir yıl önce karşılarında celallenilen ve posta konulan bütün ülkelerle bugün kol kola girilme... Peki, bu dış politikaların bu kadar yanlışları neyle giderilmeye çalışılıyor? Arka kapı diplomasisiyle giderilmeye çalışılıyor, yeni tavizler veriliyor. Bir yandan iç politikada kaybedilen desteğin yeniden toparlanması için bu dış politik hattaki gerginlik izlenirken diğer taraftan son iki yılda Rusya'ya, Irak'a, İran'a olduğu, Hollanda'da, Almanya'da olduğu üzere yeni tavizler veriliyor ve bu tavizlerin faturası da maalesef ama maalesef yoksul ve emekçi halkımıza fatura edilmeye çalışılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün, şu Genel Kurulda sıklıkla özellikle siyasallaşmış yargı üzerine beylik laflar edildi. Biz açık bir şekilde ifade ediyoruz ki toplumun yargıya olan inancı azalmış ve yargıya olan güvenin yüzde 30'ların altına düştüğü bir ülke gerçekliğinde, yargının bu kadar siyasallaşma ve ona olan güvenin azalmış olması, deyim yerindeyse, tuzun kokması anlamına gelmektedir.

Bir defa, milletvekillerimize ve eş başkanlarımıza dönük bütün fezlekelerdeki dosyaların savcı ve hâkimlerinin yüzde 29'unun ihraç edildiğini ve siyasi iktidar tarafından terörist ilan edilen bir yapının mensubu olması hasebiyle ihraçlar ve tutuklanmalarla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek isterim.

Bir diğeri, bugün bir hatibin burada söylediği üzere, Anayasa Komisyonuna bu fezlekelerin hepsinin geldiği, bu fezlekelerin tek tek okunduğu cümlesi de doğru değildir. Bir defa, dokunulmazlıklar Anayasa'ya aykırı bir şekilde kaldırılmış ve tek tek milletvekili dokunulmazlığı kaldırılan milletvekillerinin şu kürsüden savunma hakkı çiğnenerek ve Anayasa'ya aykırı hareket edilerek dokunulmazlıklar kaldırılmıştır. Örneğin Muş Milletvekilimiz Sayın Burcu Çelik'in -veciz bir örnek olduğu için- durumunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Burcu Çelik için düzenlenmiş ve geçen hafta altı yıl ceza almasına sebep olan fezlekedeki örgüt üyeliği ve propagandadan kaynaklı açılmış bir dava var iken örgüt üyeliğinden beraat eden, propaganda suçundan beraat eden ve fezlekedeki olmayan bir suç mahkeme tarafından ihdas edilerek yardım, yataklık suçundan altı yıl hapis cezasına çarptırılmıştır.

Yani şu Meclisin dokunulmazlığın kaldırılması sürecinde önüne gelen fezlekelerden biri olmayan bir isnattan, bir suçtan ötürü kendisi ceza almıştır. Şimdi bunun örneklerini çoğaltabiliriz. Mesela, bugün Eş Genel Başkanımızla ilgili, Sayın Selahattin Demirtaş'la ilgili çok tartışma konusu yapıldığı için bir örneği sizlerle paylaşmak istiyorum. Sayın Selahattin Demirtaş'ın çok büyütülerek, köpürtülerek sayılan ve ona atfedilen suçlardan birinin ne olduğunu çok çarpıcı olduğu için sizlerle paylaşmak istiyorum.

Zamanında, ki zamanında dediğim bundan iki yıl önce, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli Cumhurbaşkanına “hırsız” demişti ve bundan kısa bir süre sonra da Eş Genel Başkanımız aynen şu cümleyi kullanıyor Sayın Bahçeli'ye dönük: “‘Hırsız’ dediğiniz kişinin sarayına gitmenizin sebebi nedir?” Sadece bu kadar. Sayın Bahçeli Cumhurbaşkanına “hırsız” diyor ve Eş Genel Başkanımız Sayın Demirtaş ise “‘Hırsız’ dediğiniz kişinin sarayına o zaman niye gidiyorsunuz?” diye sorduğu için bir fezleke düzenleniyor ve Cumhurbaşkanına hakaretten dava açılıyor. Bunun gibi onlarca örnek verebiliriz.

Yine, Kayseri’de bizim seçim büromuza 7 Hazirandan önce bir saldırı oluyor. Seçim büromuza saldırı olduğu için ve valiyle emniyet müdürü görevini yerine getirmedığı için vali ve emniyet müdürü hakkında Eş Genel Başkanlarımız Sayın Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş suç duyurusunda bulunuyor, görevlerini yapmadıkları için. Bunun üzerine zaten vali ve emniyet müdürü hakkında hiçbir işlem yapılmadığı gibi 2 Eş Genel Başkanımız hakkında fezleke düzenleniyor ve bugün hiçbir zaman uğramadıkları Kayseri’de kendi haklarında yürüyegiden bir dava söz konusudur.

Neresinden tutsak tutalım, dün ifade ettim, bugün tekrar ifade ediyorum. Grup Başkan Vekilimiz Sayın İdris Baluken Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanırken isnat edilen iki suç vardır. Birincisi, kendisine ait olmayan bir Twitter hesabından korucuların tehdit edilmesi suçudur. Bu Twitter adresinin kendisine ait olmadığını mahkemede beyan edince, mahkeme, tehdidin olduğu Bingöl Emniyet Müdürlüğünden bu konunun gerçek olup olmadığını konusunda bilgi istiyor, Emniyet Müdürlüğü kendi ellerinde somut bir delilin olmadığını cevabını yazıyor.

Sayın Baluken’e dönük ikinci suçlama ise bir cenaze törenine katılması üzerinden düzenlenmiş bir fezlekedir, tutuklu olduğu dosya. Ve o gün ispat ediliyor ki söz konusu cenaze gününde ve saatinde İdris Baluken burada ve İdris Naim Şahin hakkında verilmiş olan bir gensoruda konuşma yapıyor. Bunun mahkeme aracılığıyla tutanaklarının Meclis Başkanlığından istenmesine ve o gün burada olduğu ispatlanmasına rağmen savcı iddiasını sürdürmeye devam ediyor ve İdris Baluken için bir cenaze törenine katılmak -olmayan bir cenaze töreni- ve bir olmayan Twitter adresi üzerinden tehdit etmek üzerinden kırk yedi yıl hapis cezası diye mütalaa veriyor.

İşte siyasal yargının ne kadar iktidar güdümünde yürüdüğünü ve bu dosyaların ne kadar üfürük olduğunu ve ne kadar siyasal iktidar talimatıyla yürüdüğünü, bir de hakkımızdaki fezlekeleri düzenleyen savcı ve hâkimlerin yüzde 30’unun bugün ihraç edilmiş ve tutuklanmış olduğunu, siyasi iktidarın da kendisi tarafından terörist ilan edilen savcı ve hâkimlerin iddianamelerinin ve dava dosyalarının arkasına sığınarak bu süreci yürütmeye çalıştığını artık bütün ülke ve uluslararası toplum biliyor ve bu siyasal iktidarın siyasallaştırdığı yargı üzerinden yürüttüğü bu garabetin mızrağı çuvala sığmıyor. Bu anlamda, bunun sonunun olmadığını, er geç bu ülkenin düzlüğe çıkacağını ve bugünün hesabı sorulduğunda bunların yerine ikame edilecek yargının da rövanşist duygularla bugünkü iktidara okunun yönelmemesi için tez elden tarafsız ve bağımsız bir yargı için düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yıldırım.

Gruplar adına son söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşülmesi konusunda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, elbette savunma sanayisinde en önemli konu dışa bağımlılığın azaltılması. Savunma sanayisinde ikinci önemli bir konu, ayrılan kaynağın artırılması ve yerli üretimin esas alınması ve tabii AR-GE çalışmalarına hız verilmesi.

Biz, 2017 bütçesinde savunma ve güvenlik harcamalarına önemli bir pay ayrıldığını biliyoruz ancak şunu söyleyelim: Savunma sanayisinde en önemli konu sizin kendi teknolojinizi üretecek bir donanımına sahip olabilmektir. Burada da çok yol katedilmesi gerektiğini görüyoruz.

Şimdi, Türkiye kendi güvenliğini bu hassas coğrafyada sağlayabilecek enstrümanlara ve araçlara sahip olması lazım. Eğer, siz, hava savunma sistemini geliştirmemişseniz, hava savunma sisteminiz eskitse, rekabet gücü yoksa ve müttefikinizden alamıyorsanız, bunun üzerine size karşı kampta yer alan soğuk savaş sonrası dönemde yakınlaştığınız başka bir kampın kapısına gidiyorsanız, esasen sizin yapmanız gereken bunu bir şekilde üretecek imkânı ve araçları sağlamak ve bu işten başkalarına bağımlı olmaktan kurtulmaktır.

Bakınız, S-400 savunma sistemi gündeme geliyor. Türkiye, bakıyoruz, sokakta ve meydanlarda Amerika Birleşik Devletleri’yle ağız dalaşına giriyor. Sonra bakıyoruz, Savunma Bakanlığından Patriot alımı konusunda Amerika Birleşik Devletleri’ne bir yazı gidiyor. Sonra, koruma polisleri için 1.500 tane silah nedir, niye istiyorsunuz ki? Makine Kimya üretemiyorsa bununla ilgili bir çalışma yapılır. 1.500 tane silah için Amerika Birleşik Devletleri’nin kapısına gidip Türkiye’yi o konuda sanki mecburmuş gibi hissettirmenin ne âlemi var? Buna hiç gerek yoktu. Bugün Sayın Cumhurbaşkanı “Biz almayacağız.” diyor, zaten alınmaması gerekir. 80 milyonluk ülke bu coğrafyada kendi korumalarına kullanabileceği silahı üretememişe yazık deriz.

Şimdi, Sayın Başkan, Türkiye şu anda çok kritik bir dönemden geçiyor. Amerika Birleşik Devletleri’yle son dönemde yaşanan gerginlik ve artan tansiyon mutlaka düşürülmeli. Elbette Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri’nin keyfine uygun, her dediğini kabul edecek bir ülke asla olmamalı ve bir dayatma varsa onu da reddetmeli; dik duruş ancak öyle olabilir, sözle olmaz. Yani siz “müttefikim” diyorsunuz, “dostum” diyorsunuz, siz Mayıs ayında ziyaret yapmadan bir hafta önce sizin düşmanınız olan bir gruba getirip silah yardımı yapıyor ve siz diyorsunuz ki: “Ben gidip noktayı koyacağım.” Ve dönüştü de ne nokta konuluyor ne de virgül konuluyor, olan Türkiye’nin itibarına oluyor.

Elbette dik durmak önemli ama size bir örnek vereyim: Rahmetli Ecevit o zamanın şartlarında Türkiye’ye dayatıldığı zaman dik durmuş ve Kıbrıs harekâtı, bütün baskıya rağmen, o kararı almıştı ve icra edilmişti. Akabinde ambargoya da posta koymuştu ve o ambargoyu da bir şekilde reddetmişti. Şimdi, bugün, “dik durma” deyince, dik durma tabii sözle olmuyor, icrada göstermeniz gerekiyor, ülkenin caydırıcılığı ancak o zaman belli olur. Sizin eğer hassasiyetinize önem vermiyorsa gitmeyeceksiniz ve “Gitmeyin.” dedik, gidildi, bir şey olmadı. Şimdi Amerika Birleşik Devletleri’nden adım gelince, o zaman “Niye böyle oluyor?” deniyor. E böyle oluyor çünkü sizin de durmanız gereken bir nokta olması gerekiyor.

Bu vize konusu geçer, öyle veya böyle biter ama bilmemiz gereken şu var: Biz Amerika Birleşik Devletleri’yle mutlaka iyi geçinmek zorunda değiliz. Zaten bu, uluslararası ilişkilerin pratiğine de aykırı, bir ülkeyle sürekli iyi geçinemezsiniz çünkü farklı çıkarlarınız var, farklı coğrafyada öncelikleriniz farklı ama çalışma kanallarını açık tutmak ve mevcut sorunları olabildiğince konuşmak, esasen bu coğrafyada bir siyaset takip edebilmek için önemlidir.

Şimdi bakıyorsunuz, son dönemde makas açılıyor. Neden? Darbe girişiminde ABD'nin parmağının olduğuna ilişkin Hükümetin imaları ve bu konuda kamuoyuna çeşitli seviyelerde açıklamaları, Zarrab dosyası, Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısının tutuklanması, S-400 konusu, PYD ve YPG konusu ve Suriye'nin geleceği ve Amerika Birleşik Devletleri'yle son dönemde tansiyonu artıran söz düellosu. Şimdi bu kadar makas açılmışken vize çözülür ama bunları nasıl kapatacaksınız? Veya kapanabilecek mi? Kapanması için bir şey yapılabilecek mi?

Şimdi şunu söyleyeyim: “Efendim, Suriye’yi kana bulayanlar demokrasiyi getirmek için yapmadılar.” diyoruz bugünkü açıklamalarda. E zaten Suriye’ye dönük yabancı bir el değiştiği zaman Suriye’de demokrasi olsun diye değmemişti ki, Mısır’da demokrasi gelsin diye olmamıştı ki, zaten Libya’da, Yemen’de ve Orta Doğu’daki diğer ülkelerde demokrasi gelsin diye bunlar yapılmamıştı ki. Bölge ufanıyor ve buna maalesef alet olundu.

Şimdi bakınız, en basitinden şunu söyleyeyim: Uluslararası ilişkilerin mantığı değişti, yeni bir kavram ve yeni bir olgu var karşımızda. İttifaklar ihtilafı hâle geliyor ve Amerika Birleşik Devletleri’nin on beş yıl önce, yirmi yıl önce temel önceliği Rusya’nın çevrelenmesi ve Doğu Bloku’na yayılmasıydı, bugün Amerika Birleşik Devletleri Rusya’yla birlikte Suriye’de çalışıyor. Sizin düşman bildiğiniz gruplar Amerika Birleşik Devletleri tarafından açıkça destekleniyor. Demek ki eski mantıkla yeni sistemi, yeni durumu değerlendiremeyiz, yeni bir tarif lazım, yeni bir dil lazım ve yeni bir anlayış lazım.

Türkiye, teknoloji konusunda, savunma sanayisi konusunda bağımlı. Şimdi, bakınız, birkaç gün önce Sayın Enerji Bakanı açıklama yapıyor, diyor ki: “2023 yılında bizim onurumuzdur Akkuyu Nükleer Güç Santrali’nin devreye girmesi.” Ya, biz bunu kendimiz üretmiyoruz ki. Biz, yerli ne varsa, millî ne varsa hepsini yok etmişiz, bağımlı olmuşuz. 1.500 tane silahı almak için Amerika’nın kapısında ne işimiz var bizim, niye gidiyoruz, niye aşağılanıyoruz?

Değerli milletvekilleri, bir başka konuya değinmek istiyorum. Şimdi, bu, vize konusu gündeme geldiğinde ilk açıklamayı Mecliste ben yapmıştım ve orada şunu söyledim, buradan okuyorum: “ABD’nin bütün Türkleri cezalandırmaya yönelik bu kararını kabul etmiyoruz.” dedim. Bundan daha güzel açıklama olabilir mi? Bakın, bir daha okuyorum: “ABD’nin bütün Türkleri cezalandırmaya yönelik bu kararını kabul etmiyoruz.” dedim.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Devamında?

ÖZTÜRK YILMAZ (Devamlı) – Bu açıklama Anadolu Ajansındadır. Bakın, burada her şey var, devamı falan yok. Bakınız, burada, Milliyet gazetesinde “Biz Amerika Birleşik Devletleri’nin bütün Türkleri cezalandırabilecek yönde atmış olduğu vize kararını kabul etmiyoruz.” Hürriyet gazetesinde, Cumhuriyet gazetesinde, BirGün gazetesinde manşetten vermişler, 110 tane gazete manşetten vermiş ve Anadolu Ajansı. Benim açıklamam havuz medyasında -ve Anadolu Ajansı- çarpıtılıyor. Utanç verici bir durum. Ne deniyor: “ABD tüm Türkleri değil, AK PARTİ’lileri cezalandırsın.” Arkadaşlar, el insaf ya! Ben sizin tırnağınızı başkalarına değışmem ya. Bu başkasından çıkar, bizden nasıl çıkar bu ya! Bu nasıl bir iştir ya! Sizin kendi arkadaşlarınız bu yalanı alıyorlar ve bunu dolandırıyorlar, biliyor musunuz.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Milletvekilleri “tweet” atıyor.

ÖZTÜRK YILMAZ (Devamlı) – “Tweet” atıyorlar ya. Var mı böyle bir şey. Yarın sizde açıklama yapacaksınız. Bu nedir? Açıkçası bunu sizin vicdanınıza bırakıyorum. Böyle bir şey olamaz. Bu en fazla size zarar veriyor. Ne diyeyim ben şimdi? Ne konuşmam lazım? Bunu kınıyorum.

Bakınız, bu tür açıklamalar size zarar verir. Ayrıca, öyle, özellikle millî konuların olduğu bir yerde eğer millî bir açıklama bekliyorsanız millî açıklamayı yapan insanlara karşı biraz saygılı olacaksınız. Bunu öğreneceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Ben şahsen bu, yapan arkadaşlarla ilgili... Hele milletvekili olmuş, bu koltukta oturan, bizim mesai yaptığımız insanlar bunu yapıyorsa başkaları ne yapar.

Bu yalanı birisi yazıyor, diğeri çarpıtmış. Bakınız, daha vahimini söylüyorum: “Sadece AK PARTİ’liler cezalandırılınsın diyen moron kafa...” Ya, yazıktır.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Köşe yazmış bir de utanmadan.

ÖZTÜRK YILMAZ (Devamla) – Ya, bunlar ayıptır. Hakikaten bunların işlerine son verin. Bakınız, troller sizi dolu dizgin bir krizin eşiğine götürdü ve hâlâ farkında değilsiniz. Ya, bu kafayla mı siz siyaset yapacaksınız? Bunu değiştirin. Bu kimseye fayda sağlamaz. Ve bunu yapan insanları kovun çünkü yalan söylüyor, iftira atıyor. İnançlı insan iftira atmaz. Bu alçaklıktır. Ben açık açık söylüyorum. Burada daha neler var, girmek istemiyorum, üslubuma aykırı. Daha fazla kendimi zorlamak istemiyorum açıkçası. Ama ben şahsen AK PARTİ Grubunun da bu kişilerle ilgili bir şey yapmasını istiyorum. Ne demek? Mecliste yaptığımız bir açıklama böyle olabilir mi, böyle çarpıtılabilir mi?

Şimdi, değerli milletvekilleri, şunu söyleyeyim: Bizim şu anda önümüzde İdlib operasyonu var ve ABD’yle atışıyoruz. Bakınız, ben bu vize konusu gündeme geldiğinde şunu düşündüm: Bu kişi FETÖ’cü olabilir, bu kişi provokatör olabilir, bu kişi tezgâh kurmuş olabilir, Amerika’nın ajanı olabilir, bu kişi her şey olabilir ama yargı süreci başlamadan bakıyorsunuz ki aynı gün yine bu medyada çarşaf çarşaf iddialar sunuluyor aynen Balyoz ve Ergenekon davalarında olduğu gibi. Şimdi, biz bir devletiz ve hukuk devletiyiz, bunlara da dikkat etmek lazım. Yani siz eğer diyorsanız: “Niye bunlar oluyor?” sizin de dikkat etmeniz lazım. Bu medya grupları, benim açıklamamı çarpıtan aynı medya grupları yapıyor bunu.

Şimdi, biz hassas bir coğrafyadayız. İdlib operasyonu başladı, bu İdlib operasyonunda bizi bekleyen tuzaklar var. Şahsen onlarla ilgili birkaç hususa değinmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, İdlib bölgesindeki çatışmazlık anlaşmasında geçen maddelere baktığınız zaman işin biraz daha ciddiyetle ele alınması lazım. Nedir? Bir: Gözlem, gözlem yapacak Türk askeri. İki: Kontrol edecek. Üç: Ayıklama yapacak yani silahlı ılımlı unsurları, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararında terör örgütü olarak sayılmamış olan silahlı unsurları terör örgütü olarak sayılan El Nusra, El Kaide ve IŞİD bağlantılı kişi, kuruluş ve gruplardan ayıracak. Burası 2,5 milyon nüfuslu bir yer ve sınırlarımızın hemen dibi Nusracıların kontrolü altında ve Türk askeri oradan geçip İdlib’in merkezine gidecek.

Şimdi, şunları söylemek istiyorum: Amerika’yla, Avrupa’yla ve başka ülkelerle çatıştığımız bir ortamda, böyle hassas bir coğrafyada çok kolay provokasyona uğrar, hedef alınır. Türk askerinin selameti her şeyin üstündedir. Biz oraya ana kuzularını gönderiyoruz. Evet, orası önemlidir, orada olmak önemli, biz o nedenle zaten bu tezkereye onay verdik. Ama, bir, sizi El Nusra’yla çatıştırırlar. İki, El Nusra sizi Esad’la, İran’la ve Rusya’yla çatıştırabilir. Sihirli formül yok ama bilelim ki hiçbir çatışmazlık bölgesi bu kadar mayınlı değil, bu kadar kaypak değil ve bu kadar ölçüsüzce terör örgütlerinin eline geçmiş değil. Her taraf istihbaratçı ve ajan kaynıyor. Biz bu bölgenin terör örgütlerinden temizlenmesini ve arınmasını istiyoruz. Açık açık bir provokasyona karşı da en azından elinden gelen ne varsa yapmasını istiyoruz devletin. Bakınız, bu cihatçı gruplar, bu radikal, bu terör grupları Türkiye’nin başına bela olacak. O nedenle biz bunların uzaklaştırılmasını istiyoruz. Hatay’ın nüfusu değişti, Hatay’da 500 bin Suriyeli var. Kilis değişti, Gaziantep değişti ve o bölge nüfusu değişti ve yarın oraya bir hava harekâtı olduğu zaman eğer sınır doğru dürüst kontrol edilemezse ilk kaçıp gelecekleri yer bu kentler. Çok kritik bir aşamadayız.

Benim şahsen, Sayın Bakan burada, iyi niyetli olduğundan zerre kadar şüphem yok ama bu konu, bu kadar yüksek perdeden çatışma, Amerika'yla, Avrupa Birliğiyle ve başka gruplarla çatışma bize zarar verebilir. Bu vize krizini bir şekilde yatıştırmak gerekiyor. Kaldı ki daha büyük bir tehlikeyi söyleyeyim: Biz bunu tırmandırdıkça yarın Türkiye'nin El Nusra'yı himaye ettiği yönündeki algıyı güçlendirirler. Bu da Türkiye'nin uluslararası itibarını zedeler, terör örgütüne destek verdiği şeklinde algılanır.

Takdir sizin. Saygılar sunuyorum. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA SAVUNMA
SANAYİ KONUSUNDA GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KORUNMASI HAKKINDA
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 25 Haziran 2014 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; ilgili iki anlaşma üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

“Komşu komşunun külüne muhtaçtır.” özdeyişinden hareketle, gerçekten ikili anlaşmalara, uluslararası ilişkilerin yapılmasına yürekten inanan bir kardeşinizim fakat bu anlaşmalarda dikkate alınması gereken birtakım hususları da dile getirmekten, sizlere bir şeyler anlatmaktan kendimi alamayacağım.

Saygıdeğer milletvekilleri, uluslararası anlaşmaların temelinde, karşılıklı ülke çıkarlarına uygun birtakım plan ve programların eyleme dönüştürülmesi esas alınır. Diğer bir ifadeyle, dış politika eksenli bir işlem den söz ederken olmazsa olmaz temel ilke güvenlik ve refahı öncelemekten geçer. Şayet, bunlar arasında bir hiyerarşi söz konusu olursa güvenlik refahtan daha önceliklidir. İşte böyle bir saikle Türkiye'nin son zamanlarda uluslararası ilişkilerde yaşadığı sorunları mercek altına alabiliriz.

Bu noktada diğer önemli bir husus ise iç politikayla eş güdümlü güvenlik ve refah öncelikli bir uluslararası ilişkiler belirlemede kullanılacak yöntemdir esas alınması gereken şey. Aslında bu yöntemin temel ilkesi, Türk devlet geleneğinde biriken, yüksek bir tecrübeyle ortaya konulan, somut hâliyle yurttan sulh, cihanda sulh ilkesidir. Bunu söylerken herhangi bir aşağılık kompleksine kapılmadan mütakabiliyet ölçüsüne uygun davranmak esas alınmalıdır. Yani somutlaştırmak gerekirse, Türk Silahlı Kuvvetlerini ve dolayısıyla yüce Türk milletini ve devletini itibarsızlaştırmayı hedefleyen bir irade tarafından bir zamanlar Mehmetçik'e çuval geçirilirken buna duyarsız kalarak rutin programına devam etmek hiçbir diplomatik davranışla izah edilemez ya da şehit vererek korumaya çalıştığımız bir konsoloslüğün sivil çalışanının FETÖ bağlantısını deşifre edip bugün yaptığımız gibi yargılama yerine diğer yanağımızı çevirmek de aynı şekilde bir eziklik olurdu şayet yapmasaydık.

Peki, ne oldu da peş peşe uluslararası krizlere, köşeye sıkıştırmalara maruz bırakıldık? Bunu sadece diplomatik davranış eksikliğiyle açıklayamayız. Elbette ki eleştirecek çok şey var ama asıl mesele tarihin bu defa tekerrür etmesine müsaade etmeyen millî bir duruştur yani 15 Temmuz akşamı “Bizim çocuklar bir kez daha başardı.”nın önüne geçmektir asıl buradaki durum. Şimdi, tabii doğrudan müdahale girişimi fiyaskoyla sonuçlanınca aynı beklentiyle bu defa önümüze birtakım yeni projeler, yeni problemler sunulmaya başlandı, işte, malumunuz bunu hep birlikte yaşadık ve tanıklık ettik bu yüce Mecliste. Neydi bunlar? Hemen hızlı bir şekilde Avrupa Birliği üyeliği müzakerelerini kesmek, o da yetmezmiş gibi, efendim, vize sorununu ortaya koymak, hemen, o da yetmezmiş gibi, üçüncü bir ayak nefes aldırmadan, peşmerge referandumunu devreye sokmak.

Şimdi, tabii, bütün bunlar yapılırken, diplomaside olmazsa olmaz o kuralımızdan, gerçekten önce ülke ve millet demek olan yani güvenliği ve refahı öncelemekten taviz vermemek durumundayız. Ama maalesef bugün birilerinin ta binlerce kilometre öteden gelip bizim de içinde bulunduğumuz coğrafyada egemenlik iddiasında bulunmalarına herhangi bir ses çıkarılmazken, her akşam televizyonlara baktığımızda güya her konuda allame kesilen bir grup ne yapıyor? Efendim, bu bağlamda millî bir iradeyi sürekli tekrarlayan, gündeme getiren, fabrika ayarlarını, cumhuriyetin temel ilke ve değerlerini gündeme getiren bizi, Milliyetçi Hareket Partisini ve Sayın Genel Başkanımızı hedef yapmaya çalışmaktadırlar.

Efendim, suçlamanın bir ayağı hamasettir. Neymiş hamaset? Musul, Kerkük’ü dile getirmekmiş hamaset. Yani, efendim, en fakruzaruret içerisinde dahi, Mustafa Kemal’in en yakın silah arkadaşlarının bile o namüsaıt şartlarda manda ve himayeyi telaffuz ettiklerinde Mustafa Kemal’in “Ya istiklal ya ölüm” demesinden esinlenerek bizim önce ülke ve milletin bekası dememizin ne derece hamaset olduğuna kanaat getiriyorsunuz?

Şartlar ne olursa olsun, eğer birilerinin “Biz Amerika’yı yeniden büyük bir devlet yapacağız.” deme hakkı var ise, birilerinin ta Arjantin kıyılarında, Falkland adaları üzerinde, binlerce kilometre ötede hak iddia etme hakları var ise, bizim de egemenlik alanımızda, kendi coğrafyamızda “Ya istiklal ya ölüm.” deme hakkımız vardır; bunu anlamakta güçlük çekiyorlar.

Şimdi, bakın, en basit bir şirket kuruluşunda dahi, bir STK’nın kuruluşunda dahi, bir derneğin, bir vakfın kuruluşunda dahi, hatta daha da büyütüyorum, ülkelerin anayasalarında vurgulandığı üzere bir vizyon ve misyondan bahsedilir. Şimdi, böyle tabii, ecnebi bir kavramla ifade ettiğimiz zaman kabul edilebilir görülüyor. Efendim, nedir bu vizyon ve misyon? Kelime anlamı itibarıyla birisi -çok hoşuma da gidiyor- öz ülkü demek, birisi öz görev demek. E, nedir? Kurduğunuz basit bir şirkette dahi bir vizyon koyuyorsunuz ortaya, öz ülkü olarak diyorsunuz ki, biz şunu şunu yapmayı hedefliyoruz ya da ülke olarak bir hedef koyuyorsunuz, şu kısa vadede, orta vadede, büyük vadede şunları şunları yapacağız ve misyon olarak da, öz görev olarak da bunu yapmanın yolu da şu, şu, şu aktif adımlardan geçmektedir. İşte, buna “vizyon” ve “misyon” deyince sıkıntı olmuyor ama bizim aydınlarımız niye kendi kültürüne, değerlerine efendim, kültürel dokusuna bir yabancılik kompleksi içerisinde ya, nereden çıktı şimdi bu Kızılçelma? Söyleyeyim işte, Kızılçelma’yı güncelleştirdim, öz ülkü, öz görev dedim. Buna itiraz etmezler ama “Kızılçelma” kelimesinden huylanıyorlar. Niye huylanıyorsunuz? Mustafa Kemal’in Kızılçelma’sı yok muydu, öz ülküsü neydi, neydi? Türkiye Cumhuriyeti devletini muasır medeniyetlerin üzerine çıkarmak değil miydi? Yüce Hakanımız Fatih’in Kızılçelma’sı neydi, öz ülküsü neydi? İstanbul hayalîydi, İstanbul’u fethetmekti. Alparslan’ın da öz ülküsü, Kızılçelma’sı neydi? Anadolu’yu Türklere ve dolayısıyla İslam’a yurt edindirmektir. Şimdi, Allah aşkına, biz de diyoruz ki bizim Kızılçelma’mız, siyasî bekamızdan önce ülkemizin, milletimizin birlik ve beraberliğinin ve Türk devlet geleneğinin ebet müddet olması için elimizden gelen her türlü fedakârlığı yapmaktır. Bunun nesine “hamaset” diyorsunuz, bunun nesini anlamakta zorlanıyorsunuz?

Bakın, 1978 yapımı bir “Geceyarısı Ekspresi” filmi var. Bu, Amerika’da belirli diasporaların maddi desteğiyle yapılmış bir film. 1980’den bu tarafa, ömrümüz bu filmdeki yanlışlıkları savunmakla geçti, hep savunmada kaldı bu Türkiye Cumhuriyeti devleti ve bizler. Yeter artık! Biz yapmadığımız şeylerden dolayı, işlemediğimiz suçlardan dolayı savunma kompleksini bırakıp bir an önce –“öz ülkü” deyin adına siz, biz “Kızıllema” diyoruz- Türkiye’yi lider ülke yapma yolunda elimizden gelen her şeyi yapacağız diyorum. Bu anlaşma da ona vesile olsun.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

1’inci maddede gruplar adına ikinci söz Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’a aittir.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş.

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; size bugün toplatılan bir kitap hakkında biraz bilgi vermek istiyorum. Fehim Taştekin’in “Rojava/ Kürtlerin Zamanı” isimli kitabı toplatıldı. İlginç, değil mi? Size belki ilginç gelmiyor da yıllar sonra Türkiye OHAL’den dolayı, OHAL’e sırtını dayayan, güç alan bir iktidar tarafından yönetiliyor, her türlü zorbalık, hukuksuzluk mazur gösteriliyor ve şimdi de kitaplar toplatılmaya başlandı.

“Rojava/Kürtlerin Zamanı” kitabını okudum, içinizden okuyanlar da vardır mutlaka. Okumadıysanız okuyun, göze alın. Yasak kitap bulundurmamak böyle fazla bir ceza gerektirmez, ayrıca meşru da değildir. Şu anda bir yıldır okunan, dağıtılan, Türkiye’nin her tarafında olan bir kitaptan söz ediyoruz. Tabii, üzerinde “Rojava” olunca, “Kürtler” olunca kitabın toplatılması için yeterli gerekçe var kabul etmiş sayın hâkim.

Peki, ne demiş hâkim? Çok korkunç bir karara imza atmış yani trajikomik ama söylemek zorundayım. Kitabı terör örgütü niteliği taşıdığı gerekçesiyle yasaklamış yani kitabı böyle nitelemiş. Sanki kitap canlı bir organizma, kitap yaşıyor, kitap gerçekten örgüt üyesi ve aman onu toplayalım, böyle yayılmasın. Bu kadar da vahim bir hukuki kararlar karşı karşıyayız. İki gündür bu tartışılıyor. Bir hâkim nasıl böyle bir karar verir, bir kitap nasıl yasaklanır 2017 yılında? Hem de kitap ne biliyor musunuz? Kitap, Rojava’da yaşananları bir gazetecinin izlenimleri olarak aktarıyor. Fehim Taştekin orada gördüğü gerçekleri sadece gözlemci bir gazeteci olarak kitaba aktarıyor, çarpıtmıyor, gerçekleri saptırmıyor, orada ne gördüyse, görüşmelerden hangi neticeleri çıkardıysa bunu kitabına not etmiş. Şimdi, bu büyük bir utanç. Şüphesiz zamanında, darbe dönemlerinde kitaplar toplatılırdı ama biz o dönemin hani en azından bir daha dönmeyeceği duygusundaydık ama 2017 Türkiye’de şimdi bir de kitap toplatma eklendi. Ahmet Şık’ın kitabını hatırlarsınız, “FETÖ” denilen Fetullahçı savcılar tarafından matbaadayken el konuldu ve yasaklandı. Şimdi, bir yıldır piyasada olan bir kitap yasaklandı. Tabii, bunun arkasında ne arayalım, şunu arayalım: Kürtlere -dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın- karşı bir tutum, bir düşmanlık. Aman ha, ne dersiniz deyin “Kürt” demeyin, “Kürt halkı” demeyin! Niye? Ukrayna’dan Uganda’ya, Uganda’dan Myanmar’a, neredeyse Afrika’da en küçük bir kabileyi ziyaret edebilecek kadar dış ilişkilerde gezen, diplomatik girişimlerde bulunan bir ülkenin yönetimi var şu anda iktidarda. Irak Federal Kürdistan Bölgesi’nde referandum yapıldı diye Hükümet temsilcileri ve AKP Genel Başkanı gözümüzün içine baka baka, Türkiye’de 20 milyon Kürt’ün gözünün içine baka baka bir halkı aşağıladı. “Biz size borç verdik. Biz size şunu yaptık. Siz hak etmediniz. Siz kimsiniz? Siz nasıl referanduma gidersiniz?” Siz kimsiniz ya? Irak bu ülkenin sınırları içinde mi? Orada yaşayan halk; Kürtler, Araplar, Şiiiler, hepsi farklı kesimlerden insanlar, bir arada yaşıyorlar. Benim elimdeki verilere göre, Kerkük’te yüzde 13 -daha fazla da olabilir, daha az da olabilir- Türkmen yaşıyor. Ve yine, yaptığımız araştırmalara göre, Türkmenlerin önemli bir bölümü referanduma “evet” de demiş “hayır” da demiş olabilirler.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Katılmadılar.

ERHAN USTA (Samsun) – Açıkladılar onu.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Resmî olarak açıkladılar, katılmadılar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Peki, orada yaşayan yüzde 60 Kürt nüfusu hiç mi ilgilendirmiyor sizi? Yüzde 60 Kürt yaşıyor orada. Yüzde 13-20... Yüzde 50-50 olsun, ki yok öyle bir rakam. Siz Kürtlere, kendi vatandaşınız olan Kürtlere karşı hiç mi bir mahcubiyet duymuyorsunuz? Yüz binlerce, milyonlarca oy alıyorsunuz Kürtlerden. “Biz bunların yüzüne nasıl bakarız? Orada kendi kaderini tayin ediyor, referandum yapıyor, bu ülkeyle hiçbir bağı yok...” Neden buna karşı çıkılıyor, bunu anlamak mümkün değil.

Rojava’ya gelince... Rojava’da Kürtlerin zamanını durduramadılar. Türkiye bütün çabasına rağmen orada Kürtlerin zamanının gelmesini engelleyemedi, hâlâ da savaşıyor. Kürtler orada statü elde etmesin, orada özerklik ilan edilmesin, orada demokratik bir anayasa olmasın, orada halklar özgürce, eşitçe bir arada yaşamasın diye yıllardır bu konuda dış politika, hepsi bunun üzerine kurulu. Şu anda İdlib’teyse Türkiye, o bataklıktaysa, çıkmaz sokaktaysa yine Kürt düşmanlığıyla ilgilidir. Kürtler orada aman ha bir görünür kalsınlar. İşte, kitaba kadar geldi: Rojava/Kürtlerin Zamanı. Peki, niye rahatsız oluyor Türkiye? Kobani döneminde en son Erdoğan şunu da söyledi: “Yeni bir Kobani’nin olmasına izin vermeziz.” Kobani’de ne var? Kobani’de Araplar, Kürtler, Süryaniler, Yezidiler, Hristiyanlar, herkes bir arada, demokratik bir ortamda kendi kendini yönetiyor, Türkiye’ye karşı da tek bir kurşun atmış değil. Kendi ülkesinde, kendi toprağında, kendi yönetimini kuruyor. Biz niye Kobani’ye karışıyoruz? Niye Suriye’deyiz? Yani şu anda, AKP’nin dış politikası sebebiyle her gün yoksul halkın çocukları gidip orada can veriyor. İdlib... Açalım Türkiye televizyonlarını, bu kadar sansüre rağmen, ben şuna rastlamadım: “İyi ki Türkiye İdlib’e girdi, orada biz şahlanacağız.” diyemiyorlar çünkü yok öyle bir şey. Orası bir bataklık. Suriye’ye yönelik müdahalelerimiz bumerang gibi geri geliyor ve Türkiye’yi vuruyor. İşte bütün bunların çözümü, Kürtlerle dost olmaktır; Kürtlerle dost olmak, Kürt meselesine savaş dışında, ölüm dışında, imha dışında, inkâr dışında, işkence dışında bir çözüm yöntemi geliştirmektir.

Kürt meselesini bundan önceki iktidarlar da bu yöntemlerle çözemedi. Kürtler bitirilemez, bu ülkede herkes gibi onların da hakkı ve özgürlüğü var. Bu meseleyi er ya da geç yine konuşarak, tartışarak, demokratik bir anayasayla çözeceğiz. Kürtlerin bu ülkeyi bölmek gibi bir düşüncesi yok. Kürtlerin bu ülkeden gitmek gibi bir düşüncesi yok. İstanbul en büyük Kürt nüfusunun yaşadığı ildir. Türkiye’nin her ilinde Türkler olduğu gibi, Araplar olduğu gibi, Aleviler olduğu gibi Kürtler de yaşıyor, komşularıyla da aileleriyle de birlikte gayet iyi anlaşıyorlar. Peki, biz neden bu düşmanlığı yapıyoruz? Bunun bir izahı var mı? Biz de bu üniversitelerde okuduk; biz de burada doğduk, büyüdük; biz de bu halkın oylarıyla buraya geldik ve bu ülkenin vatandaşıyız. Vatandaşı olduğumuz ülkenin bizim dilimize, kimliğimize, kültürümüze, inancımıza saygı duyması ve kabul etmesini istemek neden bölücülük oluyor? Böyle bir bölücülük yok. Biz, tam tersine, bu ülkenin demokratik bir ülke olarak bu meseleyi çözmesi gerektiğine inanan bir partiyiz. Ötekileştirerek, dışlayarak, düşmanlaştırarak, işkenceyle, ölümlerle bu mesele çözülmeyecek, hepimiz biliyoruz. Sadece daha fazla kan akacak, daha fazla anne ağlayacak ve hepimiz daha fazla acı çekeceğiz. Hepimizin canı yanıyor, sizlerin de bizlerin de, bir farkımız yok. Bir şekilde bu ülkede bu huzursuzluk, bu çatışma ortamı hepimizi kesinlikle derinden yaralıyor ve üzüyor.

İşte, bu nedenle kitaptan başladım, “Rojava/Kürtlerin Zamanı” olduğu için kitap yasaklandı. Üstelik Türkiye ve dünya tarihinde ilk kez bir kitap canlı bir organizma olarak yasaklandı. Bu da tarihe komik bir anekdot olarak geçecek. Bu kitap yasaklanacak bir kitap değil. Kitap yakmaktır kitap yasaklamak. Kitap yakmak da çok büyük bir suçtur. Bütün düşünceler özgür olsun, bütün düşünceler

tartışılın. Hangisi doğruysa o geçerlidir zaten. Düşüncelerden korkmayalım, düşüncelerin ifadesinden çekinmeyelim. Eğer o kabul edilmeyecekse zaten edilmeyecek ve desteklenmeyecek. Bu vesileyle, Fehim Taştekin’i de bu kitabın yazarı olarak kutluyorum. Gerçekten çok iyi bir kitap yazmış, çok iyi bir şekilde izlenimlerini aktarmış, tarafsız bir şekilde aktarmış.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde gruplar adına son söz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı’ya aittir.

Sayın Salıcı, şahıslar adına da söz talebinizle birleştiriyoruz, on beş dakika süre veriyorum. Günün ve haftanın son konuşması olacak bu, öyle görünüyor.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, az önce Sayın Genel Başkan Yardımcımız Öztürk Yılmaz konuşurken trollerin saldırısından ve yandaş medyanın yaratmış olduğu vahim durumdan bahsetti. Ama tabii, siz bunu gayet iyi biliyorsunuz. Şöyle biliyorsunuz: Sayın Arınç trolçelerden bahsetmişti hatırlarsınız. Sizden daha iyi bilen birilerinin olmaması çok anlaşılır bu Mecliste.

Bir diğeri, Pelikan Dosyası vasıtasıyla bir başbakanı, bir genel başkan tasfiye etmiş bir partisiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kasetle gönderdiniz ya, kasetle gönderdiniz. Aynaya bakın önce. Kaset, kaset... Sayın Salıcı, kasetle gitti sizinki. Girmeyin bu sulara.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Onun için size Sayın Öztürk Yılmaz’ın söylemiş olduğu sözlerdeki haklılığı görmekle birlikte ben de kendi başımdan geçen bir anıyı paylaşayım sizinle.

Şöyle bir ortamda, arkamızda Türk Bayrağı var, biz de Sayın Öztürk Yılmaz’la beraber New York’ta bir üniversitenin toplantı salonundayız; orada aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı da olan kişilerle bir toplantıdayız. Amerika’dan döndükten sonra, trollerin arkadaki Türk Bayrağı’nı Amerikan bayrağıyla değiştirdiğini ve “Amerikan bayrağı önünde konuştular.” diye de uzun uzun sosyal medyada propaganda yaptığını, bunun da iki yılda bir sahipleri değişen, sizin vermiş olduğunuz ihalelerle sahipleri oluşan havuz medyası tarafından da gazetelere haber olarak yapıldığını gördük. Şimdi, bunlara biz alışkınız, bunlarda bir şey görmüyoruz, günlük hayatın bir rutinine dönuştü ama problem şu: İş Amerika’yla ilişkilere geldiğinde, havuz medyası böyle yayın yaptığında Türkiye’nin ne itibarını bırakıyor, yalan dolan haberle başka ülkelerle aramızdaki ilişkileri zedeler bir noktaya geliyor. Benzer bir şeyi Almanya’yla da yaşadık, başka ülkelerle de yaşadık. Biz bu ülkenin vatandaşıyız, biz iç siyasetteki bazı şeyleri kaldırırız ama Türkiye’nin dış politikasını etkileyecek yanlış işlerin içine girilmeye başlandığı zaman o artık bir muhalefet partisi milletvekilini etkilemek olmaktan çıkar, 80 milyon yurttaşın vize yasağıyla, yaptırımla cezalandırılmasına kadar gider.

Şimdi, değerli arkadaşlar, uluslararası sözleşmeyle ilgili söz alan diğer arkadaşlarımız daha çok genel dış politikadan bahsetmeyi tercih ettiler. Ben, müsaade ederseniz, bu anlaşmaya şerh yazmış olan bir arkadaşınız olarak bu anlaşmadan bahsetmek istiyorum. Şimdi, bu anlaşmaya neden şerh yazdığımızla ilgili, Sayın Bakanın sağında ve solunda oturan değerli iktidar partisi milletvekilleri de o toplantıda varlardı, onlar da muhtemelen konuya hâkimler. Sayın Bakan, her ne kadar şu anda sizin sorumluluğunuzda olmasa da siz eski bir Millî Savunma Bakanı olarak konuya hâkimsinizdir. Şöyle bir durumla karşılaştık: Ya, burası Dışişleri Bakanlığı Komisyonu, Komisyonunda siyasilere bazı sorular yöneltiliyor, önemli bir konu. Ne var? Türkiye’nin ilk defa kendisine ait olacak bir uçak gemisinin yapılmasıyla ilgili bir meseleyi konuşuyoruz, bir anlaşmayı konuşuyoruz. Hatta daha teknik adıyla çok maksatlı amfibi hücum gemisi, “LPD” diye geçiyor uluslararası literatürde. Şimdi, bu çok önemli bir mesele. Bu konuyla ilgili sorularımız oluyor, ne bürokrat arkadaşlardan bir cevap var ne değerli Komisyon üyesi milletvekillерinden bir cevap var.

Şimdi, böyle sessiz sedasız, Türkiye'nin çok önemli bir meselesini Komisyon'da bile konuşamayacak bir hâle gelirse, sorduğumuz, cevap alamadığımız soruları şerhe taşırız.

Bu şerhe baktığımız zaman, aslında sorulan soruların çok da böyle zor, dersini çalışmasını gerektiren sorular olmadığını görürsünüz. Bunlar, aslında, birazcık Türkiye'nin uluslararası ilişkilerini takip eden insanlar tarafından, bürokratlar tarafından kolay bir şekilde cevaplanabilecek sorular fakat problem şurada: Bürokrata bir soru soruyorsunuz, bürokrat Komisyon Başkanının gözünün içine bakıyor. Yani cevap vermekten imtina ediyor. Belki biliyor ama cevap veremiyor. Niye? Tutanaklara geçecek. Siyasi bir soru soruyorsunuz, o da bir üstündeki hiyerarşide bulunan siyasinin gözlerinin içine bakıyor. Şimdi, böyle bir devlet yönetimi olmaz.

Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: "Biz kabile değiliz, kabile devleti de değiliz." İyi ki değiliz, olsak ne olacaktı? Merak ediyorum. Burası binlerce yıllık devlet geleneği olan bir ülke, öyle kolayla da kurulmuş bir ülke değil. Siyasi deneyimi de var, ekonomik olarak da güçlü bir ülke, siyasi olarak da güçlü bir ülke, ordusu açısından da güçlü bir ülke. Bu ülke bu şekilde yönetilmeyi hak etmiyor açıkçası.

Ben geleyim şimdi konuya. Değerli arkadaşlar, bu TCG Anadolu, Türkiye'nin ilk uçak gemisi olmaya aday bir gemi ve şu anda da İspanyol Hükûmetinin doğrudan sahibi olduğu Navantia Tersanesi ile Sedef Tersanesinin yapmış olduğu ortaklıkla üretiliyor. Şimdi, bunlar sizin Millî Savunma Bakanı olduğunuz dönemde yapılmış işler.

Şimdi, Navantia Tersanesi, bu ihale onaylandığı zaman altmış yıllık bir tersane ve tarihinin en az işçisini çalıştırıyor, borç batağına batmış, doğrudan da İspanya Ekonomi ve Hazine Bakanlığına bağlı bir devlet kuruluşu, bir kamu kuruluşu. Sedef Tersanesi, Adalet ve Kalkınma Partisine yakın bir beyefendinin tersanesi. 3 firma teklif veriyor bu uçak gemisinin yapımıyla ilgili.

Şimdi, bunları niye anlatıyorum? Hani, çok fazla "yerli ve millî" diyoruz ya -sizin de çok sevdiğiniz bir kavram- bunun nasıl yerli ve millî olmadan halledildiğini size anlatmak için bunları söylüyorum. 3 firma teklif veriyor. Bunlardan bir tanesi "RMK Marine" diye bir firma, bir diğeri DESAN, sizin eski milletvekiliniz Cengiz Kaptanoğlu'nun firması, bir diğeri de az önce bahsetmiş olduğum Sedef Tersanesi. Sedef Tersanesi 3'üncü sıraya geliyor, 1'inci sırayı RMK Marine alıyor ve tabii, ortada bir ihale bedeli var. İşin ilginç tarafı şu: RMK Marine yerli bir dizayn ortaya koyuyor yani MİLGEM projesinde çalışmış, Türkiye Cumhuriyeti Deniz Kuvvetlerinden emekli olan mühendislerin çalışmasıyla ortaya konmuş bir mühendislik projesi ortaya koyuyor ki bilenler bilir, bu tür teknik projelerde mühendislik projesi önemlidir ve aynı zamanda da ciddi bir yekûn tutar, ihale içinde ciddi bir yekûn tutar. Sedef Tersanesinin yapmış olduğu teklif İspanya'da 2010 yılında ilk kez denize indirilen Juan Carlos 1 adlı geminin tıpkısı yani bunun üretiminde de İspanyol mühendisler çalışacak, her türlü çalışma da İspanyollarla beraber yürütülecek. Zaten şu anda konuştuğumuz anlaşmanın detaylarına bakarsanız içinde İspanya'nın nelere müdahil olacağını, Türkiye'nin de bu konuda ne konulara destek istediğini bulursunuz, anlaşma burada. Üçüncü firma da Çinlilerle iş birliği yapıyor, DESAN da "Ben teknik hizmetleri Çin'den alacağım." diyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, o kadar çok "millî ve yerli" diyorsunuz ki bana şu soruyu sorma hakkı doğuyor: Ortada yerli ve millî bir dizayn var, en düşük fiyatı vermiş. Ortada Çin'le iş birliği yapan, İspanya'yla iş birliği yapan iki ayrı firma var, daha yüksek fiyat teklifleri vermişler. Şimdi ihalenin kime gitmesi gerekir?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Oğuz Bey, doğru değil.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – RMK'ya gitmesi gerekir, değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Bak, kayda giriyor, doğru değil.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sayın Bakanım...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – En düşük fiyatı vermedi. Çünkü girerse... Ondan diyorum. En düşük fiyatı vermedi. O kadar.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sayın Bakanım, yani siz cevap verebilirsiniz.

BAŞKAN – Tamamlasın Sayın Bakanım.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Zaten sürede de pazarlık yapıldı, düşürüldü.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Salıcı.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Onun için biraz hızlandıralım gecenin bu saatinde.

Şimdi, ortaya şöyle bir durum çıkıyor: Biz ihaleyi yerli ve millî tasarıma değil, full İspanyollarla iş birliği yapacak olan firmaya veriyoruz. Peki, bunu yaparken, bunu yaptıktan sonra önümüzdeki yıllarda buradan doğacak, Türkiye’de savunma sanayisinin yerleştirilmesi oranları üzerinden giden Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde de -burada hakkını teslim etmek lazım- önemli bir atılım gerçekleşti. Geçen günlerde Fikri Işık, önceki Savunma Bakanı bilgi vermişti. “Şu anda var olan yatırımlar biterse millî savunma sanayisinde yüzde 65 civarında bir yerlilik oranına ulaşılacak.” Şimdi, ben sizi bu konuda eleştiririm. Nasıl eleştiririm? Niye yüzde 75 olmuyor, yüzde 80 olmuyor diye eleştiririm, yüzde 65’i daha yukarıya taşımak için eleştiririm ama yüzde 65’i küçümsemem. Burada da isteğimiz o. Yapılması mümkün. Türk mühendislerinin işin içinde olduğu bir proje varken siz ihaleyi, Türkiye’nin ilk uçak gemisinin ihalesini sırf bazı ilişkilerden dolayı başka bir firmaya verirsiniz, sonra da ihale verildikten sonra ihalenin rakamını yükseltirseniz, bu yapılan görüşmeler o meşhur “tape”lere yansır, o “tape”lere yansdıktan sonra yani Metin Kalkavan’la o dönemin Başbakanı, şu andaki Cumhurbaşkanının arasındaki görüşmelere yansır, sonra bugünkü Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp da “Evet, o ‘tape’lerdeki görüşmeler doğrudur.” diyerek bunu kabul ederse benim de bunları size sorma hakkım oluşuyor arkadaşlar. Bu “tape”ler reddedilmedi çünkü. Onun dışında bir sürü başka “tape” vardı. Onlarla ilgili montaj iddiasında bulunuldu. Onları dile getirmiyorum ama bu konu Sayın Cumhurbaşkanı tarafından kabul edildi. İstiyorsanız basında kendisinin de yapmış olduğu açıklamalar var. Mesele şu: Sayın Metin Kalkavan “Ya, biz MİLGEM Projesi’nde geride kaldık.” diyor. 3 milyar dolarlık bir proje. Bu projeyi gündeme getiriyor yani LPD projesini gündeme getiriyor. Sayın Cumhurbaşkanı da -o zamanki Başbakan- kendisine akıl veriyor, diyor ki: “Dilekçe yaz. Biz zaten bunu revize edeceğiz. Önümüzde bir proje var ama biz ihaleyi oraya vermeyeceğiz.” diyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, normal şartlar altında, ciddi bir devlette bu işler nasıl yürür? Bakın, Savunma Sanayii Müsteşarlığının -az önce Milliyetçi Hareket Partisinin değerli milletvekili belki kızacak ama- vizyonu böyle geçiyor kanunda: “Ülkemizin stratejik savunma ve güvenlik ihtiyaçlarına teknolojik gelişmeler doğrultusunda özgün yurt içi çözümler sunan, uluslararası pazara entegre, rekabetçi bir savunma sanayisine yön veren uzman tedarik kurumu olmaktır.” diyor. Benim ona itirazım yok. Güzel kaleme alınmış bir şey ama şu konuşmuş olduğumuz çerçeveye baktığınız zaman, burada aslında iki tane tersanenin kurtarıldığını görüyorsunuz. Çünkü basına baktığımız zaman, basın “Bu vermiş olduğunuz Sedef Tersanesi dört beş aydan beri maaşlarını ödeyemiyor. 400 milyon euro civarında borcu var piyasaya.” diyor. Denizcilik sektöründekiler de bunu teyit ediyorlar arkadaşlar. 200 milyon euro bu ihaleye girmek için teminat bedeli verilmesi gerekiyor, 200 milyon euro teminat bedelini verecek kaynağı olmadığı ayan beyan tartışılıyor.

Daha kötüsü, az önce söyledim, İspanya’daki firmanın da o tarihlerde batacak bir firma olduğu İspanyol basınında yazılıyor, Hükümet bunu o kadar ciddiye alıyor ki, denizcilik sektöründe genel bir krizden bahsederek vergileri yüzde 15 düşürüyor. Bu konu Avrupalı diğer ülkeler tarafından, sektörde

rekabet bozulduğu gerekçesiyle Avrupa Komisyonuna götürülüyor. Avrupa Komisyonunun 13 Temmuz 2013 tarihindeki kararıyla bu vergi muafiyeti yani yüzde 15’lik düşüş devreye giriyor. Yani mesele sadece muhalefet partisi milletvekilinin bu meseleyi eleştirmesiyle sınırlı değil. İşin içinde birbirini tetikleyen, İspanya’daki firmayı da işin içine alan, Türkiye’deki firmayı da işin içine alan ve yerli ve millî bir tasarımı ortadan kaldıran, daha doğrusu var olan bir firmaya ihale verilmesi mümkünken, böyle bir imkân varken, en azından teknik olarak bu mümkünken başka bir yola sapılmasını gösteren bir şeyle karşı karşıyayız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunları sorduğumuz zaman sizin yandaş basın -ben bunları sordum, ilk defa söylemiyorum- dönüyor ne diyor biliyor musunuz? “CHP Türkiye’nin ilk uçak gemisine karşı çıktı.” diyor. Alın size bir örnek daha. Bakarsanız o gazetelere, benim isimle beraber “uçak gemisi” yazarsanız hepsini görürsünüz ama meselenin özü budur, eleştirdiğimiz nokta budur. Eleştirdiğimiz nokta Türkiye’nin bir uçak gemisi sahibi olması değildir. Biz Türkiye’nin modern silah sistemleri sahibi olmasıyla gurur duyarız, uçak gemisi sahibi olmasıyla da gurur duyarız. Biz Türkiye’de silah sistemlerinin yerleştirilmesi oranının yükselmesi gerektiği.. Milliyetçi Hareket Partili milletvekili arkadaşımız önceki uluslararası anlaşma için söyledi, AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi, teknolojik atılımın yapılması, bu tür konularla ilgili hiç problemimiz yok ama bunları da ifade etmekten kaçınmayız doğru düzgün bir iş yapılmasını istediğimiz için.

Sayın Bakan siz de madem buradasınız, güncel bir konu, vaktimiz de çok az kaldı, onunla da ilgili birkaç şey söyleyeyim. Şimdi, bu S-400 meselesiyle ilgili konu bir yılan hikâyesine döndü. Biz meseleyi daha çok Rus basınından öğreniyoruz. Öyle bir hâle geldi ki Rusça ders almaya başladık neredeyse. Bizim gazetelerde bir şey yok, Dışişleri Bakanlığımız hiçbir şey söylemiyor, bizim Millî Savunma Bakanlığımızın söylediği bir tek şey var: “Ortak üretim, teknoloji transferi ve fiyat uygunsuzsa biz S-400’ü alırsınız. Onun dışında yapmış olduğumuz görüşmelerin hiçbirisinde biz bunu yakalayamadık.” diyor. Bakın karşımda oturuyor, geçen hafta Sayın Öztürk Yılmaz Amerika’dan döndü, basına da yansıyan demeçleri var. Birkaç hafta önce Patriot’lar için Amerikalılarla görüşmeye başlanmış. Buna bir açıklık getirilmesi lazım. Daha önce bize şunu söylediniz, dediniz ki: “Patriot’lar rekabetçi değil fiyat açısından, teknoloji transferi istemiyorlar, ortak üretime yanaşmıyorlar.” Bunun bir açıklığa kavuşturulması lazım.

İki: Fransa ve İtalya’yla ortak hava savunma sistemi üretimi konusunda görüşmeler olduğu söyleniyor -Sayın Fikri Işık’ın sözleridir- buna da bir açıklık getirilmesi lazım.

Üç: Bu sıralar Rus basını ısrarla diyor ki: “Türlere biz S-400’ü satacağız ama teknoloji transferi yok, ortak üretim yok.” Eğer teknoloji transferi ve ortak üretim olmayacaksa -bu, Rusların iddiası- bizim S-400’lerle ne işimiz var bir NATO ülkesi olarak diye sizlerin takdirine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi şahıslar adına son söz Sayın Mehmet Muş’a aittir.

Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın konuşmacıyı dinledim, eleştirilerini dinledim. Fakat konuşmasının başında tasvip etmeyeceğimiz, kabul etmeyeceğimiz alanlara da kendisi girmiş oldu. Sosyal medyada dönen, olan veya oluşan hadiseleri bize bağlayıp: “Efendim, bunlar sizin beslediğiniz troller. Bunlar sizlerden ihale alarak bu işi yapıyorlar.” Sayın Salıcı, bunu ispatlamaya sizi davet ediyorum, ispatlayamazsanız bakın tüm bu Genel Kurul önünde bütün millettten özür dileyacaksınız. Bir iddia ortaya koydunuz, bunu gelip ispatlamanız lazım, yoksa havada kalır söyledikleriniz ve bizim tarafımızdan da bunun hiçbir kabulü yoktur.

Bir medya tutturdu, havuz medyası, havuz medyası. Nedir arkadaşlar havuz medyası? Şimdi, sizin tasvip etmediğiniz şeyler basında çıkınca havuz medyası, istedikleriniz basında istediğiniz şekilde çıkınca size yakın medya. Ya, bu medyanın oraya veya buraya yakınlığı olmaz, medya medyadır; bunu bir kere bilmek lazım.

Efendim, Genel Başkanı Pelikan Dosyası'yla girdiniz; bakın, bunları, ben bir partiyle alakalı bu değerlendirmeleri yapmayı arzu etmezdim. Sayın Altay burada, biz dosyayla falan kimseyi göndermedik. Bunları kürsüden tekrarlamak istemezdim ama siz bir kasetle Genel Başkan gönderdiniz, gelen Genel Başkanınız da bir kasetle gelmiştir; bunları unutmayacaksınız. Çıkıp kürsüye bir şey söyleyeceğiniz zaman sizin evinize taş geleceğini bileceksiniz.

Bir diğeri, en ufak bir eleştiride “Kapının önüne koyarım.” tehdidiyle karşılaşan bir partisiniz. Sayın Salıcı bunları bilerek ifade etmeniz lazım.

Dosyacılık... Bakın bir fotoğraf karesi anlatayım size. Genel Başkanınızın il genel başkanı olduğu zaman bir fotoğrafı vardı, önünde dosyalar, bir tanesi de Sarıgül dosyasıydı, fotoğraf çekirmiş; daha sonra onu büyükşehir belediye başkanı yaptınız. Dosya işinden bahsettiğiniz zaman bu dosyalamanın sizler tarafından iyi yapıldığını da bilmeniz gerekirdi. Uzatmayacağım, bu kısmını bu kadarla bırakmak istiyorum.

Bir diğeri, değerli milletvekilleri, bizim Kürtlere karşı bir öfkemiz falan yok. Biz Türkiye'nin her tarafından oy alan, 78 ilden milletvekili çıkaran bir siyasi partiyiz. AK PARTİ Türkiye'nin bir gerçeğidir, doğudan da güneydoğudan da, Ege'den de Akdeniz'den de, İç Anadolu'dan da batısından da, Karadeniz'den de Marmara'dan da milletvekili çıkarabilen, 78 ilden milletvekili çıkarabilen tek partidir. Dolayısıyla biz etnik siyaset hiçbir zaman yapmadık. “Kürtlere karşı öfkeniz var.” diyenlere, sanki Kürtlerin hamisisiniz, sizden başka Kürtler adına kimse söz söyleyemez, onların haklarını savunmak sadece size düşmüş gibi, her kürsüye çıkan, Kürtlere karşı bizim bir öfkemiz olduğunu dile getiriyor. Bu iddiayı kesinlikle reddettiğimizi ifade etmek isterim.

Sayın Cumhurbaşkanımızın “Bir Kobani'ye asla izin vermeyeceğiz...” Bir daha söylüyorum: Bir Kobani'ye asla ve asla bir daha izin vermeyeceğiz. 50'den fazla vatandaşımız o çatışmalarda hayatını kaybetti, sokaklar savaş alanına döndürüldü. Bir daha asla bunu yapamayacaksınız.

Değerli dostlar, burada bir hülya anlatılıyor, hülya, bir hayal anlatılıyor Suriye'deki gelişmeler, Irak'taki gelişmelerle ilgili. Bakın, oyun çok basit: “DAEŞ” diye bir terör örgütü ortaya çıktı; azılı, acımasız bir terör örgütü. Bu, bir yere gidiyor, sonra “PYD” diye başka bir terör örgütü var, PYD gelince DAEŞ orada ne var ne yok, çatışmadan, bırakıp insanların olduğu başka bir yere gidiyor, insanlar oradan kaçıyorlar. Sonra PYD buraya geliyor, DAEŞ buradan bırakıp gidiyor; sonra, diğer ilçelere, diğer şehirlere ve Suriye'nin kuzeyi, bizim güneyimiz... Bu şekilde, o hattın olduğu gibi demografik yapısı değiştirildi. Orada onlarca farklı etnik kökene sahip insan yaşıyordu ve terör örgütüne sempatisi olmayan, onlarla aynı düşünmeyen onlarca, yüz binlerce Kürt yerlerinden edilmiştir. Bizim olaya bakışımız budur.

Bir diğeri Irak'la ilgili referandum meselesi. Değerli dostlar, biz hiçbir zaman Kuzey Irak'ta yaşayan Kürtlere karşı olduğumuzu söylemedik. Orada karşı olduğumuz konu şudur: Ortaya çıkacak olan bir referandumun bölgede yeni çatışmalara, yeni karışıklıklara sebebiyet verebileceğidir. Orada çıkacak olan her çatışma Türkiye'ye göç dalgası demek. Orada çıkacak olan her türlü çatışmada ortaya çıkacak olan boşluklardan beslenecek olan terör örgütleri Türkiye'ye tehdit oluşturur. Karşı çıktığımız, karşı durduğumuz nokta budur. Görüşlerimizin ve fikirlerimizin kesinlikle çarpıtılmasına müsaade etmeyeceğiz.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Böylece tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 206

Kabul : 203

Ret : 1

Çekimser : 2 (x)

Kâtip Üye

Fatma Kaplan Hürriyet

Kocaeli

Kâtip Üye

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye”

Böylece, tasarı, kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.37

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

4’üncü sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- *Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/737) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 472) (x)*

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Komisyon Raporu 472 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen; gruplar adına, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı.

Buyurun Sayın Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, az önceki durumda, ben, grupların yapmış olduğu anlaşmaya riayet ederek süremi belli bir noktada tuttum. Zaten, bu son konuşmaydı, o konuşmanın üzerine devam etme gibi bir niyetimiz yoktu fakat ortaya şöyle tatsız bir durum çıktı. Sayın Grup Başkan Vekili çıkıp... Yani benim derdim, niyetim sataşma değildi.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) - Sayın Vekilim, siz konuyu anlatın.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Efendim?

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) - Siz konuyu anlatın.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Konuyu anlatıyorum zaten Sayın Bakan.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) - Nereye gitti yani?

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Konuyu anlatıyorum zaten. Evet, konuyu anlatıyorum ben de.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Devam et, devam et.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) - Konuyu anlatın, anlaşmayla ilgili fikirlerinizi bekliyoruz.

(x) 472 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sayın Bakan, ben anlaşmayla ilgili fikirlerimi sabaha kadar anlatırım, siz de bilmediğiniz birçok şeyi öğrenmiş olursunuz ama mesele o değil.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) - Buyur, biz de sabaha kadar dinleriz.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Az önce bir tatsızlık oldu, sonuçta, akşamın bir saatinde hep beraber buradayız. Ben dersimi iyi çalıştım geldim yani sabaha kadar konuşurum, sorun yok.

Az önceki meselede Sayın Grup Başkan Vekilinin çıkıp bazı şeyleri ifade etmiş olması aslında yakışık almadı. Şöyle yakışık almadı: Herkesin bildiği bazı şeyleri ben ifade ettim, yani herkesin bildiği derken Adalet ve Kalkınma Partisinin içinde de bilinen, Adalet ve Kalkınma Partisine yakın gazetelerde ya da köşelerde de yazılan, hatta eleştirilen, bazen de taraftar bulan konular üzerine ben bir cümle söyledim. O bir cümlenin dışında kalan on dört buçuk dakikayı Millî Savunma Komisyonu, Dışişleri Komisyonu ve işte bu anlaşma üzerine geçirmiş olduk. Bu anlaşmayla ilgili önemli şeyler söylediğimi düşünüyorum ama Sayın Grup Başkan Vekili onlarla ilgili herhangi bir şey söylemek yerine dönüp meseleyi genel başkan, işte kaset vesaire filan gibi bir yere getirdi. Ki...

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Yalan mı? Yalan mı? Ya, yalansa yalan, söyle.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sayın Grup Başkan Vekili, bu tarz benim sevdiğim bir tarz değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, kaset doğruymuş demek ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru, kendileri yolladılar kaseti ya.

BAŞKAN – Lütfen, müdahale etmeyelim sayın milletvekilleri.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Yok yok, şöyle: Siz gördüğüm kadarıyla... Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidar partisi, bizim de önemsedığımız bir parti...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz de konuşmaları önemsedik ama yanlış önemsedik.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – ...on beş yıldan beri de Türkiye'yi yöneten bir parti. Adalet ve Kalkınma Partisi eğer size grup başkan vekilliği görevi verdiyse sizi önemsedığı anlamına gelir. Biz de sizi önemseriz, eğer Cumhuriyet Halk Partisinde olsaydınız biz de sizi önemserdik.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Bizim için tabii ki çok önemli grup başkan vekillerimizin hepsi.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Belki aynı görevi verirdik ama sadece 23 Nisanda bir saatliğine verirdik biz o görevi. Onun için meseleyi bu hâle getiriminin çok bir anlamı yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Başbakanlık koltuğuna Genel Başkanınızı oturttuğunuz gibi 23 Nisanda!

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Yani bu derinleştikçe derinleşebilir bir mevzu, onun için bu konulara hiç girmenin bir âlemi yok. Şu çok açık: Türkiye bir badire atlattı. Atlattığı badire neydi? Sayın Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilimiz de burada, onların 11 tane arkadaşının başına geldi o zaman. Ortada bir kumpas ve komplo olduğu, bu sıralarda yani bu son bir iki hafta içinde ortaya çıkan soruşturmalarda açık, net bir şekilde görüldü, evlere kimler girdi...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yani, o konuyu siz konuşun diye çıkıyorsunuz, şimdi aynı konuyu konuşuyorsunuz. Bence konuya gelseniz...

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - ...kimler ne tür şeyler koydu, ondan sonra bunun devamında ne tür çilingirler çağırıldı, vesaire; bunların hepsi ortaya çıktı.

Şimdi, bu tür konuları dönüp dolaşıp tekrardan böyle önemli bir mevzuyu konuşurken açmanın çok bir âlemi yok; bunu açık söyleyeyim yani bizim derdimiz bunları oturup sabahlara kadar konuşmak değil, buradan bir şey çıkmaz. Buradan ne çıkar? Sayın grup başkan vekili laf atar, ben cevap veririm, ben laf atarım sayın grup başkan vekili cevap verir, sabaha kadar böyle karşılıklı pinpon topu gibi gider; buradan bir şey çıkmaz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Konuya gelin Sayın Salıcı, on altı dakikanız kaldı; dinlemek istiyoruz sizi.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Onun için, bence yapılması gereken şey, değerli vaktimizi, Meclisin değerli vaktini daha doğru işlerle değerlendirmek. Ha, şunu da hatırlatayım yani “Bir havuz medyası yok.” E, var arkadaşlar yani Allah’ın bildiğini kuldan saklamanın bir âlemi yok. Yani, ben size bir iki isim hatırlatayım, siz onların devamını... Yani Sayın Mehmet Cengiz’i hatırlattırmayın işte yani bu konu söz konusu olunca geçiyor ismi. Sayın Ethem Sancak’ı hatırlattırmayın. Şimdi, var böyle bir gerçek, bu gerçek üzerinden de... Siz bunu beğeniyor olabilirsiniz, o sizin takdiriniz; biz bunun yanlış olduğunu düşünüyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sizin de var havuz medyası canım.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Bu sıralarda özellikle Türkiye’nin dış politikasına ağır bir hasar verdiğini düşünüyoruz.

Bakın, değerli arkadaşlar -bir yurt dışı gezisinde- belki hatırlarsınız bundan bir buçuk yıl önce falan Vezneciler’de bir terör saldırısı oldu. Bizim polislerimizi taşıyan bir servis aracı yoldan geçerken sabah saatlerinde, sekiz buçuk, dokuz civarında bir bomba patlatıldı ve şehitlerimiz oldu. Ertesi gün bir gazete, benim az önce tabir ettiğim o yandaş basından bir gazete hangi başlıkla çıktı biliyor musunuz? O terör saldırısını manşetine taşıdı ve “Alman işi” dedi; arar buluruz. Sonra, terör saldırısını TAK üstlendi.

Şimdi, arkadaşlar, bu tür şeyler, bu tür gazeteler ya da bu tür yayınlar izlenmiyor, takip edilmiyor, kimse bunları okumuyor diye düşünmeyin; bunlar takip ediliyor, izleniyor, konsolosluklar tarafından da bakılıyor, yurt dışından da okunabiliyor, internetten girdiğiniz zaman her şeye bakabiliyorsunuz. Bu yanlışla dikkat çekmek için bunu ifade ettim, örnek de tam yerine oturdu. Yani bu, bizi bir yere götürmez, onu söyleyeyim, onun dışındaki meseleler bizi bir yere götürmez.

Şimdi, değerli arkadaşlar... Yani o sayın grup başkan vekilinin söylemiş olduğu konulara uzun uzun girecek değilim. Gerçekten gecenin bu saatinde hiçbir şey...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sözleşmeden ne söyleyeceğinizi bekliyorum hâlâ. Sözleşmeye gelin, on dört dakikanız kaldı, bekliyorum.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sayın Grup Başkan Vekili...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yahu, sana ne kardeşim! Ne konuşursa konuşur adam ya! Allah, Allah!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sakin olun Sayın Altay.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, bir dakika... Öyle olmaz! İç Tüzük’e uygun konuşmak zorunda.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne demek ya! Bir grup başkan vekili hatibi taciz etmez.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, İç Tüzük’e uygun konuşmak zorunda.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ayıp ya!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sakin ol Sayın Altay, sakin ol.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada, orada yapamazsın. İç Tüzük’e uygun konuşmak zorunda, istediği olmaz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Konuşma! Sana ne oluyor!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim konuşmacıya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İç Tüzük ne diyorsa onu yapacak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne demek!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Sana ne!” diyemezsin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Derim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu Başkan uyarır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkan uyersin o zaman.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu Başkan uyarır, sen yapamazsın o işi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkan uyersin. Allah Allah!

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sayın Başkan, uyarır mısınız? Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen istirham ediyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Konuya davet edin Başkanım, konuya.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kim konusunu konuştu bu kürsüde?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Dedikodu yeri mi burası ya! Konuyla ilgili konuşun, konuşabiliyorsanız.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Ayıp, ayıp.

Şimdi, ben size, millî dış politikadan bahsediyorsunuz ya, millî dış politikanın olması gereken unsurlarını söyleyeyim. Yani bu, bu şekilde olursa Türkiye daha iyi bir noktaya gider. Biz geçmişte şöyle bir devlet geleneğine sahiptik: Merkez sağda bir parti vardı, iktidar olan, muhalefete düşen bir parti vardı, Adalet Partisi, Demokrat Parti, DYP geleneği, yıllarca sürdü; merkez solda bir parti vardı, sonraki yıllarda millî görüş çizgisi ortaya çıktı ve milliyetçi hareket çizgisi ortaya çıktı yani milliyetçi cepheler kuruldu vesaire. Şimdi, arkadaşlar, Türkiye önemli meselelerde iktidar ve muhalefetin oturduğu, konuştuğu, bazı konularda mutabakata vardığı, mutabakata varamıyorsa bile devlet adamı terbiyesiyle birbirine eleştirilerini ortaya koyduğu bir siyaset izlerdi. Örnek, Kıbrıs meselesi, 1974’te Kıbrıs’a çıkıldığında çatlak ses çıkmadı bu ülkede. Ondan önce 1969’da Demirel yapmak isteyip de imkânlar el vermediğinde de çatlak ses çıkmadı, ki o dönem bu dönem gibi değil, çok daha sert siyasi tartışmaların olduğu bir dönemdi. Hatırlayın, Avrupa Birliği meselesi, 1959’da rahmetli Adnan Menderes başlattı, 1963’te İsmet İnönü’ye nasip oldu bunu imzalamak.

Şimdi, dış politikayı bizim günlük hayatımızın içinde bir mesele hâline getirirsek biz bu işten zarar görürüz. Bir süredir yürütülen dış politika maalesef böyle. Bunu kabul etmemiz lazım. Onun için şuna ihtiyaç var: Millî dış politika nasıl olur? Otursunuz, konuşursunuz, ana muhalefetten de olur başka muhalefet partilerinden de olur, bir mutabakat ararsınız. Mutabakat oluşur, oluşmaz ama bu mutabakat arayışı devam eder. Örnek; Suriye meselesinde bizim böyle bir mutabakat arayışımız olmadı yani iktidarın böyle bir mutabakat arayışı olmadı. Yedi yıllık yürüyen dış politikanın başarılı olduğunu söyleyebilecek bir milletvekili de yok. Sürekli değişen bir politikayla karşı karşıyayız.

İkincisi, bizim şu anda yaşamış olduğumuz krizde, Avrupa Birliğiyle yaşamış olduğumuz krizde, sadece Avrupa Birliğiyle yaşamıyoruz, Avrupa Birliğiyle genel olarak yaşıyoruz, Avrupa Birliğine üye ülkelerin birçoğuyla tek tek yaşıyoruz. Şimdi böyle bir durumda bunun Türkiye'nin çıkarına hizmet eden hiçbir tarafı yok. Bizim sağduyulu ve soğukkanlı bir şekilde bakmamız lazım meseleye ama eğer millî bir dış politika izlenmesini istiyorsak mutabakatı aramak durumundayız. Hangi partinin gücü, oyu ne kadardır, nedir, ne değildir meselesine çok da bakmadan mutabakat aramak durumundayız ki Türkiye'nin yurt dışındaki gücü, Türkiye'nin dış politikadaki sözünün ağırlığı yerli yerine otursun.

Bizim bir süredir şöyle bir sıkıntımız var. Diyoruz ki biz: “Kırmızı çizgilerimiz var.” O kırmızı çizgilerimizin hiçbirine bir süreden beri kimse uymuyor, biz de o kırmızı çizgilerimizi caydırıcı bir politika izleyerek oluşturabilecek durumda değiliz. Çizginin adı odur, budur, onun detayını tartışmıyorum ama ortada iktidar mensupları tarafından, yetkili kişiler tarafından, Dışişleri Bakanı, Hükümet başkanı, devlet başkanı tarafından açıklanan kırmızı çizgiler var ve bu kırmızı çizgilerin hiçbirine de uyulduğu görülmedi. Şimdi millî dış politikanın esas unsurlarından bir tanesi bu. Eğer bunu yaparsak kendi iç sosyolojimizle de uyumlu bir dış politikayı kurmuş oluruz.

Şimdi, ben size isterseniz birkaç tane ülkeyi sayayım. En son buraya Sayın Başbakan gelip de 65'inci Hükümet Programı'nı okurken şundan bahsetti, dedi ki: “Dostlarımızı arttıracacağız, düşmanlarımızı azaltacağız.” Bu, bizim çok olumlu bulduğumuz bir şey. Bu ülkenin dostlarının artmasından kimse gocunmaz ama bakın, süreç öyle olmadı. Süreç nasıl oldu? Ben size okuyayım. Şu okuyacağım ülkelerin tamamıyla o günden sonra ilişkilerimiz bozuldu. Amerika Birleşik Devletleri -daha yeni tartışıyoruz zaten- Almanya, Yunanistan, Belçika, İsveç, Danimarka, Hollanda, Avusturya, Avrupa Birliğinin de geneli -yani ülkelerin bir kısmı Avrupa Birliği ülkesi- Kuzey Irak -bildiğimiz nedenlerden dolayı- Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri.

ŞAHİN TİN (Denizli) – O zaman siz de millî politikaya sahip çıkın.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlar, siz en doğru şeyi savunuyor olabilirsiniz ama eğer savunduğunuz şeyde yalnız kalıyorsanız, uluslararası camiada sizinle beraber durabilecek hiç kimse yoksa, o zaman sizin söylediğiniz sözlerin bir karşılığı olmaz, yaptırım değeri de olmaz, yalnızlaşırsınız.

Ne deniyor? Değerli yalnızlık. “Değerli yalnızlık” kavramını biz üretmedik arkadaşlar. Bunu üreten arkadaş şu anda Cumhurbaşkanlığı sözcüsü. Bunu kendisi ifade etti, Sayın İbrahim Kalın, dedi ki: “Değerli yalnızlık içindeyiz.” Bunu söylerken de çok büyük bir başarı elde ettik manasında söylemedi. Biz doğru değerleri savunuyoruz, bu da bizi yalnızlaştırıyor anlamında söyledi. Bunu da çıktı açıkladı.

Şimdi, ülkelerin dış politikasında ulvi değerleri savunma ya da ulvi değerlere karşı çıkma diye bir şey olmaz yani bunu bütün sosyal bilimler derslerinde giriş bölümünde okuturlar, çıkarlar vardır.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Değerlerini mi satacaksın, ne yapacaksın?

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Çıkarlar da değişir, daimî değildir. Dostluklar ve düşmanlıklar da kalıcı olmaz, konjonktürel olarak değişebilir, ülkelerin çıkarlarına göre değişebilir.

Söylemeye çalıştığım şey şu: Siz bazı ülkelerle sorun yaşayabilirsiniz ama başka bazı ülkelerle de ilişkilerinizi düzeltmeniz lazım ki dünya dengesinde bir yere oturabilsin sizin yürütmüş olduğunuz politika, yalnız kalmayasınız. Yalnız kaldığınız zaman bunun hiçbir karşılığını görmezsiniz. Mesele bu. Yani çok da böyle bilinmedik bir gerçekten bahsediyor değilim, aslında çok bilinen bir şeyden bahsediyorum. Sayın Çavuşoğlu da bunu her gün söyler, Sayın Binali Yıldırım da bunu her gün söyler. Diğer Dışişleri bakanlarımız da bunu geçmişte söylediler. Burada bir anlaşılacak mesele yok. Bizim uygulamış olduğumuz politikaların sonucunda yalnızlaşmamızı engelliyor olmamız lazım. Yalnız kalırsak, bizimle beraber hareket edebilecek ülkeler olmazsa biz amaçlarımıza ulaşamayız. Mesele bu kadar basit. Vurgulamaya çalıştığımız nokta bu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önerin ne, önerin?

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu son özellikle vize krizinde şöyle bir tehlikeyle karşı karşıyayız:

Bakın, ben, 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra darbe girişimini anlatmak için Amerika'ya giden, Almanya'ya giden ve İngiltere'ye giden heyetin içindeydim. Şöyle doğru bir iş yapıldı: Muhalefet partileri ile iktidar partisi beraberce bir heyet oluşturdu, o heyet yurt dışına bu hain darbe girişimini anlatmak üzere gitti. Gittiğimiz her yerde de şununla karşılaştık, bize şunu söylediler, dediler ki: “Sizin ağzınızdan çıkacak şeylerden daha kıymetli olanı sizlerin farklı partilerden darbeye karşı çıkmış insanlar olarak aynı masa etrafında oturmuş olmanızdır.” dediler. Yani “Vermiş olduğunuz, ortaya konmuş olan kompozisyonun vermiş olduğu mesaj sizin ağzınızdan çıkacaklardan belki de daha kıymetlidir.” dediler.

Şimdi, gittiğimiz zaman şunu gördük: Bu ülkelerin büyük bir kısmında sizin iktidarınız zamanında FETÖ'ye yol açılmış, ön açılmış. Bunlar bilerek yapılmış, bilmeden yapılmış ama yapılmış. Sonuçta içinde bulunduğumuz durum vahim, şöyle vahim: Amerika'da 100 Senato üyesi var. Bu 100 Senato üyesinin 94'ü Türkiye'nin tezlerine karşı FETÖ'nün iddialarını destekleyen bir metne imza atarsa oturup düşünmemiz lazım. Sen ne kadar ulvi gerçekleri savunursan savun, 94 Amerikalı senatörün attığı imza Amerikan devletini bağlıyor.

Bu, sizin bakanlarınızdan birisinin veciz sözüdür, der ki: “Amerikalılar 94 Amerikalı bakanı Amerika'nın çıkarlarıyla ilgili bir konuda dahi bir araya getiremezken -yani Amerikan devleti bir araya getiremezken- bu konuda bir araya gelmişler.” der. Bu, bizim dış politika zaferimiz değildir, bu, bizim dış politikada zafiyetimizdir.

Bu vize meselesinde ortada bir yaptırım var. Bu yaptırım ağır bir yaptırım. Tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını ilgilendiren bir yaptırım. Bu yaptırımın bir an önce ortadan kaldırılması gerekiyor. Diplomatik görüşmelerin başlatılmış olması da çok kıymetlidir. Bu iş hamasetle olmaz ama birilerinin de, sizin içinizden birilerinin çıkıp bu işin Ankara Büyükelçisinin yapmış olduğu bir açıklama ya da bir tasarrufla olmayacağını Sayın Cumhurbaşkanına izah etmesi lazım. Bütün bu kriz başladığından beri yapılan açıklamaların üstüne bir de bugün çıkıp tekrar “Bu büyükelçi böyle bir şey yapamaz.” açıklamaları yapılmaya devam ediliyor. Bunun bir karşılığı yok, bir gerçekliği de yok. Diplomasi süreci yürüyor, umarım bu konuda başarılı olacak, burada bir mesafe alınacak ama öbür tarafından bakalım: Biz burada bir mesafe almaya çalışırken ülke içinde de yürüyen bir durum var, nedir o? “Amerika'yla bütün ilişkilerimizi keselim.” diyenler var, “İncirlik'i kapatalım.” diyenler var, “Amerika da kimmiş kardeşim, biz kendi işimize bakalım.” diyenler var. Bunların büyük bir kısmı da az önce benim söylediğim, sizin de hoşunuza gitmeyen yandaş basında yazıyor arkadaşlar. Yani akliselim insanlar bunu daha makul bir şekilde yazıyor. Örnek: Etyen Mahçupyan'ı okumanızı öneririm, gayet sağduyulu yazmış. Fehmi Kuru'yu okumanızı öneririm, o da gayet sağduyulu yazmış. Akif Beki, tanıdığımız bir arkadaş, onu da okumanızı tavsiye ederim. Ben okuyorum yararlanıyorum, siz de okuyun, bence siz de yararlanacaksınız. Önemli olan burada sağduyulu ve soğukkanlı gitmek.

Biz Amerika'yla ilişkilerimizi FETÖ'nün rehin almasına izin veremeyiz arkadaşlar, veremeyiz. Eğer FETÖ'nün rehin almasına izin verirse, bir çuval inciri bir bozuk incirden dolayı berbat etmiş oluruz. Onun için, soğukkanlı, sağduyulu bir şekilde Türkiye'nin Amerika'yla ilişkilerini... Bu ilişkiler bozulursa bunun yarın öbür gün Avrupa Birliğine sirayet etme ihtimalini görerek ve sağduyu içinde bu sorunu atlatmamız lazım.

Öyle bir hâle geldik ki Türkiye her gün yeni bir krizle karşı karşıya geliyor, bu süreci aşmamız lazım. “Bu süreci siz iktidarsınız, siz aşın.” demiyoruz, muhalefetin de üzerine düşen şeyler var, muhalefet de buna destek vermek zorunda. Neden? Bu, sadece Adalet ve Kalkınma Partilileri, MHP’lileri, HDP’lileri ya da CHP’lileri ayrı ayrı ilgilendiren bir şey değil; hepimizi beraber ilgilendiren bir şey. Onun için, dikkat ediyorsanız, bu konuyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisinden kim söz alırsa -diğer partiler için de geçerli bu- gayet soğukkanlı, gayet itidal içinde konuşuyor; meseleyi büyültmeye çalışan, meseleyi daha da alevlendirmeye çalışan bir üslup kullanmıyor. Bu mesele hepimizin meselesi arkadaşlar. Çocuklar okumaya gidecekler, hastalar belki tedaviye gidecekler. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının tamamına uygulanan böyle bir yaptırım, bizim Amerika’yla ilişkilerimizde görmüş olduğumuz bir boyut değil, bu kötü bir şey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunu nasıl açacağız? Önerini söyle, önerini.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Yani bunu hep beraber aşmaya çalışmamız lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, söyle önerini.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Değerli arkadaşımın bir tanesi, benim sol tarafımda duran, ısrarla söz atıp insicamımı bozmaya çalışıyor “Sizin çözüm öneriniz nedir?” diyor. Değerli Arkadaşım, muhalefet gördüğü eksikleri yapıcı bir şekilde ifade eder. On beş yıldan beri siz yönetiyorsunuz. Bu krizlerin hiçbirisi daha ortada yokken siz iktidardaydınız. Sizden şu anda var olan Dışişleri Bakanına da ondan önceki bakanlara da sorarsınız, Sayın Başbakana da ondan önceki Başbakana da sorarsınız, bu işin nasıl yürütmesi gerektiğiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisinden de bir görüş rica edersiniz; Meclis kürsüsüne laf atarak olmaz, Sayın Genel Başkan Yardımcısı budur, size bir öneri taslağı hazırlar, Dışişleri Bakanlığıyla devlet ciddiyeti çerçevesinde görüşür, siz de bundan faydalanırsınız, bu da Türkiye’nin çıkarına olur, biz de bundan memnun oluruz. Eğer mesele hepimizin meselesiyse bunu aşmanın yolu budur. Bunu sadece Cumhuriyet Halk Partisiyle yapmak zorunda değilsiniz, diğer partilerle de yapabilirsiniz ama maalesef şu ana kadar muhalefetin söylediği konularla ilgili kulak kabarttığınızı, bu konuda ciddiye aldığınızı gösteren çok bir emare olmadı. Şimdi bunu da kabul etmek lazım. Yani üç yıldır yönetilmiyor, beş yıldır yönetilmiyor, on beş yıldır yönetiliyor arkadaşlar. Bu konularda, bazı konularda “Ortak hareket etmek lazım.” diyene bile laf atacak bir duruma geldiyseniz vaziyet gerçekten vahim bir hâldeyiz zaten; bunu açıklıkla görmek lazım.

Hülasa, sözün sonu şunu söyleyeyim, şunu ifade edeyim: Biz ciddi ve önemli bir meseleyi konuşmak için kürsüye çıktık. Bir sürü iddia ortaya koyduk, bir sürü iddia ifade ettik. Muhtemelen, belki bunların bir kısmıyla ilgili Sayın Bakan bir açıklama yapar, yapmaz onu bilmiyorum ama bizim ortaya koymuş olduğumuz iddialarla ilgili değil de söz geçişi sırasında attığımız bir sözle ilgili şu anda konuşuyor durumdayız. Bu, bence bu Meclisin ne Oğuz Kaan Salıcı’yla ne başka birisiyle, hiçbir milletvekiliyle ya da hiçbir Meclis grubuyla ilgili yapması gereken bir şey değil, boşa vakit harcıyoruz, havanda su dövüyoruz, meseleyi tekrar tekrar geçmişe döndürerek aslında ileriye dönük bir adım atmaktan imtina etmiş oluyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına ikinci söz Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’a aittir.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben konuşma yaptıktan sonra dışarı çıktığımda Sayın Muş’u dinledim. Açıkçası söz alma niyetim yoktu ama birkaç hususa açıklık getirmek istiyorum.

Bir kere, her şeyden önce, iktidar olmak eleştiriye tahammül etmek demektir. Biz muhalefet partisiyiz. Muhalefet partileri iktidarın gördüğü eksikliklerini, yanlışlarını eleştirir yapıcı bir şekilde çünkü amacı zaten iktidarı denetlemektir. Muhalefet partilerinin temel görevlerinden biri, burada bulunma, varlık sebeplerinden biri zaten bir denetim mekanizması oluşturmaktır. Yani, iktidarın her dediğini, her yaptığını alkışlamak, desteklemek, eleştirmemek gibi bir sistem tahayyül ediliyorsa buna Parlamento diyemeyiz, buna demokratik bir işleyişe sahip bir ortamda yaşıyoruz da diyemeyiz. Yani her eleştiriye de böyle agresif bir şekilde, tepkisel düzeyde cevap verilmez, verilmemelidir.

Ben burada bir konuşma yaptım, Fehim Taştekin’in “Rojava/Kürtlerin Zamanı” diye kitabının yasaklanması ve toplatılmasıyla ilgili eleştirilerimizi ifade ettim ve kendimce -en azından öyle sanıyorum, öyle anlaşılmadıysam da üzülürüm- eleştirilerimi sakın, yapıcı bir dille, burada sağduyuya davet eden bir konuşma yaptım. Yaptığımı sanıyorum. Sayın Muş gülüyor ama... Çünkü burada ben Kürtlerle dost olmak gerektiğini, bu ülkede 20 milyon Kürt yaşadığını...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Biz Kürtlerle zaten dostuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...dışarıdaki Kürtlere, içerideki Kürtlere bu düşmanlığı yapmanın hiç kimseye fayda sağlamadığını... Bu konuşmaya da sataşıyorsanız söyleyecek hiçbir şey yok. Kültürden, dilden, inançtan, kimlikten söz ettim ve dedim ki hatta: “Kerkük’te yüzde 13 ya da 15 Türkmen varsa tabii ki onların hakları savunulmalı ama yüzde 60 Kürt varsa onların da hakları savunulmalı.” Yani, burada bir ayrımcılık yapmamalıyız; yapmamız demokrasiye, uluslararası ilişkilere, teamüllere aykırıdır. Bunun adı başka bir şeydir. Yani içeride ve dışarıda bir kimliğe yönelik aynı tonda yanıtlar vermenin, dünyanın neresinde olursa olsun yaşayan Kürtlere böyle bir düşmanlık sergilemenin -bunu da şimdi söylüyorum- kabul edilemez olduğunu ekliyorum.

Şimdi, Sayın Muş bana dedi ki: “Etnik milliyetçilik yapıyorsunuz.” Biz Halkların Demokratik Partisi olarak milliyetçi bir parti olamayız, etnik milliyetçilik bizim uzağımızdan yakınımızdan geçemez. Biz Türkiye’de yaşayan Ermenilerin, Süryanilerin, Yezidilerin, Kürtlerin, Türklerin, sosyalistlerin, demokrat muhafazakârların, feministlerin ve -saymayayım- herkesin içinde olduğu bir partiyiz. Biz tek bir kimliğe, tek bir inanca, tek bir dile, tek bir dünya görüşüne sahip milletvekilleri değiliz. Bizim aramızda da ayrılıklar olabilir ama bizim kiblemiz ilkelerimiz ve programımızdır. Biz hepimiz yüzde yüz aynı şeyi düşünebiliriz ama biz Halkların Demokratik Partisi adına siyaset yaparken bu ilkelerimiz doğrultusunda burada konuşmalarımızı yaparız ve siyasetimiz de buna dairdir.

Şimdi, Kobani’ye ilişkin verdiğim örneği... Sayın Erdoğan şöyle dedi: “Yeni Kobani’ler olmasını istemiyoruz.” Tabii, buraya nereden baktığınıza bağlı. “Yeni Kobani’lerin olmasını istemiyoruz.” demenin bir anlamı şudur... Ki biz öyle anladık. “Kobani’de, orada bir yönetim oluşmuş, kendi kendini yönetiyor, bütün farklılıklar içinde, kimseye bir zararları yok. Niye rahatsız olunuyor?” dedim. “Yeni Kobani’ler” derken, Kobani’de şu anda IŞİD iktidarda olsaydı daha mı iyi olurdu? Bir barbarlık örgütü. Şengal’de binlerce kadına tecavüz eden, kadınların hâlâ köle pazarlarında kendileri tarafından pazarlandığı, kadınların tecavüze uğramamak için uçurumlardan atladığı... Ve şu anda hâlâ Şengalli kadınların birçok pazarda satıldığını ve bunu bizim yakından takip ettiğimizi de buradan ifade edeyim.

“Kobani’de, orada yaşayanlar kendi kendini yönetiyor.” dedim. Fakat Sayın Muş “Bizim 50 insanımız öldü.” dedi. Doğrusu, biz öyle bakmamıştık. Yani ben o cümleyi sarf ederken 6-8 Ekimi kastettiğini Erdoğan söylediğinde düşünmemiştim, demek ki öyle söylemiş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Aklınız başka yerde, onun için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ben buradan söylüyorum bir kez daha: 6-8 Ekim olaylarında iktidar partisi baştan beri kendi sorumluluğunu, kendi görevini yapmamayı, 54 insanın yaşamını yitirmesini HDP'ye yükleyerek her zaman olduğu gibi kendisini aklama peşinde.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – MYK kararıyla sokak çağrısı yaptınız, onu da söyleyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - 54 insanımız yaşamını yitirdi, Yasin Börü dışında hiçbir dosyada soruşturma yok. Tek tek dosyaları tekrar inceliyoruz, orada ölenlerin 48'i -yanlış anımsamıyorsam- HDP'nin üyesi ve yöneticileri. HDP'liler öldürüldü ve buna yol verildi. Hükümet, devlet çekildi alandan. Sıkıyönetim ilan edildi, ben Diyarbakır'daydım ikinci gün, ilk gün Adana'daydım, kimlik kontrolü bile yapılmıyordu. Provokatörlere alan açıldı, paramiliter güçler devreye girdi. Büyük bir provokasyonla bu ölümler gerçekleşti ve biz bu kürsüden defalarca araştırma önergesi verdik, dedik ki...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Beştaş, sokak çağrısını yapan kim, onu söyleyin. Sokak çağrısını kim yaptı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sokak çağrısı, ona da geleceğim.

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Başkan, bir grup başkan vekili böyle olamaz ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz defalarca şu önerimizi Meclise getirdik: Siz bizi suçlayacağınıza, bize yükleme çabasında bulunacağınıza, gelin, Mecliste bir komisyon kuralım, 6-8 Ekimde ne oldu, gerçekten ne yaşandı, bu ölümler neden meydana geldi, insanları kim öldürdü, failler kim, bunlar tutuklansın, soruşturma dosyaları açılsın, bunu araştıralım diye önerge verdik. Getirdik, defalarca bu kürsüden bu önergeler sunuldu ama iktidar partisinin oylarıyla reddedildi. Bizim çekindiğimiz hiçbir şey yok bu meselede. 6-8 Ekim olaylarında yaşanan ölümler ve kayıpların, o acının burada araştırılmasını istiyorsak zaten bizim kaygımız yoktur ki. Ne kaygımız olabilir? Biz bir siyasi partiyiz.

Şimdi, çağrıya gelince, o dönemi size hatırlatmak istiyorum. IŞİD Kobani'yi kuşatmış durumda, çözüm süreci devam ediyor. 1 Ekimde Sayın Davutoğlu ile Eş Başkanımız Sayın Demirtaş... Çok iyi hatırlıyorum, ben merkez yürütmedeydim, Amerika'dan Demirtaş özel olarak geldi Davutoğlu'nun randevusuna ve Kobani'yi görüştüler, 1 Ekimde. Ve sonra bizim bir heyetimiz, çözüm süreci heyetimiz Hükümet yetkilileriyle görüştü, “Bu meseleyi nasıl çözelim?” Bir insanî koridor açılması talebi vardı. Uluslararası koalisyon güçlerinin tümü, IŞİD'in Kobani'yi esir almasının, oradaki katliamların önüne geçmek için çağrılar yaptı. Fakat Türkiye'de bütün çabalara, bütün kamuoyu basıncına rağmen insanî koridor açılmadı ve IŞİD orada ciddi, on binlerle ifade edebileceğimiz bir katliama girişme hazırlığındaydı. O çağrının... Orada bulunan merkez yürütme kurulu üyeleri tarafından, bir karar da değil hemen, acilen toplandı. Çünkü telefonlar gelmiş, ben bilgi aldım, o gece Adana'daydım, demişler ki: “Mürşitpınar Sınır Kapısı'nı IŞİD'liler almış.” Yani bu kadar açık ve IŞİD orada tecavüz, katliam her türlü girişimde bulunacak, bir parti orada bulunan üyeleriyle birlikte bir çağrı yapmış, demokratik tepki çağrısında bulunmuş, sokak çağrısı yapmış. Sokak, demokrasilerde, tepki, demokrasilerde en meşru yöntemlerden biridir; tıpkı 15 Temmuzda olduğu gibi, tıpkı başka dönemlerde olduğu gibi, tıpkı adalet yürüyüşünde olduğu gibi. Bu katliamı durduralım, katliamı önlemek için yapılan bir çağrının bu kadar ters yüz edildiği başka bir ülke herhâlde yoktur. O gece, uluslararası koalisyon güçleri IŞİD'i bombaladılar ve o gece Kobani o katliam tehdidinden kurtuldu ve sonrasında, hemen bir ya da iki gün sonrasında, Hükümet tarafından bir koridor açıldı ve Irak Federal Kürdistan Bölgesi'nden gelen Peşmerge güçleri Kobani'ye geçti. Ve bu geçişler öyle gizli saklı olmadı, canlı yayınlarda Peşmergelerin

hangi bir yerde olduğu, nasıl geçtiği, nasıl yardım tırlarının gittiğini hepimiz canlı canlı izledik. Fakat, bir hafta boyunca yine bir söz söylenmedi. İmralı'ya bir haber gönderildi, Sayın Öcalan'a "Bu işi durdurun." dendi ve bir not geldi, bu notu Eş Başkanımız Demirtaş Diyarbakır'da açıkladı: "Lütfen halkımız sağduyulu olsun, bu olaylara sebebiyet vermeyelim, biz sağduyumuzu koruyalım ve artık bu tepkiyi de durdurun." şeklinde çünkü öyle bir hâle geldi ki, Hükûmet İmralı'ya haber göndermişti ve DTK'da açıklama yapıldı. Şimdi, çok özet hâliyle tablo bu.

HÜDA PAR'ın İl Başkanı Şeyhmus -soyadını şu anda hatırlamıyorum- yedi sekiz ay önce bir açıklama yaptı. Bu, HÜDA PAR'ın İl Başkanının -kayıtlara bakabilirsiniz, BirGün gazetesinde çıktı- hatta Erk Acarer'e verdiği bir röportaj. Yanılıyorsam sonra tutanakları düzeltereğim. Diyor ki: "Doğru, Yasin Börü bizim arkadaşımız, bizim çocuğumuz; katledildi. AKP Hükûmeti ve AKP il yönetiminden bir hafta boyunca hiç kimse taziye bile gelmedi. Sonra, AKP bunu siyasi bir malzeme olarak Yasin Börü üzerinden kullanmaya başladı; aile rahatsız, biz de rahatsız."

Biz o ölümler arasında ayırım yapmıyoruz. Bu çağrının katliamı önleme çağrısı olduğunu biliyoruz ama bizim elimizde onlarca televizyon kanalı yok, yüzlerce gazete yok; bütün devlet erki, bütün organlar bizim elimizde değil. Bizim sözümüzün duyulmaması için her türlü yöntem kullanılıyor, sansür kullanılıyor ve Kobani'yle ilgili de gerçek budur. Bu gerçekleri çok daha fazla ayrıntılandırabilirim.

Biz, burada, ayırıştırma değil, gerçekten birleştirmeyi savunuyoruz. "Kürtlerle dostluk, dış politikayı buna göre kurmayın." derken ben farklı bir temelde söyledim bunu. Referanduma ilişkin de demografik yapı değişiyor, yok şu oluyor, yok bu oluyor. Ya, Irak bu ülkenin sınırları içinde değil. Birleşmiş Milletlerin mekanizmaları o sözleşmelerin altında Türkiye'nin imzası var, herkesin kendi kaderini tayin hakkı var.

Şimdi, Türkiye oraya "Siz referandum yapamazsınız." deme yetkisini nereden alıyor? Şunu söyleyebilir kendi sınırlarına zarar gelmemesi için, sınırlarını korumak için tabii ki tedbirler alır. Bir de bir hükûmeti ve devleti çetelerden ayıran temel ilke hukuka bağlılıktır. Bu, hukukçular tarafından çok iyi bilinir, bütün kitaplar, bütün uluslararası veriler bunu gösterir ve biz Hükûmete, vatandaşı olduğumuz, mensubu olduğumuz Parlamentoda hukuka bağlılık çağrısını ısrarla ve her zaman yapıyoruz. Şu anda hukuka bağlılık var mı? Niye sadece hükûmetlerin, devletlerin silah kullanma üstünlüğü var? Çünkü meşru, kendini koruma meşruiyeti var, çünkü uluslararası güçlerin saldırısı karşısında ülkesini, vatandaşlarını koruyabilir ama o gücü hukuktan almıyorsa, hukukun yasakladığı, menettiği bir gücü kullanıyorsa orada işte başka bir şey vardır. Çete mi deriz, kabile mi deriz, terör örgütü mü deriz, ne diyebiliriz? Diyemeyiz bunları. O yüzden hukuka bağlılık temel ilkidir.

Şu anda bizim yaşadığımız KHK'lere dayalı, OHAL'e dayalı, iktidarın her türlü hukuksuzluğu yapma yetkisini kendinde gördüğü bir yönetimle Türkiye yönetiliyor. İşte Topbaş görevden alındı, bizim bütün belediye eş başkanları şu anda cezaevinde önemli oranda, kayyum atandı. Halk iradesinin reddedildiği, halk iradesinin temsiliyetini bulmadığı bir ülkede demokrasi kalmamıştır, Anayasa yoktur. Şu anda "Türkiye bir hukuk devletidir." bile diyemiyoruz çünkü sadece OHAL'e sebep olan olaylarla ilgili KHK yayınlanmıyor, Anayasa değiştiriliyor, yasa değiştiriliyor, insanlar ihraç ediliyor, her türlü tedbir KHK'ye dayandırılıyor. Böyle bir yetki yok ki. Şimdi, kayyum atamanın KHK'yle ne alakası var? Yer isimlerinin kayyumlar tarafından değiştirilmesi... OHAL olmasa Mehmed Uzun'un adı değiştirilebilir mi? Uğur Kaymaz'ın adı niye parktan kaldırılır? Bir çocuk. Ceylan Önkol'un ismi niye parktan kaldırılır? Cigerxwîn'un ismi neden kaldırılır, sonra asılır? Şimdi, şu anda işte bütün bunların tümü Kürtlüğü, kimliği, etnik durumu, her şeyi unutturmak, reddetmek. Bunu yapamazsınız, insanların inançlarını bu şekilde değiştiremezsiniz, tarihe, kendi değerlerine bağlılığını ortadan kaldıramazsınız; sadece öfke büyür, tepki büyür.

Buradan şunu söylüyorum: Bu Hükûmet geçmişte -ki Sayın Arınç'ı hatırlıyorum, başkaları da söylemişti- “PKK’yi 1980’li yıllarda 5 no.lu zindan yarattı.” demişti, “Oradaki insanlık dışı uygulamalar, oradaki işkenceler yarattı.” demişti. Bunu biz değil ha, Hükûmet yetkilileri söyledi, Başbakan yardımcıları söyledi.

Şu anda 12 Eylülü aratan uygulamalar var. 12 Eylülde kamuoyuna böyle servisler yapılmıyordu, insanlar yüzükoyun, çıplak, kan revan içinde gözaltına alınıp bütün kanallara gönderilmiyordu. 12 Eylülde, çocuklar öldükten sonra soruşturmalar engelleniyordu, bugün de engelleniyor.

İşte, bizim bütün derdimiz gerçekten bu ülkede barışın, huzurun, demokrasinin tekrar tesisidir. Bu gidilen yol, yol değildir. Ben gerçekten ilk konuşmamda da eleştiri kapsamında söylemişim ve söylediklerimizi duymamak, içeriğini anlamamak, çağrılarımıza kulak asmamak için her türlü yöntemle yanıt veriliyor. Laf yetiştirme ise, hepimiz birbirimize laf yetiştiririz, siyaseten söyleyeceğimiz laf o kadar çoktur ki.

Şu anda bu Parlamentoda 5 milletvekilinin vekilliği düşürüldü, 2 arkadaşımızın devamsızlıktan, Türkiye tarihinde olmayan bir yöntemle, mazeret dilekçesi verdikleri için -vermeseler düşürülmeyecek- vekillikleri düşürüldü, bir haftada dosyalar karara çıkarılıp, buraya getirilip vekillikler düşürüldü. Bu utancı bu ülke kaldıramayacak.

Siz yüz binlerce insanın, milyonlarca insanın Parlamente’ye gönderdiği vekilleri böyle düşürerek bu ülkeye hizmet etmiyorsunuz, bu ülkenin geleceğine hizmet etmiyorsunuz. Olumlu oy verenlere söylüyorum, o vekilliklerini düşürdüğünüz... Şimdi, haftaya salı günü de Sayın Leyla Zana gelecek Karma Komisyona; ne olacak, bütün vekillikleri düşürseniz ne olacak? Yine seçim olacak; bu halk oy vermekten vaz mı geçecek, kendi değerlerini korumaktan vaz mı geçecek? Ha, zorla olmazsa, zorla götürülüp mühür bastırılmazsa, hileler yapılmazsa herkes iradesinin arkasında. Ve biz her ile gidiyoruz, bu düşürülmelere ilişkin, Demirtaş’ın hâlâ tutukluluğuna ilişkin, hâlâ mahkemeye çıkmamasına ilişkin, bu tutuma ilişkin inanılmaz bir öfke birikiyor. Bu öfkeyi biriktiren bu uygulamalardır.

Sadece biz HDP’liler, AKP’liler kendimizi dinlemeyelim, dışarıyı da dinleyelim. Siz de sadece kendi çevrenizi dinlemeyin, olmaz. Herkesin birbirini desteklediği yerde bir fikir uçuşması olmaz, bir tartışma olamaz. Kendi söylediklerimize kendimiz önce inanalım ve kesinlikle şu anda Türkiye’de emin olun, taksicisinden esnafına kadar, esnafından memuruna kadar, işçisine kadar, kadınına kadar, çocuğuna kadar, her bindiğim takside “Ne olacak Vekilim bu ülkenin hâli, biz uçuruma yuvarlanıyoruz.” diyorlar. Bunu HDP’li olduğumu bildiği için söylemiyor. “Bizim sonumuz... Dolar yükseldi; eyvah, ABD de bize sırtını döndü; eyvah, ihraçlar devam ediyor.” Bu gündemler basit gündemler değil ki. Biz burada oturuyoruz ama bütün Türkiye şu anda diken üstünde bu gidişatı merak ediyor.

İşte, bu nedenle, gerçekten söz almayacaktım ama biz burada yokuz diye böyle bizim hakkımızda, konuşmamızı bitirip gittiğimiz hâlde böyle arkadan laf yetiştirmeler en basit deyişle sık değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Genel Kurul bitmeden gittiniz siz, kusura bakmayın, arkanızdan konuşmayız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Biz eleştiri yaptık, şüphesiz bu eleştiriye yanıt verebilirsiniz ama amacımız laf yarıştırmak değil, gerçekten biz gerçeği bulmaya çalışıyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına üçüncü söz Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy’a aittir.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINARUHI ERSOY (Osmaniye) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, biz de buradaki temel usul ve esaslara grup olarak uymaya çalışan bir partiyiz. Genel olarak yaklaşımlarda söz düştüğü zaman söz söyleyecek müteşebbat da her zaman hazırız. Bu vesileyle, uluslararası hukuk ve uluslararası sözleşmelerin milletlerin birbirlerine müteakabiliyet esasıyla meşruiyet kazandırdığı alanlar olduğu günler yaşansın istiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin de uluslararası hukuktaki karşılığını 24 Temmuz 1923'te Lozan Anlaşması'yla kabul ettirdiğini hatırlatmak istiyoruz. Klasik bir söz vardır ve ben çok beğenirim. “Ön sözünü Çanakkale’de, son sözünü Lozan’da söylemiştir.” deniliyor ama bu son söz aslında tam manasıyla da Lozan’da söylenememiş. Söylenemediği için Musul ve Kerkük yara olarak bugün karşımızda, Irak ve Suriye Türklüğü’nün problemleri o sebeple karşımızda.

Lozan görüşmelerini yapmak üzere görüşmelerde bulunan heyetle Ankara trafiği yapılırken telsiz yazışmalarının İngiliz istihbaratı tarafından dinlendiği, Mustafa Kemal tarafından İnönü heyetine verilen taktiklerin heyete geçmeden önce İngilizlerin eline geldiği ve karşı hamleye hazırlık yaptıklarını bugün tarihî vesikalar gösteriyor. Ve sadece bununla kalmıyor, heyeti sıkıştırmak için, cumhuriyeti ve Ankara Hükûmetini dar boğaza itmek için isyan dalgalarını başlatıyor. O dönemki malum isyan dalgalarını hatırladığımızda da heyetin elini nasıl sıkıntıya koyduğu gerçeği ortada. Ve biz büyük yeminimiz olan Misakımillî’nin içerisindeki Musul ve Kerkük’ü bu baskı içerisinde bunu Milletler Cemiyeti daha sonraki aşamada çözsün diye zamana bırakıyoruz ve 1926 Ankara Anlaşması’yla da Musul ve Kerkük’ün statüsünü yeniden tartışıyoruz.

Musul ve Kerkük’ün statüsü neydi arkadaşlar, bu Irak devleti nereden düştü geldi baktığımızda, dört yüz yıl ecdadın hâkimiyeti olan bir coğrafya ve imparatorluk bakiyesi, payitahta bağlı bir yer. İşte, 1699’dan sonra başlayan her yüz yıl kaybedişimiz, Çanakkale’ye kadar gelip “Artık buradan sonra gidiş yok.” diyerek kaderimizi değiştirme iradesini ortaya koyan İdlibli, Kerküklü, Musullu ve coğrafyanın, gönül coğrafyasının pek çok yerinden Mehmetçik’in mücadelesiyle durdurduğumuz bu kaderimizi ters yüz eden emperyalizme karşı duruşun neticesinde biz yeniden masaya oturmak durumunda kalıyoruz ama darboğazın içerisinde itilerek oturmak durumunda kalıyoruz ve 1926 Ankara Antlaşması “75 kilometre içerisinde eşkıya takibi yapılabilir ve burası Irak’a devredildiği zaman -İngilizler Irak’a geçici olarak devrediyorlar- burada garantör olan ülkelerin hukuku çiğnendiği zaman da müdahale etme hakkı doğar.” diyor. İşte, Türkiye’nin uluslararası sözleşmeleri hatırlatarak Kerkük’teki statüyü vurgulamasının arka planındaki tarihî referanslar bunlar ama bu tarihî uluslararası sözleşmelerin ötesinde, o coğrafyada yaşayan insanlarımız, eğer Lozan’da 24 Temmuz 1923’tе isyan dalgalarıyla, bir İngiliz oyunuyla karşılaşılmasa, Ankara başkentli Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşı olacak Musullu, Kerküklü, El Bablı, İdlibli vatandaşlar, soydaşlar. Çünkü, büyük Misakımillî’nin, büyük yeminin içerisindeki tarihî haritaya baktığımızda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasından sonra Atatürk’ün Ankara’ya gelişi ve ertesi gün yaptığı konuşmada Misakımillî coğrafyasını tanımlarken Halep’ten Musul-Kerkük’e kadar ki olan hattı söyler ve ilk Meclis üyelerine, sayın milletvekillerine bu büyük Misakımillî’nin haritaları hediye edilir ve dönemin İstiklal Madalyalarının arkalarına da bu büyük Misakımillî haritaları işlenmesi hatıra olarak hafızalarda vardır. Bunlar Türkiye Büyük Millet Meclisinin arşivinde de mevcuttur.

Bizim gönül coğrafyamızda bugün ızdırıp çeken veyahut da kendi devleti içerisinde sorunlar yaşayan pek çok yerdeki insanımıza sorumluluğumuz elbette var ama Milliyetçi Hareket Partisi olarak, milliyetçi-ülkücü dünya görüşünün mensupları olarak vurguladığımız konu, Musul ve Kerkük Türkleri Lozan statüsünde -isyan dalgaları ile İngiliz oyunu olmasaydı- Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşı olacaklardı. Biz onlara borçluyuz. Onlara bu açıdan da borçluyuz. İşte “Orada herhangi bir huzursuzluk

söz konusu olur, kendi gençlik rüyasıyla etnik romantizmi milletteştirme sürecine girip tarihin akışına uygun olmayan davranışların içerisine giren sözüm ona anlayıştakiler ‘Kendilerinin fantezilerini gerçekleştiriyoruz.’ diye bir maceraya girer ve devamını getirirler ve Irak’ta bir kaos olursa Türkiye’nin müdahale hakkı kesinlikle doğar.” diyor Milliyetçi Hareket Partisi ve “Bu kaos müdahaleyle gidip plakayı 82, 83, 84 yapmak da olabilir veya orada bir Türkmen devletin kurulmasıyla ilgili de olabilir.” diyor. Milliyetçi Hareket Partisinin üzerinde durduğu genel yaklaşım tezleri bu tarihî müktesebattan kaynaklı.

Öte taraftan, Irak’taki gelişme ile Suriye’deki gelişmeleri Milliyetçi Hareket Partisi birbirinden ayrı düşünmüyor. Irak’ta bu referandum takviminin gelişim seyrine bakarsak “Ne zaman yapıldı?” ve “Neden yapıldı?” sorularını cevaplamak durumundayız. Suriye’nin geleceğiyle ilgili ciddi inisiyatif alma hamleleri yaptı Türkiye Cumhuriyeti devleti. 15 Temmuz gibi bir ihanet hamlesinden sonra ordu “Türk askeri darmadağın, ne yapacağını bilemez, 170 kışur generali yok.” denildiği, bu kadar bin askerinin açığa alındığı bir ortamda El Bab’a gitti, âdetâ kalkan gibi durdu, “kanton” adı altındaki fantastik işler yapan terörist koridoru kesti, oyunu bozdu. Bu bozulan oyundan travma yaşayan odaklar Basra Körfezi’nden Akdeniz’e uzanan koridorun önündeki kalkanı görünce “O hâlde, bizim Suriye’nin gelecek arayışında Türkiye’nin dikkatini dağıtmamız lazım. Haydi bakalım Barzani, sen görevini yap, tıpkı dedenin yaptığı gibi, babanın yaptığı gibi.” noktasında tahriklerle Türkiye’nin dikkati yeniden Irak coğrafyasına çekildi. Ama Türkiye, her ikisine birden vakıf olarak İdlîb kartını açtı ve İdlîb’den milyonlarca yeni göç olma potansiyelinin önüne geçti. İdlîb’de hemen Afrin’den ve yanı başındaki diğer kanton fantezilerinden PKK ve PYD’nin o bölgeye girmesinin önüne geçecek hamleyi yaptı. Belki de Hayfa Limanı’na akacak olan Barzani petrollerinin âdetâ borularına ot tıkadı. Bunlar emperyalizmin âdetâ çılgına dönmesi için yeterli hamlelerdir.

Türkiye, Allah’a şükür oyunu bozabilecek potansiyelde. Neden bu potansiyelde? “Bitti.” denildiği ya da “Atatürk öldü, bunlar devletini yaşatamaz.” dedikleri bir ortamda, Hatay’ı bir şekilde müktesebatında var olan o sezgisel gücüyle milletiyle birlikte hamle yaparak sınırlarına dâhil etti, Misakımillî’nin Hatay bölgesini 1939’da aldı. Bununla yetinmedi. Türkiye değişik travmalar yaşadı, değişik travmalar yaşadığı hâlde, dünya “Bunu yapmayın, yapamazsınız, çıkartma geminizi bile yeni aldınız.” dediği hâlde 1974’te Kıbrıs Barış Harekâtı’nı yaptı, “Ayşe tatile çıktı.” ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devleti kuruldu. Biz bunları hangi şartlarda yaptık? O dönemde ASELSAN’ımız var mıydı, ROKETSAN’ımız var mıydı, insansız hava araçlarımız var mıydı? Millî savunma stratejimizdeki kaynaklarımız neydi? Nüfusumuz kaçtı? Gayrisafi millî hasıladaki pozisyonumuz neydi? Uluslararası çevrelerdeki tanınırlığımız, gücümüz neydi? Biz yok günlerimizde bunu yapmışsak, şimdi El Bab’a gitmişiz, İdlîb’e gitmişiz “Kerkük’e gerekirse gideriz.” demişiz; bu çok mu? O hâlde, uluslararası hukuk öte yandan, önce bir fiilî durum yaratmak ve yaratılan fiilî duruma hukuki gerekçeler aramakla ilgili bir husustur arkadaşlar. Böyle bir şey yoktur.

Ne dedi Sayın Genel Başkanımız: “9 bin, 10 bin kilometre öteden, okyanus ötesinden Amerika gelecek, benim gönül coğrafyamda, Misakımillî sınırlarımın içerisinde operasyon çekip racon kesecek. Ben de bunlara sessiz kalacağım!” “Türk askerinin El Bab’da ne işi var, İdlîb’de ne işi var?” diyenler “Lan, Amerika’nın ne işi var burada?” diyemeyecek. O hâlde, bu tartışmaları yaparken de “Türkiye, efendim, Atlantikçi mi yoksa Amerikancı mı?” Tartışılması ve kategorize etmesi akıl dışı olan bu tartışmalarda Türkiye Ankara merkezli bir siyaset, Türkistan merkezli bir medeniyet projesi olarak insanlığın ufkunda yeni bir güneş gibi doğabilecek potansiyele sahiptir. Türkiye oradadır. Kaygan zeminde omurgalı, dinamik bir duruşla var olma mücadelesi vermek durumundadır. Milliyetçi Hareket Partisinin tezleri ve destekleri budur ve Sayın Cumhurbaşkanına verilen destekler bu gerçek zemin üzerindeki politikalar gereğidir. Ve bu politikalar her geçen gün kendisini göstermekte ki, 15 Temmuz FETÖ ihaneti sadece iç politikada darbe tartışmalarıyla sınırlı değil, iç ve dış politikaların tamamının yeniden tartışılmasına sebep olan bir hadisedir. Tıpkı insanlık tarihinde milattan önce-milattan sonra her neyse darbe öncesi ve sonrası, ihanet hamlesi öncesi ve sonrası olmak üzeredir.

Bugün John Bass'ın tartışması da budur, Amerika vize tartışması da budur ve yarınlarda olası Avrupa Birliği dönem toplantısında alınacak ekonomik ambargoyla ilgili uygulamalar da budur. Biz böyle görüyoruz. Ama biz bunu böyle görürken, buraya kadar söylediklerimiz belki Hükümet tezleriyle örtüşüyor gibi gözükse de beraberinde koyduğumuz şerhler var. Kamu diplomasisiyle büyük Türk milleti ailesini bu gerçekliğe hazırlamak durumundayız. “Ben ne olacağım?” sorusuyla, “Buradan sonra acaba bir şekliyle parti düşer, iktidar düşer, Tayyip Bey düşerse, FETÖ geri gelirse, emperyalizm yeniden dirilirse bana bir şey derler mi?” diye böyle mütereddit tavır içerisinde kararsız hamlelerle devlet yönetilemez. Böyle bürokrat olunamaz. Böyle milletvekili olunamaz. Böyle iş adamı da olunamaz. Bu noktada netleşilen ve iyi günde, tatlı günde kazanılanları dar günde, zor günde paylaşabilecek günler gelebilir Türkiye’de arkadaşlar. Buna kamuoyunu hazırlamak durumundasınız. Türkiye, olmak ya da olmamak arasında bir sürece girmiş durumda. Bu kuşatma... Henry Kissinger’ın iddiasıyla, sözüm ona: “Müktesebatlarını ve hafızalarını hatırlarsa bu Türkler çok önemli hamleler yaparak dünyada denge unsuru olabilecek başat güçlerden birisi olabilir. Biz bu Türkleri kontrolde tutarak kendi iç meseleleriyle uğraştırmalıyız ve dahi bu meselelerde bağımlılık üzerinden yol yürüyebilmelidir.” denilmektedir. 1950’lerden bu tarafa darbeler tarihine, iç operasyonlar tarihine baktığımızda da bütün bunları sistemin içerisine yerleştirdiklerini, devlet ile milletin bütünleşmesinin önünde ciddi anlamda jakoben, elitist, dayatmacı yapılarla gerilimleri gördüklerini, sancılıları yaşadıklarını çok rahatlıkla görürüz. Bu konuda Türkmen Ağası Dünder Taşer Büyük Türkiye Rüyası’nda diyor ki: “Milletim seçiyor Meclise gönderiyor; milletimin seçtiği Meclisin aldığı kararları uygulama konusunda karşısına çıkan yargı, bürokrasi ve oligarşi bütün bunları hiçe sayıyor, gerekirse ‘Hadi sen git, işine bak.’ diyor, benim de üniformasını taşıdığım asker görünümü birilerinin odaklarıyla hareket edenler ‘Bu memleket bizim.’ diyerek milletin iradesini sistemin dışına atıyor. Bizim derdimiz, büyük Türk milletini büyük Türk devletinin iradesine dönüştürmektir.” Türk milliyetçiliğinin fikir babalarından Dünder Taşer’in ifadelerinin özeti. Bu noktada bir şekliyle tarihî hafızada yer almış ve milliyetçilik ve demokrasiyi ikiz kardeş olarak görmüş bir geleneğin mensupları olarak bizler de Sayın Genel Başkanımızın şahsında her aşamada milleti, halkı referans aldığımız için ırkçılığa karşı, demokrasiyi referans aldığımız için faşizme karşı bir tutum içerisinde, insanlığa örnek bir tavırla siyaset yapmaya çalışıyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisinin tutum ve davranışları, millet telakkisi, milliyetçilik anlayışının Batı’daki sözüm ona faşist anlayıştan nasıl farklı olduğunu, uluslararası literatürde tez olabilecek hamleler yaparak devam ediyor.

Almanya seçiminden sonra Almanya’nın durumu nedir, aldınız mı arkadaşlar bir dış politika raporu sağlıklı ellerden? Almanlar nasıl hükümet kuracaklar? Dışişleri Bakanları kim olacak? Hangi şekilde çılgına döndüler? Yükselen ırkçılıktan sonra, o bölgeye gelen göçmenlerin kendi yaşam standartlarını etkileyerek gayrimenkullerinin bedellerini düşürdüklerine dair gösterdikleri tepkiyle faşist partileri yükseltmeleri. Sadece 300-500 bin göçmen daha alsınlar, ırkçı partileri, faşist partileri yüzde 20-25’leri bulacak ve Avrupa’nın kimyası bozulacak durumda.

Şimdi, bugün söz aldığımız konu İspanya’yla ilgili uluslararası sözleşme değil mi? İspanya ne yaptı? Kendi bölgesinde referandum yapmak isteyenlerin tepesine bindi değil mi? “Bu sandıkları kuramazsınız buraya, egemenlik hakkı ihlali.” dedi.

Pekâlâ, Amerika, geçenlerde Los Angeles’ta Rusya’nın konsolosluğuna ne yaptı? Nasıl bir operasyon yaptı? “Egemenlik haklarımla ilgili problem var.” diyerek orada tepelerine bindi ve ciddi anlamda sahil diplomatları egemenlik hakkı ihlalinin dolaylı operasyonla derdest etti.

Ne olmuş? Hain potansiyelinde olan bir şahıs Amerikan elçiliğinin taşeron şirketinde çalışıyormuş, Türkiye onu almayacakmış, göz önünde tutmayacakmış, falanmış filanmış. Milli olan, yerli olan, memleketin hayrına olan, milletin menfaatine olan, Allah'ın rızasına uygun olan her şeyin yanındayız ama bu görüntü altında, bu duygu altında başka yanlışların üstünü örterek, başka türlü hesabın kitabın içerisine girerek, gemide en ufak bir sarsıntı olduğunda kaçmaya kalkanları da ilk önce biz görür gerekli işlemi onlara da gerekirse biz yaparız. Onun için, memleketin, milletin geleceği, Türk milletinin ve Türk devletinin yarınları doğru mecburiyeti Türkiye'nin girmiş olduğu bu süreçten sağlıklı bir şekilde çıkmasına bağlı.

Zaman kaybolmuyor, biriktiriyor; geçmiş, şimdi ve gelecek. Biz neden “Halkız.” demiyoruz da “Milletiz.” diyoruz, neden, sözüm ona -sataşma maksadıyla söylemiyorum- “Halk partisiyiz.” demiyoruz da “Millet partisiyiz.” diyoruz. Millet geçmiş, hâl ve gelecektir oluşur. Biz siyasetimizi bütün bunların toplamı üzerinde yapıyoruz. Kerkük sevdamız da bundan, Türk dünyasına olan borcumuz da bundan, genel merkezimizin önündeki Yenisey, Orhun anıtları da bundan. Gelecekte, henüz bezm-i eleste, ruhlar âleminde doğmamış çocuklarımıza, bu topraklarda dünyaya gelme, bir Türk bedeninde dünyaya gelme potansiyelinde olan tüm evlatlarımıza da, torunlarımıza da gelecek neslimize de sorumluyuz, zorunluyuz ve mecburuz diyoruz. Bu kapsamda siyaseti yaparken gündelik anlamdaki beklentilerle şov yapıp geleceğin mirasını şimdiye tüketmeye de karşıyız, bedel ödeyerek bu toprakların altında yatanların kemiklerini sıplatmaya da karşıyız.

Bütün bunların toplamı üzerinde, sırat-ı müstakimde yol yürümeyi, samimi olmayı ve şuurlu işler yapmayı Cenab-ı Allah hepimize nasip etsin. Bu Meclisin açıldığı günden bu tarafa çok önemli milletvekilleri gelmiş geçmiştir buradan. O fakirlik fukaralık, garibanlık içerisinde gelip milletini temsil eden bu Meclisin ilk temsilcilerini öncelikli olarak saygı ve rahmetle anıyorum. Bu Meclisin millet iradesindeki karşılığında samimi bir şekilde devlet yönetimine emek harcayanları rahmetle anıyorum ama bu Meclisin etiketi ve sıfatı üzerinden millet ve devlet kaygısı olmadan egosunu ve nefsinin doyurmanın ve doldurmanın peşinde olanı da Allah ıslah etsin diyorum, ıslah edemiyorsa şuur nasip etsin diyorum; öncelikle kendi nefsimi diyorum.

Samimiyetle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.57

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7’nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum. 472 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Tümü üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştı.

Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Tanal sisteme girmiş, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, 11 Haziran 2016 tarihinde basına yansıyan haberlerde Almanya’nın İncirlik Üssü’nde kurmak istediği askerî tesisler konusunda mutabakat sağlandığı duyulmaktadır.

Bu yazılı anlaşma, eğer böyle bir şey varsa:

1) Askerî tesisin yapımıyla ilgili Bakanlığınızın Almanya’yla mutabakat sağlayarak ön çalışma yaptığı doğru mudur?

2) İncirlik’te yapılması planlanan askerî tesis ne amaçla yapıldı?

3) Yapılması planlanan tesisin kullanım amacı nedir? Bu tesis askerî tesis mi yoksa misafirhane midir?

4) Alman askerlerinin konuşlandığı İncirlik’te Alman askerleri tarafından hâlihazırda kullanılan alan kaç metrekairedir? Yapılması planlanan askerî tesis için tahsis edilen alan kaç metrekairedir ve bunun maliyeti ne kadardır?

Bizim İstanbul ilimiz Üsküdar ilçemizde Ünalın Mahallesi’nde polis karakolu bulunmamaktadır. Neden Üsküdar ilçemizin Ünalın Mahallesi’nde polis karakolu yapılmıyor? Burada yaşayan aşağı yukarı 10 binin üzerinde vatandaşımızın can ve mal güvenliği, mahallenin asayişi nasıl sağlanmaktadır? Ünalın Mahallesi’nde polis karakolu bulunmamasının nedeni nedir? Bakanlığınızın Ünalın Mahallesi’nde polis karakolu projesi var mıdır? Üsküdar Ünalın Mahallesi’nde ne zaman polis karakolu kurulacaktır? Vatandaşın bu asayiş nedeniyle mağduriyeti ne zaman giderilecektir? Ünalın Mahallesi’ne en yakın polis karakolu kaç kilometre mesafededir?

BAŞKAN – Evet Sayın Bakan, soruları cevaplamak üzere buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Muhterem Başkanım.

Bir mutabakata varılmıştı Almanların İncirlik Üssü’nü kullanması döneminde. Tabii o dönemde NATO’dan da gerek AWACS uçaklarıyla gerekse de sınır boyunda gözetleme için destek istenildi. Bazı ülkeler katkıda bulundu, o kapsamda da Almanya gelmişti. Ancak, bildiğiniz gelişmelerden dolayı Almanya şu anda İncirlik Üssü’nü terk etti, Ürdün’e taşındı. Dolayısıyla da şu anda ne bir tesis yapıldı ne de kullanılan bir durum var.

Bir diğeri de: “Üsküdar Ünalán’da polis karakolu niçin yapılmıyor?” Gerek Emniyet Genel Müdürlüğü gerekse de İçişleri Bakanlığı riski yüksek olan yerlerde, vatandaşın güvenliğinin tehlikeye düştüğü yerlerde karakol yapımına gidiyor. Eğer ki orada güvenlikle ilgili bir sıkıntı yoksa -bunu geçmişteki istatistiki rakamlara bakarak belirliyorlar- o zaman karakol kurulmasından vazgeçiyorlar. Karakol kurulmaması en güvenli mahalle demektir, karakola ihtiyaç varsa o zaman güvenlikte bir sıkıntı var demektir. Dolayısıyla olmasının değil, olmamasının tercih edilmesi daha doğrudur. Devlet gözükmez, ihtiyaç olduğu zaman ortaya çıkar, devletin her an her yerde gözükmesi ortada bir sıkıntı olduğunu gösterir. Türkiye inşallah demokratikleştikçe, geliştikçe, refah seviyesini artırdıkça devletin bu görünürlüğü de gittikçe azalacaktır diyorum.

Ancak diğer mesafelerle ilgili bilgiyi de Emniyet Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığından alıp size yazılı olarak iletmelerini isteyeceğim Sayın Tanal.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, Amerika Birleşik Devletleri 1 çalışanı gözaltına alındığı için vize başvurularımızı askıya aldı. Şimdi, Büyükelçinin yaptığı gerekçe açıklamasına baktığımız zaman diyor ki: “Bizim çalışanımız gözaltındayken avukatlarıyla görüştürülüyor.” Bakın, 1 kişi için avukatlarıyla görüştürülüyor diye vizeyi askıya aldı. Diyor ki: “Bizim adam işini yapıyordu, sırf işini yaptığı için siz bunu içeri aldınız.” ve 1 kişi için vizeleri kaldırdı. Yine diyor ki: “Medyaya haberler sızdırıldı ve masumiyet karanesi çığnendi. Sırf bu yüzden bizi Türk milletine düşman etme girişimleri oldu. Bu yandaş medya yargısız infaz yaptı.” Şimdi, 1 kişi için milyonlarca insan cezalandırıldı, hâlbuki Türkiye’de bu 1 kişi gibi aynı koşullarda bulunan on binlerce insan var. FETÖ terör örgütüne mensup olanları bir kenara bırakıyorum, onlarla ilgili bir şey söylemiyorum ama bu örgütle ilişkisi olmayan on binlerce insan şu anda açığa alınmış, içeri alınanlar avukatlarıyla görüştürülüyor, yandaş medya ha bire yargısız infaz yapıyor ve biz, bu insanların yüzüne nasıl bakacağız? Nuriye Gülmen ve Semih Özakça ölümle pençeleşiyorlar sırf bunları yaşadıkları için. Amerika’nın bir çalışanı, vatandaşı bile değil, Amerika’yı bütün dünyaya hükmettiriyor ama biz on binlerce insanımızı mağdur ediyoruz. Bu konuda bir açıklama yapar mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle Sayın Atıcı “1 kişi için milyonlarca kişi cezalandırıldı.” dedi, yine kendi sorusunun içerisinde bunun orantısız olduğu da belirtildi. Dolayısıyla da bu hak mıdır, hukuk mudur, adalet midir? Dolayısıyla buna CHP de karşı çıktı zaten.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Karşı çıkıyoruz ama kendimize de bakacağız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Dolayısıyla da yani bir yanlış yapıldığına... Ortada bir yanlış var, bu yanlış yapana da hep beraber, milletçe hepimiz karar veriyoruz, yaptığın yanlış diyoruz; birincisi o.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Kendimize de bakacağız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Yani bunun yapılmaması gerekirdi; Türkiye’yle müttefiksiniz, NATO’da üyesiniz. Müttefik olmak şu demek: Siz bir tehlikede, riskteyseniz, silahlı bir tehditteyseniz; biz geleceğiz sizi koruyacağız, sizin için can vereceğiz demektir. Biz bunu Kore’de gösterdik, biz bunu Afganistan’da gösterdik, diğer olaylar da budur. Peki, Amerikan Büyükelçiliğinde çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları sorgudan muaf mıdır...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Değildir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – ...imtiyazı var mıdır, dokunulmazlığı var mıdır? E, peki, hukuktan, adaletten, insan hakları veya evrensel hukuktan kaynaklanmadan bir hakkı nasıl ileri sürer? Yani biz sömürge devleti miyiz, sömürge vilayeti miyiz, kabile devleti miyiz? Bunu hep beraber dile getirip, söylememiz gerekir ki yanlışları onlar yaptı ki bir daha yapmasınlar, birinci husus bu.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Amerika yanlış yapmıştır, doğru.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Güzel, teşekkür ediyorum, noktayı koyduk, bu konuda mutabıkız.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ancak biz de kendi vatandaşlarımıza dönüp bakmak zorundayız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Güzel, doğru, orada da diyoruz ki, bir hukukçu olarak söylüyorum: Gerçekten hukuk bazen aksar ama sonuçta menziline varır, hukuk biraz gecikir ama sonuçta menziline varır. Hukukta da bizim, işte -nedir o- yargımız var, ağır aksak da olsa işliyor, temyiz mahkemeleri var, idare mahkemeleri var, komisyonlar kuruldu, belli bir süreç sonucunda inanın Türkiye’de bütün bu... Ama bir sıkıntılı dönemden geçtik. Bakın, 11 Eylülde Amerika bir terör saldırısına maruz kaldığında nasıl tepki gösterildiğini siz biliyorsunuz. Türkiye, 15 Temmuzda gerçekten cumhuriyet tarihinde değil, hiçbir dönemde rastlanmadık bir terör saldırısıyla karşı karşıya kaldı. Bu terör saldırısına karşı, devletin, milletin bir şekilde tepki göstermesini makul karşılamak lazım belli süreye kadar. Gerçekten Türkiye’nin... Onların bildirimlerini bir okuyun; meclis kapatılıyor, partiler kapatılıyor, birçok kimse... Ertesi gün, bakaydınız, kimler gözaltına alınacaktı, kimler infaz edilecekti? Dolayısıyla da bu kadar büyük tehdidin olduğu durumda Türkiye Cumhuriyeti’nin -o geçiş süreciye-bazı orantısız -öyle diyeyim yani- tedbirleri almasını makul karşılamak lazım. Zaten olağanüstü hâl anayasal bir kurum, Anayasa’da var ama inşallah, bu en kısa zamanda hukuk devletinin mekanizmaları içerisinde düzeltilir diye düşünüyoruz.

2 öğretmen ve öğretim üyesiyle ilgili olarak da -yine hukukçu olarak diyorum- hiç kimsenin kendi bedenine zarar verme hakkı yoktur. Demokratik olarak tepkiyi göstermek haktır ama kendisine zarar verme hakkı da yoktur dolayısıyla herkesin de “Ya, yaptığınız doğru değildir.” demesi gerekir. Burada bir haksızlığı protesto etmekten ziyade... Yani iki yanlış bir doğru yapmaz gibi. İşte, bak, komisyonlar kuruldu, itiraz et; onun idare mahkemesi var, itiraz et; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi var, oraya gitmek lazım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sadece empati yapın Sayın Bakan, empati yapın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Yok, onda hiç şüphem yok yani konuşuruz ama hukuk devletinde hak arama mekanizmalarının hukuki yollardan takip edilmesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şimdi, maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ADINA TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI İLE İSPANYA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA İSPANYA DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI ARASINDA ÇOK MAKSATLI AMFİBİ HÜCUM GEMİSİ (LHD) PROJESİ İŞBİRLİĞİ FAALİYETLERİNE İLİŞKİN MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 26 Şubat 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırası’nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, uluslararası anlaşmalar görüşülürken tabii bazı hususları da dikkatinize getirmek istiyorum.

Şimdi, önümüzdeki döneme bakmamız lazım. Bazen geçmişini hatırlamak, geçmişten ders almak önemli çünkü geleceğe dönük yürüyüşte geçmişin ne olduğunu anlamak önemli. Önümüzdeki dönemde Türkiye’nin yapması gereken hem içeride hem dışarıda bazı hususlar var. Ben onların en önemli olanlarından birkaç tanesini saymak istiyorum. Her şeyden önce, en önemli konu dışarıda, Türkiye’nin demokrasiyle ilgili algısında kökten sarsıcı bir algı değişikliği var. Türkiye’nin özellikle 16 Nisan referandumundan sonra geçmekte olduğu süreç, dünyada, Türkiye’ye bakışı değiştirdi. Bu algı sadece Türkiye’ye yönelik değil, Türkiye’de yaşayan insanların da demokrasiyle ilgili, demokrasinin varlığı, kurumsal demokrasinin varlığıyla ilgili ciddi negatif bir kanaati oluştu; bunun düzeltilmesi gerekiyor. Türkiye’de denge ve denetimle ilgili sorunlar yaşıyoruz, hukukun üstünlüğüyle ilgili sorunlar yaşıyoruz. En önemli konu, Türkiye’de OHAL’le ilgili uygulamalar ve OHAL’in bir an önce kaldırılması gerekiyor. Türkiye’de adil yargılamayla ilgili sorunlar yaşıyoruz. Adil yargılama, dünyanın neresine giderseniz gidin, hukukla ilgili soru işaretlerini gündeme getiriyor. Daha da önemli konu, Türkiye’de seçim ve sandık güvenliğiyle ilgili sorunlar var. Bunun da bir şekilde ele alınması... Türkiye’de seçimin güvenliği olmayacaksa demokrasiden bahsetmek mümkün değil. Hele hele Yüksek Seçim Kurulunun uygulamaları ve yaptıkları, esasen, hem milletimizde hem dışarıda ciddi manada soru işaretleri oluşturmıştır.

İçeride bunlar öncelikli konular olarak duruyor ama dışarıda daha öncelikli konularımız var. Şimdi, Türkiye’nin yakın coğrafyasındaki güvenlik risk ve tehditleri değerlendirildiğinde Irak’ın toprak bütünlüğünün sağlanması en önemli konu olarak duruyor çünkü bu bölgede çeşitli etnik ve mezhep grupları arasında çatışmayla sonuçlanabilecek, toplu katliam ve göçle sonuçlanabilecek bir senaryo istemiyoruz ve bu konuyla ilgili olarak, esasen, görüşlerimizi farklı platformlarda da arz etmiş durumdayız.

İkinci konu Suriye’nin toprak bütünlüğüdür. Suriye’de hâlâ siyasi bir çözüm üzerinde çalışılmıyor, parça başı çözüm konusu gündemde. Bugün, İdlib ve diğer alanlar parça başı çözümle alakalı konulardır. Suriye’de bütünlükçü bir çözüm yani Suriye’nin toprak bütünlüğünü, birliğini, egemenliğini tesis edecek yeni bir yapılanma ve bu konudaki uluslararası inisiyatiflere öncülük etmektir. Bizim önümüzdeki dönemde en önemli konulardan birisidir Suriye’deki toprak bütünlüğü ve bu konuyla ilgili, oradaki dengeyle alakalı olarak çalışma yapmak.

Bir başka konu Türkiye'nin ticaretiyle alakalıdır. Orta Doğu'daki bu çatışma alanları, güney sınırımızdaki çatışma alanları Türkiye'nin, maalesef, ticaretini doğrudan etkilemektedir. Bugün, bizim güney sınırımızdan Suudi Arabistan'a, Bahreyn'e, oradan daha aşağıya, Katar'a doğrudan bir yol bulunmamakta. Bunu bir şekilde çözmemiz gerekiyor. Bu, Türkiye'nin ciddi manada alanını daraltıyor. Bunun için de gerek sınır kapıları... Örneğin, geçen önerdiğimiz gibi, Fişhabur'dan doğrudan Telafer'e inen, oradan Bağdat'a inen ve oradan başka alanlara, Orta Doğu'ya inen bu sınır kapısının bir an önce görüşmelerle devreye sokulması lazım. Şu andaki siyasi atmosferin ve Bağdat'ın buna daha yaklaştığını görüyoruz.

Bir başka konu, AB'yle ilişkiler. AB'yle ilişkiler gelinen aşama itibarıyla ve uygulamalara baktığınız zaman, Türkiye'nin yakın vadede Avrupa Birliği'ne üye olması şartları ortadan kalkmıştır. Türkiye şu anda Avrupa Birliği'ne müracaat etmek istese Kopenhag Siyasi Kriterlerini karşılayamadığı için geri çevrilir. Şimdi, Avrupa Birliği'ni sevmeyebiliriz, Avrupa Birliği'ne üye olmak istemeyebiliriz ama şunu bilmemiz lazım, artık Avrupa Birliği ülkeleri tek tek ülkelerden oluşmuyor, o tek tek ülkeler Avrupa Birliği'nin topyekûn bir siyasi iradesini teşekkül eden bir yapıdan oluşuyor. Dolayısıyla, "Ben, Avrupa Birliği üyesi olmayayım ama -örneğin- Almanya'yla ilişkilerim iyi olsun." "Ben, Avrupa Birliği'ne yan bakayım, Fransa'yla ilişkilerim iyi olsun." deme lüksümüz yok çünkü burada üye ülkelerin üzerinde bir hâkimiyet kuran ve üye ülkelerin üzerinde daha "superstructure" dedikleri daha üst bir yapı vardır ve bu yapının kendisinden bağımsız üyelerle irtibat kurmak kolay değildir hem ticari hem vize ve başka konular itibarıyla.

Bir başka önemli konu, bizim Amerika'yla bugün sürtüşmemizin bir başka sebebi de Rusya'yla olan yakınlaşmadır. Biz geleneksel müttefik yapısının değiştiğini biliyoruz, demin onu arz ettik. Amerika'yla ciddi sorunlar yaşıyoruz ama Rusya'yla müttefikliğe gidecek bir yol üzerinde isek bunun neyle sonuçlanacağını da bilmek durumundayız. Rusya'ya bağımlılığımız çok, gazın yüzde 55'ini Rusya'dan alıyoruz. Ayrıca termik, nükleer santral için de milyarlarca dolar harcayıp enerjide Rusya'ya daha fazla bağımlı oluyoruz. Biliyorsunuz Rusya, bir zamanlar Ukrayna'yla alakalı Avrupa'yla yaşadığı sorunlar nedeniyle Ukrayna'dan geçen gazı kesmişti. Rusya'nın dış politika tezlerini de iyi okumak lazım yani biz nasıl olsa Amerika'yla köprüleri atıyoruz, Rusya'yla gidelim veya sonra döneriz, ABD'yle bir ilişki tuttururuz zikzakı yaşamamak lazım. Yani siyaseti Türkiye'nin göbeğine oturtmak lazım ve oradan o gözle bakmak her hâlükârda bu tercihe şayandır çünkü bu enerji bağımlılığı konusuyla ilgili bakınız, Rusya bugün Suriye'de ve yarın Irak'ta, Irak'ta özellikle veya bölgesel Kürt yönetiminde ciddi manada ticari anlaşmalar yapıyor. Putin açıklama yapıyor, diyor ki: "Ambargo uygularsanız bölgesel Kürt yönetimine petrol fiyatları artar." Hoşuna gitmesi gerekmez mi? En çok petrolü Putin'in var. Niye hoşuna gitmiyor? Çünkü başka bir niyeti var yani orada imzalamış olduğu anlaşmaların suya düşmesini istemiyor. Benzer şekilde Saddam zamanında da anlaşmalar imzalamıştı, o zaman da farklı davranmamıştı. Ruslarla ilişkilerde de Rusların pragmatik ve bir noktada çıkarıcı davrandığını bilmemiz lazım.

Son bir konuyu arz edeyim gecenin bu vaktinde, geç oldu artık, o da şudur: Dış politikada en önemli konu, rasyonalitedir, aklın öne alınmasıdır, duyguların arka plana itilmesidir ve dengelerin gözetilmesidir. Biz, bugün bu sorunları, bu dengeleri gözetemediğimiz için, aklı öne alamadığımız için yaşıyoruz, hep duygusal davranıyoruz, tepkisel davranıyoruz. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanı keşke bu açıklamaları kendisi yapmasaydı. O açıklamaları Dışişleri yapsaydı, daha alt seviyede insanlar yapsaydı yani en son yapacağınız açıklamayı en yetkili kişinin ağzından yaptırdığınız zaman geri dönüşü olmuyor, o zaman ilişkiler geriliyor.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıraların alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz isteyen Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMET TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Tabii, biraz önce mahkemelerden konu açılınca, olağanüstü hâlden Sayın Bakan dedi ki: “Evet, mahkemelerin bu konuda karar vermesi lazım. Anayasa Mahkemesi, efendim, komisyon...” Sayın Bakanım, ben bu elimdeki takipsizlik kararının bir fotokopisinin size vereceğim. Gerçekten, Türk hukuk tarihine bir ibretiâlem için geçecek olan bir takipsizlik kararı.

Karar şu: “Müştekinin gözüaltına alındığı sırada emniyet müdürlüğünde görevli polis memurları tarafından tehdit edilerek darbedildiği iddialarına ilişkin soruşturma işlemlerine başlanmış ise de 22 Temmuz 2016 tarihli 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 9’uncu maddesi kapsamında bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğunun bulunmadığı belirtildiğinden bu nedenle iddia konusu eylem nedeniyle şikâyetçi olanlar hakkında kovuşturma yasağı bulunduğu anlaşılmakla kovuşturmasına yer yoktur.” diyor. Yani, bu kanun hükmünde kararnamenin amacı, hiçbir emniyet mensubunun görevi kişiyi dövmek, yaralamak, onur kırıcı işlemlere maruz bırakmak değil, kanun hükmünde kararnamenin amacı da bu değil aslında. Ama, bu şekilde olağanüstü hâlin, kanun hükmünde kararnamelerin getirdiği hukukumuzdaki tahribatın gerçekten çok güzel bir örneği. Ben bunun bir suretini, fotokopisini size takdim edeceğim.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, dış politikada ülke olarak biz çok ciddi sorunlar yaşıyoruz. Üç aşağı beş yukarı hepimiz bu sorunları saati saatine izliyoruz, ne olup bittiğine de bakıyoruz. Dış politikanın ayrı bir önemi vardır, dış politikanın ayrı bir dili vardır, bu dili kullanan kişilere biz “diplomat” diyoruz. Dünyanın her tarafında, bu, böyledir. Nasıl hukukçuların ayrı bir dili varsa, askerlerin ayrı bir dili varsa, doktorların ayrı bir dili varsa, maliyecilerin ayrı bir dili varsa, esnafın ayrı bir dili varsa, sanayicilerin ayrı bir dili varsa diplomatların da ayrı bir dili vardır. Dolayısıyla dış politikada konuşurken herkes dikkatli olmak zorundadır, boğazda dokuz boğum olduğunu dış politikada konuşurken kimsenin unutmaması lazım. Ve dış politikanın iç politikaya göre bir başka farklılığı, dış politikanın millî olması gerektiğidir; dış politikada iktidar ve muhalefet olmaz, dış politikada millî bir duruş sergilenir, iktidarıyla muhalefetiyle dış politikada ortak bir dil geliştirilir. O nedenle iktidarda olanlar dış politikadaki bütün gelişmeleri muhalefete aktarmak zorundadır ki ortak dil geliştirilebilsin. Eğer dış politikada olan bitenleri iktidar, muhalefet partileriyle paylaşmazsa, bunu anlatmazsa ortak bir dilin de gelişmesi imkânsızdır.

Değerli arkadaşlar, bugün geldiğimiz noktada dış politikada ortak bir dilimiz yoktur. Ortak bir dil olmadığı için de ciddi sorunlar yaşamaktayız. Bu ortak dili, aslında bu çabayı harcaması gereken siyasi iktidar ancak siyasi iktidar ne hikmetse bu şekilde yanaşmamaktadır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kavga etmek istiyorlar ya.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Evet, kavgâ etmek istiyorlarsa biz sürekli barış isteyeceğiz, barışa davet edeceğiz ve barış bizi ancak huzura götürebilir Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

Eğer dış politikada yanlış yaparsak bunun sonuçları ağır olur, uzun süre telâfi edilemez ama iç politikada hata yaparsanız toplumun bir kesimi bu hatanın faturasını öder ama dış politikada hata yapılırsa 80 milyon insan bu bedeli öder. O nedenle dış politikada dikkatli bir dil kullanmak, arka kapı diplomasisini sürekli açık tutmak ve Türkiye'nin çıkarları üzerine kilitlenmek gerekir. Dış politikanın özelliğî budur değerli arkadaşlar. Dış politikada zaman zaman ciddi kırılmalar olabilir. Bazı örnekler vermek isterim sizlere hafızalarımızı da yenileme açısından. Mesela dönemin ABD Başkanı Johnson'un İnönü'ye yazdığı mektup, İnönü'nün ona karşı yazdığı mektup var. Tarihte bunlar yerlerini almıştır, Türkiye'nin onurunu, gururunu korumuştur. Yine de aynı şekilde 1974 Kıbrıs çıkarması; Türkiye ne yapacağını bilinçli olarak saptamış ve gereğini yapmıştır. Hatay'ın Türk topraklarına katılması bir diplomasî zaferidir. Kıbrıs çıkarması bir diplomasî zaferidir. Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyelik için başvurması, 1963 Ankara Anlaşması bir diplomasî zaferidir. Türkiye, uygar dünyanın bir parçası olma konusunda kararlılığını ve iradesini ortaya koymuştur. Irak'ta Türk askerlerinin başına çuval geçirilmesi, Musul Konsolosluğunun işgal edilmesi, Süleyman Şah Türbesi'nin taşınması karşısında iktidarın sessiz kalması bir diplomasî hezimetidir. Suriye politikası bir diplomasî hezimetidir.

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; dış politikada akılcı davranmak zorundayız, soğukkanlı davranmak zorundayız ve en önemlisi istişareyi yani danışmayı elden uzak, gözden uzak tutmamak zorundayız. İşin uzmanlarıyla, bürokratlarla oturup konuşmak, politika oluşturmak gibi siyasetin bir görevi vardır. Eğer danışma devre dışı bırakılırsa, arka kapı diplomasî devre dışı bırakılırsa ve her şey tek kişiye bırakılırsa Türkiye, freni patlamış bir kamyon gibi yokuş aşağı gider ve başına ne geleceğini kimse tahmin edemez. Hele hele dış politikada atışmaları basın üzerinden yapmak, arka kapı diplomasisini tamamen kapatmak hiçbir devlete yarar getirmez, hiç kimseye de yarar getirmez. Amerika'da Sarraf davası, Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısının orada tutuklu bulunması ve Sarraf'ın tutuklu olması, Zafer Çağlayan hakkında tutuklama kararının çıkması ve şimdi Amerika Konsolosluğunda olan tutuklamalar, rehin alma politikaları sorunu çözümülemez, aksine sorun gittikçe derinleşir. Dış politikadan Erdoğan o kadar habersiz ve dış politikanın ne olduğunu ve önemini o kadar az kavramış ki emin olun ki okuduğumuz zaman kulaklarımıza inanamıyoruz, gözlerimize inanamıyoruz.

Şöyle söylüyor: “Amerika'yla yaşanan vize krizi dolayısıyla bu karar her şeyden önce çok üzüntü verici; doğru, çok üzüntü verici. Yani Ankara Büyükelçisinin böyle bir kararı alarak uygulamaya sokması üzüntü verici.” Bir büyükelçi böyle bir karar alabilir mi?

Peki, değerli arkadaşlar, ben hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, iyi geceler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde gruplar adına, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Haydar Akar...

Buyurun Sayın Akar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, gecenin bu saatinde dış politikayı konuşuyoruz, bir uluslararası sözleşme üzerinde konuşuyoruz.

Ben Meclise geldiğimde ilk konuşmama, uluslararası bir sözleşme üzerine grup adına yirmi dakikalık konuşmayla başlamıştım. Aslında o tarihe kadar, bu Mecliste konuşana kadar dış politikayla herkesin, her vatandaşın ilgilendiği kadar ilgileniyordum, iş alanımın, çalışma alanımın aslında hiç alakası yoktu. Ama ilk konuşma, böyle bir konuşma geldi. O gün düşündüm ne söyleyebilirim diye. İran’la bir uluslararası sözleşme yapıyoruz, bir gümrük kapısının açılmasıydı. O gün düşündüm ne söyleyebilirim diye. Şöyle bir gözden geçirdim.

Mesela, sizin hemen iktidara geldikten sonra bir politikanız vardı komşularla sıfır sorun, sıfır problem diye yola çıktınız. Aslında doğru bir tespiti değil mi, komşularımızla iyi olmamız gerekiyordu, onlarla ekonomik iş birliğini geliştirmemiz gerekiyordu, aramızda küskünlükler, dargınlıklar, sıkıntılar varsa bunları çözmemiz gerekiyordu. Bundan doğalı olamazdı. Politikaya baktığınız zaman doğru bir politikaydı ve o dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül ilk temasını Ermenistan’la yapmıştı. Hatırlayın, Ermenistan’ı ziyaret etmişti, Türkiye-Ermenistan millî maçı vardı, daha sonra Türkiye’de tekrarlandı ve o maçta Bursa’da Azerbaycan bayrağını Bursa Stadyumu’na sokmamıştık, yasaklama kararı almıştık, “Bayraklarla girilmeyecek.” demiştik. “Bir komşumuzla ilişkilerimizi iyileştirelim.” derken o kadim dostumuz “Bir kardeşiz.” dediğimiz Azerbaycan’la da ilişkilerimiz bozuluyordu hatırlayın o günlerde.

Peki, yaklaşık on beş yıldır iktidardasınız, bu politikada bir gelişme oldu mu? Bir değişiklik olmadı. Birinci maddem Ermenistan’dı, oradan başlamıştım. Daha sonra Irak’ı konuştuk. Irak’ta kırmızı çizgileriniz vardı. Hatırlıyor musunuz kırmızı çizgilerinizi? Musul, Kerkük kırmızı çizginizdi. Orada bağımsız bir Kürdistan’ın kurulmaması Kuzey Irak’ta kırmızı çizginizdi.

Yine, PKK terörünün orada artması veya desteklenmesi konusundaki tutumu kırmızı çizginizdi. Sonra, Irak Merkezî Hükûmetini dışladınız, bu kırmızı çizgilerin tümünü terk ettiniz Amerika’nın müdahalesiyle birlikte. Bu kırmızı çizgilerin tümü terk edildi. Irak Merkezî Hükûmeti mezhepçilik ve başka nedenlerden dolayı dışlandı, oradaki özerk yapıyla ilişkiler geliştirildi, enerji ilişkilerimiz geliştirildi. Hatta, hatırlayın, Enerji eski Bakanı -burada- Irak’a, Erbil’e yapacağı bir ziyaretinde havada dönmek zorunda ve Kayseri’ye inmek zorunda kalmıştı.

Hatırlayın o günleri. Ne değişti? O gün “Irak’a demokrasi getireceğim.” diye işgal eden Amerika’nın hiç sıkıntısı var mı Irak’la ilgili? Bence yok. Petrolünü olduğu gibi alıyor, hem de ucuz yollarla alıyor; kuzeyinden alıyor, güneyinden alıyor, merkezinden alıyor. O şirketlerin hiçbir problemi yok ama Kuzey Irak’la bizim problemimiz bugün hâlen devam ediyor. Irak’la da devam ediyor Merkezî Hükûmetle çünkü Kuzey Irak’taki referanduma karşı koyabilmek, ona karşı bölge ülkeleriyle birlikte bir strateji geliştirebilmek için bu sefer dışladığımız, ilişki kurmadığımız, kurmakta kaçındığımız, hatta onların uyarılarına rağmen, Kuzey Irak petrolünü pazarladığımız bir ortamda tekrar Irak Merkezî Hükûmetine dönmek zorunda kaldık. Bakın, on beş yıllık politikaya, Irak’ta bir gelişme kaydedememiştir. “Sıfır sorun.” diyorduk ya, sorunlar büyüyerek, artarak devam ediyor.

Suriye’ye geldik.

Zaman da hızlı akıp gidiyor. Aslında devam etmem lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeter, yeter...

HAYDAR AKAR (Devamla) - Suriye’den bir şeyden memnun olmuştuk. Gerçekten, bugün, Ecevit’in o hasta hâliyle oturmuş şeklini tasvir eden, kamuoyuyla paylaşan AKP Genel Başkanı bir şeyi unutmuydu, Ecevit Suriye’deki Abdullah Öcalan’ı oradan çıkarabilmek için riski göze almıştı ve Genelkurmay Başkanını, kuvvet komutanlarını sınıra yollamıştı ve Suriye’yi terk etmek zorunda kalmıştı; hatırlayın o günleri. Ve sonra Suriye’yle dostluğumuz gelişti, ilişkilerimiz gelişti -tatillere falan girmeyeceğim- ve bundan memnun olduk çünkü 8 milyar dolarlık ihracat yapmaya başlamıştık Suriye’ye. Suriye’nin en yakın komşusu olarak Suriye’nin birçok tüketim malı ihtiyacı, inşaat ihtiyacı Türkiye tarafından karşılanıyordu, 8 milyar dolardı.

Çok önemseydiğim için söylüyorum, Kıbrıs Rum kesimiyle... Yine, Enerji eski Bakanı burada. Bakın, o gün doğal gaz çıkarmaya başlayan İsrail’le, Güney Kıbrıs’la... Piri Reis diye bir gemi yolladık biz oraya. Bu gemi yüzmesi bile zor olan bir gemiydi, sadece sismik araştırmalar yapan bir gemiydi. Tehditler ettik, sonra İsrail’e doğal gazı bulduktan sonra bir teklifte bulunduk “Biz sizin gazınızı pazarlayabiliriz.” diye.

İsrail ile Lübnan o noktaya nerede gelmişlerdi? Bir sismik araştırma gemisi tüm Akdeniz’i taramıştı, haritalarını çıkarmıştı, bölge ülkelerine bu haritaları sattı; Lübnan aldı, Mısır aldı, İsrail aldı, Suriye aldı, almayan bir tek ülke vardı, Türkiye’ydi bu. Bütün ülkeler kendi aralarında ikili ekonomik “zone” anlaşmaları yaptı, Türkiye kimseyle yapmadı, kıta sahanlığının dışına çıkamadı. Tehdit ettik, sonra “Pazarlayalım.” dedik. Geldiğimiz noktada bugün hangi noktadayız bu konuda arkadaşlar? Yine aynı yerde duruyoruz değil mi? En ufak bir gelişme kaydedilemedi.

Libya’ya bakalım. Önce “Libya’ya NATO müdahale edemez.” dedik, sonra iki ayrı uçakla iki yüzler milyon dolar getirdik oradaki isyancılara. En kadim dostumuz, Kıbrıs Savaşı’nda tek bize destek olan Kaddafi’nin linç edilmesine destek olduk. 30 bin kişi Libya’dan döndü. Yine, Enerji Bakanı burada, 5 tane kuyumuz vardı Libya’da, 5 tane hazır imalata geçecek petrol kuyumuz vardı, bugün Libya’ya giremiyoruz arkadaşlar.

Filistin’i düşünün, Filistin Kurtuluş Örgütü yıllarca mücadele etti. Çocukluğumuzdan gelen bir tarihi var, hatırlıyoruz hepimiz ama gittik, Hamas’la iş birliği yaptık.

Mısır’a gittik, sadece bir mezhep grubuyla iş birliği yaptık ve dış politikamızın bugün geldiği noktaya baktığımızda o “Sıfır soruna getireceğiz.” dediğimiz dış politikamız daha da büyüyerek, artarak devam etmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Grup Başkan Vekilim buradan uyarıyor “Uzattın.” diye.

Evet, son cümle şunu söyleyeyim: Dış politika millî bir politika olmalı. Gelecek on yılımızı, yirmi yılımızı birlikte planlamalıyız, sadece iktidar partisi olarak değil, muhalefet partileriyle birlikte planlamalıyız, gerektiğinde revize etmeliyiz ama tek dille konuşmalıyız, güçlü olmalıyız, diri olmalıyız diyor, hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akar.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Tasarının görüşmelerini tamamladık yalnız oylamadan önce oyunun rengini belirtmek üzere bir talep var. İç Tüzük 86’ya göre, aleyhte oyunun rengini belirtmek üzere Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı söz talebinde bulunmuştur.

Buyurun Sayın Atıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, 472 sıra sayısıyla Türk Deniz Kuvvetleri ile İspanya Deniz Kuvvetleri arasında çok maksatlı amfibi hücum gemisi projesi konusunda iş birliği yapan bir anlaşmayı konuşuyoruz. Şimdi, ne zaman bir ülkeyle iş birliği ya da anlaşma yapmaya kalksanız vallahi ödüm patlıyor, “Eyvah, acaba ne olacak?” diyorum. Şimdi, İspanya’yla ilişkilerimiz kötü değil. Acaba sizin bu iş birliği anlaşmasından sonra İspanya’yla hâlimiz ne olacak? Niye endişe duyuyorum anlatayım.

Suriye’yle çok güzel anlaşmalar yapmıştınız, dostluk anlaşmalarıydı, birlikte kabineler topladınız, vesaire; şimdi düşman olduk, “katil Esed” dediniz, kapıları kapattınız, bedelini biz ödedik Mersin’de, çiftçiler ödedi. 4 milyon Suriyeli Türkiye’ye geldi, bedelini yine garibanlar ödedi. Şimdi Astana sürecinde İran’la, Rusya’yla Türkiye bir araya geldi yani “İran ve Rusya” derken doğal olarak Suriye’yi kastediyoruz ve şimdi Suriye’yle Türkiye masaya oturmuş oldu ve birtakım anlaşmalar yaptı. Onun için eyvah diyorum.

Eyvah diyorum çünkü Özgür Suriye Ordusu’yla anlaşmıştınız. Özgür Suriye Ordusu’nu ve muhalif güçleri beslemiştiniz, eğitmiştiniz, donatmıştınız. Şimdi bir şekilde Özgür Suriye Ordusu’nu Halep’ten çıkardınız. Dediniz ki: “Çık oğlum Halep’ten, gel İdlib’e.” Geldiler İdlib’e ve götürdünüz, düşman olduğunuz Esad rejimine Halep’i teslim ettiniz ellerinizle. Onun için korkuyorum. Bir ülkeyle anlaşma yaparken yine mi rezil olacağız, yine mi başımız öne eğilecek, yine mi düşman olacağız diye vallahi korkuyorum.

Şimdi İdlib’e girmeye çalışıyorsunuz. İdlib’e girdiniz. İdlib’e çektiğiniz Özgür Suriye Ordusu ve muhaliflere de diyorsunuz ki Astana’da yaptığınız görüşmelerde: “Merak etmeyin, biz onları oradan alırız.” Ama şimdi “Hayır, alamazsınız. Siz bizi eğittiniz, siz bizi donattınız, elimize silah verdiniz. Şimdi biz bu silahları size karşı kullanacağız.” diyor oradaki muhalifler. “Bizi kandırdınız, Halep’ten çıkardınız ama İdlib’den çıkaramayacaksınız.” diyorlar.

İşte, yaptığınız anlaşmalar nereye gidiyor? İspanya’yla yaptığınız anlaşma da acaba böyle bir şey mi, vallahi ben de bilmiyorum. O yüzden, ikiyüzlü dış politikalar uygulayarak her zaman uluslararası arenada başımızı öne eğdiriyorsunuz.

Bakın, ABD’yle anlaşmalar yapıyorsunuz. Daha yakında Cumhurbaşkanı Amerika Birleşik Devletleri’ne gitti, “yakın dostum Donald” diye hitap etti, “Hiç olmadığımız kadar yakınız.” dedi ve çeşitli anlaşmalar yaptınız. Bir de baktık ki Donald bize 40 tane Boeing uçağı satmış, 40 tane, “hop” demiş, halletmiş. Ne kadar, biliyor musunuz? 11 milyar dolar. İyi, tamam, hadi, ihtiyacınız var diye düşünebilirsiniz ama Türk Hava Yolları batıyor, biliyorsunuz değil mi? Zarar ediyor, perişan durumda. Siz “dostum Donald” dediniz, 11 milyar doları bıraktınız, geldiniz. Adam bir hafta sonra dedi ki: “Hop, vizeleri kaldırıyorum.”

Ya, Allah aşkına, bir ülkeyle de bir anlaşma yapmayın ya, bırakın şu anlaşma yapmayı ya. Siz anlaştıkça biz batıyoruz, siz anlaştıkça biz mahvoluyoruz, siz anlaştıkça bizim başımız öne eğiliyor. O yüzden ne olur, siz bu anlaşmaları yapmayın. Bu İspanya’yla yaptığınız anlaşma iyi gibi görünüyor ama başımıza ne gelecek, vallahi billahi ben de bilmiyorum.

Avrupa Birliğiyle yakın dost oldunuz. Avrupa Birliğine girdik diye gündüz vakti havai fişekler attınız. Davutoğlu dedi ki: “Türk vatandaşı başı dik bir şekilde götürecek pasaportunu, atacak memurun önüne. ‘Ben Türkiye’den geliyorum’ diyerek vizesiz girecek benim vatandaşlarım.” Hepiniz alkışladınız çılgınca. Ne oldu şimdi? Almanya diyor ki: “Amerika’yı örnek almalıyız. Ya, niye aklımıza gelmedi bizim bu iş? Keşke bizim aklımıza gelseydi. Şimdi Amerika’yı örnek almalıyız.”

Ya, Barzani'yle dost oldunuz. Bir süre sonra “Bir gece ansızın gelebilirim.” dediniz. Fetullah'la dost oldunuz, başımıza bombalar yağdı. Allah aşkına, ne olur, ya, kimseyle dost most olmayın, kimseyle anlaşma manlaşma yapmayın, kimseyle de oturup bir mutabakat imzalamayın. Siz bunu yaptıkça biz perişan oluyoruz.

İyi geceler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, böylece tasarı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 472 sıra sayılı Kanun Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 199

Kabul : 195

Ret : 3

Çekimser : 1 (x)

Kâtip Üye

Fatma Kaplan Hürriyet

Kocaeli

Kâtip Üye

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye”

Böylece, tasarı, kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Alınan karar gereğince (11/17) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin gündeme alınıp alınmayacağına ilişkin görüşmeler ile Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna üç üyeliğe seçim yapılması için 16 Ekim 2017 Pazartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyor, hayırlı geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 23.54

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 491) İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

3.- (S. Sayısı: 472) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı İle İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (Lhd) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 491
 Oylama Saati : 19:54
 Üye Sayısı : 550
 Kabul Edenler : 207
 Reddedenler : 33
 Çekimsizler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 3
 Toplam : 243
 Açık Üyelikler : 6
 Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 143
 Oylama Saati : 21:32
 Üye Sayısı : 550
 Kabul Edenler : 203
 Reddedenler : 1
 Çekimsizler : 2
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 3
 Toplam : 209
 Açık Üyelikler : 6
 Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 472
 Oylama Saati : 23:48
 Üye Sayısı : 550
 Kabul Edenler : 188
 Reddedenler : 3
 Çekimsizler : 1
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 5
 Toplam : 197
 Açık Üyelikler : 6
 Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Danış Beştaş	Meral	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdoğan	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Adana	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Küçükcan	Talip	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Özdeş	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sarı	Fatma Güldeniz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Tümer	Zülfikar İnönü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Türkmen	Elif Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Uslupehlivan	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ünüvar	Necdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Boynukara	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Yıldırım	Behçet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkal	Hatice Dudu	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Parsak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Gökçe	Cesim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Drayet	HDP	Red	Katılmadı	Red
Ağrı	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 491	S.S. 143	S.S. 472
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Erhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülistin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çetin	Şefkat	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gündoğdu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Haberal	Erikan	MHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Mit	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Nazlıka	Aylin	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Önder	Sırrı Süreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sanhan	Şenal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünal	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Akaydın	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Öinal	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kara	Niyazi Nefi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kök	Devrim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Uşu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Yurdakul	Ahmet Selim	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Depboylu	Deniz	MHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Öz	Abdumrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Aydınhoğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bahkesir	Bostan	Kasım	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
Bahkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Kırcı	Sema	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Poyrazlı	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bahkesir	Tüm	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Fehmioglu	Enver	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bingöl	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	İrgat	Mizgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Eroşkun	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Küpcü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Petek	Reşat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altıaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bursa	Birkan	Zekeriya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	İrgil	Ceyhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karaburun	Bennur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Koçdemir	Kadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bursa	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.	Kabul
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Öz	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceritoğlu Kurt	Lütfiye İlksen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Arsılan	Kazım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Basmacı	Melike	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ramazanoğlu	Sema	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Balıken	İdris	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Demirel	Çağlar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Erdoğanış	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Pir	Ziya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşcier	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Uca	Felekmas	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yığıtalp	Sibel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Bircan	Erdin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Sezen	Rafet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Açıkcapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Öztürk	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Serdar	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Deligöz	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Erzurum	İlcalı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Usluer	Gaye	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Yüksel	Cemal Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Gaziantep	Ekici	Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gökdağ	Mehmet	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Özdağ	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Bektaşoğlu	Bülent Yener	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkari	Akdogan	Nihat	HDP	Red	Red	Red
Hakkari	Irmak	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Zeydan	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ahrazoğlu	Mehmet Necmettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ertem	Biröl	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul
Hatay	Şanverdi	Fevzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Türkoglu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yarayıcı	Hilmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Bakır	İrfan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Okutan	Nuri	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Yüce	Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Red	Çekimser	Çekimser
Mersin	Çamak	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kuyucuoglu	Serdal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Sağlar	Durmuş Fikri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Tezcan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkaya	Yakup	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gançe	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Albayrak	Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Red	Kabul	Kabul
İstanbul	Ataş	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Başcı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Benli	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osmar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çiçek	Dursun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Denirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Celal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Selina	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Engin	Didem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Red	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük	Kabul
İstanbul	Erdem	Eren	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İhsanoğlu	Ekmeleddin Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kahraman	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul 2 (Mük.1)	Kabul
İstanbul	Kavakçı Kan	Ravza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
İstanbul	Kaya	Atila	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tulay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklik	Feyzullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Özcan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paylan	Garo	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pulcu	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Red	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Sankaya	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Seferinoğlu	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sert	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Red	Kabul	Kabul
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yarkadaş	Barış	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yedekci	Cülay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Huşiit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Haydar Ali	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zengin	Miutzeza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Altıok	Zeynep	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İzmir	Doğan	Müslüm	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Hotar	Fatma Seniha Nühket	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kocabıyık	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kürkcü	Ertuğrul	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okayay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Süreklİ	Kerem Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Tanrıkulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Temizel	Zekeriya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Turhan	İbrahim Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Yiğit	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Demir	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Ank	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Dedeoğlu	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Halaoğlu	Yusuf	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Mınsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Çetinkaya	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Red	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunyalız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Babaoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Bozkurt	Mustafa Hüsnü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdoğan	Hüsnüye	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Eyemöz	Halil	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kaleli	Muhammet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ünal	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Nazlı	Mustafa Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Malatya	Özhan	Taha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Yaşar	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Nurlu	Mazlum	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yıldız Biçer	Tur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Çitil	Mehmet İker	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Dilipak	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Kahramanmaraş	Kaynak	Veysi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Kahramanmaraş	Reyhanboğlu	Nursel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Tor	Fahrettin Oğuz	MHP	Red	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Atalan	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Böllünmez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Dora	Erol	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Miroğlu	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Denir	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Özürk	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Özyer	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Üstündağ	Akın	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Çelik	Burcu	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Muş	Yıldırım	Ahmet	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gökürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red	Çekirser	Katılmadı
Niğde	Kavakhoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Ordu	Çanak	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Ayar	Hikmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Açba	Zihni	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	İsen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Üncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Samsun	Kurt	Hasan Basri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Tekin	Hayati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	MHP	Red	Kabul	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Sırt	Aktay	Yasın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sırt	Yıldırım	Kadri	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Akyıldız	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Dursun	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Akgün	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı
Tekirdağ	Doğan	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Köprülü	Enre	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Çakır	Coşkun	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Göçer	Celil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Günar	Adnan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Köseoğlu	Ayşe Sula	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Pekşen	Habuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Erol	Gürsel	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul/Mük.
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Baydemir	Osman	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülmar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Öcalan	Dilek	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yılmaztekin	Kenalettin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Tunç	Alim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Botan	Lezzin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Geveri	Adem	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Özgöke Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yıldırım	Nadir	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çaturoğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Özbakır	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Turpcu	Şerafettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Ulupınar	Özcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Serdengeçti	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Ağbal	Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Kavcıoğlu	Şahap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Konuk	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Red	Katılmadı	Red
Batman	Aslan	Mehmet Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Becerekli	Saadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Hamidi	Ataullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Encu	Ferhat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İlmez	Aycan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Yalçinkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul
İğdir	Adıyaman	Mehmet Emin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Aras	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Demirel	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	İnce	Muhamrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karabük	Uysal	Burhanettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Polat	Reşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 491	S. S. 143	S. S. 472
Osmaniye	Dumanşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ersoy	Ruhi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Düzce	Özli	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, 2016 yılında Maliye Bakanlığı yemekhanesinde yaşanan gıda zehirlenmesinin soruşturulmasına ve yüklenici firmayla ilgili işlemlere ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/15173)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL tarafından Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'ncü maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yrd. Doç. Dr. Gülay YEDEKCI

İstanbul Milletvekili

2016 yılında Maliye Bakanlığı yemekhanesinde verilen öğle yemeğinden 400 civarında personelin zehirlenerek hastanelik olduğu, tedavi için gidilen sağlık kuruluşlarınca rapor verilen bazı personelin birkaç gün evlerinde istirahat etmek zorunda kaldığı ve sonrasında yemek firmasının sözleşmesinin feshedildiği haberleri basına yansımıştır.

Öte yandan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun; 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin aynı Kanunun 25 inci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi halinde ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminatın ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabının genel hükümlere göre tasfiye edileceği hükmüne yer verilmiş; 25 inci maddesinin birinci fıkrasında ise yasak fiil ve davranışlar arasında "c) Sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak, fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapmak." sayılmıştır. Öte yandan Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca yasak fiil ve davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında, fiil veya davranışlarının

özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, 4734 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2016 yılında Maliye Bakanlığı yemekhanesinde verilen öğle yemeğinden dolayı toplu zehirlenme yaşandığı dönemde gıda hazırlama ve dağıtım işinden sorumlu olan yükleniciler ile ortakları kimlerdir?
- 2- Zehirlenme olayına ilişkin olarak herhangi bir soruşturma yapılmış mıdır?
- 3- Olayın tespit edilen sorumluları kimlerdir?
- 4- Sorumlular hakkında yapılan yasal işlemler nelerdir?
- 5- Toplu gıda zehirlenmesinin tespit edilen nedenleri nelerdir?
- 6- Gıda zehirlenmesine ilişkin olarak yüklenicilerin tespit edilen hata, kusur ve sorumlulukları nelerdir?
- 7- Yaşanan gıda zehirlenmesi sonrasında yemek hazırlama ve dağıtım işlerini yürüten yüklenici değiştirilmiş midir? Değiştirildi ise gerekçesi nedir? Sonraki yüklenicinin ticaret ünvanı nedir, ortakları kimlerdir?
- 8- Maliye Bakanlığındaki gıda zehirlenmesinden sorumlu olan yüklenici ve ortaklarının, son günlerde Manisa 1 inci Piyade Eğitim Tugay Komutanlığı'nda yaşanan gıda zehirlenmelerine neden olduğu iddia edilen Rota Yemekçilik ünvanlı firma ve ortakları ile herhangi bir bağlantısı var mıdır?
- 9- Gıda zehirlenmesinden sorumlu yükleniciler ve ortakları hakkında, ilgili Kanunlar ve sözleşmeler kapsamında hangi işlemler yapılmıştır? Bunlar hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı alınmış mıdır? Herhangi bir işlem yapılmamış veya yasaklama kararı alınmamış ise gerekçesi nedir?
- 10-Kamu İhale Kurumunca tutulan sicile göre söz konusu şirket ve ortakları hakkında kamu ihalelerinden yasaklama kararı bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise buna ilişkin bilgiler nelerdir?

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Sayı : 56591667-610-5158
Konu : 7/15173 Esas No.lu Yazılı Soru Önergesi

10.10.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 17.07.2017 tarihli ve 109627 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Gülay YEDEKÇİ' ye ait (7/15173) esas numaralı yazılı soru önergesi değerlendirilmiştir.

Gerekli inceleme ve araştırma yapılmış olup olayın sorumlusunun yüklenici olduğu anlaşılmıştır.

Yükleniciyle imzalanan 29.09.2015 tarihli sözleşme 27.10.2016 tarihinde feshedilerek kesin teminat irad kaydedilmiştir.

Yüklenici hakkında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile istisna edilenler dâhil, bütün kamu kurum ve kuruluşların ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmiş ancak, Mahkemenin "Tedbiren Durdurulması" na ilişkin kararına istinaden Resmi Gazetede yayımlanmamıştır.

İhalenin feshedilmesi nedeniyle yeni ihale ile feshedilen sözleşmedeki ihale fiyatı arasında idare aleyhine oluşan bedele ilişkin alacak davası açılmıştır.

Kamu kurumlarından alınan analiz ve tahlil sonuçları ile hastane raporlarına göre; gıda zehirlenmesinin 'Salmonella Enteridis' üremesi ve 'Ecoli' den kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Yüklenicinin hijyen konusunda gerekli özeni göstermediği anlaşılmıştır.

Sözleşme hükümlerinin ihlal edilmesi nedeniyle sözleşme feshedilmiştir.

Yasaklama kararı bilgisine, <https://ekap.kik.gov.tr/EKAP/Yasaklilik/YasakliSorgu.aspx> adresinden ulaşılabilir.

Bilgilerini arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakan

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gelir vergisi kesintilerinin kaldırılmasına yönelik bir düzenleme yapıp yapılmayacağına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/15753)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki Sorularımın Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri Uyarınca Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL Tarafından Yazılı Olarak Yanıtlanmasını Arz Ederim. 18.07.2017

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

- 1) Çalışanların maaşlarından kesilen yüksek oranda gelir vergisi kesintileri ile toplu iş sözleşmelerinde kazanım sağlayan işçilerin elde ettikleri kazanımlar geri alınarak çalışanların mağduriyetlerinin devamına vesile olunmaktadır. Gelir vergisi kesintilerinin kaldırılmasına yönelik bir düzenleme düşünülmekte midir?

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 15014783-610[2237]- 122 336

12.10.2017

Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.01.2017 tarihli ve 77842 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'in tarafıma tevcih ettiği 7/15753 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

Hükümetlerimiz döneminde asgari ücretliler de dahil olmak üzere gerek çalışanlarımıza, gerekse emeklilerimize önemli destekler sağlanmış, refahlarının sürekli olarak artırılması ve enflasyon karşısında kayba uğramamaları hususunda özel gayret gösterilmiştir.

Bu çerçevede ayırma ilkesine uygun olarak, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan gelir vergisi tarifesinin üçüncü ve dördüncü dilimlerinde ikili ayırma gidilerek, ücret gelirinin diğer gelir unsurlarından daha geç %27 ve %35'lik gelir dilimine girmeleri, böylece ücret gelirlerinin diğer gelir türlerine göre daha düşük oranda vergilendirilmesi sağlanmıştır.

Öte yandan, ücretliler üzerindeki efektif vergi yükünü azaltmaya dönük olarak Gelir Vergisi Kanununda yapılan bir düzenleme ile 2008 yılı başından itibaren asgari geçim indirimi uygulaması hayata geçirilmiştir. Çalışanların medeni ve ailevi durumlarını dikkate alan bu uygulama neticesinde; 2017 yılı için aylık 133,31 TL ile 226,63 TL arasında asgari geçim indirimi tutarı hesaplanmakta ve ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisinden düşülmektedir. Böylece, evli ve üç çocuklu bir asgari ücretli için asgari ücretin tamamı vergi dışında kalmakta ve gelir vergisi yükü sıfıra kadar indirilmiş olmaktadır.

Diğer taraftan, asgari ücretlilerin gelir vergisi tarifesinden etkilenmemeleri için 2016 yılında özel düzenleme yapılmış Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle sadece kendisi için asgari geçim indirimi hesaplanan asgari ücretlilere, 2016 yılı Ocak ayına ilişkin ödenen net ücretin altında kalanlara, bu tutar ile 2016 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olarak aylık hesaplanan net ücreti arasındaki fark tutar, ücretlinin asgari geçim indirimine ayrıca ilave edilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 3

7'NCİ BİRLEŞİM
12 EKİM 2017 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”in görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici 1’inci madde dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.04.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 466 ve 469 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

466 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 16’ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 27’nci maddelerden (25’inci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları; altıncı fıkrası; yedinci fıkrası; Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde; Geçici 4’üncü madde; Geçici 5’inci madde dâhil) oluşması,

469 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 49’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- 491 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16’ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 39’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde dâhil) oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 17.07.2017 tarihli 112’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 16.10.2017 Pazartesi günü saat 14.00’te toplanması ve 11/17 Esas Numaralı Gensoru Önergesinin 16.10.2017 Pazartesi günü Gündemin Özel Gündemde Yer Alacak İşler Kısımının birinci sırasına alınarak bu Birleşimde 11/17 Esas Numaralı Gensoru Önergesinin gündeme alınıp alınmayacağına ilişkin görüşmelerinin yapılması, görüşmelerinin tamamlanmasını müteakip RTÜK’te boş bulunan 3 üyelik için seçim yapılması ve Genel Kurulun bu seçimin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesi,

12.10.2017 Perşembe günü Birleşiminde 461 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

26’ncı Dönem 3’üncü Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri bir saat Sözlü Soruların görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının, Çarşamba günleri ise Sözlü Soruların görüşülmemesi ve bugünlerde gündemin Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler Kısımındaki işlerin görüşülmesi;

497 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 20’inci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 39’uncu maddelerden (25’inci maddeye bağlı Ek Madde 2; Ek Madde 3; Ek Madde 4 ve 26’nci Maddeye bağlı Geçici 7’nci Madde; Geçici 8’inci Madde; Geçici 9’uncu Madde; Geçici 10’uncu Madde dâhil) oluşması

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10.10.2017 tarihli 5’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu**

12.10.2017 Perşembe - Saat: 11.00

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**

12.10.2017 Perşembe - Saat: 13.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

7'NCİ BİRLEŞİM

12 EKİM 2017 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; kamu ihaleleri ile ilgili kanuni sorumluluğunu yerine getirmediği ve kamunun zarara uğratılmasına sebebiyet verdiği iddiasıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/17) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 06.10.2017) (Dağıtım Tarihi: 09.10.2017) (**Görüşme Günü: 16.10.2017**)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

1.- **(S. Sayısı: 491)** İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.07.2017) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 497)** Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve 4 Milletvekilinin İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1826) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.10.2017) (**) (X)

3.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

4.- **(S. Sayısı: 472)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/737) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.05.2017) (X)

5.- **(S. Sayısı: 461)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/787) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

6.- **(S. Sayısı: 464)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/723) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

7.- **(S. Sayısı: 477)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/729) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

8.- **(S. Sayısı: 478)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları Uluslararası Sözleşmesi Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/762) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

9.- **(S. Sayısı: 362)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 365)** Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

11.- (S. Sayısı: 366) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

12.- (S. Sayısı: 367) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

13.- (S. Sayısı: 368) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

14.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

15.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

16.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

17.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

18.- (S. Sayısı: 374) Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

19.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

22.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

24.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

25.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

26.- (S. Sayısı: 459) Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

27.- (S. Sayısı: 460) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

28.- (S. Sayısı: 457) AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 Tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28/04/2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/745) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

29.- (S. Sayısı: 463) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/667) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

30.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

36.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 156)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 150)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 363)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 275)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 262)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 207)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 324)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 466)** Türkiye Uzay Ajansı Kurulması ve Uzaya Yönelik Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/823) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2017) **(**) (X)**

72.- (S. Sayısı: 469) Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi ve Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.03.2017) (**) (X)

73.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

74.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

75.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)

76.- (S. Sayısı: 465) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/763) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

77.- (S. Sayısı: 452) 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

78.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

79.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

80.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

81.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

82.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

83.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

84.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

85.- (S. Sayısı: 448) 679 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/806) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017)

86.- (S. Sayısı: 449) 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

87.- (S. Sayısı: 450) 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

88.- (S. Sayısı: 453) 683 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/809) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

89.- (S. Sayısı: 454) 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

90.- (S. Sayısı: 455) 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

91.- (S. Sayısı: 467) 686 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/813) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017)

92.- (S. Sayısı: 468) 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017) (X)

93.- (S. Sayısı: 470) 688 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/830) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.05.2017)

94.- (S. Sayısı: 289 ve 289'a 1'inci Ek) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016, 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/8, 5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihleri: 24.05.2016 ve 18.05.2017)

95.- (S. Sayısı: 479) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Savunma ile İlgili Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Konusunda Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/735) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

96.- (S. Sayısı: 480) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/740) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

97.- (S. Sayısı: 482) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/826) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

98.- (S. Sayısı: 483) 689 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/835) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017)

99.- (S. Sayısı: 484) 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/836) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017) (X)

100.- (S. Sayısı: 481) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/741) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.05.2017) (X)

101.- (S. Sayısı: 487) Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/816) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2017)

102.- (S. Sayısı: 488) Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2017)

103.- (S. Sayısı: 496) 691 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/860) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 04.10.2017)

104.- (S. Sayısı: 498) 692 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/863) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 12.10.2017)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 143

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Kanun Tasarıları Yenileme Tezkeresi ve Listesi.....	4
• 1/511 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	22
- Gerekçesi	22
• Dışişleri Komisyonu Raporu.....	24
• Tasarı Metni	26
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	26
• Anlaşma Metni.....	27

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-30-3870

2/12/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

Ek: Liste

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
1.	1/911	İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Değişiklik Getiren 15 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
2.	1/966	Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
3.	1/924	Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
4.	1/826	Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
5.	1/992	Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
6.	1/549	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
7.	1/1028	Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
8.	1/844	Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 1/2013 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
9.	1/910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
10.	1/621	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
11.	1/622	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
12.	1/631	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
13.	1/550	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı
14.	1/281	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
15.	1/634	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
16.	1/331	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
17.	1/348	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
18.	1/531	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
19.	1/833	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
20.	1/696	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
21.	1/712	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
22.	1/804	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
23.	1/816	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
24.	1/820	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
25.	1/837	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
26.	1/890	Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
27.	1/906	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
28.	1/343	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
29.	1/678	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
30.	1/755	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
31.	1/888	Türkiye Cumhuriyeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
32.	1/840	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
33.	1/960	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
34.	1/1016	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
35.	1/786	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
36.	1/807	Türkiye Cumhuriyeti ile Peru Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Düzeltme Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
37.	1/586	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
38.	1/929	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
39.	1/952	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
40.	1/955	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
41.	1/958	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
42.	1/962	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
43.	1/969	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
44.	1/972	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
45.	1/985	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
46.	1/1019	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
47.	1/1023	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
48.	1/1034	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
49.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
50.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
51.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
52.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
53.	1/349	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
54.	1/352	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
55.	1/396	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
56.	1/692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
57.	1/767	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
58.	1/799	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
59.	1/823	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
60.	1/829	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
61.	1/835	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
62.	1/857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
63.	1/859	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
64.	1/875	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
65.	1/912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
66.	1/920	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
67.	1/935	3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
68.	1/986	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyamn Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
69.	1/1005	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
70.	1/1020	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
71.	1/1021	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
72.	1/1026	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
73.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
74.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
75.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
76.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
77.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
78.	1/292	Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
79.	1/686	Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
80.	1/898	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthali ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
81.	1/903	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Kanun Tasarısı
82.	1/907	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
83.	1/990	Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
84.	1/354	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
85.	1/359	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
86.	1/386	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
87.	1/391	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
88.	1/393	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
89.	1/420	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye’de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
90.	1/428	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
91.	1/439	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
92.	1/452	Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasında Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
93.	1/458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
94.	1/665	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
95.	1/670	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
96.	1/677	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
97.	1/711	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
98.	1/723	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
99.	1/738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
100.	1/775	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
101.	1/805	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tayland Krallık Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
102.	1/810	Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
103.	1/824	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
104.	1/830	Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
105.	1/856	Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
106.	1/874	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
107.	1/886	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
108.	1/908	Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
109.	1/921	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
110.	1/926	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
111.	1/987	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
112.	1/1017	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
113.	1/1024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
114.	1/306	Iraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
115.	1/378	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
116.	1/379	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
117.	1/381	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
118.	1/713	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
119.	1/720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı
120.	1/772	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokol'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
121.	1/809	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
122.	1/853	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
123.	1/909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
124.	1/997	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
125.	1/1000	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
126.	1/1002	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
127.	1/1018	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
128.	1/1030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
129.	1/1031	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
130.	1/1033	Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
131.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
132.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
133.	1/545	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
134.	1/1025	Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
135.	1/803	Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
136.	1/922	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
137.	1/923	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
138.	1/321	Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
139.	1/339	Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşmeye Değişiklikler Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
140.	1/304	Müteaddit Defalar Değiştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesi Birleştirme Protokolü Konusundaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
141.	1/305	Avrupa Topluluğunun, Mütteaddit Defalar Değiştirilmiş ve 27 Haziran 1997 Tarihli Protokol ile Birleştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesine Katılmasına Dair Protokol Hakkındaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
142.	1/307	Kıta Sahaneliğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
143.	1/1010	Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
144.	1/1032	Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
145.	1/914	Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
146.	1/450	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
147.	1/821	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
148.	1/839	1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
149.	1/854	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
150.	1/989	Türkiye Cumhuriyeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
151.	1/951	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
152.	1/994	Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
153.	1/460	2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
154.	1/773	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
155.	1/704	Mücvir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
156.	1/661	Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
157.	1/797	1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
158.		Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
159.	1/283	Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
160.	1/666	Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
161.	1/715	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
162.	1/319	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
163.	1/322	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
164.	1/370	Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
165.	1/502	Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
166.	1/574	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
167.	1/593	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
168.	1/718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
169.	1/815	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
170.	1/831	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
171.	1/841	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
172.	1/842	Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
173.	1/846	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
174.	1/863	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
175.	1/917	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
176.	1/956	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
177.	1/977	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
178.	1/988	Türkiye Cumhuriyeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
179.	1/1022	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunu Tasarısı
180.	1/822	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
181.	1/315	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
182.	1/394	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
183.	1/533	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
184.	1/657	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
185.	1/871	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
186.	1/895	Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankara’da İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
187.	1/902	Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
188.	1/491	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
189.	1/347	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
190.	1/754	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
191.	1/560	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
192.	1/633	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
193.	1/814	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
194.	1/979	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
195.	1/636	Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
196.	1/942	Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
197.	1/964	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
198.	1/1027	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
199.	1/858	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
200.	1/290	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
201.	1/959	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
202.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
203.	1/312	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
204.	1/993	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisine Dair Anlaşmaya Yönelik GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisinin Güçlendirilmesi Konulu Tamamlayıcı Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
205.	1/899	Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
206.	1/624	Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
207.	1/422	Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
208.	1/915	Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
209.	1/664	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
210.	1/860	Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
211.	1/801	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
212.	1/680	Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
213.	1/743	Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
214.	1/973	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
215.	1/971	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
216.	1/901	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
217.	1/887	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomi, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
218.	1/885	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
219.	1/881	Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
220.	1/861	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
221.	1/848	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
222.	1/836	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
223.	1/817	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
224.	1/811	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
225.	1/784	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
226.	1/413	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
227.	1/334	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
228.	1/286	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
229.	1/285	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
230.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
231.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
232.	1/930	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
233.	1/812	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
234.	1/761	Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
235.	1/1011	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
236.	1/329	2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
237.	1/356	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
238.	1/654	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
239.	1/732	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
240.	1/675	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
241.	1/790	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
242.	1/825	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
243.	1/999	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
244.	1/1015	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
245.	1/1029	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
246.	1/1037	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
247.	1/659	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
248.	1/409	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
249.	1/961	Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
250.	1/529	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1031-3982

2/10/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 22/9/2014 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/511)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GEREKÇE

Türk Savunma Sanayiinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi ile Türk Silâhlı Kuvvetlerinin modernizasyonunun sağlanması amacıyla başlatılan savunma sanayii hamlesi çerçevesinde uluslararası ilişkilerin yoğunluk kazanması ve Türkiye’deki özel sektör ağırlıklı savunma sanayii projelerine olan ilginin artması sonucunda, teknoloji transferindeki ana unsurlardan biri olan “Savunma Sanayii Güvenliği” konusu büyük önem kazanmıştır.

Türkiye’nin, savunma amacıyla ihtiyaç duyduğu her türlü silâh, mühimmat, araç ve gerecin doğrudan satın alma, müşterek projelere katılım, teşvik veya yatırım yolu ile tedarik edilmesi ya da bu konularda yapılacak araştırma ve geliştirme çalışmaları esnasında, gizlilik dereceli bilgi, belge, proje ve malzemenin Bilmesi Gereken Kişiler dışındakilere herhangi bir menfaat karşılığı veya karşılıksız olarak verilmesi ya da açıklanmasını önlemek, bunların çalınma veya sabotaja karşı korunmalarını sağlamak, ulusal ve uluslararası menfaatlerimiz açısından dikkate alınması gereken önemli hususlardan biridir.

Savunma ihtiyacımız olan ve gizlilik dereceli bilgi ihtiva eden her türlü harp silâhının, mühimmatının, araç ve gereçlerinin ve bunların önemli ve kritik alt sistem ve parçalarının alımı, satımı, her tip üretim, araştırma ve geliştirme faaliyeti ile bunlara ilişkin hizmet ve altyapı tesis faaliyetlerinin tümünü kapsayan gizlilik dereceli projelerin güvenli bir şekilde yürütülmesi ve etkili bir

şekilde korunması; bunlara nüfuz edecek kişilerin güvenilirliğinin sağlanması ve bunların muhafaza edileceği tesis ve yerlerin uygun şekilde emniyet altına alınması, ancak savunma sanayii güvenliğinin sağlanmasına yönelik düzenlemeler ile mümkün olabilecektir.

Bu nedenle; ülkemizde, savunma sanayii güvenliğinin sağlanması, savunma sanayii güvenliği ile ilgili faaliyetlerin merkezî olarak yürütülmesi ve bu amaçla Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamının belirlenmesi, ulusal menfaatlerimizin gözetilerek savunma sanayiimizin geliştirilmesi ve güçlendirilmesini temin etmek amacıyla 29 Haziran 2004 tarihli ve 5202 sayılı “Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu” hazırlanmış ve 3 Temmuz 2004 tarihli ve 25511 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun kapsamında yer alan faaliyetler ülkemizde, Kanunun 3 üncü maddesinin g fıkrası ile Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı olarak yetkilendirilen Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında yürütülmektedir.

Ülkemizde 5202 sayılı Kanun ile Millî Savunma Bakanlığına verilen bu yetkinin, uluslararası alanda da yasal bir çerçeveye oturtulabilmesi ve kullanılabilmesi, ancak uluslararası anlaşmalar ile mümkün olabilecektir.

Bu kapsamda; Türkiye ile İspanya Krallığı arasında, savunma sanayii alanında, yukarıda açıklanan faaliyetler çerçevesinde yapılabilecek iş birliği esnasında savunma sanayii güvenliğinin sağlanması amacıyla, ülkemizde Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında bulunan savunma sanayii ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel firmaları bağlayıcı nitelikteki bu anlaşma metni hazırlanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18/1/2016

Esas No: 1/511

Karar No: 140

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24’üncü Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Dönemin sona ermesi nedeniyle hükümsüz sayılmıştır. Bakanlar Kurulu tarafından yenilenerek 3/12/2015 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 8/1/2016 tarihinde tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen Tasarı, Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 14/1/2016 tarihli 11’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; iki ülke arasında savunma sanayii alanında yapılacak iş birliği esnasında savunma sanayii güvenliğinin sağlanmasını teminen 25 Haziran 2014 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Söz konusu Anlaşmanın iki ülke arasında savunma sanayisi güvenliğinin sağlanması amacıyla imzalandığı ve ülkemizde Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında bulunan savunma sanayiiyle ilgili kurum ve kuruluşlar ile özel firmaları bağlayıcı nitelikte olduğu, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan ve Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Taha Özhan
Malatya

Başkanvekili
Cemalettin Kani Torun
Bursa

Kâtip
Hasan Basri Kurt
Samsun

Üye	Üye	Üye
<i>Talip Küçükcan</i>	<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Ahmet Akın</i>
Adana	Aksaray	Balıkesir
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Hişyar Özsoy</i>	<i>Ziya Pir</i>	<i>Ümit Özdağ</i>
Bingöl	Diyarbakır	Gaziantep
(Muhlifim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Recep Şeker</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Hasan Karal</i>
Mardin	Rize	Rize
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
	Üye	
	<i>Halil Özcan</i>	
	Şanlıurfa	
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA
SAVUNMA SANAYİ KONUSUNDA
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KORUN-
MASI HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 25 Haziran 2014 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA
SAVUNMA SANAYİ KONUSUNDA
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KORUN-
MASI HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Avrupa Birliği Bakanı V.

F. Işık

Çevre ve Şehircilik Bakanı V.

M. M. Eker

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

N. Canikli

Kültür ve Turizm Bakanı

Ö. Çelik

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı V.

E. Ala

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

L. Elvan

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

A. İslam

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı V.

F. Çelik

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

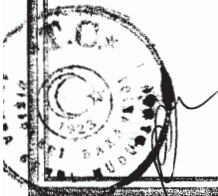
Milli Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
İSPANYA KRALLIĞI
ARASINDA
SAVUNMA SANAYİ KONUSUNDA
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KORUNMASI HAKKINDA ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı (Bundan sonra her biri Taraf ve her ikisi birden Taraflar olarak anılacaktır.);

Taraflar ve/veya Tarafların Kuruluşları arasında iş birliği ile üretilen ve/veya mübadele edilen savunma sanayi ile ilgili Gizlilik Dereceli Bilginin karşılıklı korunmasını sağlamayı arzu ederek,

Taraflar ve/veya Tarafların Kuruluşları arasında, imzalanan ve bu Anlaşmanın III'üncü Maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlanan Sözleşmelerin sonucu olarak mübadele edilen veya birlikte üretilen Gizlilik Dereceli Bilginin karşılıklı korunması ve kontrolünün sağlanmasına yönelik usul ve esasları ortaya koymayı isteyerek,

27.09.1999 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı arasında Teknik ve Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Protokolünü" dikkate alarak,

Bu Anlaşmanın, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyeceğini ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve toprak bütünlüklerine karşı kullanılmayacağını teyit ederek,

AŞAĞIDAKİ HUSUSLARDA ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

MADDE I AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı; Taraflar ve/veya bu Anlaşmanın III'üncü Maddesinin sekizinci paragrafında tanımlanan Kuruluşlar arasında mübadele edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunmasının sağlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

MADDE II KAPSAM

Bu Anlaşma, Taraflar ve/veya bu Anlaşmanın III'üncü Maddesinin sekizinci paragrafında tanımlanan Tarafların Kuruluşları arasındaki savunma sanayi programları/projeleri veya sözleşmeler ile ilgili karşılıklı mübadele edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunmasını kapsar.

Her bir Taraf, bu Anlaşmayı, diğer Tarafın herhangi bir Üçüncü Taraftan aldığı Gizlilik Dereceli Bilgiyi elde etmek maksadıyla kullanmayacaktır.

MADDE III TANIMLAR

1. "Gizlilik Dereceli Bilgi" Bir güvenlik sınıflandırması ile belirtilen ve yetkisiz bir erişime karşı koruma gereksinimi belirlenen, herhangi bir şekilde iletililebilen bilgi, belge veya malzemeyi ifade eder.

2. "Yetkili Güvenlik Makamı" Bu Anlaşmanın IV'üncü Maddesinde belirtilen, savunma sanayi konusunda yetki verilen ve bu Anlaşmanın uygulanmasından, gözetim ve denetiminden sorumlu olan Millî Güvenlik Makamını veya Millî Güvenlik Makamı tarafından somut bir programa/projeye özgü olarak yetkilendirilen Yetkilendirilmiş Güvenlik Makamını ifade eder.

3. "Gizlilik Dereceli Sözleşme" Taraflar ve/veya Tarafların Kuruluşları arasındaki savunma sanayi ile ilgili Gizlilik Dereceli Bilgiyi kapsayan mal ve hizmet sağlamak amacıyla yapılabilecek uygulanabilir bir anlaşmayı ifade eder.

4. “**Tesis Güvenlik Belgesi**” Bir tesisin, güvenlik açısından belirli bir sınıflandırma seviyesine kadar Gizlilik Dereceli Bilgiye yeterli bir güvenlik koruması sağlayabildiğine ve bu tür Gizlilik Dereceli Bilgiye nüfuz etmek isteyen personele Gizlilik Dereceli Sözleşmelerin icrası için gerekli güvenlik gereksinimleri hususunda uygun bir şekilde soruşturmadan geçirildiğine ve bilgilendirildiğine dair Yetkili Güvenlik Makamı tarafından verilen belgeyi ifade eder.

5. “**Konuk Personel**” Gizlilik Dereceli Bilgi içeren faaliyetlerde bulunan diğer tarafta yerleşik bir Kuruluşun tesislerini ziyaret eden herhangi bir personeli ifade eder.

6. “**Ev Sahibi Ülke**” Konuk Personeli kabul eden ülkeyi ifade eder.

7. “**Bilmesi Gereken**” (**Bilmesi Gereken Prensibi**) bir muhtemel alıcının, resmî görev veya hizmetleri icra etmesi maksadıyla Gizlilik Dereceli Bilgiye erişim veya sahip olma gereksinimi hakkında olumlu bir karar verilmesi yönündeki esası ifade eder.

8. “**Kuruluş**” Gizlilik Dereceli Bilginin kullanıldığı uluslar arası bir savunma iş birliği programına/projesine ya da Gizlilik Dereceli bir Sözleşmeye katılımından dolayı Gizlilik Dereceli Bilginin kullanıldığı, saklandığı veya korunduğu hükümet kurumunu veya bu Anlaşmanın IV’üncü Maddesinde tanımlanan Yetkili Güvenlik Makamı’nın denetimindeki özel firma veya şirketi ifade eder.

9. “**Kaynak Taraf**” Gizlilik Dereceli Bilginin yetkisi altında üretildiği Taraf veya uluslararası kuruluşu ifade eder.

10. “**Program/Proje Güvenlik Talimatı**” Güvenlik usullerini standart hale getirmek maksadıyla belirli bir proje veya programa uygulanan güvenlik düzenlemelerinin veya usullerinin derlenmesini ifade eder. Program/Proje Güvenlik Talimatı, ana Sözleşmenin bir Ekinde oluşturur ve programın/projenin ömür döngüsü süresince gözden geçirilebilir.

11. “**Kişi Güvenlik Belgesi**” Bir şahsa, Gizlilik Dereceli Bilginin korunması ve kullanılmasına ilişkin kendi ulusal mevzuatına uygun olarak, Gizlilik Dereceli Bilgiye erişime ve bunları kullanmaya uygun olduğu yönünde Yetkili Güvenlik Makamı tarafından verilen belgeyi ifade eder.

12. “**Alan Taraf**” Gizlilik Dereceli Bilgiyi Kaynak Taraftan alan Tarafı veya Kuruluşu ifade eder.

13. “**Üçüncü Taraf**” Bu Anlaşmanın tarafı olmayan ülke veya uluslararası kuruluşu ifade eder.

MADDE IV YETKİLİ GÜVENLİK MAKAMLARI

Bu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu olan Yetkili Güvenlik Makamları aşağıda verilmiştir:

Türkiye Cumhuriyeti için : Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı,
Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı.

İspanya Krallığı için : Dışişleri Bakanlığı,
Millî İstihbarat Merkezi Direktörü
Millî Güvenlik Ofisi.

MADDE V GÜVENLİK SINIFLANDIRMALARI

1. Taraflar, aşağıda gösterilen güvenlik sınıflandırma seviyelerinin eşdeğerliğini ve tabloda yer alan güvenlik sınıflandırma seviyelerine uygunluğunu kabul ederler:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ	İSPANYA KRALLIĞI	NATO EŞDEĞERİ
"GİZLİ"/"SECRET"	"RESERVADO"	"NATO SECRET"
"ÖZEL"/"CONFIDENTIAL"	"CONFIDENCIAL"	"NATO CONFIDENTIAL"
"HİZMETE ÖZEL"/"RESTRICTED"	"DIFUSIÓN LIMITADA"	"NATO RESTRICTED"

2. Tarafların Yetkili Güvenlik Makamları, bu Anlaşmaya dayanarak alınan, Gizlilik Dereceli Bilgiyi kendi ulusal güvenlik sınıflandırma seviyesi ile yukarıdaki tabloda gösterilen eşdeğer işaretlere uygun olarak işaretlemeyi taahhüt ederler.

3. Tarafların Yetkili Güvenlik Makamları, bu Anlaşmanın uygulanmasını etkileyebilecek kendi ulusal güvenlik sınıflandırmaları, Yetkili Güvenlik Makamları veya kendi kanun ve düzenlemelerinde yapılan herhangi bir değişikliği karşılıklı olarak birbirlerine bildirmeyi taahhüt ederler.

4. Bu Anlaşma "ÇOK GİZLİ"/"TOP SECRET" /"SECRETO" seviyesindeki Gizlilik Dereceli Bilginin mübadelesi ile ilgili prosedürleri kapsamaz. İstisna olarak, bu tür bir mübadele ihtiyacının ortaya çıkması halinde, Tarafların Yetkili Güvenlik Makamlarınca özel prosedürlerde karşılıklı olarak mutabık kalınacaktır.

MADDE VI GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KORUNMASI

1. Tarafların Yetkili Güvenlik Makamları; karşılıklı iş birliğinin bir sonucu olarak üretilen ya da transfer edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunması için gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu tür bilgiyi de en azından kendi Gizlilik Dereceli Bilgilerini korudukları eşdeğer bir güvenlik seviyesinde korumayı sağlayacaklardır.

2. Alan Taraf, Gizlilik Dereceli Bilgiyi Kaynak Taraftan önceden yazılı izin almaksızın bir Üçüncü Tarafa transfer etmeyecektir.

3. Taraflar arasında karşılıklı iş birliği kapsamında mübadele edilen veya üretilen Gizlilik Dereceli Bilgiler sadece bilmesi gereken ve Yetkili Güvenlik Makamından alınmış uygun seviyeli Tesis Güvenlik Belgesi olan firmalara açıklanacak veya bu kuruluşlarda bulundurulacaktır.

MADDE VII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN SEVİYESİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

1. Gizlilik Dereceli Bilgiye verilmiş güvenlik sınıflandırmalarının seviyesi; sadece Kaynak Tarafça belirlenir, düşürülür veya iptal edilir Bu tür karar; Kaynak Tarafça, onları uygulayacak olan Alan Tarafa yazılı olarak derhâl bildirilecektir.

2. Taraflar arasındaki karşılıklı iş birliği sürecinde üretilen bilgiye verilecek güvenlik sınıflandırma seviyesi, sadece karşılıklı onay ile belirlenecek, değiştirilecek veya iptal edilecektir. Bu tür bilgiye verilecek güvenlik sınıflandırma seviyesi konusunda anlaşmaya varılamazsa, Taraflar, herhangi biri tarafından önerilen en yüksek seviyeyi kabul edecektir.

MADDE VIII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN TRANSFERİ

1. Gizlilik Dereceli Bilgi, Taraflar arasında, bu Maddenin üçüncü paragrafında belirtilen hükümetten hükümete diplomatik kanallar veya Tarafların Yetkili Güvenlik Makamları tarafından mutabık kalınan diğer kanallar ile iletilecektir.
2. Bununla beraber; acil durumlarda veya Maddenin birinci paragrafında belirtilen kanalların kullanılmasının uygun olmaması veya Gizlilik Dereceli Bilginin alınmasında gereksiz gecikmelere neden olması durumunda, kendi ülkelerinin Yetkili Güvenlik Makamı tarafından bu amaçla verilmiş kurye belgesi ile yetkilendirilmiş ve uygun Kişi Güvenlik Belgesine sahip personel tarafından kendi kanun ve düzenlemelerine uygun olarak taşınabilir. Bu personel, görevleri ve taşınacak Gizlilik Dereceli Bilginin korunması için takip edilecek prosedürler konusunda gerektiği şekilde eğitilmiş olacaktır.
3. Gizlilik Dereceli Bilginin gönderilmesi ve alınması ile ilgili kanallar:
 - a. Türkiye Cumhuriyeti'nden İspanya Krallığı'na;
Türkiye Cumhuriyeti'nin İspanya Krallığı'ndaki Büyükelçiliğinden İspanya Krallığı Millî İstihbarat Merkezinin Direktörü, Millî Güvenlik Ofisi Kayıt Merkezi'ne,
 - b. İspanya Krallığı'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne;
İspanya Krallığı'nın Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçiliğinden Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na.
4. "HİZMETE ÖZEL" ("DIFUSIÓN LIMITADA"/"RESTRICTED") seviyeli Gizlilik Dereceli Bilgi, alıcılara posta, kargo veya millî kanun ve düzenlemelere uygun olarak başka herhangi bir dağıtım aracı ile gönderilebilir.
5. Taraflar Millî Güvenlik Makamları arasında karşılıklı olarak mutabık kalınacak güvenlik prosedürleri ile paralel olarak güvenli ve onaylanmış elektronik vasıtalar aracılığıyla Gizlilik Dereceli Bilgi aktarabilirler.

MADDE IX GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN TERCÜME EDİLMESİ, ÇOĞALTILMASI VE İMHA EDİLMESİ

1. "GİZLİ" ("RESERVADO"/"SECRET") seviyesindeki Gizlilik Dereceli Bilgi, sadece, Kaynak Tarafın Yetkili Güvenlik Makamından önceden yazılı izin alınarak tercüme edilecek veya çoğaltılacaktır.
2. "ÖZEL" ("CONFIDENCIAL"/"CONFIDENTIAL") ve üzeri Gizlilik Dereceli Bilginin tercümesi uygun seviyede Kişi Güvenlik Belgesine sahip şahıslar tarafından yapılacaktır.
3. Gizlilik Dereceli Bilgi tercüme edildiği veya çoğaltıldığı zaman, üzerindeki bütün orijinal güvenlik işaretleri de korunacaktır. Sadece açıklık getirilmesi amacıyla, bu Anlaşmanın V'inci maddesine uygun olarak Alan Taraf için eşdeğer işaretlemeyi tespit etmek maksadıyla orijinal işaretlemeye dipnot kullanılabilecektir. Tercüme edilen veya çoğaltılan Gizlilik Dereceli Bilgi de orijinal bilgiye sağlanan aynı kontrol ve korumaya tâbi olacaktır. Kopyaların sayısı resmî amaçların gerektirdiği ölçüde sınırlı olacaktır.
4. Gizlilik Dereceli Bilgi, Kaynak Tarafın önceden yazılı onayı ile ve ulusal mevzuata uygun olarak, tamamen veya kısmen birleştirilmesini engelleyecek şekilde imha edilecektir.

5. Herhangi bir "GİZLİ" ("RESERVADO"/"SECRET") işaretli Gizlilik Dereceli Bilginin Alan Tarafça imhası Kaynak Tarafın önceden yazılı onayı alınmak suretiyle yapılmalı ve imha sonrasında Kaynak Tarafa yazılı olarak bilgi verilmelidir.

MADDE X **GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KULLANILMASI**

1. Taraflar arasında karşılıklı iş birliği ile üretilen ve/veya mübadele edilen Gizlilik Dereceli Bilgi, bu Anlaşmaya uygun olarak gönderildiği amaç dışında başka hiçbir amaç için kullanılmayacaktır.
2. Gizlilik Dereceli Bilgiye ilişkin "know-how" ve diğer fikrî mülkiyet haklarına, karşılıklı olarak riayet edilecektir. Bunlara ilişkin diğer hususlar; bu Anlaşma kapsamında her bir program/proje için ayrı ayrı yapılacak olan Gizlilik Dereceli Sözleşmelerde ayrıntılı olarak belirtilecektir.
3. Gizlilik Dereceli Bilgi ve bunlara ilişkin "know-how" ve diğer fikrî mülkiyet hakları, Kaynak Tarafın önceden yazılı izin alınmaksızın bir Üçüncü Tarafa açıklanmayacaktır.
4. Gizlilik Dereceli Bilgi; sadece, Bilmesi Gereken Prensibine uygun olarak, bu Anlaşmanın IV'üncü Maddesinde belirtilen kendi Yetkili Güvenlik Makamı tarafından tam olarak yetkilendirilmiş ve uygun Kişi Güvenlik Belgesine sahip kişilere açıklanacaktır. "HİZMETE ÖZEL" seviyesinde bir Gizlilik Dereceli Bilgiye erişim, Bilmesi Gereken ve uygun şekilde yetkilendirilmiş ve eğitilmiş kişilerle sınırlandırılmıştır.
5. Taraflar arasında karşılıklı iş birliği ile üretilen ve ortaklaşa sahip olunan Gizlilik Dereceli Bilgi, Tarafların Yetkili Güvenlik Makamlarından önceden yazılı izin alınmaksızın bir Üçüncü Tarafa verilmeyecek ve açıklanmayacaktır.

MADDE XI **GİZLİLİK DERECELİ SÖZLEŞMELER**

1. Taraflardan birinin bir Kuruluşu diğer Tarafın Gizlilik Dereceli bilgisine erişmesi gerektiği zaman, önerilen kuruluşun kendi Millî Güvenlik Makamından alınmış uygun güvenlik sınıflandırma seviyeli bir Tesis Güvenlik Belgesi taşıdığını kendi Yetkili Güvenlik Makamı vasıtasıyla diğer Tarafın Yetkili Güvenlik Makamına önceden teyit edecektir.
2. "ÖZEL"/"CONFIDENCIAL"/"CONFIDENTIAL" ve üzeri seviyedeki Gizlilik Dereceli Bilginin kullanıldığı her bir program/proje için imzalanacak Gizlilik Dereceli Sözleşmeye ek olarak, program/proje kapsamında Gizlilik Dereceli bilginin korunması için alınacak tedbirleri içeren bir Program/Proje Güvenlik Talimatı hazırlanacaktır.
3. Program/Proje Güvenlik Talimatı, her iki Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca onaylandıktan sonra uygulamaya konulacak ve aşağıdaki bilgileri içerecektir:
 - a. Program/Projede yer alacak Kuruluşların ismi, bunların Gizlilik Dereceli program/proje kapsamındaki sorumlulukları ve yükümlülükleri.
 - b. Program/Proje kapsamındaki Gizlilik Dereceli Bilginin korunması için alınacak güvenlik tedbirleri ve tanımları içeren bir güvenlik sınıflandırma rehberi.

3. Tesislerinin Gizlilik Dereceli Bilgiyi kullanmak ve saklamak için gerekli koşulları yerine getirdiğini ve personelinin uygun seviyede Kişi Güvenlik Belgesine sahip olduğunu ve uygun bir şekilde eğitildiğini garanti etmek amacıyla Kuruluşun taahhüdü.

d. Gizlilik Dereceli Bilginin transfer edilmesi, kullanılması veya açıklanmasına ilişkin usuller.

e. Gizlilik Dereceli Bilginin fiili olarak kaybolması, sızdırılması veya tehlikeye maruz kalmasına veya bunlardan kuşulanılmasına ilişkin prosedürler ve bunun Kaynak tarafın Yetkili Güvenlik Makamına bildirilme yükümlülüğü. Gizlilik Dereceli bilginin herhangi bir şekilde ifşası durumunda Kaynak Tarafın Yetkili Güvenlik Makamından yetki alınması ihtiyacı ayrıca Program/Proje Güvenlik Talimatına yansıtılacaktır.

4. Herhangi bir Gizlilik Dereceli Sözleşmenin bir Eki olarak hazırlanan ve onaylanan Program/Proje Güvenlik Talimatı, yeterli güvenlik denetimi ve kontrolü sağlamak amacıyla işin yapılacağı yerdeki Tarafın Yetkili Güvenlik Makamına gönderilecektir.

5. Yükleniciler ve/veya onların altyüklenicileri aynı güvenlik yükümlülüklerini yerine getirecektir.

6. Bir Tarafın topraklarında yerleşik bir Kuruluş ile diğer Tarafın topraklarında yerleşik diğer Kuruluş arasında sözleşme imzalamak amacıyla ön-sözleşme görüşmeleri başladığı zaman, anlaşmaya dair belgelerin imzalanmasını amaçlayarak, Taraflar, Yetkili Güvenlik Makamları vasıtasıyla Gizlilik Dereceli Bilginin mevcudiyeti ve ön-sözleşme görüşmelerinde yer alan güvenlik sınıflandırması hakkında birbirlerine bilgi vereceklerdir.

MADDE XII GÜVENLİĞİN TEHLİKEYE MARUZ KALMASI

1. Gizlilik Dereceli Bilginin fiili olarak tehlikeye maruz kalması veya bu tür bilginin yetkisiz bir kişiye açıklanması veya bunlardan kuşulanılması hâlinde, ihlal veya açıklanmanın meydana geldiği veya meydana gelmiş olmasından şüphelenilen Taraf, kendi ulusal mevzuatına uygun olarak gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu durum ile alınan tedbir ve sonuçları hakkında diğer Tarafı derhal bilgilendirecektir.

2. Tarafların dışındaki bir ülkede bir güvenlik ihlali veya zafiyeti olması hâlinde, transfer eden Tarafın Yetkili Güvenlik Makamı, bu Maddenin birinci fıkrasında belirtilen tedbirleri alacaktır.

3. İhlal veya zafiyetin meydana geldiği veya meydana gelmiş olmasından şüphelenilen Tarafça, alıcının ülkesinde geçerli mevzuata uygun olarak derhal bir soruşturma gerçekleştirilecektir. Diğer Taraf, talep olması durumunda, soruşturmada iş birliği yapacaktır.

4. Her hâlükârda, diğer Tarafa soruşturmanın sonuçları hakkında bilgi verilecektir ve zararın nedenleri ve kapsamı hakkında nihai rapor sunulacaktır.

MADDE XIII ZİYARETLER

1. Gizlilik Dereceli Bilgiye veya bunların muhafaza edildiği veya işlendiği alanlara nüfuzu gerektiren ziyaretler, sadece, ziyaretçinin Gizlilik Dereceli bilgiyi almaya veya erişmeye yetkili kılındığı uygun gizlilik seviyesinde Kişi Güvenlik Belgesi olması ve Bilmesi Gerekmesi halinde E. Sahibi Ülkenin Yetkili Güvenlik Makamından önceden yazılı izin alınmasından sonra gerçekleştirilecektir. "HİZMETE ÖZEL"/"DIFUSION LIMIDATA"/"RESTRICTED" seviyesinde Gizlilik Dereceli bir bilgiye erişimi içeren ziyaretler, Bilmesi Gereken ve uygun seviyede yetkilendirilip eğitilmiş ve talimatlandırılmış şahıslarla sınırlandırılmıştır.

2. Bir Üçüncü Tarafın vatandaşlarınca, Gizlilik Dereceli Bilgiye veya bunların ele alındığı veya işlendiği alanlara nüfuzu gerektiren ziyaretler, sadece, Tarafların Yetkili Güvenlik Makamları arasında ortak mutabakatla gerçekleştirilecektir.

3. Ziyaret Talepleri, önerilen ziyaret tarihinden en az 21 (yirmi bir) gün önce yazılı olarak Ev Sahibi Ülkenin Yetkili Güvenlik Makamına bildirilecektir. Acil durumlarda, ziyaret talepleri en az 10 (on) gün önce gönderilecektir. Bu talepler, bu Anlaşmanın VIII'inci Maddesinin birinci paragrafında belirtilen kanallar vasıtasıyla gönderilecektir.

4. Her ziyaret için, aşağıdaki bilgileri ihtiva edecek şekilde bir ziyaret talebi formu hazırlanacaktır:

a. Konuk Personelin; adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, milliyeti, pasaport veya Ulusal Kimlik Numarası ve görevi,

b. İkili ziyarete ilişkin önerilen tarih ve ziyaretin tahmini süresi,

c. Konuk Personel tarafından erişilecek Gizlilik Dereceli Bilginin seviyesi ve içeriği ve uygun olduğu takdirde sahip olduğu Kişi Güvenlik Belgesinin seviyesi,

d. Ziyaret edilecek tesis, bina ve yerlerin isimleri ve ziyaretin amacı,

e. Konuk Personeli kabul edecek kişilerin adları, soyadları ve resmî unvanları,

f. Talebin yapıldığı tarih, Konuk Personeli gönderen ülkenin Yetkili Güvenlik Makamının imza ve resmî mührü.

5. Ziyaret onayının geçerlilik süresi 12 (on iki) ayı geçmeyecektir.

6. Taraflar, belirli proje, program veya sözleşme için tekrarlanan ziyaretleri gerçekleştirmek için yetkilendirilen personel listelerini hazırlama konusunda mutabık kalacaktır. Bu listeler, başlangıç periyodu olarak 12 (on iki) ay süre için geçerli olacaktır. Listeler Taraflarca onaylandıktan sonra, ziyaret koşulları; mutabık kalınan koşul ve şartlara uygun olarak doğrudan bu şahıslar tarafından ziyarette bulunulacak kuruluşlarındaki uygun temas noktaları ile belirlenecektir. Listelerin yenilenmesinde Gönderen ve Ev Sahibi Ülkelerin Yetkili Güvenlik Makamlarınca somut olay temelinde mutabakat sağlanabilecektir.

MADDE XIV GENEL HÜKÜMLER

1. Tarafların Yetkili Güvenlik Makamları; her iki ülkenin taraf olduğu veya olacağı, çok uluslu savunma sanayi iş birliği programları/projeleri veya sözleşmeleri çerçevesinde mübadele edilecek ve/veya karşılıklı iş birliği ile üretilcek Gizlilik Dereceli Bilginin korunmasına ilişkin yöntemler, düzenlemeler ve tedbirlerin uygulanması maksadıyla birbirleri ile istişare edeceklerdir.

2. Her bir Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca kendi ulusal mevzuatına uygun olarak verilen Tesis Güvenlik Belgesi ve Kişi Güvenlik Belgesi, her iki tarafın da katıldığı karşılıklı iş birliği programları/projeleri veya sözleşmeleri kapsamında karşılıklı olarak tanınacaktır.

MADDE XV MALİ KONULAR

1. Bu Anlaşmanın uygulanması prensipte normal olarak herhangi bir maliyet getirmeyecektir.
2. Herhangi bir maliyet olması durumunda her bir Taraf, bu Anlaşmanın tüm yönlerinin uygulanması ile gözetim ve denetiminden doğan kendi harcamalarını kendi ulusal mevzuatına uygun olarak üstlenecektir.

MADDE XVI TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Tarafların Yetkili Güvenlik Makamlarının karşılıklı yazılı mutabakatı ile bu Anlaşma tadil edilebilir.
2. Üzerinde mutabakat sağlanan değişiklikler XIX'uncu Maddeye uygun olarak yürürlüğe girecektir.
3. Ortak mutabakat sağlayamayan değişiklikler, XVII'nci Madde çerçevesinde ele alınacaktır.

MADDE XVII UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorum veya uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yetkili Güvenlik Makamları tarafından bir çözüme ulaşılamazsa diplomatik kanallarla çözüme kavuşturulacaktır. Uyuşmazlıklar, çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü bir tarafa intikal ettirilmeyecektir.
2. Taraflar, bu Anlaşmanın tadil, gözden geçirme ve herhangi bir uyuşmazlığın çözümü süresince, tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE XVIII YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşmanın yürürlük süresi 5 (beş) yıldır. Ancak; Taraflardan herhangi biri, bu Anlaşmanın yürürlük süresinin bitiminden en az 30 (otuz) gün önce diplomatik kanaldan yazılı olarak sona erdirmeye bildiriminde bulunmadığı takdirde yürürlük süresi, her defasında birer yıllık sürelerle otomatik olarak uzatılmış kabul edilecektir.
2. Her bir Taraf, herhangi bir zamanda, işbu Anlaşmayı Anlaşmanın geçerlilik süresi içerisinde diğer Tarafa diplomatik kanaldan yazılı bildirimde bulunmak suretiyle sona erdirebilir. Sona erme yazılı bildirimin diğer tarafın Yetkili Güvenlik Makamı tarafından alındıktan 180 (yüz seksen) gün sonra yürürlüğe girecektir.
3. Sona ermeye rağmen, bu Anlaşmaya uygun olarak gönderilen, üretilen veya geliştirilen bütün Gizlilik Dereceli Bilgi, Kaynak Taraf Alan Tarafı bu yükümlülüğünden muaf tutuncaya kadar, burada belirlenen hükümlere uygun olarak korunmaya devam edecektir.

**MADDE XIX
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ**

Bu Anlaşma, Taraflar arasında, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli kendi iç hukuki prosedürlerin tamamlandığını bildiren en son notanın diplomatik kanaldan alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

**MADDE XX
METİN VE İMZA**

1. Bu Anlaşma Ankara'da, 25 Haziran 2014 tarihinde, her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde her birinden ikişer orijinal nüsha olarak tanzim edilmiş ve imzalanmıştır. Bu Anlaşma hükümlerinin yorumuna ilişkin herhangi bir uyuşmazlık çıkması durumunda, İngilizce metin referans olarak kullanılacaktır.
2. Bu hususları teyiden, işbu Anlaşma aşağıda imzası bulunan Tarafların tam yetkili temsilcileri tarafından imzalanmıştır.

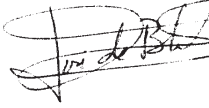
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

İMZA :

İSİM : Mustafa AVCI

UNVAN : Hava Pilot Tuğgeneral
Müsteşar Yardımcısı
Millî Savunma Bakanlığı

**İSPANYA KRALLIĞI
ADINA**

İMZA :

İSİM : José de Blas Jiménez

UNVAN: Millî Güvenlik Ofisi Başkanı
Millî İstihbarat Merkezi
Başbakanlık

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 472

**Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı
Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya
Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz
Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksath
Amfibi Hücüm Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği
Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Tasarısı (1/737) ile Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/737 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışişleri Komisyonu Raporu5

• Muhalefet Şerhi7

• Tasarı Metni9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin9

• Mutabakat Muhtırası Metni11

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1285-2551

17/6/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’na 6/6/2016 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/737)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GEREKÇE

Deniz Kuvvetleri Komutanlığının envanterine 2021 yılında girmesi planlanan Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (TCG Anadolu) projesinde İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile işbirliği yapılacak faaliyetlerin yasal alt yapısına dayanak teşkil edecek Mutabakat Muhtrası her iki ülke Deniz Kuvvetleri Komutanları tarafından 15 Şubat 2016 tarihinde Madrid/İspanya’da ve 26 Şubat 2016 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde bulunan Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi ESPS Juan Carlos-1 ile 2021 yılında Türk Deniz Komutanlığının envanterine girmesi planlanan Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemimiz TCG Anadolu’nun benzer özelliklerine istinaden; gemi inşa, hizmete kabul işlemleri, lojistik destek, personel eğitimi, gemi kullanımı, hareket konsepti ve bakım konularında İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığından istifade edilmesi hedeflenmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

8/5/2017

Esas No: 1/737

Karar No: 407

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 20/6/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 28/6/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 4/5/2017 tarihli 37’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığının envanterine 2021 yılında girmesi planlanan Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemisi (TCG Anadolu) projesinde İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile iş birliği yapılacak faaliyetlerin yasal altyapısına dayanak teşkil eden Mutabakat Muhtırasının onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türkiye ile İspanya arasında köklü ve güçlü ilişkilerin mevcut olduğu,

İspanya’nın NATO çerçevesinde ülkemize konuşlandığı Patriot sistemlerinin iki ülke arasında savunma alanında yakın iş birliğinin en önemli göstergelerinden birisi olduğu,

2015 Ocak ayından itibaren bu sistemleri ülkemize konuşlandıran İspanya’nın, söz konusu bataryanın görev süresini talebimiz üzerine Aralık 2017 tarihine kadar uzattığı,

Mutabakat Muhtırası ile İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde bulunan Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemisi Juan Carlos-I ile 2021 yılında Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığının envanterine girmesi planlanan Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemimiz TCG Anadolu’nun benzer özelliklerine istinaden; gemi inşa, hizmete kabul işlemleri, lojistik destek, personel eğitimi, harekât konsepti, gemi kullanımı ve bakım konularında İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığından yararlanılmasının hedeflendiği,

Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemisinin ilk kez Silahlı Kuvvetlerimizimizin envanterine gireceği; bu geminin üstünde uçakların kalkıp inebileceği, helikopter konuşlandırılabilceği, tank taşınabileceği; bu geminin insani yardım amaçlı olarak kullanılabileceği ve 700 kişilik amfibi bir taburu bir seferde arzu edilen yere intikal ettirebilecek bir niteliğe sahip olduğu,

Anılan sebeplerle Mutabakat Muhtırasının kabul edilmesinin bizim açımızdan önemli olduğu ve İspanya’nın da bu yöndeki tecrübelerinden faydalanmak istediğimiz,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Karaman Milletvekili Recep Şeker, Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı ve Adana Milletvekili Talip Küçükcan Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Taha Özhan</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Talip Küçükcan</i>
Malatya	Samsun	Adana
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Mehmet Günal</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Aksaray	Antalya	Hatay
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Recep Şeker</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Karaman	Mardin
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Halil Özcan</i>	
Rize	Şanlıurfa	

MUHALEFET ŞERHİ

04.05.2017 tarihinde Dışışleri Komisyonu'nda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile ilgili karşı görüşümüzün gerekçesi aşağıda belirtilmiştir.

Öncelikle, donanmamızın en büyük gemisi ve Türkiye'nin ilk uçak gemisi olacak olan TCG Anadolu'ya ilişkin Dışışleri Komisyonu'nda sınırlı ve eksik bir tartışma yürütülmüştür. Böylesine büyük çaplı bir proje, daha derinlikli ve detaylı bir tartışmayı hak etmekteydi.

Söz konusu mutabakat muhtırasında, ülkemizin bir uçak gemisine neden ihtiyaç duyduğu ve bu geminin hangi hedeflere yönelik olarak kullanılacağı açıklanmamaktadır. AKP Hükümetleri dönemine kadar bölgesinde ve dünyada izlediği barışçıl dış politikayla saygın bir konuma sahip olan Türkiye, son 15 yılda saldırgan ve maceraperest bir dış politika izleyen, bölgesindeki çatışmalarda açıkça taraf olan bir konuma savruldu. Geminin menzili Atlas ve Hint Okyanuslarını da içermekle birlikte bu menzilde ne tür bir görev ifa edileceği belirsizdir. Ayrıca, TCG Anadolu'nun AKP Hükümeti'nin dış politika anlayışı bakımından nasıl bir yerde konumlandığına ilişkin sorulara Dışışleri Komisyonu toplantısında tatmin edici bir yanıt verilmemiş, ancak bu çapta bir gemiye sahip olmanın gurur verici olduğu Dışışleri Bakanlığı bürokratları tarafından ifade edilmiştir.

TCG Anadolu'nun insani yardım faaliyetleri kapsamında kullanılabileceğine ilişkin görüşe karşılık olarak dünyada insani yardım için kullanılan bir uçak gemisi olup olmadığı sorulmuş; fakat bu soru yanıtsız kalmıştır. Açık bir ifadeyle söylemek gerekirse, TCG Anadolu'nun insani yardım konularıyla ilgisi yoktur.

Öte yandan, TCG Anadolu, proje üzerinde sonradan yapılan değişikliklerle, F35 tipi savaş uçaklarının operasyonlarına elverişli hale getirilmiştir. Ancak, TSK'nın envanterinde F35 tipi savaş uçağı bulunmamaktadır. Bu noktada, Komisyon toplantısına katılan askeri yetkililerin, Türkiye'nin F35 savaş uçağına sahip olup olmadığı konusundaki soruya yanıt veremediklerini de not etmek gerekir.

Bütün bunlara ek olarak, TCG Anadolu'nun ihale süreci şaibeli. İhale sürecine ilişkin olarak basına yansıyan haberlerden, dönemin başbakanının TCG Anadolu'yu yapan Turkon Holding'e ait Sedef Tersanesi Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kalkavan'a ihale sürecinde destek verdiği ve ihaleyi almasını sağladığı anlaşılmaktadır. Öyle ki, ihaleyi ilk önce Koç Grubu'na ait RMK

Tersanesi geliştirdiği özđün tasarımıla kazanmış, fakat yapılan itirazlarla iptal edilen ihale, sonraki aşamada İşpanyol Navantia Tersanesi'yle ortaklaşa teklif veren ve İşpanya Donanması'ndaki Juan Carlos 1'i örneğ alan Sedef Tersanesi'ne verilmiştir. Kısacası, iktidara yakın olmak bu ihalenin kazanılmasında esas kriter olmuştur. Savunma sanayi söz konusu olduğunda milli ve yerli olmanın önemeine sıklıkla vurgu yapan iktidarın, TCG Anadolu'nun ihale sürecinde bu hususu dikkate almadığı anlaşılmaktadır.

Son olarak, ihale aşamasında Sedef Tersanesi ve İşpanyol ortağı Navantia Tersanesi hakkında çıkan haberleri de kayda geçirmek gerekir. TCG Anadolu'nun inşası süresince mühendislik hizmetlerini verecek olan İşpanyol Navantia Tersanesi'nin mali sıkıntılar nedeniyle kapanmak üzere olduğu, TCG Anadolu projesi sayesinde kurtulduğu ve Sedef Tersanesi'nin de aynı şekilde mali sıkıntı içinde olduğu, 400 milyon avro borcu bulunduğu ve personel maaşlarını aylardır ödeyemediği bilinmektedir.

Yukarıda belirttiğimiz nedenlerle bu tasarıya muhalifiz.

Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Serkan Topal
Hatay

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ADINA TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI İLE İSPANYA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA İSPANYA DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI ARASINDA ÇOK MAKSATLI AMFİBİ HÜCUM GEMİSİ (LHD) PROJESİ İŞBİRLİĞİ FAALİYETLERİNE İLİŞKİN MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 26 Şubat 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücüm Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırası”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkes

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ADINA TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI İLE İSPANYA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA İSPANYA DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI ARASINDA ÇOK MAKSATLI AMFİBİ HÜCUM GEMİSİ (LHD) PROJESİ İŞBİRLİĞİ FAALİYETLERİNE İLİŞKİN MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ADINA
TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI İLE
İSPANYA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
İSPANYA DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI ARASINDA
ÇOK MAKSATLI AMFİBİ HÜCUM GEMİSİ (LHD) PROJESİ İŞBİRLİĞİ
FAALİYETLERİNE İLİŞKİN MUTABAKAT MUHTIRASI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

MADDE I	Tanımlar ve Kısaltmalar
MADDE II	Amaç ve Kapsam
MADDE III	Kuruluş
MADDE IV	İdari ve Personel Konuları
MADDE V	Mali Hükümler
MADDE VI	Teknik Bilgi veya Fikri Mülkiyetin Kullanımı ve Paylaşımı
MADDE VII	Güvenlik
MADDE VIII	Ziyaret Usulleri
MADDE IX	Tadil ve Gözden Geçirme
MADDE X	Onay ve Yürürlüğe Giriş
MADDE XI	Yürürlülük Süresi ve Sona Erdirme
MADDE XII	Uyuşmazlıkların Çözümü
MADDE XIII	İmza
EK	Yürütme Komitesi

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı (bundan böyle “taraf” veya “ taraflar” olarak adlandırılacaktır) :

- Geçmiş dönemde Deniz Kuvvetleri araç ve gereçleri ile ilgili çeşitli alanlarda yapılan ikili iş birliğinin başarılı sonuçlar getirdiğini dikkate almakta,
- Gemiler ve/veya sistemlere yönelik; standardizasyon, karşılıklı çalışabilirlik ve müşterek destekten kazanılan potansiyel faydaları anlamakta,
- Savunma araçlarına yönelik uluslararası entegrasyonu artırma ihtiyacının önemini görmekte,
- Mevcut gemileri değiştirmek ya da sayısını artırmak üzere, Türk ve İspanyol Deniz Kuvvetleri envanterine yeni gemilerin girmesi ihtiyacını öngörmekte,
- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti tarafından başlatılan “Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi” ile halihazırda İspanya Deniz Kuvvetlerinde hizmette olan “Juan Carlos-I (LHD)”in ortak dizayn ve sistemlere sahip olduğunu dikkate almakta,
- Her iki kuvvetin ihtiyaçlarındaki kayda değer oranda benzerliği dikkate almakta,
- Gemilerdeki sürekli artan teknolojik karmaşıklığın, geleceğin ihtiyaçlarını karşılamak üzere kademeli olarak artan bir gayret sarfına ihtiyaç gösterdiğini gözlemlemekte,
- Türkiye ve İspanya’da; gemi inşa, hareket, eğitim, destek ve bunlarla ilgili diğer faaliyet alanlarında kaynakların müştereken ve/veya tamamlayıcı olarak kullanılmasının her iki ülkenin karşılıklı menfaatine olduğunu anlamakta,

Takip eden Madde I-XIII’de belirtildiği şekilde mutabakata varmaktadır.

MADDE-I

Tanımlar ve Kısaltmalar

Yüklenici	Bu MM kapsamında icra edilecek faaliyetlerle ilgili taraflardan herhangi birinin sözleşme yapmaya yetkili birimi tarafından onaylanmış bir sözleşme kapsamındaki faaliyetleri gerçekleştiren herhangi bir kişi veya kuruluş. Yükleniciler/alt yüklenicileri de içerebilir.
İlave Maliyet	Bir hizmetin sağlanması veya tedariki esnasında ortaya çıkan, hizmeti alan yada sağlayan tarafın bütçesinde olmayan, ilave maliyet.
Ev Sahibi Ülke	Bu MM kapsamındaki faaliyetlerin icra edilmesi maksadıyla diğer taraf personel, araç veya malzemesine kendi ülkesinde ev sahipliği yapan taraf.
Fikri Mülkiyet	Mevcut buluşlar, patentli veya patentli olmayan markalar, endüstriyel dizaynlar, telif hakları ve teknik bilgi, yazılım, veri, dizaynlar, diagramlar, teknik öğrenim, üretim bilgi paketleri, üretim veri paketleri ve ticari sırlar veya bir ürünün üretiminde ya da bir hizmetin verilmesinde kullanılan hususi bilgi.
Fikri Mülkiyet Hakları	Fikri mülkiyetten kaynaklanan patentler, kayıtlı dizaynlar, markalar, telif hakları, lisanslar, anlaşmalar veya düzenlemeler, sözleşme hükümleri, paylaşımlar, teknikler veya fikri mülkiyet kapsamına giren diğer haklar.
Aracı Kurumlar	Aralarında yapılan iş birliği antlaşmasına istinaden bir aracı kuruluş olarak ilgili tarafın Savunma Bakanlığı namına faaliyet gösteren hukuki bir kimliğe sahip şirket ya da kurum.
YG	Yönetim Grubu.
MM	Mutabakat Muhtırası.
NATO	Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı.
Temsilci	Yürütme Komitesi, Yönetim Grubu ya da Çalışma Grupları içerisinde, herhangi bir tarafı temsilen yer alan kişi/personel.
Temsil Heyeti	Yürütme Komitesi, Yönetim Grubu ya da Çalışma Grupları içerisinde, herhangi bir tarafı temsilen yer alan kişi/personelin tamamı.
Temsil Heyeti Başkanı	Yürütme Komitesi, Yönetim Grubu ya da Çalışma Grupları içerisinde, herhangi bir tarafı temsilen yer alan kişi veya personelin başkanı ya da en kıdemlisi.
YK	Yürütme Komitesi.
Gönderen Ülke	Bu MM kapsamındaki faaliyetlerin icra edilmesi maksadıyla diğer tarafa personel, araç ya da malzeme gönderen taraf.
SN	İspanya Deniz Kuvvetleri.
Gemi	Sistemleri ve silah yükü (silah sistemleri) ile birlikte bir suüstü veya sualtı platformu.
Teknik Bilgi	Karakteristiği ve şekli ne olursa olsun, bilimsel ve teknik nitelikli kaydedilmiş bilgi. Örneğin; deney ve test verileri, spesifikasyonlar, dizaynlar, konfigürasyonlar, süreçler, teknikler, buluşlar, teknik yazılar, ses kayıtları, resimli kopyalar, çizimler ve diğer grafik tasvirler, yazılım dokümantasyonu, maske çalışmaları ve/veya topografya ve şekli ne olursa olsun diğer her türlü ilgili teknik veri.
Üçüncü taraf	Yükleniciler de dahil olmak üzere bu MM'na taraf olmayan herhangi bir kişi veya kurum.
TN	Türk Deniz Kuvvetleri.
ÇG	Çalışma Grubu
LHD	Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (Landing Ship Helicopter Dock-LHD)

MADDE-II

Amaç ve Kapsam

1. İşbu Mutabakat Muhtırası (MM)'nin amacı, öncelikle İspanyol Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi Juan Carlos-1 ve Türk Deniz Kuvvetlerinin tedarik edeceği Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi ile ilgili hususlar olmak üzere, taraflar arasındaki işbirliğinin genel prensiplerini belirlemek ve tesis etmektir. MM, aşağıdaki konuları kapsayabilir;

- Program yönetimi,
- Gemi ve sistemlerin geliştirilmesi ve inşasına ilişkin teknik bilgiler, denetim ve hizmete kabul işlemleri,
- Test ve doğrulama,
- Gemi kullanımı ve personel eğitimi konularında karşılıklı olarak tatbikat, çalışma grupları ve konferanslara gözlemci statüsünde katılım,
- İlk personele destek,
- Lojistik ve kullanım ömrü desteği,
- Harekat konsept ve doktrini,
- İspanya'da Türk Deniz Kuvvetleri personeline ve Türkiye'de İspanya Deniz Kuvvetleri personeline sağlanacak imkanlar (orduevleri, subay gazinoları, vb.),
- Bakım doktrini,
- Savaş yönetim sistemi ve taktik data linkler.

2. Bu MM, MM'nin uygulanması için gerekli özel düzenlemelerin yapılmasına dayanak sağlayacak bir çerçeve teşkil etmektedir.

3. Yukarıdaki hedeflerin uygulanması maksadıyla taraflar;

- a. Gemilerin inşasında tasarım incelemesi ve sonrasındaki teknik safhalara ulaştıracak sistem mühendisliği sürecini destekleyecek,
- b. Dizayn tanımlamaları ve diğer teknik bilgilerin gözden geçirilmesini destekleyecek,
- c. Bu MM'nin amacına yönelik olarak tarafların diğer tüzel kişilikleri tarafından gerçekleştirilecek faaliyetleri destekleyecek,
- d. Her iki ülke Deniz Kuvvetlerinde hizmete girecek veya halen hizmette olan gemilere sağlanabilecek ortak destek imkanlarını inceleyecek,
- e. Her iki ülke Deniz Kuvvetlerinde hizmete girecek veya halen hizmette olan gemilere olası modernizasyonlar da dahil olmak üzere destek sağlayacak,
- f. Üretim ve işletim giderlerini devamlı olarak azaltmak suretiyle dizayn, inşa ve hizmet safhalarına fayda sağlayabilecek teknik ve yönetsel geliştirmeleri araştırarak,
- g. Personel yetistirme/tahsis, kuruluş, eğitim ve harekât konularında tecrübe aktarımı ve destek sağlayacak.

h. Savaş yönetim sistemleri ve taktik data linkler alanlarında bilgi paylaşımı sağlayacaktır.

4. Tarafların menfaatine ve uygulanabilir olduğu sürece, taraflar arasında ve Üçüncü taraflarla yapılacak iş birliği faaliyetleri duruma bağlı olarak değerlendirilecektir.

MADDE-III

Kuruluş

1. taraflar, aşağıdaki ana görevlerin icrasından kendilerine karşı sorumlu olacak bir yönetim teşkilatı oluşturacaklardır.

- a. MM hükümlerinin yürürlüğe konması,
- b. MM kapsamındaki iş birliği faaliyetlerinin yönetim ve denetimi,
- c. İşbirliği süresince karşılıklı menfaatler karşılanana kadar danışma ve müzakerede bulunma.

2. Yönetim teşkilatı, hiyerarşi sırasına göre aşağıdaki yapılardan teşkil edilecektir.

- a. Yürütme Komitesi (YK)
- b. Yönetim Grubu (YG)
- c. Çalışma Grubu (ÇG)

3. Yukarıda belirtilen tüm yapıların kararları oy birliği ile olacaktır. Her yapı kendi idari düzenlemelerini yapacaktır. Herhangi bir toplantıya ev sahipliği yapan taraf, her iki tarafın temsil heyeti başkanı tarafından imzalanacak, toplantıda alınan kararları da içerecek bir toplantı tutanağının düzenlenmesinden sorumlu olacaktır. Her bir taraf kendi temsilcilerinin toplantılara katılım giderlerinden, toplantılara ev sahipliği yapan taraf ise toplantılar için sağlanacak tesis ve sekreterlik hizmeti giderlerinden sorumlu olacaktır.

4. Yürütme Komitesi (YK)

4.1 YK, Türk Deniz Kuvvetleri ve İspanya Deniz Kuvvetleri tarafından atanacak ve bunları temsil edecek, her bir tarafın en fazla beş kıdemli üyesinden oluşacaktır. Her iki tarafın birer üyesi, kendi ulusal temsil heyetinin başkanı olarak görev yapacaktır.

4.2 YK'nın ilk yapısı EK-1'de listelenmiştir. taraflar, MM'yi değiştirmek zorunda kalmadan YK'nın yapısını değiştirebilirler. Bu konuda karşı tarafa yapılacak yazılı bir bildirim yeterli olacaktır.

4.3 Her bir tarafın temsil heyetine ilave ulusal temsilciler eşlik edebilecektir.

4.4 YK'nın her bir toplantısına, toplantıya ev sahipliği yapan tarafın temsil heyeti başkanı tarafından başkanlık edilecektir (Komite Başkanı). Komite Başkanı, bir sonraki toplantı icra edilene kadar görevine devam edecektir.

4.5 İlk toplantı İspanya'da icra edilecektir. Müteakip toplantılar taraflarca kararlaştırılacaktır.

4.6 YK, yılda en az bir defa ya da ihtiyaç duyulacak zamanlarda toplanacaktır. Bu toplantılar, mümkün olduğu durumlarda, her iki ülke deniz kuvvetleri personelinin ikili personel görüşmelerine rastlayacaktır.

4.7 MM'nin uygulanmasının genel sorumluluğu YK'da olacaktır. YK, Yönetim Grubu (YG) üzerinde yönetme yetkisine sahip olacak ve YG'nin yapısını onaylayacaktır.

4.8 YK'nın icra edeceği temel görevler aşağıdadır.

- a. MM'nin uygulanabilmesi için gerekli politikalara karar vermek,
- b. YG tarafından onaya sunulan meseleleri karara bağlamak,
- c. MM'nin yorumlanmasına ilişkin sorunları çözüme kavuşturmak,
- d. Bu MM'ye yapılacak değişme/düzeltilme tekliflerini tarafların imza ve onayına sunmak,
- e. Bu MM'nin uygulanması için gerekli özel düzenlemeleri ve bu düzenlemelere ilişkin diğer değişiklikleri onaylamak. Düzenlemelerin mali külfet getirmesi durumunda Madde-V hükümleri uygulanacaktır.
- f. Üçüncü taraflar ile yapılabilecek iş birliği faaliyetlerini değerlendirmek ve bu tür iş birliği faaliyetlerinin koşullarını belirlemek,
- g. Bir yıllık faaliyet planını onaylamak.

5. Yönetim Grubu (YG)

5.1 YG, ilke olarak şube müdürü seviyesinde olmak üzere her iki tarafın 4 üyesinden oluşacaktır. Her üyenin 1 oyu olacaktır. Her tarafın bir üyesi ulusal temsil heyeti başkanı olarak görev yapacak ve aynı zamanda taraflar arasında irtibat noktası olacaktır.

5.2 YG'nin her bir toplantısına, toplantıya ev sahipliği yapan tarafın temsil heyeti başkanı tarafından başkanlık edilecektir (Grup Başkanı). Grup Başkanı, bir sonraki toplantı icra edilene kadar görevine devam edecektir.

5.3 İlk toplantı İspanya'da icra edilecektir. Müteakip toplantılar taraflarca kararlaştırılacaktır.

5.4 YG, ihtiyaç duyulacak ve tarafların üzerinde anlaşacağı zamanlarda; ilk toplantı hariç olmak üzere normalde uzaktan görüntülü görüşme (UGG) ile toplanacaktır.

5.5 YG'nin icra edeceği temel görevler aşağıdadır:

- a. MM'nin uygulanabilmesi için gerekli politikayı hazırlamak ve YK'nın onayına sunmak,
- b. YK'yı desteklemek, tavsiyede bulunmak ve bilgilendirmek,
- c. YK için kararlar hazırlamak,
- d. Çalışma Gruplarını (ÇG) oluşturmak ve yönlendirmek,
- e. YK tarafından onaylanan politikaların doğru şekilde uygulamaya girmesini sağlamak, politikaları sürekli olarak gözden geçirmek ve politika değişiklikleri için YK'ya teklifte bulunmak,
- f. MM'nin uygulanmasını etkileyecek, MM'nin yorumlanmasına ilişkin sorular ve ulusal politikalar arasındaki uyumsuzluklar ile ilk elden ilgilenmek ve gerekirse YK'ya sunmak,
- g. MM'nin uygulanması için gerekebilecek düzenlemeleri ve bu kapsamdaki değişiklikleri YK'ya teklif etmek.

- h. Takip eden yıl içinde MM kapsamında icra edilecek faaliyetlerin tarifiinden oluşan bir yıllık faaliyet planı oluşturmak ve bu plan kapsamındaki faaliyetleri önceliklendirmek,
- i. ÇG'ler tarafından oluşturulan özel düzenlemeleri gözden geçirmek ve YK onayına sunmak,
- j. MM kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin ilerlemesini kontrol etmek,
- k. Madde-2 Paragraf-4 kapsamında Üçüncü taraflar ile iş birliği olanaklarını araştırmak ve bu konuda YK'ya tekliflerde bulunmak.

6. Çalışma Grupları (ÇG)

- 6.1. ÇG'ler; YG tarafından, MM'nin amaçlarına uygun bir şekilde ve mevcut organizasyonun kapasitesini azami derecede kullanacak şekilde, YK'nin onayı ile oluşturulabilecektir.
- 6.2. ÇG'ler, her bir tarafın müşterek olarak belirlenmiş sayıda temsilcisinden oluşacaktır. Her bir ÇG'nin başkanı, YG tarafından atanacaktır.
- 6.3. ÇG'ler, MM'nin detaylı bir şekilde uygulanması için YG tarafından kendilerine tevdi edilen faaliyetleri icra edeceklerdir. ÇG'lerin görev tanımı YG tarafından oluşturulacaktır.
- 6.4. Her bir ÇG başkanı, sorumlu oldukları faaliyetlerin ilerleyişi hakkında YG'ye düzenli olarak rapor verecektir.
- 6.5. Bir ÇG dağıtıldığında, tüm dokümanları YG'ye teslim edilecektir.

MADDE-IV

İdari ve Personel Konuları

- 1. MM kapsamında taraflar'dan herhangi birinin diğer tarafta görevlendirilecek askeri olmayan araçların şoförleri ulusal veya uluslararası şürücü belgelerine sahip olmak zorunda olacaktır. Bütün araçların resmi veya sivil sigortası bulunmalıdır. Gönderen Ülke personeli, kullandıkları araçlarda uygun sigorta dokümanlarını bulundurmamak zorundadır.
- 2. Gönderen Ülke personelinin iaşe ve ibatesi maksadıyla Ev Sahibi Ülkenin askeri sosyal tesislerinden istifade edilmesi durumunda, masraflar yerinde ve nakden ödenecektir. Askeri sosyal tesislerdeki otel ücretleri müttekabiliyet prensibi doğrultusunda belirlenebilecektir.
- 3. Hastalık, kaza veya dönüş vasıtasının kaçırılması gibi nedenlerle Ev Sahibi Ülke'de kalmak zorunda kalan Gönderen Ülke personeli, Ev Sahibi Ülke'de kalmasına neden olan zorunlu sebebin ortadan kalkmasını takiben, masrafı kendisi tarafından karşılanmak üzere 24 saat içinde ülkesine geri gönderilecektir.
- 4. Görevlendirilen personelin, Görevlendiren Ülke ile Ev sahibi Ülke arasındaki ulaştırma sorumluluğu Görevlendiren Ülkeye aittir. Ev sahibi Ülke içerisinde, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinden müttekabiliyet ilkesi çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak yararlanılarak/yararlandırılmamasına Ev sahibi Ülke tarafından karar verilecektir.
- 5. Gönderen Ülke Personeli, bu Anlaşma gereği herhangi bir görevi gerçekleştirebilmek için sağlık bakımından iyi durumda olacaktır. Kabul Eden Ülke tarafından sağlık bakımından uygun olduğunu bildiren sağlık raporu istenebilecektir.
- 6. Gönderen Ülke Personelinin acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri Kabul Eden Ülke tarafından ücretsiz olarak yerine getirilir. Acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri dışında kalan

muayene ve tedavi hizmet giderleri Kabul Eden Ülkenin mevzuatına uygun bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.

7. Gönderen Ülke Personelinin sigorta primleri ve tedavi hizmet giderleri Gönderen Ülke veya Gönderen Ülke Personelinin kendisi tarafından karşılanır.

8. Gönderen Ülke Personeli bu sigorta kapsamında Ev Sahibi Ülkenin tüm sivil ve askeri sağlık hizmet sunucularından faydalanabilirler.

9. Ölüm veya yaralanma durumunda Gönderen Ülke'ye ve Ev Sahibi Ülkeye durum hakkında bilgi verilecektir. Olayın veya ölümün Ev Sahibi Ülke makamlarınca soruşturulmasını müteakip ölü/yaralı; personel ulaşım vasıtasına (uçak/gemi/kara taşıtına) konulmak üzere Ev Sahibi Ülkenin yardımları ile Gönderen Ülke kural ve nizamlarına göre nakil için hazırlanacaktır.

10. Gönderen Ülke Personelinin hastalık veya vefat nedeniyle ülkesine gönderilme ve cenaze masrafları Gönderen Ülke tarafından karşılanacaktır.

MADDE-V

Mali Hükümler

1. Bu MM'nin imzalanması, MM uygulamalarından doğan idari ve personel giderleri haricinde, taraflara herhangi bir finansal yükümlülük getirmeyecektir.

2. MM'de özellikle belirtilen veya karşılıklı olarak belirlenen hususlar haricinde, taraflar ziyaretler dahil olmak üzere bu MM kapsamındaki kendi masraflarından sorumlu olacaklardır.

3. Faaliyetler dolaylı veya dolaysız ilave maliyet getirmediği takdirde taraflar birbirlerine bedelsiz olarak destek sağlayacaklardır.

4. Bu MM'nin uygulaması kapsamında olup taraflara mali yükümlülük getirecek faaliyetler, ancak bahse konu faaliyetlerin ulusal makamlar tarafından onaylanmasını müteakip icra edilecektir.

5. Bu tür faaliyetlerin icra edilmesine ilişkin kararlar, bu MM dahilinde yapılacak belirli bir düzenleme ile kayıt altına alınacaktır.

6. Bu MM'nin hükümleri altında girilen herhangi bir kontrat için para birimi Euro olacaktır.

MADDE-VI

Teknik Bilgi veya Fikri Mülkiyetin Kullanımı ve Paylaşımı

1. Teknik bilgi veya fikri mülkiyetlerin kullanımı ve paylaşımı hakları, her iki tarafın ulusal kanunlarına uygun olacaktır.

2. Taraflar, bu MM kapsamında kazanılacak teknik bilgi veya fikri mülkiyet haklarını paylaşacaklardır.

3. Taraflar, bu MM'nin Madde-2 Paragraf-1'inde belirtilen faaliyetlerin icrasından kazanılan tüm teknik bilgi ve fikri mülkiyeti birbirleri ile paylaşacaklardır.

4. Üçüncü tarafların hakları da dikkate alınarak, taraflar; bu MM'nin uygulanması için gerektiği nispette, sadece değerlendirme maksadı ile, bu MM'nin sona erdirilmesinden önce veya bu MM'nin kapsamı dışında olmakla birlikte yürürlük zarfında Madde-2 Paragraf-1'de belirtilen alanlarda

geliştirilen teknik bilgi veya fikri mülkiyeti birbirleriyle bedelsiz olarak paylaşacaklardır. Bu paragrafa uygun olarak paylaşılan herhangi bir teknik bilgi veya fikri mülkiyet, paylaşan tarafın özel mülkü olarak kalacaktır.

5. taraflar; bu MM kapsamında geliştirilen teknik bilgi veya fikri mülkiyeti kendi devlet kurum kuruluşları ve yüklenicileri ile, bu kuruluşlar MM ile belirlenen paylaşım ve kullanım yükümlülüklerine bağlı ve sınırlı kaldıkları ve bu yükümlülüklerle bağlılıklarını yazılı olarak ifade ettikleri takdirde, paylaşabileceklerdir.

6. Paragraf-5'te izin verilenler haricinde teknik bilgi veya fikri mülkiyetin Üçüncü taraflar ile paylaşımı, aynı bilgiler daha önceden benzer kısıtlamaları olmayan başka bir kaynaktan alınmadığı veya aynı bilgi kamuya açık alanlarda bulunmadığı veya geçmediği sürece, mülkiyet sahibinin yazılı onayını gerektirecektir.

7. Bu MM'ye uygun olarak paylaşılan herhangi bir teknik bilgi veya fikri mülkiyet; mülk sahibi ya da yüklenicileri tarafından; bilginin özel mülkiyet olduğu, sahibi, kullanımı ve açıklanmasına ilişkin kısıtlamalar ile ne şekilde ve ne maksatla kullanılabilceği açık bir şekilde etiketlenecektir.

8. Teknik bilgi veya fikri mülkiyeti alan ve kullanan taraf, Paragraf-7'nin hükümleri çerçevesinde markalanmamış veya belirlenmemiş herhangi bir teknik bilgi veya fikri mülkiyetin kötüye kullanıldığı iddialarından dolayı mülk sahibi tarafa karşı sorumlu olmayacaktır.

9. Her iki tarafın onayına bağlı olarak, ortak ekipmanların desteklenmesinde tarafların biri veya her ikisi ile çalışmakta olan yüklenici(ler), doğrudan bir firma-firma veya bir firma-taraf temelinde bu MM'nin amaçlarına katkıda bulunmak maksadıyla gerekli olan teknik bilgi veya fikri mülkiyetin paylaşılması için yetkilendirilebilir. Bu şekilde paylaşılan herhangi bir bilgi, taraflar arasında paylaşılmış ve alıcının yüklenicisine(lerine) bu MM'nin hükümlerine uygun olarak verilmiş sayılacaktır.

10. Paragraf-7 hükümleri de dikkate alınarak; teknik bilgi ya da fikri mülkiyetin sahibi olan taraf, bilgi veya fikri mülkiyeti alan taraf ya da alan tarafın bunları açıklamış olduğu şahıs/kurum tarafından izinsiz paylaşma ya da kötüye kullanma neticesinde zarara uğradığı takdirde, alan taraf, zarara uğrayan tarafın sahip olabileceği başka hak veya çözümlerle ilgili önyargıda bulunmaksızın, uğranılan zararı karşılayacaktır.

MADDE-VII

Güvenlik

1. Güvenlik hususları, taraflar arasında yapılacak gizlilik dereceli bilgilerin karşılıklı olarak korunmasına ilişkin düzenleme ya da anlaşma veya bu düzenleme ve anlaşmayı değiştiren ya da onun yerine geçecek yeni bir düzenleme veya anlaşma hükümlerine bağlı olacaktır.

2. taraflar, gerektiği takdirde, yukarıdaki güvenlik düzenlemesi kapsamına girmeyen konularda güvenlik hususları ve gizlilik dereceli bilgilerin yönetimine ilişkin kendi politika ve yasal mevzuatlarına uygun özel düzenlemelere gideceklerdir.

3. Her iki taraf da NATO üyesi olduğundan, NATO'nun gizlilik dereceli bilgilerinin paylaşımına ilişkin bilgi güvenliği ile ilgili tüm kaideler geçerli olacaktır.

MADDE-VIII

Ziyaret Usûlleri

1. tarafların resmi temsilcilerine, üçüncü taraf, yüklenici veya aracı kurum personeline; ilgili sözleşme hükümlerine uymak koşuluyla tersanelerde inşaları devam eden gemiler ile halihazırda envanterde bulunan benzer platformları yerinde incelemek ve test etmek maksadıyla aşağıdaki amaçlar için devlet veya özel tesislere giriş ve seyirlere katılma izni verilecektir :

a. Bu MM'nin amaçlarını gerçekleştirmek veya,

b. Bu MM çerçevesinde icra edilen veya icra edilecek faaliyetlerin kalitesini sağlamak veya denetlemek. Bu ziyaretler, bu tür faaliyetlerin ilerleyişini engellemeyecek ve geciktirmeyecektir.

2. Her bir taraf, ziyaret taleplerini, ziyaret edilecek tarafın mevcut prosedürlerine uygun olarak iletecektir.

3. Tüm ziyaretçiler, ziyaret edilecek tarafın mevcut güvenlik ve emniyet kuralları çerçevesinde hareket etmek durumunda olacaktır.

4. Ziyaretçilere verilen teknik bilgi veya fikri mülkiyet, ziyaretçileri gönderen tarafla paylaşılmış gibi işlem görecektir.

5. taraflar, gerektiği takdirde, ziyaretlerin yönetimine ilişkin özel düzenlemelere gidebilecektir.

MADDE-IX

Tadil ve Gözden Geçirme

taraflar, değişiklik yapılmasının gerekli olup olmadığını belirlemek için bu MM'yi periyodik olarak gözden geçireceklerdir. Her bir taraf, gerekli gördüğünde, bu MM'de değişiklik yapılmasını ya da gözden geçirilmesini yazılı olarak önerebilir. Bu durumda, taraflar değişiklik önerisinin yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içinde değişiklik ya da gözden geçirme müzakerelerine başlayacaktır.

MADDE-X

Onay ve Yürürlüğe Giriş

Bu MM, yürürlüğe girmesi için gerekli, ilgili iç usullerin tamamlandığının taraflarca yazılı olarak bildirildiği son bildirimin alındığı tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

MADDE-XI

Yürürlülük Süresi ve Sona Erdirme

1. Bu MM'nin yürürlük süresi, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1 (bir) yıllık süre için akdedilmiştir. taraflardan birinin, geçerlilik süresi sona ermeden 90 (doksan) gün önce yazılı olarak sona erdirmeye talebinde bulunmaması durumunda, MM her defasında 1 (bir)er yıllık sürelerle otomatik olarak uzayacaktır.

2. taraflardan biri, bu MM'yi, diğer tarafa 90 günlük yazılı niyet bildirimi sunarak sona erdirebilir.

3. MM, mutabakatın amaçları gerçekleştirilemez veya taraflardan birisi taahhütlerini ciddi olarak ihlal eder ise sona erdirilecektir.
4. MM'nin sona ermesi; daha önce tarafların anlaştığı hükümler çerçevesinde tamamlanacak projelere ait programları veya evvelce imzalanmış diğer kontratları etkilemeyecektir.
5. taraflardan biri mutabakattan çekildiği veya MM sona erdirildiği takdirde, bu MM çerçevesinde paylaşılan gizlilik dereceli bilgi ve materyaller gerektiği gibi muhafaza edilecektir.

MADDE-XII

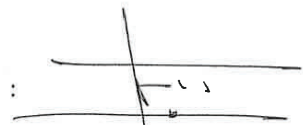
Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Bu MM'nin yorumlanması ve uygulamasına dair taraflar arasında meydana gelebilecek tüm uyuşmazlıklar, herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü taraflara havale edilmeksizin, taraflar arasında derhal başlatılacak danışma ve müzakerelerle çözümlenecektir.
2. taraflar, uyuşmazlıkların çözümü süresince bu MM kapsamındaki sorumluluklarını yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE-XIII

İmza

Bu Mutabakat Muhtırası; Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilaf halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ADINA	İSPANYA KRALLIĞI, SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
İMZA : 	İMZA :
TARİH : 26 Şubat 2016	TARİH : 15 February 2016
İSİM : Bülent BOSTANOĞLU	İSİM : Jaime Muñoz-Delgado y Díaz Del Río
RÜTBE : Oramiral	RÜTBE : Oramiral
ÜNVANI : Deniz Kuvvetleri Komutanı	ÜNVANI : Deniz Kuvvetleri Komutanı

EK

YÜRÜTME KOMİTESİ

Türk Deniz Kuvvetlerini Temsilen		İspanyol Deniz Kuvvetlerini Temsilen	
1.	Tuğamiral - Deniz Kuvvetleri - Plan Prensipler Başkanı	1.	Koramiral - Deniz Kuvvetleri-Plan Prensipler Başkanı
2.	Tuğamiral - Deniz Kuvvetleri- Teknik Başkanı	2.	Koramiral - Donanma Lojistik Komutanlığı- Gemi İnşa Direktörü,
3.	Albay - Deniz Kuvvetleri - Plan Prensipler Bşk.lığı-Kuvvet Plan ve Kaynak Yönetim Daire Başkanı	3.	Albay - Deniz Kuvvetleri - Plan Prensipler Bşk.lığı - Uluslararası Programlar Destek Ofisi
4.	Albay - Plan Prensipler Bşk.lığı - Proje Koordinasyon Şube Müdürü	4.	Albay - Deniz Kuvvetleri - Plan Prensipler Bşk.lığı - Uluslararası Programlar Destek Ofisi
5.	Yarbay/Albay – Deniz Kuvvetleri - Teknik Başkanlık, Karargâh Subayı	5.	Yarbay/Binbaşı - Deniz KuvvetleriUluslararası Antlaşmalar Şube, Karargâh Subayı

TBMM Basımevi - 2017